

ГАРРІ ПОТТЕР

i

В'ЯЗЕНЬ АЗКАБАНУ

3

ДЖ. К. РОЛІНГ

ГАРРІ ПОТТЕР

---

i

В'ЯЗЕНЬ АЗКАБАНУ

ДЖ. К. РОЛІНГ

Pottermore
PUBLISHING

Pottermore

PUBLISHING

Джіл Преветі Ейні Кілі,
хрещеним матерям свінгу

— РОЗДІЛ ПЕРШИЙ —

Совина пошта

Гаррі Поттер був дуже незвичайний хлопець. По-перше, він ненавидів літні канікули. По-друге, справді хотів виконувати домашні завдання, однак мусив робити це потай уночі. До того ж — так склалося — він був чарівником.

Була вже майже північ, а він лежав у ліжку на животі, тримаючи ліхтарик. Над головою він спорудив собі невеличке шатерце з ковдр, а подушка підпирала велику книжку в шкіряній оправі — «Історію магії» Батільди Бегшот. Гаррі водив по сторінці орлиним пером і, насуплюючи брови, підшукував матеріал для реферату «Недоцільність спалювання відьом у XIV столітті».

Перо завмерло на початку абзацу. Гаррі поправив круглі окуляри, наблизив ліхтарика до книжки і прочитав:

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Далекі від магії люди (більше відомі як маґли) за часів се редньовіччя боялися магії і не розумілися на ній. Випадки, коли вони ловили й спалювали справжню відьму або чаклуна, були украй рідкісні й не мали серйозних наслідків. Чаклун чи відьма застосовували елементарне закляття «Вогнеморозко», після чого вдавали, що кричать від болю, хоч насправді отримували насолоду від приємного лоскоту багаття. Скажімо, Венделіні Химерній так подобалося горіти, що вона дозволила впіймати себе в різних подобах, як мінімум, сорок сім разів.

Гаррі затиснув перо зубами й дістав з-під подушки чорнильницю і сувій пергаменту. Повільно й дуже обережно відкрутив закрутку, вмочив перо в чорнило й почав писати. Періодично прислухався, чи не тюпає хтось із Дурслів до туалету. Якби вони почули скрипіння пера, довелося б йому решту літа провести в комірчині під сходами.

Гаррі тому й не любив літніх канікул, що мусив жити з родиною Дурслів у будинку номер чотири на вуличці Прівіт-драйв. Дядько Вернон, тітка Петунія та їхній син Дадлі були його єдиними живими родичами. Вони були маґли і ставилися до чарів по-середньовічному. В будинку Дурслів ніколи не згадували покійних

Совина пошта

Гарріних батьків-чарівників. Тітка Петунія і дядько Вернон уже багато років керувалися принципом: що гірше вони ставитимуться до Гаррі, то скоріше виб'ють йому з голови усі ті чари. Проте, на їхню превелику лют, вони так нічого цим і не домоглися, і минулі два роки жили в постійному страсі, що хтось довідається, що Гаррі навчається в Гоґвортській школі чарів та чаклунства. На самому початку літніх канікул вони відібрали в Гаррі його книжки замовлянь, чарівну паличку, казан і мітлу, і заборонили йому спілкуватися з сусідами — це все, що вони могли зробити.

Найбільше Гаррі турбувало те, що він не мав доступу до своїх підручників, адже гоґвортські вчителі дали на літо чимало домашніх завдань. Наприклад, найскладніший реферат про зморщувальне зілля Гаррі мав написати для найнеулюбленішого вчителя — професора Снейпа. О, як зрадів би Снейп, якби отримав привід покарати Гаррі на цілий місяць! Тому вже на початку канікул Гаррі скористався з першої-ліпшої нагоди...

Коли дядько Вернон, тітка Петунія і Дадлі вийшли на подвір'я позахоплюватися новою машиною (вони розхвалювали її дуже голосно

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— щоб усі почули), Гаррі прокрався до комірчини під сходами, відімкнув її, схопив кілька підручників і сховав у своїй кімнатці.

Якщо не залишати на простирадлах чорнильних плям, Дурслі й не дізнаються, що він ночами студіює магію.

Гаррі намагався не дратувати тітку й дядька, які й так були на нього злі, адже позавчора йому подзвонив його друг — чарівник.

Рон Візлі, найкращий приятель Гаррі у Гоґвортсі, походив з родини справжніх чарівників. А це означало, що він знав багато невідомих для Гаррі штук, однак ще ніколи доти не розмовляв по телефону. І треба ж трапитися такій халепі — слухавку взяв дядько Вернон.

— Вернон Дурслі слухає.

— Гаррі, який саме був поруч, завмер, почувши Ронів голос:

— АЛЛО? АЛЛО? ВИ МЕНЕ ЧУЄТЕ? Я... ХОЧУ... ПОГОВОРТИ... З ГАРРІ... ПОТТЕРОМ!

— Рон так голосно кричав, що дядько Вернон аж підскочив і відхилив слухавку далі від вуха, дивлячись на неї люто й занепокоєно.

— ХТО ЦЕ? — заревів він у відповідь. — ХТО ТИ ТАКИЙ?

Совина пошта

— РОН... ВІЗЛІ! — репетував Рон, мовби вони з дядьком Верноном стояли на протилежних кінцях футбольного поля. — Я... ШКІЛЬНИЙ... ТОВАРИШ... ГАРРІ.

Маленькі очиці дядька Вернона зиркнули на заляклого Гаррі.

— ТУТ НЕМАЄ ГАРРІ ПОТТЕРА! — гримнув він, тримаючи слухавку на відстані руки, ніби боявся, що вона вибухне. — Я НЕ ЗНАЮ, ПРО ЯКУ ШКОЛУ ТИ КАЖЕШ! БІЛЬШЕ СЮДИ НЕ ДЗВОНІ! НЕ ТУРБУЙ МОЄЇ РОДИНИ!

І він кинув слухавку так, наче то був отруйний павук.

Після цього зчинилася жахлива сварка.

— ЯК ТИ ПОСМІВ ДАВАТИ НАШ ТЕЛЕФОН ТАКИМ ЛЮДЯМ... ТАКИМ... ЯК ТИ! — ревів дядько Вернон, бризкаючи слиною на Гаррі.

Рон, мабуть, зрозумів, що накликав біду, бо більше не дзвонив. Ще одна добра Гарріна приятелька з Гогвортсу, Герміона Грейнджер, також не озивалася. Гаррі підозрював, що Рон попередив її про можливі наслідки дзвінків. А жаль, бо Герміона була найрозумніша з усіх його однокласників. Її батьки були маґли, і вона чудово вміла користуватися телефоном:

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

їй, мабуть, стало б глузду не згадувати про Гогвортс.

Отже, Гаррі п'ять довгих тижнів не мав жодної вісточки від друзів, і видавалося, що це літо буде таким самим поганим, як і торішнє. Хоч одна маленька зміна таки відбулася: Гаррі дозволили ночами випускати надвір його сову Гедвіґу. Щоправда, він мусив дати слово не посилати з нею листів. Дядько Вернон пішов на цю поступку через галас, який зчиняла Гедвіґа, коли цілий день сиділа в клітці.

Гаррі дописав розділ про Венделіну Химерну і знову прислухався. Тишу в наповненому темрявою будинку порушувало хіба що віддалене чи то рохкання, чи хропіння його тілистого двоюрідного брата Дадлі. Мабуть, вже дуже пізно. Очі аж пекли від втоми. Краще дописати реферат наступної ночі.

Гаррі закрутив чорнильницю, дістав з-під ліжка стару наволочку, запхнув туди ліхтарик, «Історію магії», реферат, перо та чорнило, і заховав те все під незакріплену паркетину під ліжком. Тоді встав, потягся і глянув на будильник, циферблат якого світився на тумбочці біля ліжка.

Совина пошта

Була перша ночі. Гаррі відчув у грудях дивну млість. Він забув, що рівно годину тому йому виповнилося тринадцять років.

Ще одна незвичайність Гаррі полягала в тому, що він майже не згадував про свої дні народження. За все своє життя він не отримав жодної вітальної листівки. Дурслі завжди забували про цю дату, тож і зараз він ні на що не сподівався.

Гаррі пройшовся темною кімнатою біля порожньої клітки Гедвіги і підійшов до відчиненого вікна. Сперся на підвіконня — свіже нічне повітря приємно холодило обличчя після кількогодинної задухи під ковдрою. Гедвіга не поверталася вже другу ніч. Гаррі за неї не хвилювався, — сова й раніше надовго пропадала, — проте мав надію, що вона скоро повернеться. Сова була єдина жива істота в цьому будинку, яку не тіпало при зустрічі з ним.

Гаррі підріс цього року на кілька сантиметрів, хоча й далі залишався маленьким і худорлявим. Його чорне, як смола, волосся стирчало, як завжди, хоч би що він з ним робив. Очі за окулярами були ясно-зелені,

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

а на чолі виразно виднівся крізь волосся тоненький, схожий на блискавку шрам.

Серед усього незвичайного, чим вирізнявся Гаррі, цей шрам був найдивовижніший. То не була, як запевняли його десять років Дурслі, пам'ятка про автокатастрофу, в якій загинули його батьки, бо Лілі та Джеймс Поттери не загинули в автомобільній катастрофі: їх замордував найстрашніший чорний чаклун останнього століття Лорд Волдеморт. Гаррі вийшов з тієї сутички тільки зі шрамом на чолі, бо Волдемортове закляття не лише не вбило його, а й відрикошетило на власного господаря. Волдеморт утік звідти ледь живий...

Проте Гаррі довелося знову зіткнутися з ним у Гоґвортсі. Вдивляючись у ніч за вікном, Гаррі пригадав останню їхню зустріч і мусив визнати, що йому неймовірно пощастило: він усе ж дожив до тринадцятого дня народження. Гаррі вдивлявся у зоряне небо, намагаючись углядіти Гедвіґу, що, можливо, летить додому, несучи в дзьобі мишку й чекаючи похвали. Його погляд ковзнув понад дахами, і минуло кілька секунд, доки він нарешті усвідомив побачене.

Совина пошта

На тлі золотистого місяця дедалі більшав силует якоїсь химерно скособоченої істоти, що летіла просто на Гаррі. Він непорушно спостерігав, як вона знижується. На якусь мить навіть завагався, чи не зачинити вікно, та коли чудернацьке створіння промайнуло над одним з ліхтарів вулички Прівіт-драйв, Гаррі збагнув, що то таке, і відскочив убік.

У вікно залетіли три сови, дві з яких підтримували третю, здавалося, непритомну. Вони м'яко гупнулися на ліжко, а середня сова, велика й сіра, перекинулася на спину, неначе мертва. До її лап був прив'язаний великий пакунок.

Гаррі одразу впізнав непритомну сову — то була Ерола, родинна птаха Візлів. Гаррі кинувся до ліжка, розв'язав мотузки довкола Еролиних лап, узяв пакунок, а саму Еролу переніс у Гедвіжину клітку. Ерола розплющила затуманене око, вдячно ухнула й почала пити воду.

Гаррі обернувся до інших сов. Одна з них, велика біла полярна сова, була не хто інша, як його Гедвіґа. Вона теж принесла чималий пакунок і видавалася вельми самовдоволеною. Коли Гаррі звільнив її від тягара, Гедвіґа

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

приятно ущипнула його дзьобом і перелетіла через усю кімнату до Ероли.

Третю — розкішну сіру сову — Гаррі не впізнав, але відразу збагнув, звідки вона прилетіла, бо на додачу до ще одного пакунка вона принесла листа з печаткою Гогвортсу. Коли Гаррі забрав у неї пошту, сова гордовито настовбурчила пір'я, розправила крила й шугнула в ніч.

Гаррі сів на ліжко, схопив пакунок Ероли, зірвав з нього бурий папір і побачив загорнутий в золотисту обгортку дарунок, а також першу в його житті вітальну листівку. Тремтячими пальцями розкрив конверт. З нього випали два аркуші — лист і газетна вирізка.

Вирізка, вочевидь, була з чаклунської газети «Щоденний віщун», бо постаті на чорно-білих фотографіях рухалися. Гаррі розправив вирізку і прочитав:

СПІВРОБІТНИК МІНІСТЕРСТВА МАГІЇ ЗІРВАВ ДЖЕК-ПОТ!

Артур Візлі, голова відділу боротьби з нелегальним використанням маглівських речей при Міністерстві магії, виграв головний приз Лотереї «Галеон», організованої «Щоденним віщуном».

Совина пошта

Щасливий містер Візлі сказав нашому кореспондентові:

— Ми витратимо ці гроші на літній відпочинок у Єгипті, де наш старший син Білл спеціалізується на зламуванні прокльонів для чаклунського банку «Грінґотс».

Візлі проведуть місяць у Єгипті й повернуться додому перед початком нового навчального року в Гоґвортсі, де навчаються п'ятеро їхніх дітей.

Гаррі глянув на рухому фотографію й розплився в усмішці, побачивши, як усі дев'ятеро Візлів завзято махають йому руками на тлі великої піраміди. Маленька й товстенька місіс Візлі, високий лисуватий містер Візлі, шестеро синів і донька — усі яскраво-руді (хоч цього й не було видно на чорно-білій фотографії). У самому центрі височів довготелесий Рон, який обійняв молодшу сестру Джіні, а на його плечі примостився пацючок Скеберс.

Гаррі знав, що дуже добрі, але страшенно бідні Візлі давно вже заслужили на виграш великої купи золота. Він розгорнув Ронового листа і прочитав:

Дорогий Гаррі!

Вітаю з днем народження!

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Мені дуже прикро за ту телефонну розмову. Сподіваюся, що магги не дуже тебе дiставали. Я радився з татом, і він думає, що мені не треба було тоді кричати.

Тут, у Єгипті, класно. Білл водив нас по всіх пірамідах, — стародавні єгипетські маги наклали на них просто неймовірні закляття! Мама навіть не дозволила Джіні зайти в одну з них. Там було повно скелетів-мутантів тих маггів, які вломилися в піраміди, а потім у них вирости додаткові голови...

Я спочатку не повірив, що тато виграв головний приз лотереї. Сімсот галеонів!!! Ми майже все протринькали на цю поїздку, але мені обіцяли купити нову чарівну паличку.

Гаррі чудово пам'ятав ту пригоду, коли зламалася стара Ронова чарівна паличка. Це сталося, коли машина, якою вони летіли до Гогвортсу, врізалася в дерево на полі перед школою.

Ми повернемося за тиждень до початку навчання й поїдемо до Лондона по паличку й нові підручники. Може, зустрінемося там?

Не піддавайся маггам!

Постарайся приїхати до Лондона.

Рон.

P.S. Персі — староста школи. Минулого тижня він отримав листа.

Совина пошта

Гаррі знову глянув на фото. Персі, що перейшов уже в сьомий, випускний, клас Гоґвортсу, мав дуже пихатий вигляд. Він причепив значок шкільного старости на феску, що елегантно сиділа на прилизаному волоссі, а його окуляри в роговій оправі поблискували під єгипетським сонцем.

Гаррі розгорнув дарунок. Там виявилася крихітна скляна дзиґа. Під нею лежала ще одна записка від Рона.

Гаррі — це кишеньковий стервоскоп. Якщо неподалік буде якийсь негідник, ця штука має засвітитися й закрутитися. Білл упевнений, що це мотлох, який продають чарівникам-туристам, і що йому не варто довіряти, бо вчора «мотлох» світився під час вечері. Але ж Білл не знав, що Фред із Джорджем кинули йому в суп жуків...

Тримайся.

Рон.

Гаррі поклав кишеньковий стервоскоп на тумбочку біля ліжка, і той стояв там, балансуючи на ніжці. Гаррі втупився в нього зі щасливим виразом, а тоді взявся за пакунок, який принесла Гедвіґа.

Там теж був обгорнутий дарунок, привітання і лист, цього разу від Герміони.

Дорогий Гаррі!

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Рон написав мені про той дзвінок до дядька Вернона. Сподіваюсь, у тебе все гаразд.

Я зараз відпочиваю у Франції і навіть не знала, як тобі це все вислати, — а раптом на митниці відкриють? — аж тут з'явилася Гедвіга! Думаю, вона хотіла впевнитися, що я не забула про твій день народження. Я замовила тобі дарунок через «Товари — совиною поштою», про це була реклама в «Щоденному віщуні» (мені його сюди доставляють — приємно бути в курсі всіх чаклунських подій). До речі, ти бачив там минулого тижня фото Рона та його родини? Я йому заздрю, він стільки зможе довідатись! Стародавні єгипетські чаклуни були неперевершені.

Місцева історія чаклунства теж досить цікава. Я зовсім переписала свій реферат з історії магії — мусила додати нову інформацію. Сподіваюся, він не задовгий, просто на два сувої пергаменту довший, ніж казав професор Бінс.

Рон каже, що приїде до Лондона за тиждень до кінця канікул. А ти зможеш? Чи дозволять тобі тітка з дядьком? Було б дуже гарно. Якщо ж не вийде, побачимося першого вересня у «Гогвортському експресі»!

Цілую,
Герміона.

Совина пошта

P.S. Рон каже, що Персі — староста школи. Персі, мабуть, дуже задоволений. А Рон, здається, зовсім не радий.

Гаррі знову всміхнувся, відклав Герміонин лист і взявся за дарунок. Він був несподівано важкий. Знаючи Герміону, Гаррі не сумнівався, що це якась велика книжка з неймовірно складними чарами, але він помилився. Йому тьохнуло серце, коли він роздер папір і побачив лискучий чорний шкіряний футляр зі срібним написом: *«Набір для обслуговування мітли»*.

«Ну й Герміона!..» — прошепотів Гаррі, розстебнув блискавку і зазирнув у футляр.

Там була велика банка «Високоякісного лаку «Флітвуд» для держака мітли, срібні ножиці для підрізання прутиків, малесенький мідний компас, який можна було чіпляти на мітлу під час довгих мандрівок, і посібник з догляду за мітлою *«Зроби все сам»*.

Окрім гоґвортських друзів, Гаррі найбільше сумував за *квідичем* найпопулярнішим серед чарівників видом спорту — небезпечною й азартною грою, в яку грали верхи на мітлах. Гаррі виявився дуже добрим квідичистом. Він навіть став наймолодшим гравцем століття, якому довірили грати за команду одного з

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

гуртожитків Гоґвортсу. І, мабуть, найціннішим Гарріним скарбом була його спортивна мітла «Німбус-2000».

Гаррі відклав шкіряний футляр і взяв останній пакунок. Він одразу розпізнав кривенькі закарлючки на бурому папері — то був почерк Геґріда, гоґвортського лісника. Гаррі зірвав папір і побачив щось зелене й шкіряне. Та не встиг він зняти обгортку, як пакунок чудернацько затремтів і всередині нього щось гучно клацнуло, наче щелепи.

Гаррі завмер. Він знав, що Геґрід ніколи не прислав би йому щось небезпечне, але ж Геґрідове уявлення про безпеку було доволі своєрідне. Він, як відомо, приятелював з гігантськими павуками, купував у шинках потворних триголових псів і тарабанив до своєї хатинки нелегальні драконячі яйця.

Гаррі боязко тицьнув пальцем у пакунок. Той знову гучно клацнув. Гаррі взяв настільну лампу, міцно її стиснув і підняв над головою, готовий ударити. Другою рукою смикнув за обгортковий папір.

Звідти випала... книжка. Не встиг Гаррі оцінити її розкішну зелену палітурку, прикрашену золотистим написом «*Жахливакнигажахіть*», як

Совина пошта

книжка стала на ребро й посунула боком через ліжко, наче якийсь химерний краб.

— Ова! — промимрив Гаррі.

Книжка хряпнулася на підлогу й поповзла далі. Гаррі крадькома подався за нею. Книжка сховалася в закутку під столом. Сподіваючись, що Дурслі міцно сплять, Гаррі став навкарачки і поповз.

— Ой!

Книжка клацнула його за пальці й поповзла повз нього, відштовхуючись палітурками. Гаррі розвернувся, кинувся вперед і повалив її на підлогу. Дядько Вернон щось сонно пробурмотів у сусідній кімнаті.

Гедвіґа з Еролою зацікавлено стежили, як Гаррі міцно стиснув книжку, витяг з комода ремінець і туго її зв'язав. «Книга жахіть» розлючено пручалася, але ні кусатися, ні тікати вже не могла. Гаррі кинув її на ліжко і розгорнув Гегрідове привітання.

Дорогий Гаррі, многая літа!

Гадаю, ся книжечка тобі си знадобить. Більше ніц не хочу писати. Побалакаємо при зустрічі. Маю надію, що з маглами в тебе всьо файно. Бувай здоров.

Гегрід.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі трохи насторожило, що Гегрід думає, ніби йому придасться кусюча книжка. Проте він поклав Гегрідове привітання біля листівок Рона та Герміони і широко всміхнувся. Залишався тільки лист із Гогвортсу. Цього разу конверт був товщій, ніж звичайно, Гаррі вийняв перший аркуш пергаменту й прочитав:

Дорогий містере Поттер!

Нагадуємо, що новий навчальний рік розпочинається першого вересня. «Гогвортський експрес» вирушить об одинадцятій ранку з вокзалу Кінгс-Крос, платформа номер дев'ять і три чверті.

Іноді у вихідні третьокласникам можна буде відвідувати село Гогсмід. Будь ласка, передайте на підпис батькам або опікунам бланк дозволу, який ми додаємо.

Додаємо також список підручників на цей навчальний рік.

З повагою,
професорка Макґонегел,
заступник директора.

Гаррі витяг бланк дозволу і пробіг його очима. Усмішка сповзла з його обличчя. Як приємно було б відвідувати Гогсмід у вихідні! Він знав, що в тому селі живуть самі чаклуни,

Совина пошта

та ще ніколи там не бував. Але ж як переконати дядька Вернона чи тітку Петунію підписати той дозвіл?

Він глянув на будильник. Була вже друга ночі.

Вирішивши, що про дозвіл він подумає завтра, Гаррі вмоствився в ліжку і викреслив з таблички ще один день, що відділяв його від зустрічі з Гогвортсом. Потім зняв окуляри, ліг, і ще довго милувався своїми трьома вітальними листівками.

І тієї миті такий н

— РОЗДІЛ ДРУГИЙ —

Серйозна помилка тітоньки Мардж

Коли вранці Гаррі спустився на сніданок, усі Дурслі вже сиділи за кухонним столом. Вони дивилися новісінький телевізор — подарунок, який Дадлі отримав на початку літа (цей кабанчик приїхав на канікули й нарікав, що йому дуже нелегко ходити від холодильника до телевізора у вітальні). Дадлі провів на кухні майже ціле літо, не відриваючи від екрана своїх маленьких порослячих оченят. Його п'ять підборідь постійно колихалися, бо він безперервно щось жував.

Гаррі вмотивувався між Дадлі й дядьком Верноном, дебелим чолов'ягою, який майже не мав шиї, зате відростив пишні вуса. Ніхто з Дурслів не лише не привітав Гаррі з днем народження, а й узагалі не звернув на нього уваги. Але Гаррі давно вже звик до такого

Серйозна помилка тітоньки Мардж

ставлення, тож особливо цим не переймався. Він почав був їсти грінку, а тоді глянув на телевізійного диктора, що саме повідомляв про втечу якогось в'язня.

«...до уваги населення: Блек озброєний і вкрай небезпечний. Відкрито спеціальну гарячу лінію. Кожен, хто його побачить, повинен негайно про це повідомити».

— Зразу видно, що мерзотник, — пирхнув дядько Вернон, дивлячись над газетою на зображення в'язня. — Клятий голодранець! Ви тільки гляньте, які в нього патли!

Дядько Вернон недоброзичливо зиркнув на Гаррі, чиє розкуйовджене волосся завжди страшенно його дратувало. Хоча, порівняно з тим в'язнем, чиє кощаве обличчя облямовували довжелезні сплутані кудли, Гаррі видавався охайно зачесаним.

На екрані знову з'явився диктор.

— Міністерство сільського та рибного господарства сьогодні оголосило.

— Гей, зачекай! — гаркнув дядько Вернон, люто вп'явшись очима в диктора. — Ти ж не сказав, звідки втік той маньяк! Яка користь з таких новин? Може, той придурок уже чалапає по нашій вулиці?!

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Тітка Петунія, кістлява, з кобилячим обличчям жінка, прожогом обернулася й почала вдивлятися в кухонне вікно. Гаррі знав, що тітка страх як любить дзвонити на всякі гарячі телефонні лінії. Вона намагалася скрізь устромити свого носа й усе життя тільки й робила, що підглядала за своїми нудними законослухняними сусідами.

— І коли вони вже *затямлять*, — грюкнув по столу буряковим кулачиськом дядько Вернон, — що таких типів треба відразу вішати!

— Свята правда, — погодилася тітка Петунія, приглядаючись до стручечків сусідської квасолі.

Дядько Вернон допив чай, зиркнув на годинника і сказав:

— О, Петуніє, за хвилину мушу вже бігти, — о десятій прибуває Марджин поїзд.

Гаррі, думки якого снували навколо «Набору для обслуговування мітел», раптом отямився.

— Тітонька Мардж? — бовкнув він. — А х-хіба вона до нас приїде?

Тітонька Мардж була сестрою дядька Вернона. І хоч вона й не була кровно споріднена з Гаррі (мама Гаррі була сестрою тітки Петунії), однак його завжди змушували називати її «тітонька». Тітонька Мардж

Серйозна помилка тітоньки Мардж

розводила бульдогів і мешкала за містом у будинку з великим садом. Вона нечасто гостювала на Прівіт-драйв, бо не могла надовго розлучитися зі своїми безцінними песиками, та кожен її візит з моторошною яскравістю закарбувався в пам'яті Гаррі.

На п'яту річницю Дадлі тітонька Мардж лупнула Гаррі по гомілках своїм ціпком, щоб він *не перемагав Дадлічка* у грі «Завмри». Потім якось приїхала на Різдво з комп'ютеризованим роботом для Дадлі й коробкою собачих галет для Гаррі. А під час її минулого візиту, за рік до того, як Гаррі почав навчатися в Гоґвортсі, він випадково наступив на лапу її улюбленого пса Ріпера, який після того загнав Гаррі на дерево в саду, і тітонька Мардж відігнала Ріпера звідти аж опівночі. При згадці про той випадок Дадлі й досі мало не плакав зі сміху.

— Мардж пробуде в нас тиждень, — прорік дядько Вернон, — тому, до речі, — він погрозово скерував на Гаррі пухкого пальця, — мусимо дещо з'ясувати, перш ніж я по неї поїду.

Дадлі вишкірився і відірвався від телевізора. Для нього не було кращої розваги, ніж спостерігати, як батько тероризує Гаррі.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— По-перше, — гаркнув дядько Вернон, — ти *дуже ввічливо* розмовлятимеш з Мардж.

— Добре, — пхикнув Гаррі, — якщо й вона буде зі мною ввічлива.

— По-друге, — дядько Вернон вдавав, ніби не почув Гарріних слів, — Мардж нічого не знає про твою *ненормальність*, тож я не потерплю жодних... жодних *чудасій*, доки вона буде тут. Маєш бути чемним, зрозумів?

— Якщо й вона буде чемна, — процідив Гаррі крізь зуби.

— І по-третє, — вимовив дядько Вернон, і його підступні очиці на широкому буряковому обличчі стали вузькі, мов щілини, — ми сказали Мардж, що ти навчаєшся в Центрі святого Брута для патологічно злочинних підлітків.

— *Що?* — вигукнув Гаррі.

— І ти підтвердиш це, хлопче, якщо не хочеш мати клопоту, — бризнув слиною дядько Вернон.

Сполотнівши, Гаррі люто дивився на дядька Вернона і не хотів вірити в те, що почув. Приїзд тітоньки Мардж на цілий тиждень — це був найгірший Дурслівський дарунок на його день народження, навіть гірший за подаровані колись старі дядькові шкарпетки.

Серйозна помилка тітоньки Мардж

— Ну, Петуніє, — важко звівся на ноги дядько Вернон, — то я поїхав на вокзал. Хочеш проїхатися зі мною, Дадліку?

— Ні, — відповів Дадлі, котрий знову, щойно дядько Вернон перестав діставати Гаррі, втупився в телевізор.

— Дадлік мусить причепуритися для тітоньки, — сказала тітка Петунія, пригладжуючи густе русяве волосся Дадлі. — Мамуся купила йому нового гарнюнього метелика.

— Ну, до зустрічі! — дядько Вернон ляснув Дадлі по поросячому ошийку і вийшов з кухні.

І тут Гаррі, що сидів, наче прибитий страхом, раптом щось надумав.

Він відклав грінку, рвучко схопився на ноги й побіг до дверей услід за дядьком.

Дядько Вернон саме надягав куртку.

— Тебе я не візьму, — гаркнув він, побачивши Гаррі.

— Та я й не рвуся з вами їхати, — незворушно озвався Гаррі. — Я хочу про щось попросити...

Дядько Вернон підозріло глянув на нього.

— Третьокласникам у Гоґ... у моїй школі іноді дозволяють відвідувати одне село... — почав Гаррі.

— Ну? — буркнув дядько Вернон, знімаючи з

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

гачка ключі від машини.

— Мені треба, щоб ви підписали бланк дозволу, — квапливо проказав Гаррі.

— А чого це я повинен робити? — вишкірився дядько Вернон.

— Ну... — мовив Гаррі, ретельно добираючи слова, — щоб тітоньці Мардж легше було повірити, ніби я вчуся в тому... у святому Яктамйого.

— У Центрі святого Брута для патологічно злочинних підлітків! — заревів дядько Вернон, і Гаррі з утіхою почув у його голосі панічні нотки.

— Саме так, — погодився Гаррі, незворушно втупившись у широке багряне обличчя дядька Вернона. — Важко запам'ятати. А це ж має звучати переконливо, правда? А що, як я випадково щось наплутаю?

— Я тобі наплутаю!.. Я тобі покажу, де раки зимують, надовго запам'ятаєш! — гаркнув дядько Вернон, розмахуючи кулаками.

Але Гаррі не знітився.

— Я, може, й запам'ятаю, але ж і тітонька Мардж не забуде того, що я їй скажу, — рішуче нагадав він.

Серйозна помилка тітоньки Мардж

Дядько Вернон завмер з піднятими кулаками, а його бридке обличчя почервоніло, як буряк.

— Але якщо ви підпишете дозвіл, — швиденько додав Гаррі, — я обіцяю не переплутати назву того Центру і поводитись, як маґл, тобто як нормальна людина.

Гаррі бачив, що дядько Вернон обмірковує почуте, хоч його зуби усе ще були вишкірені, а на скроні пульсувала товста жила.

— Гаразд, — нарешті буркнув дядько. — Побачу, як ти будеш поводитися під час Марджиного візиту. Якщо нічого не вибовкаєш і дотримаєш обіцянки аж до кінця, то я підпишу той клятий дозвіл.

Він розвернувся, відчинив двері, а потім грюкнув ними з такою силою, що аж вилетіла одна шибочка.

Гаррі вирішив не повертатися на кухню, а піднявся до своєї кімнати. Якщо вже вдавати з себе справжнього маґла, то краще починати відразу. Він неохоче зібрав усі свої дарунки й вітальні листівки і поклав їх у сховок під підлогою. Тоді підійшов до совиної клітки. Ерола вже, здається, очуняла; вона спала разом з Гедвіґою, сховавши голову під крило. Гаррі зітхнув, і поштурхав їх, щоб розбудити.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Гедвіґо, — понуро сказав він, — тобі треба на тиждень зникнути. Лети з Еролою. Я напишу Ронові записку і все поясню. І не дивися на мене *так*, — великі бурштинові очі Гедвіґи були сповнені докору, — це не моя вина. Але тільки так я можу отримати дозвіл ходити в Гоґсмід разом з Роном і Герміоною.

Через десять хвилин Ерола з Гедвіґою (до лапи якої була прив'язана записка для Рона) випурхнули з вікна й розтанули в небі, а засмучений Гаррі заховав у шафу порожню клітку.

Але довго сумувати йому ніхто не дав. Тут-таки заволола тітка Петунія, щоб Гаррі спускався вниз і готувався зустрічати гостю.

— І зроби щось зі своїми патлами! — гарикнула вона, щойно він зійшов у коридор.

Гаррі не бачив жодного сенсу в пригладжуванні свого волосся, адже тітці Петунії подобалося його шпетити, отже, що неохайніший він матиме вигляд, то щасливішою буде тітка.

Невдовзі захрустів гравій під колесами дядькової машини, що заднім ходом заїжджала в подвір'я, гримнули дверцята, і на стежці почулися кроки.

— Відчиняй двері! — засичала на Гаррі тітка Петунія.

Серйозна помилка тітоньки Мардж

Гаррі приречено потяг за дверну ручку.

На порозі стояла тітонька Мардж. Вона була дуже схожа на дядька Вернона — велика, огрядна, з буряковим обличчям, і навіть мала вуса, щоправда, не такі пишні, як у брата. В одній руці вона тримала величезну валізу, а з-під другої визирав старий непривітний бульдог.

— А де мій Дадик? — заволала тітонька Мардж. — Де мій племінничок?

Дадлі перевальцем вийшов у коридор. Його прилизане біляве волосся обліпило гладку голову, а метелик ледь виднівся з-під численних підборідь. Тітонька Мардж пожбурила валізу просто Гаррі в живіт, міцно пригорнула Дадлі однією рукою і гучно цмокнула його в щоку.

Гаррі чудово знав, що Дадлі терпить тітоньчині обійми тільки тому, що отримує за це винагороду. І справді, коли вона його відпустила, Дадлі стискав

у дебелимому кулаці хрустку двадцятифунтову купюру.

— Петуніє! — верескнула тітонька Мардж, проминаючи Гаррі, наче якийсь вішак. Тітонька Мардж і тітка Петунія поцілувалися, чи, радше, тітонька Мардж бухнула своєю масивною щелепою кістяву щоку тітки Петунії.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Тут увійшов дядько Вернон і з радісною усмішкою зачинив за собою двері.

— Мардж, чаю? — запитав він. — А що дати Ріперу?

— Ріпер може посьорбати чаю з мого блюдечка, — відповіла тітонька Мардж.

Усі пішли на кухню, а Гаррі лишився в коридорі разом з валізою. Проте він не шкодував. Він був згоден на все, щоб тільки не лишатися з тітонькою Мардж, тому почав якомога повільніше штовхати валізу сходами нагору до вільної кімнати.

Коли він повернувся на кухню, тітонька Мардж частувалася чаєм і фруктовим пирогом, а Ріпер гучно хлебтав щось у кутку. Гаррі бачив, як кривилася тітка Петунія, коли бризки чаю і слини потрапляли на її чисту підлогу. Тітка Петунія ненавиділа тварин.

— Мардж, а хто пильнує за рештою псів? — поцікавився дядько Вернон.

— А-а, за ними дивиться полковник Фабстер, — озвалася тітонька Мардж. — Він зараз у відставці, йому добре мати хоч якусь роботу. Але бідолаху Ріпера я не могла залишити. Він без мене просто марніє.

Серйозна помилка тітоньки Мардж

Коли Гаррі сів, Ріпер почав гарчати. І тут тітонька Мардж уперше зауважила Гаррі.

— Ну! — кркнула вона. — Ти ще й досі тут?

— Так, — відповів Гаррі.

— Що за невдячний тон, — гримнула тітонька Мардж. — Петунія з Верноном надто добрі, що утримують тебе. Я б цього не робила. Якби тебе підкинули до мене, ти б негайно опинився у притулку для сиріт.

Гаррі поривався сказати, що волів би краще жити в сиротинці, аніж з Дурслями, але згадка про Гоґсмід його зупинила. Він силувано усміхнувся.

— Нема чого шкіритися! — крикнула тітонька Мардж. — Бачу, ти анітрохи не змінився на краще, відколи я тебе бачила. Я думала, що в школі тебе навчать гарних манер!

Вона сьорбнула чаю, витерла вуса і спитала:

— То куди ти віддав його, Верноне?

— До святого Брута, — відразу відповів дядько Вернон. — Це найкращий заклад для безнадійних дітей.

— Ясно, — сказала тітонька Мардж. — А чи вас там карають ціпком? — рывкнула вона до Гаррі через увесь стіл.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Е-е...

Дядько Вернон непомітно кивнув.

— Так, — відповів Гаррі.

Але відчувши, що треба зробити це переконливіше, додав:

— Постійно.

— Чудово, — зраділа тітонька Мардж. — Мене просто бісять усі ці наївні балачки: мовляв, не треба бити тих, хто цього заслужив. Добрячий прочухан допомагає в дев'яносто дев'яти випадках зі ста. А тебе часто лупцювали?

— Ну-у... так, — відповів Гаррі, — безліч разів.

Тітонька Мардж звузила очі.

— Мені й далі не подобається твій тон, хлопче, — сказала вона. — Якщо ти так недбало про це говориш, то тебе ще мало б'ють. Петуніє, я б написала їм на твоєму місці. І підкресли, що цього хлопчиська можна карати сильніше.

Мабуть, дядько Вернон злякався, що Гаррі може забути про їхню угоду, бо раптом змінив тему.

— Мардж, а ти чула вранці новини? Про того в'язня, що втік?

*

Серйозна помилка тітоньки Мардж

Тітонька Мардж почала потроху освоюватися, а Гаррі піймав себе на думці, що вже мало не сумує за життям без неї в будинку номер чотири. Дядько Вернон і тітка Петунія зазвичай воліли, щоб Гаррі не плутався під ногами, і його це тішило. А ось тітонька Мардж — навпаки — хотіла, щоб Гаррі був під її постійним наглядом, бо тоді вона могла допікати його своїми виховними заморочками. Їй подобалось порівнювати Гаррі з Дадлі, а найбільшу насолоду вона отримувала тоді, коли купувала Дадлі дорогі дарунки, водночас позираючи на Гаррі, мовби під'юджувала його спитати, чому й для нього нема дарунків. А ще вона полюбляла всілякі гідкі натяки на Гарріне походження.

— Це не твоя вина, Верноне, що хлопчисько став отаким, — мовила вона за обідом на третій день свого візиту. — Якщо кров гнила, то нічого не вдієш.

Гаррі намагався зосередитися на їжі, але руки його тремтіли, а обличчя аж пашіло від гніву. *«Пам'ятай про дозвіл, — нагадав він сам собі. — Думай про Гоґсмід... Нічого не кажи... Не піднімай...»*

Тітонька Мардж підняла келих з вином.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Є основне правило в розведенні тварин,
— сказала вона. — Його добре видно на прикладі собак. Якщо сучка неповноцінна, неповноцінним буде і цу...

Тієї миті келих з вином, який тримала тітонька Мардж, вибухнув у неї в руках. Навсібіч розлетілися скляні друзки, а тітонька Мардж, червоним обличчям якої стікало вино, заметушилася й закліпала.

— Мардж! — зойкнула тітка Петунія. — Мардж, ти не постраждала?

— Дурниці! — прохрипіла тітонька Мардж, витираючи обличчя серветкою. — Мабуть, засильно стиснула. Таке саме зі мною сталося і в полковника Фабстера. Не хвилюйся, Петуніє, просто в мене дуже міцна хватка.

Але тітка Петунія й дядько Вернон підозріло глянули на Гаррі. Довелося йому відмовитися від пудинга і швидко встати з-за столу.

Гаррі вийшов у коридор і, важко дихаючи, притулився до стіни. Він давно вже не втрачав витримки аж так, щоб це призводило до вибухів. Не можна цього повторювати. Тут ішлося вже не тільки про дозвіл, а й про можливий клопіт з Міністерством магії.

Серйозна помилка тітоньки Мардж

Адже Гаррі й досі був неповнолітнім чарівником, і йому за чаклунськими законами заборонялося вдаватися до магії поза школою. До того ж минулого літа Гаррі вже отримав офіційне попередження: тож якщо до міністерства дійдуть нові чутки про застосування чарів на Прівіт-драйв, його виженуть з Гогвортсу.

Гаррі почув, що Дурслі встають з-за столу, і поквапився нагору, подалі від гріха.

*

Він мужньо перетерпів наступні три дні: щоразу, коли до нього присікувалася тітонька Мардж, він переносився думкою до свого «Набору для мітли». Це дуже добре спрацьовувало, хоч у такі хвилини в Гаррі, мабуть, склянів погляд, бо тітонька Мардж почала п'яткати про його розумову відсталість.

І ось, нарешті, настав останній вечір тітоньчиного візиту. Тітка Петунія приготувала вишукану вечерю, а дядько Вернон відкоркував кілька пляшок вина. Вони з'їли суп і лосося без жодного натяку про Гарріні вади. За лимонним тортом дядько Вернон замучив усіх нудною балаканиною про свою фірму «Граннінгс», яка

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

виготовляла свердла. Трохи згодом тітка Петунія заварила каву, а дядько Вернон приніс пляшечку бренді.

— Як, Мардж, спокусишся?

Тітонька Мардж уже випила чимало вина. Її широке обличчя аж пашіло.

— Хіба цяпочку, — захихотіла вона. — Ні-ні, трошки більше... Ще трішечки... Отак буде добре...

Дадлі доїдав четвертий шматок торта. Тітка Петунія сьорбала каву, відчепірівши мізинця. Гаррі хотів уже йти до своєї кімнати, але наткнувся поглядом на сердиті очиці дядька Вернона і зрозумів, що мусить досидіти до кінця.

— Ах, — цмокнула губами тітонька Мардж і відставила порожній келих з-під бренді. — Чудова вечерея, Петуніє. Я все готую переважно нашвидкуруч, бо мушу дбати про дванадцять песиків. — Вона голосно відригнула і поплескала себе по важкому животі. — Вибачте... Ой, мені дуже подобається, що наш хлопчик має здоровий вигляд і нормальну вагу, — підморгнула вона Дадлі. — Ти будеш повноцінним мужчиною, Дадику, як і твій батько... Верноне, мені ще крапельку бренді. А гляньте на оцього... — Вона кивнула головою на Гаррі.

Серйозна помилка тітоньки Мардж

У Гаррі стислося серце. «*Який у мене класнющий набір для мітли!*», — гарячково подумав він.

— Він має страшенно убогий і жалюгідний вигляд, — продовжує тітонька Мардж. — Таке буває і з псами. Торік я звеліла полковнику Фабстеру одного такого втопити. Був якийсь миршавий. Слабкий. Непородистий.

Гаррі намагався пригадати дванадцять сторінок посібника: «Заклинання для відновлення дії реверсу».

— Я ж кажу: усе залежить від породи. Нечиста кров дає про себе знати. Я нічого не маю проти твоєї родини, Петуніє, — вона поплескала по кістлявій руці тітки Петунії своєю великою, як лопата, долонею, — але твоя сестра була непутяща. Такі трапляються і в найкращих родин. А згодом вона ще втекла з тим баламутом. От і маємо: результат перед очима.

Гаррі втупився в тарілку, відчуваючи якийсь дивний дзвін у вухах. «*Міцно вхопіться за хвіст мітли*», — подумав він. Але не міг пригадати, що там далі. Голос тітоньки Мардж угвинчувався в нього, наче свердло з фірми дядька Вернона.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Цей Поттер... — кркнула тітонька, схопила пляшку з бренді і хлюпнула собі в келих і на скатертину. — Ви так мені й не казали, чим він займався?..

Дядько Вернон і тітка Петунія помітно напружились. Навіть Дадлі відірвався від торта і глянув на батьків.

— Він. не працював, — зиркнув на Гаррі дядько Вернон. — Був безробітний...

— Я так і думала! — пирхнула тітонька Мардж, після чого добряче ковтнула бренді і витерла рукавом підборіддя. — Нікчемний, нікудишній, ледачий жебрак, який.

— Неправда! — втрутився раптом Гаррі.

Усі за столом завмерли. Гаррі тремтів з голови до п'ят. Він ще ніколи не був такий розлючений.

— ЩЕ БРЕНДІ! — заверещав страшенно зблідлий дядько Вернон. Він перекинув решту пляшки у келих тітоньки Мардж. — Ти... хлопче, — гаркнув він до Гаррі. — Іди спати, бігом!..

— Ні, Верноне, — почала гикати тітонька Мардж. Вона підняла руку і вп'ялася в Гаррі своїми дрібними, налитими кров'ю очицями. — Давай, хлопче, давай... Пишаєшся своїми

Серйозна помилка тітоньки Мардж

батьками, так? Батьками, які скінчили тим, що загинули в автокатастрофі... мабуть, назююкались.

— Вони не гинули в автокатастрофі! — вигукнув Гаррі, зірвавшись на ноги.

— Загинули в автокатастрофі, паршиве мале брехло, і покинули тебе на шию твоєї порядної, працьовитої родини! — розлючено заверещала тітонька Мардж. — Ти нахабне, невдячне, миршаве...

Та раптом тітонька Мардж замовкла. На якусь мить здалося, що вона втратила мову. Від неймовірної злості вона почала надуватись і не могла спинитися. Її широке червоне обличчя стало ще ширшим, дрібні оченята вирячились, а рот розтягся і став такий вузенький, що годі було видобути з нього хоч слово. Наступної миті від її твідового жакета відірвалося і влучило в стіну кілька ґудзиків — вона надувалася, наче потворна повітряна куля! Її пузо вивалилося, розірвавши корсаж, а пальці стали товсті, як сардельки.

— МАРДЖ! — заволали в один голос дядько Вернон і тітка Петунія, бо тіло тітоньки Мардж почало здійматися зі стільця до стелі. Тепер вона була кругла-круглісінька й нагадувала

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

свинооке рятівне коло, з якого химерно стирчали руки й ноги.

Видобуваючи дивні ляскаючі звуки, вона здіймалася в повітря. Шалено гавкаючи, в кімнату заскочив Ріпер.

Дядько Вернон схопив тітоньку Мардж за ноги і спробував притягнути її до себе, та замалим не відірвався від підлоги й сам. Ріпер стрибнув на дядька і вчепився зубами йому в ногу.

— Ні-і-і-і-і-і-і!!!

Гаррі вискочив з-за столу, перш ніж його могли зупинити, і побіг до комірчини під сходами. Щойно торкнувся дверцят, як вони магічно відчинилися. Він миттю притяг до вхідних дверей свою валізу, потім помчав нагору, кинувся під ліжку, смикнув незакріплену паркетину і витяг з-під неї наволочку з підручниками й дарунками на день народження. Виліз із-під ліжка, схопив порожню клітку Гедвіґи й помчав сходами до своєї валізи.

Тут з їдальні вискочив дядько Вернон у подертих і закривавлених штанях.

— ВЕРНИСЯ! — заревів він. — ВЕРНИСЯ І ПОРЯТУЙ ЇЇ!

Серйозна помилка тітоньки Мардж

Але Гаррі охопила відчайдушна лють. Він копнув ногою валізу, витяг з неї чарівну паличку і скерував її на дядька Вернона.

— Вона це заслужила, — видихнув Гаррі. — Що заслужила, те й отримала. Не підходьте до мене!

Він намацав за спиною дверну ручку.

— Я йду звідси, — сказав Гаррі. — З мене досить.

За хвилину він уже йшов темною тихою вуличкою з Гедвіжиною кліткою під рукою і тягнув за собою важку валізу.

— РОЗДІЛ ТРЕТІЙ —

«Лицарський автобус»

Гаррі проминув кілька вулиць і аж тоді знесилено впав на низенький мур на алеї Магнолій, щоб віддихатись. Він сидів нерухомо, усе ще не отямившись від гніву, і прислухався, як шалено гупає його серце.

Та пробувши хвилин з десять на безлюдній темній вулиці, Гаррі зненацька охопила паніка. Скрутішого становища годі було й уявити: він зовсім не мав куди податися і був абсолютно самотній у непривітному маґлівському світі. А найгірше було те, що він знову застосував серйозні чари і тепер його безперечно виженуть з Гоґвортсу. Він так відверто порушив указ про обмеження неповнолітнього чаклунства, що дивувався, чому тут ще й досі не з'явилися представники Міністерства маґії.

«Лицарський автобус»

Гаррі здригнувся і подивився в обидва кінці алеї Магнолій. Що з ним буде? Його заарештують чи просто оголосять поза законом у чаклунському світі?.. Гаррі подумав про Рона з Герміоною, і йому стислося серце. Він знав, що й Рон, і Герміона зараз би йому допомогли — байдуже, порушив він закон чи ні, але вони перебували за кордоном, і без Гедвіґи він навіть не міг з ними зв'язатися.

А ще він зовсім не мав маґлівських грошей. У гаманці на дні валізи ще була жменька чаклунського золота, але решта батьківської спадщини зберігалася в сейфі лондонського чаклунського банку «Грінґотс». Залишалося хіба тягнути цю валізу аж до самого Лондона. Проте...

Він глянув на чарівну паличку, яку й досі стискав у руці. Якщо його вже й так вигнали зі школи (серце калатало, мов навіжене), то ще трохи чарів, либонь, уже не зашкодять. Було б непогано зробити валізу легенькою, мов пір'їна, прив'язати її до мітли, і, накинувши батьків плащ-невидимку, полетіти до Лондона. Там він міг би забрати з сейфа решту своїх грошей і... розпочати життя вигнанця. Це була жахлива перспектива, однак він не міг

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

нескінченно сидіти на цьому мурі, адже тоді доведеться пояснювати маґлівській поліції, як він опинився тут уночі з мітлою й валізою, повною чаклунських книжок.

Гаррі відкрив валізу й почав навпомацки шукати в ній плаща-невидимку. Та не встиг він його знайти, як несподівано випростався і ще раз роззирнувся довкола.

Відчув якесь дивне поколювання в потилиці, ніби хтось за ним стежив, проте вулиця видавалася порожньою, і в жодному з великих прямокутних будинків не світилося.

Він знову схилився над валізою, але тут-таки піднявся, стискаючи в руках чарівну паличку. Гаррі радше відчував, аніж бачив, що у вузькому проміжку між гаражем і парканом за його спиною хтось або щось стоїть. Він пильніше придивився до того місця. Якби це щось заворушилося, він збагнув би, що то: якийсь бездомний кіт чи... щось інше.

— Лумос, — пробурмотів Гаррі, і на кінчику чарівної палички засяяло світло. Він підняв її над головою, і стіни найближчого будинку заясніли. Зблизнули двері гаража, і Гаррі дуже виразно побачив там контури чогось величезного, із здоровенними блискучими очима.

«Лицарський автобус»

Гаррі позадкував, нашттовхнувся на валізу і, перечепившись через неї, скотився в рів. Паличка випала йому з рук. Щось оглушливо гримнуло. Від раптового сліпучого світла Гаррі затулив очі руками.

Зойкнувши, знову вибрався на бруківку, і зробив це дуже вчасно. Наступної миті там, де він щойно лежав, зі скреготом зупинилися велетенські колеса й фари. Гаррі підняв голову й побачив яскраво-пурпуровий триповерховий автобус, що мовби виринув просто з повітря. На лобовому склі золотими літерами було написано: *«Лицарський автобус»*.

«Мабуть, я очамрів від падіння», — подумав було Гаррі. Але тут з автобуса вискочив кондуктор у пурпуровій уніформі й почав голосно кричати кудись у ніч:

— Запрошуємо в «Лицарський автобус» — рятувальний транспорт для чаклунів і чарівниць, які потрапили в халепу. Підійміть руку з чарівною паличкою, сідайте в автобус і ми відвеземо вас, куди забажаєте. Мене звати Стен Шанпайк, цього вечора я буду вашим кондук...

Кондуктор раптом замовк, бо саме помітив Гаррі, який і досі сидів на землі. Гаррі знову

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

схопив свою паличку і звівся на ноги. Зблизька розгледів, що Стен Шанпайк був ненабагато старший за нього — він мав якихось вісімнадцять-дев'ятнадцять років, великі відстовбурчені вуха і чимало прищів.

— А що ти там робив? — запитав Стен, уже неофіційним тоном.

— Я впав, — пояснив Гаррі.

— А чо' це ти впав? — хихикнув Стен.

— Та ж не зумисне, — роздратовано відповів Гаррі. Його джинси продерлися на коліні, а з руки крапала кров. І тут він згадав, чому саме впав, і рвучко озирнувся, щоб глянути на прохід між гаражем і парканом. Фари «Лицарського автобуса» заливали прохід світлом, але там нікого не було.

— Що ти там побачив? — поцікавився Стен.

— Там було щось велике й чорне, — Гаррі невпевнено показав на прохід. — Ніби пес... тільки величезний.

Він озирнувся на Стена, який від здивування аж роззявив рота. Ніяковіючи, побачив, що Стенів погляд зупинився на його шрамі.

— А що то в тебе на лобі? — зненацька запитав Стен.

«Лицарський автобус»

— Нічого, — швидко відповів Гаррі, ховаючи шрам під волоссям. Він не хотів полегшувати роботу Міністерству магії, — вони ж бо його, мабуть, уже розшукують.

— А як тебе звати? — не вгавав Стен.

— Невіл Лонгботом, — сказав Гаррі перше, що спало йому на гадку. — То... то цей автобус, — швидко додав він, сподіваючись відвернути Стенову увагу, — ти казав, він їде куди завгодно?

— Канєшненько! — гордо відповів Стен. — Хоч до чорта на ріжечки, аби тільки по землі. Під водою він геть не годящий. Слухай, — знову підозріло спитав Стен, — але ж ти нам махав, ге? Підняв руку з паличкою, правда?

— Так, — відразу погодився Гаррі. — Слухай, а скільки коштує квиток до Лондона?

— Одинадцять серпиків, — сказав Стен, — але за тринадцять можеш дістати гарячого шоколадику, а за п'ятнадцять — гарячу грілочку і щітоньку для зубів якого захочеш кольору.

Гаррі знову понишпорив у валізі, дістав гаманця і подав Стенові кілька срібних монет. Після цього вони дружно затягли в автобус його валізу й Гедвіжину клітку.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

В автобусі не було сидінь; натомість біля заслонених вікон стояло з півдесятка мідних ліжок. На скобах біля кожного ліжка потріскували свічки, осяваючи оббиті дерев'яними панелями стіни.

У глибині автобуса крихітний чарівник у нічному ковпаку пробурмотів крізь сон:

— Не зараз, дякую, я ковтаю слимаків, — і повернувся на другий бік.

— Можеш сідати тут, — прошепотів Стен, запихаючи Гарріну валізу під ліжко за кріслом водія. — Це наш водій — Ерні Пренґ. Ерн, це Невіл Лонґботом.

Ерні Пренґ, підстаркуватий чарівник у масивних окулярах, кивнув Гаррі, який ще раз нервово пригладив своє волосся і сів на ліжко.

— Ерні, рушай! — сказав Стен, умоствоившись у кріслі поруч з водієм.

Знову щось голосно гримнуло, і «Лицарський автобус» рвонув з такою швидкістю, що Гаррі повалився на ліжко. Ледве підвівшись, визирнув у темне вікно. Вони їхали вже іншою вулицею. Стен задоволено стежив за приголомшеним обличчям Гаррі.

— Ми якраз були отутечки, коли ти нам махнув, — пояснив він. — Ерні, де ми? В Уельсі, чи що?

«Лицарський автобус»

— Угу, — відіззався Ерні.

— А що, маґли не чують, як їде автобус? — запитав Гаррі.

— Маґли? — зневажливо мовив Стен. — А хіба вони взагалі щось чують? Чи бачать? Вони якісь пришелепкуваті — ніколи нічого не помічають.

— Стен, пора вже будити мадам Марш, — сказав Ерні. — За хвильку будемо в Аберґавені.

Стен поплентався нагору вузькими дерев'яними сходинками. Гаррі й далі позирав у вікно зі щораз більшим неспокоєм. Видавалося, що Ерні не зовсім вправно володів кермом. «Лицарський автобус» постійно виїжджав на тротуар, але нічого там не зачіпав: ліхтарі, поштові скриньки і сміттєві бачки розпорскувалися навсібіч, щойно він наближався, але потім знову поверталися на свої місця.

Стен зійшов разом з блякло-зеленою відьмою, закутаною в дорожню мантію.

— Осьо сюди, мадам Марш, — весело мовив Стен, а Ерн так різко загальмував, що ліжка за інерцією шугнули на півметра вперед. Мадам Марш затулила рота хустинкою й подріботіла східцями з автобуса. Стен жбурнув навздогін

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

їй валізу і зачинив дверцята. Знову щось гучно гримнуло, і вони помчали вузенькою сільською вуличкою. Дерева розбігалися з-під коліс.

Гаррі не заснув би, навіть якби цей автобус так гучно не гримів і не стрибав одразу на сотні миль. У голові роїлися невеселі думки: що на нього чекає, і чи спромоглися Дурслі відтягти від стелі тітоньку Мардж.

Стен розгорнув примірник «Щоденного віщуна» і почав читати, висолопивши язика. Велике фото чоловіка з запалим обличчям і довгим скуйовдженим волоссям наче підморгнуло Гаррі з першої сторінки.

— О, цей чоловік! — вигукнув Гаррі, забувши на мить про свої клопоти. — Його показували в маґлівських новинах!

Стенлі глянув на першу сторінку й реготнув.

— Сіріус Блек, — кивнув він. — Канєшненько, що він був у маґлівських новинах. Ти що, Невіле, з дуба впав?

Зверхньо глянувши на спантеличеного Гаррі, Стен подав йому першу сторінку.

— Читай частіше газеточки, Невіле.

Гаррі підніс газету до свічки й прочитав:
БЛЕК І ДОСІ НА ВОЛІ!

«Лицарський автобус»

Міністерство магії сьогодні підтвердило, що досі не впіймано Сіріуса Блека, чи не найзловіснішого в'язня фортеці Азкабан.

«Ми робимо все можливе, щоб упіймати Блека, — повідомив сьогодні вранці міністр магії Корнеліус Фадж, — і просимо чаклунську громаду зберігати спокій».

Деякі члени Міжнародної федерації чарівників критикували Фаджа за те, що він сповістив про Блека маглівському прем'єр-міністрові. «Але ж я мусив це зробити, хіба не зрозуміло?! — пояснив роздратований Фадж. — Блек божевільний. Він небезпечний і для чаклунів, і для маглів. Прем'єр запевнив, що нікому не розповість про чаклунське походження Блека. А якби й розповів — хто б йому повірив?»

Маглам повідомили, що Блек озброєний рушницею (це така металева чарівна паличка, якою магли вбивають одне одного), але чаклунська громада остерігається, щоб не повторилася різня дванадцятирічної давності, коли Блек одним прокляттям умертвив тринадцять осіб.

Гаррі глянув у затінені очі Сіріуса Блека — єдині живі цятки на виснаженому обличчі. Він ніколи не зустрічався з упирями, проте бачив їхні зображення на уроках захисту від темних мистецтв. Блек з його мертвотно-восковою шкірою мав саме такий вигляд.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ну, як тобі цей мальований красень? — поцікавився Стен.

— Він і справді *одним прокляттям* умертвив *тринадцятеро людей*? — здивувався Гаррі, повертаючи Стенові газету.

— Канєшненько, — відповів Стен. — Серед білого дня і на очах у свідків. Ото ж бо й воно. Правда, Ерні?

— Угу, — понуро підтакнув Ерні.

Стен розвернув крісло, щоб краще бачити Гаррі.

— Блек — один з прихильників Відомо-Кого, — промовив він.

— Що, Волдеморта? — вирвалося в Гаррі.

Поблідли навіть Стенові прищі; Ерні крутнув кермом, і фермерський будинок з жахом відскочив від автобуса.

— Ти шо, бляшка-мушка, з дуба впав? — закричав Стен. — Ти чо' вимовляєш його ім'я?

— Вибач! — поспіхом сказав Гаррі. — Вибач, я... я забув.

— Забув! — ошелешено мовив Стен. — Боже, мені аж серце вискакує.

— То...то Блек був прихильником Відомо-Кого? — нагадав примирливим тоном Гаррі.

— Угу, — сказав Стен, ще й досі потираючи

«Лицарський автобус»

груди. — Але коли манюній Гаррі Поттер перемиг Відомо-Кого... — Гаррі знову нервово пригладив волосся. — ...тоді всім його прибічникам прикрутили хвости, правда, Ерні? Вони тоді скумекали, що їхній казочці кінець, і припишкли. Тільки не Сіріус Блек! Ходили чутки, що він хотів стати наступником Відомо-Кого. Але не так сталося, як гадалося. Маґли оточили Блека серед вулички, а він вихопив чарівну паличку і підірвав піввулички разом з дванадцятьма маґлами і одним нашим. Жахливо, ге? І знаєш, що він зробив після того? — запитав Стен тривожним шепотом.

— Що? — перепитав Гаррі.

— *Зареготав*, як навіжений! Ото стояв собі й реготав. А коли прибуло підкріплення з Міністерства маґії, він спокійно пішов з ними. Ішов і реготав як псих. Бо він псих, правда, Ерні? Еге ж, псих?

— Якщо й не був до Азкабану, то тепер — точно псих, — спроквола вимовив Ерні. — Я вже краще підірвав би сам себе, ніж заgrimіти в Азкабан. Але катюзі — по заслuzі. Так йому й треба!..

— Нелегко було те все зам'яти, правда, Ерні? — додав Стен. — Піввулиці як корівка язиком

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

злизала. І купа мертвих маґлів. До речі, як вони тоді викрутилися, як усе пояснили?

— Вибух газу, — прохрипів Ерні.

— І от маєш — тепер Блек утік, — сказав Стен, розглядаючи газетну фотографію. — Ніхто ще не виривався з Азкабану, правда, Ерні? І як йому це вдалося? Страшно, скажи? Хоч я йому й не задрю з тими азкабанськими вартовими, правда, Ерні?

Ерні раптом здригнувся.

— Говори про щось інше, Стен... Маєш ось гарного хлопця. Від тих азкабанських вартових мені аж млосно.

Стен неохоче відклав газету, а Гаррі з жахливими передчуттями притулився до вікна. Він уявив, **що** молотиме Стен своїм пасажирам, коли довідається, кого він підвозив: «А ви чули?! Отой Гаррі Поттер роздув свою тітку! Ми його ото підвозили на нашому автобусі, правда, Ерні? Хотів змитися.»

Бо ж він, Гаррі, такий самий порушник чаклунських законів, як і Сіріус Блек. Може, за надування тітоньки Мардж йому теж світить Азкабан? Він нічого не знав про ту чаклунську в'язницю, хоч усі говорили про неї з жахом. Геґрід, гоґвортський лісник, торік відсидів

«Лицарський автобус»

там два місяці. Гаррі ще й досі пам'ятав спотворене жахом обличчя Геґріда, коли той дізнався, куди його забирають. І це Геґрід — сміливець над сміливцями...

«Лицарський автобус» пронизував пітьму, розганяючи кущі, сміттєві бачки, телефонні будки й дерева. Гаррі тривожно завмер на своєму ліжку. Стен раптом пригадав, що йому заплачено ще й за гарячий шоколад. Проте саме тієї миті автобус різко звернув на Абердин — і весь шоколад зі щедрої руки Стена вилився на подушку Гаррі.

З верхніх поверхів вервечкою потяглися чаклуни й чарівниці. В халатах і пантофлях, вони поспішали до виходу, радіючи, що поїздка скінчилася.

Незабаром в автобусі залишився один-єдиний пасажир.

— Ну, що, Невіле, — плеснув у долоні Стен, — де тебе в Лондоні висадити?

— На алеї Діаґон, — відповів Гаррі.

— Як так, то й так, — сказав Стен, — ну, що ж — тримайся.

БАБАХ!

І ось вони вже мчать вулицею Черінґ-Крос-Роуд. Гаррі сидів і дивився, як з-під коліс «Лицарського

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

автобуса» відстрибували лавочки й будинки. Почало світати. Доведеться йому десь перечекати кілька годин, доки відчинять «Грінґотс». А тоді — знову в дорогу. Але куди?..

Ерні натиснув на гальма — і «Лицарський автобус» різко зупинився перед маленьким задрипаним шинком «Дірявий Казан», у глибині якого таївся чарівний вхід на алею Діаґон.

— Дякую, Ерні, — сказав Гаррі.

Він зіскочив і допоміг Стенові поставити на тротуар валізу й Гедвіжину клітку.

— Бувай, Стен! — попрощався Гаррі.

Але Стен мовби й не чув. Він і далі стояв у дверях, витріщившись на затемнений вхід у шинок.

— То ось ти де, Гаррі, — пролунав голос.

Гаррі не встиг обернутись, як на його плече лягла чиясь рука.

— Боже мій! — пролунав Стенів крик. — Ерні, ходи сюди! Сюди!!!

Гаррі озирнувся на власника руки на своєму плечі і в нього все похололо: він нарвався прямо на Корнеліуса Фаджа, міністра магії.

Стен зіскочив на тротуар.

— Як ви назвали цього Невіла, пане міністре?

«Лицарський автобус»

— СХВИЛЬОВАНО запитав він.

Фадж, огрядний низенький чоловік у довгій смугастій мантії, мав непривітний і втомлений вигляд.

— Невіла? — похмуро перепитав він. — Це Гаррі Поттер!

— Я так і знав! — радісно вигукнув Стен. — Ерні! Ерні! Вгадай, хто такий Невіл! Це Гаррі! Гаррі Поттер!!! Я бачу його шрам!

— Що ж... — дещо роздратовано буркнув Фадж. — Я вельми радий, що «Лицарський автобус» довів Гаррі сюди, але нам пора йти.

Фадж міцніше стис Гарріне плече, і Гаррі відчув, що його ведуть до «Дірявого Казана». З дверей за шинквасом вийшла сутула постать з ліхтарем у руці. То був Том, зморшкуватий і беззубий шинкар.

— Ви знайшли його, пане міністре! — вигукнув Том. — Чогось бажаєте? Пива? Бренді?

— Краще чаю, — промовив Фадж, усе ще не відпускаючи Гаррі.

За їхніми спинами почувся гучний скрегіт і відсапування — то Стен з Ерні тягли валізу й Гедвіжину клітку, збуджено роззираючись довкола.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— А чо', ти, Невіле, не сказав, хто ти такий насправді, га? — усміхаючись, запитав Стен, з-за плеча якого зацікавлено визирало совине обличчя Ерні.

— І ще, Томе: підготуй, будь ласка, окрему кімнату, — наголосив Фадж.

— Бувайте, — сумно попрощався Гаррі зі Стеном та Ерні.

— Бувай, Невіле! — гукнув Стен.

Фадж повів Гаррі вузьким коридором услід за Томовим ліхтарем. Вони увійшли в невеличку залу. Том клацнув пальцями — і в каміні запалав вогонь. Він розкланявся і вийшов.

— Сідай, Гаррі, — показав Фадж на стілець біля каміна.

Гаррі сів. Незважаючи на тепло від каміна, на руках у нього виступили сироти.

Фадж скинув свою смугасту мантію, підтяг темно-зелені штани і сів навпроти.

— Гаррі, я — Корнеліус Фадж. Міністр магії.

Гаррі, звісно, це знав. Він уже бачив Фаджа, але тоді

він був у батьковому плащі-невидимці, тож розповідати про це Фаджові не випадало.

Том у фартусі поверх піжами приніс тацю з булочками та чаєм. Поставивши її на стіл між

«Лицарський автобус»

Фаджем і Гаррі, він вийшов з кімнати і зачинив за собою двері.

— Ну, Гаррі, — озвався Фадж, наливаючи чай, — скажу тобі, що ти змусив нас добряче похвилюватися. Отак утекти з будинку тітки й дядька! Я вже думав... але, на щастя, ти в безпеці, і це найголовніше.

Фадж намастив собі булочку маслом і підсунув тарілку Гаррі.

— Іж, Гаррі. Бачу, ти ледь живий. О, до речі... Гадаю, тобі приємно буде почути, що з міс Марджорі Дурслі ми все владнали. Кілька годин тому на Прівіт-драйв прибули два спеціалісти з відділу скасування випадкових чарів. Міс Дурслі зробили проколювання і трохи видозмінили їй пам'ять. Вона зразу й забула про той випадок. Отож усе гаразд.

Фадж, попиваючи чайочок, усміхався до Гаррі, наче дядько, який розглядає свого улюбленого племінника.

Від подиву Гаррі не знав, що й казати.

— Тебе, мабуть, цікавить, як відреагували тітка з дядьком? — запитав Фадж. — Що тут приховувати: це їх страшенно розсердило. Проте наступного літа вони знову готові тебе прийняти. А на різдвяні й великодні канікули

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

ти зостанешся в Гогвортсі.

Гаррі прокашлявся.

— Я на Різдво й на Великдень завжди залишаюся в Гогвортсі, — пояснив він. — А на Прівіт-драйв я не хотів би повертатися взагалі.

— Ну-ну, я певен, що твоїй настрій зміниться, коли ти заспокоїшся, — стурбовано сказав Фадж. — Зрештою, це твоя родина, і я переконаний, що ви любите одне одного... е-е... десь у глибині душі.

Гаррі навіть не сперечався. Він і далі напружено чекав, як вирішиться його доля.

— А тепер подумаймо, — сказав Фадж, намащуючи маслом ще одну булочку, — де ти проведеш останні два тижні канікул. Я пропоную тобі зайняти одну з кімнаток у «Дірявому Казані».

— Вибачте, — не втримався Гаррі, — а як з моїм... покаранням?

Фадж здивовано примружився.

— З яким покаранням?

— Я ж порушив закон! — сказав Гаррі. — Указ про обмеження неповнолітнього чаклунства!

— Ну, моє серденько, ми ж не будемо тебе карати за такі дрібнички! — вигукнув Фадж, нетерпляче розмахуючи булочкою. — Це ж сталося випадково! Ми не відправляємо людей

«Лицарський автобус»

в Азкабан лише за надування власних тіток!

Усе це анітрохи не скидалося на звичні дії Міністерства магії.

— Торік я отримав офіційне попередження тільки за те, що ельф-домовик знищив пудинг у дядьковому домі! — спохмурнів Гаррі. — Міністерство пообіцяло вигнати мене з Гогвортсу, якщо там знову будуть застосовані чари!

Гаррі здалося, що міністр Фадж раптом аж мовби знітився.

— Обставини змінюються, Гаррі... мусимо взяти до уваги... тепер такі настрої... Та й ти ж, мабуть, *не хочеш*, щоб тебе вигнали?

— Авжеж, ні, — погодився Гаррі.

— Ну, тоді нема про що й балакати, — безтурботно засміявся Фадж. — Ось, бери булочку, а я піду довідаюсь, чи має Том для тебе вільну кімнату.

Гаррі здивовано дивився услід Фаджу: відбувалося щось неймовірне. Якщо покарання не буде, то чого Фадж чекав на нього біля «Дірявого Казана»? І взагалі — з якого це дива сам міністр магії опікується неповнолітнім чаклуном?

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Фадж повернувся разом з власником готельчика.

— Вільна одинадцята кімната, Гаррі, — сказав Фадж. — Гадаю, там тобі буде зручно. Додам лише одне, і я певен, що ти це зрозумієш: ти не повинен блукати маґлівським Лондоном, гаразд? Тримайся алеї Діаґон. І щодня, щойно почне сутеніти, вертайся сюди. Сподіваюся, ти все розумієш. Я попросив Тома, щоб він за тобою пильнував.

— Гаразд, — поволі вимовив Гаррі, — але чому?..

— Не хочемо, щоб ти знову загубився! — щиро засміявся Фадж. — Ні, ні... краще, щоб ми знали, де ти... тобто...

Фадж гучно прокашлявся і взяв смугасту мантію.

— Ну, то я пішов. У мене, знаєш, повно роботи...

— А Блека ще не знайшли? — поцікавився Гаррі.

З Фаджевих пальців вислизнули срібні застібки мантії.

— Ти про що? А-а, ти вже чув... ну, ні... ще ні, але це все питання часу. Вартові Азкабану ще ніколи не зазнавали невдачі... і я ще ніколи

«Лицарський автобус»

не бачив їх такими розлюченими. — Фадж раптом здригнувся: — Ну, до побачення! — Він подав руку.

Потискаючи її, Гаррі зненацька згадав одну річ.

— Е-е... пане міністре? Чи можу я щось попросити?

— Звичайно, — усміхнувся Фадж.

— Знаєте, гоґвортські третьокласники мають право відвідувати Гоґсмід, але мої тітка й дядько, на жаль, не підписали бланк дозволу. Ви могли б це зробити?

— Ох, — розгубився Фадж, — ні. Ні. Вибач, Гаррі, оскільки я не твій батько і не опікун.

— Але ж ви міністр магії! І ваш дозвіл.

— Ні, Гаррі, вибач, але правила є правила, — категорично заперечив Фадж. — Навідаєшся в Гоґсмід уже наступного року. На мою думку, буде краще, щоб ти цього зараз не робив... так. Ну, я пішов. Гарного відпочинку, Гаррі.

Усміхнувшись, він ще раз потис йому руку і вийшов.

До Гаррі наблизився усміхнений Том.

— Прошу йти за мною, містере Поттер, — сказав він, — я вже заніс ваші речі нагору.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Вони піднялися дерев'яними сходами, і Том відімкнув двері з мідним номерком «одинадцять».

У кімнаті було зручне на вигляд ліжко, ретельно відполіровані дубові меблі, камін (у ньому привітно потріскував вогонь), а зверху на шафі...

— Гедвіґа! — вигукнув Гаррі.

Біла полярна сова клацнула дзьобом і пурхнула йому на руку.

— Маєте вельми розумну сову, — засміявся Том. — Прилетіла через якихось п'ять хвилин після вас. Містере Поттер, коли буде щось потрібно, відразу кажіть.

Він знову вклонився і вийшов.

Гаррі довго сидів на ліжку й неуважно погладжував Гедвіґу. Небо за вікном швидко мінялося з оксамитово-синього на сталєво-сіре, а потім сповільна зарожевіло і взялося золотавими смугами. Гаррі не міг повірити, що він покинув Прівіт-драйв усього кілька годин тому, що його не вигнали і що попереду в нього два абсолютно бездурсячі тижні.

— Ох, Гедвіґо, це була дуже дивна ніч, — позіхнув він.

Навіть не знімаючи окулярів, Гаррі впав на подушки й заснув.

— РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ —
«Дірявий Казан»

Минуло кілька днів, поки Гаррі звик до своєї небаченої досі свободи. Ще ніколи він не вставав, коли захоче, і не їв, чого забажає. Він навіть міг скільки завгодно гуляти, щоправда, тільки на алеї Діагон, але оскільки на цій довгій брукованій вуличці було безліч найдивовижніших у світі чаклунських крамничок, Гаррі не мав ніякого бажання порушувати наказ Фаджа і потикатися у маґлівський світ.

Щоранку він снідав у «Дірявому Казані», спостерігаючи за відвідувачами. Тут зупинялися кумедні маленькі чарівниці, які на цілий день приїжджали з сіл на закупи; поважні чаклуни, що обговорювали останню статтю з «Новин трансфігурації»; відлюдькуваті віщунки й охриплі карлики; а якось він побачив відьму у вушанці з

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

грубої вовни, що замовила собі порцію сирої печінки.

Після сніданку Гаррі виходив на заднє подвір'я, виймав чарівну паличку, вдаряв у третю цеглину зліва над сміттєвим бачком і чекав, доки в мурі з'явиться арковий прохід на алею Діаґон.

Довгими літніми днями Гаррі розглядав різні крамнички, а обідав під барвистими парасольками біля кав'ярень.

— Глянь, старий, це зорескоп: тепер не буде плутанини з місячними картами, — хвалився покупкою якийсь відвідувач.

Ще хтось обговорював ситуацію з Сіріусом Блеком:

— Особисто я не випущу дітей без нагляду, доки Блека знову не запроторять до Азкабану.

Тепер Гаррі вже не мусив виконувати домашні завдання з ліхтариком під ковдрою. Він сидів під яскравим сонечком біля «Кафе-морозива Флореана Фортеск'ю» і дописував свої реферати з допомогою самого пана Флореана Фортеск'ю, котрий не лише багато знав про середньовічні спалення відьом, але й щопівгодини частував Гаррі безкоштовним пломбіром.

«Дірявий Казан»

Наповнивши гаманець золотими ґалеонами, срібними серпиками та мідними кнатами зі свого сейфа у «Грінґотсі», Гаррі утримувався від спокуси розтринькати всі гроші відразу.

Він ледве стримався, щоб не купити чудовий золотий комплект «плюй-камінців» (ця чаклунська гра нагадує гру в крем'яхи, тільки плюй-камінці ще й бризкають смердючою рідиною в обличчя тому, хто програв очко). «Схаменися! — казав він сам до себе, — тобі ж іще цілих п'ять років навчатися в Гогвортсі! Уяви, що тобі раптом доведеться просити в Дурслів гроші на книги заклинань!»

А рухома модель галактики у великій скляній кулі! Купив — і можна не ходити на уроки астрономії. Але найбільше випробування чекало на Гаррі в його улюбленій крамниці «Усе для квідичу» через тиждень після його прибуття в «Дірявий Казан».

У крамниці було повно людей, і Гаррі стало цікаво, яка тому причина. Він увійшов. Протиснувшись поміж збудженими чарівниками й чарівницями, побачив на підвищенні нову вітрину, в якій височіла небаченої краси мітла.

— Щойно випустили. перший зразок. — пояснював своєму приятелю чарівник з

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

квадратною щелепою.

— Тату, це найшвидша у світі мітла, так? — пискнув молодший за Гаррі хлопчина, звисаючи з батькової руки.

— Національна збірна Ірландії замовила сім таких красунь! — повідомив юрбі власник крамниці. — А вони ж — фаворити світового чемпіонату!

Дебела відьма, що стояла перед Гаррі, нарешті відійшла, і він зміг прочитати напис біля мітли:

«ВОГНЕБЛИСКАВКА»

Найсучасніша спортивна мітла. Першокласний обтічний ясеновий держак, покритий найтривкішим лаком і з вигравіюваним персональним реєстраційним номером. Кожен березовий прутик на хвості мітли був ретельно дібраний і пройшов аеродинамічні випробування. Це забезпечило «Вогнеблискавці» неперевершену рівновагу і неймовірну точність. «Вогнеблискавка» розганяється до 240 кілометрів за 10 секунд. У мітлу вмонтовано незламне гальмівне заклинання. Ціну запитуйте у продавця.

«Запитуйте у продавця.» Гаррі навіть страшно було уявити скільки коштуватиме «Вогнеблискавка». Ще нічого в житті він так не прагнув! Але ж і на «Німбусі-2000» він поки що не програв жодного матчу, тож чи варто

«Дірявий Казан»

спорожняти свій сейф у «Грінґотсі», коли в тебе й так прекрасна мітла.

Але деякі речі, однак, треба було купити. Гаррі пішов до аптеки, щоб поповнити запаси компонентів зілля. Та й шкільні мантиї були вже на нього закороткі, тож він пішов у крамницю «Мантиї для всіх okazji від мадам Малкін» і придбав новий одяг. Але найважливіше — він мав купити підручники, зокрема, і для двох нових предметів — догляду за магічними істотами та віщування.

Побачивши вітрину книгарні, Гаррі здивувався. Замість звичних великих, як тротуарні плити, з золотим тисненням книжок замовлянь, за склом стояла велика залізна клітка, а в ній — десь із сотня примірників «Жахливої книги жахіть». Скрізь літали подерті сторінки — книжки борюкалися одна з одною в лютих сутичках і зухвало кусалися.

Гаррі витяг з кишені список книжок і вперше його переглянув. «Жахлива книга жахіть» була обов'язковою літературою з догляду за магічними істотами. Тепер Гаррі з полегкістю зрозумів, чому Геґрід писав, що вона йому знадобиться, бо перед цим він навіть допускав, що Геґрід завів собі ще

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

якогось монстрика і тепер потребує його допомоги.

Коли Гаррі увійшов до книгарні «Флоріш і Блотс», назустріч йому вибіг продавець.

— Гогвортс? — коротко запитав він. — Прийшов по нові підручники?

— Так, — відповів Гаррі. — Мені треба.

— Відійди, — продавець нетерпляче відштовхнув Гаррі. Він надів товстезні рукавиці, узяв великого вузлуватого дрючка і рушив до клітки з «Книгами жахів».

— Стривайте, — швидко сказав Гаррі, — я вже таку маю.

— Справді? — полегшено зітхнув продавець. — Хвала Богові, бо мене сьогодні вже п'ять разів покусали.

Щось лунко затріщало — то дві книги жахів схопили третю й почали смикати її в різні боки.

— Стоп! Стоп! — закричав продавець, вгамовуючи книги ціпком. — Я більше ніколи ними не торгуватиму, ніколи! Це якийсь дурдом! Це навіть гірше за двісті примірників «Невидимої книги невидимок», на які ми вбабахкали купу грошей, але так їх і не знайшли. Ще чогось бажаєте?

«Дірявий Казан»

— Так, — відповів Гаррі, переглядаючи список. — Мені потрібно «Розтуманювання майбутнього» Касандри Ваблацької.

— О, починаєш вивчати віщування? — здогадався продавець. Скинувши рукавиці, він повів Гаррі у відділ ворожіння. Невеличкий столик був заставлений стосами книжок: «Передбачення непередбачуваного: захистися від несподіванок» та «Розбиті кулі або Коли відвертається фортуна».

— Ось маєш, — продавець заліз на драбинку і дістав товсту книжку в чорній оправі. — «Розтуманювання майбутнього». Чудовий посібник з основних методик ворожіння — хіромантії, магічних кристалів, пташиних нутрощів.

Але Гаррі не слухав. Він помітив на столику іншу книжку: «Провісники смерті. Що робити, коли знаєш, що в двері стукає біда».

— Ох, на твоєму місці я б цього не читав, — безтурботно порадив продавець, перехопивши його погляд. — Скрізь почнеш бачити ознаки смерті — так можна й справді померти.

Але Гаррі не зводив очей з обкладинки. На ній був чорний і величезний, як ведмідь, пес із палаючими очима. Щось на диво знайоме.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Продавець простяг Гаррі «Розтуманювання майбутнього» .

— Ще щось? — поцікавився він.

— Так, — Гаррі ледве відвів погляд від очей того пса й неухажно глянув на свій список. — Е-е... мені ще потрібні «Проміжна трансфігурація» і «Стандартна книга заклинань» для третього класу.

З новими підручниками Гаррі вийшов з книгарні і подався до «Дірявого Казана». Він ішов, неначе сліпий, натикаючись на людей.

Піднявся в свою кімнату і жбурнув книжки на ліжко. Хтось уже встиг там поприбирати — вікна були відчинені й кімнату заливало сонце. Здалека долинав автобусний гул на невидимій маґлівській вулиці і галас юрби на алеї Діаґон. Він подивився в дзеркало над умивальником.

— Ні! То не був провісник смерті! Тоді на алеї Магнолій я просто запанікував, — виклично сказав він своєму відображенню. — То був якийсь бездомний пес.

Він підняв руку і спробував за звичкою пригладити волосся.

— Ти програєш, любий, — хрипко вимовило дзеркало.

*

«Дірявий Казан»

Наближався початок навчання, і алея Діаґон дедалі більше наповнювалася учнями Гоґвортсу. Гаррі почав пильніше придивлятися до перехожих — сподівався побачити серед них Рона або Герміону. В крамниці «Усе для квідичу» Гаррі зустрів однокласників Шеймуса Фініґана і Діна Томаса — вони захоплено розглядали «Вогнеблискавку». А біля «Флоріш і Блотс» наткнувся на справжнього Невіла Лонґботома. Порозмовляти не вдалося: Невіл, круглолиций і забудькуватий хлопець, десь загубив свій список, і його саме шпетила за це грізна на вигляд бабуся. Гаррі мав надію, що вона ніколи не довідається, як, переховуючись від Міністерства маґії, він вдавав із себе Невіла.

В останній день канікул Гаррі прокинувся з думкою, що принаймні завтра на «Гоґвортському експресі» вони таки зустрінуться з Роном і Герміоною. Він устав, одягся, пішов востаннє глянути на «Вогнеблискавку» і, коли вже збирався десь пообідати, раптом почув:

— Гаррі! ГАРРІ!!!

Вони обоє сиділи біля «Кафе-морозива Флореана Фортеск'ю». Поцяткований ластовинням Рон і

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

шоколадна від засмаги Герміона несамовито махали йому руками.

— Нарешті! — усміхнувся Рон, коли Гаррі вмовстився поруч. — Ми були в «Дірявому Казані», але там сказали, що ти вже кудись чухнув. Ми забігали і в «Флоріш і Блотс», і до «Мадам Малкін», і...

— Я ще минулого тижня все купив, — пояснив Гаррі. — А хто вам сказав, що я в «Дірявому Казані»?

— Тато, — відповів Рон.

Містер Візлі працював у Міністерстві магії і, звичайно ж, чув про те, що сталося з тітонькою Мардж.

— Ти справді надув свою тітку? — з притиском запитала Герміона.

— Я ж ненароком, — відповів Гаррі. — Просто... не стримався.

Рон мало не луснув зі сміху.

— Це зовсім не смішно, Роне, — обурилася Герміона. — Я взагалі дивуюся, як Гаррі не вигнали.

— Я теж, — зізнався Гаррі. — Та що там вигнали! Я думав, що мене заарештують.

Він глянув на Рона.

— Слухай, а твій тато, часом, не знає, чому

«Дірявий Казан»

Фадж мене відпустив?

— Може, тому, що це був *ти*? — знизавши плечима, хихикнув Рон. — Знаменитий Гаррі Поттер — ось і все. Уявляєш, що міністерство зробило б зі мною, якби я надув свою тітку? До того ж, спочатку їм довелося б викопати мене з могили, бо мама закатрупила б мене на місці... Але ти зможеш сам запитати мого тата. Ми теж сьогодні ночуємо в «Дірявому Казані»! Завтра поїдемо разом на Кінґс-Крос! Герміона теж тут буде!

Герміона усміхнено кивнула.

— Мама з татом привезли мене сюди вранці з усіма речами для Гоґвортсу.

— Класно! — радісно вигукнув Гаррі. — То ви вже все купили?

— Дивися, — Рон витяг з торбини довгу тоненьку коробочку і відкрив її. — Нова чарівна паличка. Чотирнадцять дюймів, вербова, має волос з хвоста єдинорога. І підручники купили, — він показав на чималу торбу під столом. — А як тобі «Книга жахів», га? Бідолаха-продавець мало не заривав, коли почув, що нам потрібні аж дві.

— А це в тебе що, Герміоно? — поцікавився Гаррі, показуючи на три величезні торби на стільці.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ну, я ж вивчатиму більше предметів, ніж ви, — пояснила Герміона. — Це підручники з числомагії, догляду за магічними істотами, віщування, вивчення стародавніх рун, маґлознавства.

— А навіщо тобі маґлознавство? — витріщився Рон. — Ти ж з маґлівського роду! Твої батьки маґли! Ти й так знаєш про них геть усе!

— Але буде цікаво дослідити їх з чаклунського погляду, — пояснила Герміона.

— А ти взагалі збираєшся цього року їсти і спати? — запитав Гаррі.

Рон захихотів, але Герміона пропустила це повз вуха.

— У мене є ще десять ґалеонів, — перевірила вона свій гаманець. — У вересні мій день народження, і батьки дали мені грошей на подарунок.

— Може, купиш собі гарну книжку? — схидно запропонував Рон.

— Ні, — стримано відповіла Герміона. — Я хочу купити сову. Гаррі має Гедвіґу, ти — Еролу.

— Ерола не моя, — заперечив Рон. — Це родинна сова. Я маю тільки Skeberca. — Він

«Дірявий Казан»

видобув з кишені свого пацючка. — Хочу показати його спеціалісту, — додав він, поклавши Skeberca на стіл. — Боюся, що Єгипет не пішов йому на користь.

Skeberca значно схуд, а його вуса хворобливо звисали.

— Тут недалеко є крамниця з магічними істотами, — сказав Гаррі, який уже добре вивчив алею Діаґон. — Можеш глянути, чи вони мають щось для Skeberca, а Герміона зможе купити сову.

Вони розрахувалися за морозиво й пішли до «Магічного звіринця».

Там було небагато вільного місця. Усі стіни були заставлені клітками. Смердючі мешканці кліток несусвітньо пищали, верещали, гелґотіли й сичали. Доки відьма за прилавком радила якомусь чаклунові, як доглядати за двосторонніми тритонами, Гаррі, Рон і Герміона розглядали клітки.

Дві величезні пурпурові жаби жадібно ковтали мертвих мушок. Велетенська черепаха виблискувала за склом своїм розкішним панцирем. Отруйні помаранчеві равлики неквапно повзали стінкою скляного акваріума, а товстенький білий кролик з голосним ляскотом

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

перетворювався то на шовковий капелюх, то знов на кролика. Ще там були різнокольорові коти, клітка з галасливими круками, кошик з кумедно-пискливими морськими свинками, а на прилавку стояла велика клітка з лискучими чорними щуриками, що стрибали через скакалки своїх довжелезних хвостів.

Чаклун з двостороннім тритоном нарешті пішов, і Рон підступив до прилавка.

— Це мій пацюк, — мовив він до відьми. — Відколи ми повернулися з Єгипту, він має нездоровий вигляд.

— Поклади його на прилавок, — звеліла відьма, добуваючи з кишені важкі чорні окуляри.

Рон витягнув Skeberca і поклав його біля клітки зі щуриками, що перестали стрибати й підбігли якомога ближче.

Skeberca, як і майже все Ронове майно, мав пошарпаний вигляд і дістався йому у спадок від братів (раніше він належав Персі). Поряд із вгодованими щурами в клітці він здавався просто жалюгідним.

— Гм... — відьма взяла Skeberca. — А скільки ж йому років?

— Не знаю, — відповів Рон. — Досить старий. Раніше належав братові.

«Дірявий Казан»

— А що він уміє робити? — поцікавилася відьма, уважно розглядаючи Скеберса.

— Е-е... — замислився Рон. Правду кажучи, Скеберс ніколи не виявляв жодних талантів. Відьма ковзнула поглядом зі Скеберсового драного лівого вуха до лапки, на якій бракувало пальця, і поцокала язиком.

— Добряче його життя пошарпало, — сказала вона.

— Мені його Персі вже таким дав, — почав виправдовуватися Рон.

— Такий звичайний пацюк живе не довше трьох років, — пояснила відьма. — Якщо хочеш витривалішого, можеш глянути на них.

Вона показала на чорних щуриків, які знову почали стрибати.

— Е, викаблучуються, — пробурмотів Рон.

— Ну, якщо не хочеш його міняти, то спробуй цей тонізуючий засіб для щурів, — порадила відьма, дістаючи з-під прилавка маленький червоний флакончик.

— Добре, — сказав Рон. — А скільки... ОЙ!!!

Рон різко нагнувся. З найвищої клітки йому на голову стрибнуло щось величезне, руде і з шаленим пирханням накинулося на Скеберса.

— КРИВОЛАПИКУ, НЕ СМІЙ!!! — заверещала

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

відьма, але Skeберс, наче брусок мила, вислизнув у неї з рук, розкарячено бухнувся на підлогу і помчав до дверей.

— Skeб! — вигукнув Рон і вилетів услід за пацюком. Гаррі побіг за ними.

Хвилин з десять вони не могли знайти Skeберса, що заховався під сміттєвим бачком біля крамнички «Усе для квідичу». Рон запхнув тремтячого пацюка в кишеню, випростався і потер голову.

— Що це було?

— Або величезний кіт, або маленький тигр, — відповів Гаррі.

— А де Герміона?

— Мабуть, вибирає сову.

Вони повернулися в «Магічний звіринець» саме в ту мить, як звідти вийшла Герміона, але без сови. Вона міцно притискала до себе величезного рудого кота.

— Ти купила цього монстра? — роззявив рота Рон.

— Він чудовий, правда? — усміхалася Герміона.

«Це вже як на кого», — подумав Гаррі. Руде котяче хутро було густе й пухнасте, але сам кіт був криволапий, а морду мав люту й на диво

«Дірявий Казан»

плескату, немовби лупнувся нею об цегляний мур. Тепер, коли поблизу не було Skeberca, кіт задоволено муркотів.

— Герміоно, та він мало не зняв з мене скальп! — обурився Рон.

— Він же не хотів, правда, Криволапику? — лагідно промовила Герміона.

— А Skeberca? — Рон показав на відстовбурчену кишеню. — Йому потрібна тиша і спокій! А тут під боком чигатиме цей котяра!

— До речі, ти забув тонізуючий засіб для щурів, — сказала Герміона, подаючи Ронові червоний флакончик. — *І не хвилюйся*, Криволапик буде в моїй спальні, а Skeberca — у твоїй. Усе буде нормально. Бідний Криволапонько!.. Відьма каже, що він уже хтозна-скільки пробув у її крамниці: ніхто його не купував.

— Цікаво, чому? — зіронізував Рон.

Вони рушили до «Дірявого Казана». Там уже сидів містер Візлі й читав «Щоденного віщуна».

— Гаррі! — усміхнувся він. — Як ся маєш?

— Дякую, добре, — відповів Гаррі, і вони усі троє підійшли до містера Візлі.

Містер Візлі відклав газету. З фотографії на Гаррі знову дивився Сіріус Блек.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Його ще й досі не впіймали? — поцікавився він.

— Ні, — похмуро відповів містер Візлі. — Міністерство перекинуло нас усіх на його пошуки, але поки це нічого не дало.

— А якщо ми його впіймаємо, нам дадуть якусь винагороду? — поцікавився Рон. — Було б непогано на цьому заробити.

— Не роби з себе посміховиська, Роне! — урвав його містер Візлі, якому було явно не до жартів. — Тринадцятирічний чарівник не подужає впіймати Блека. Це зроблять азкабанські вартові, згадаєш мої слова.

Тут у шинок увійшла місіс Візлі з покупками, а за нею п'ятикласники-близнюки Фред і Джордж, новий староста школи Персі, і Джіні — наймолодша і єдина донька в родині Візлів.

Джіні завжди захоплювалася Гаррі, проте страшенно ніяковіла при зустрічі з ним. Минулого семестру у Гоґвортсі він урятував їй життя, і тепер вона знітилася ще більше, ніж звичайно. Вона пробурмотіла «привіт», навіть не глянувши на Гаррі. А от Персі подав йому руку так поважно, мовби вони зустрілися вперше.

— Гаррі, приємно тебе бачити.

«Дірявий Казан»

— Здоров, Персі, — ледве стримався від сміху Гаррі.

— Сподіваюсь, у тебе все гаразд? — бундючно потиснув йому руку Персі. Це скидалося на зустріч з мером міста.

— Все добре, дякую.

— Гаррі! — Фред відіпхнув Персі й уклонився. — Ти шикарно виглядаєш, старий.

— Грандіозно! — затряс Гарріну руку Джордж. — Просто фантастично!

Персі насупився.

— Та годі вже, — сказала місіс Візлі.

— Мамо! — вигукнув Фред, ніби щойно її побачив, і теж потиснув їй руку. — Як приголомшливо тебе бачити.

— Я сказала — годі! — відрізала місіс Візлі, розкладаючи на вільному стільці свої пакунки.

— Вітаю, любий Гаррі! Мабуть, ти вже чув цю чудову новину? — Вона показала на

новесенький срібний значок на грудях Персі.

— Уже другий староста школи в нашій родині!

— гордовито мовила вона.

— І останній, — ледь чутно додав Фред.

— Я в цьому не сумніваюся, — спохмурніла місіс Візлі. — Вас так і не обрали старостами гуртожитку.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— А навіщо це нам? — скривився Джордж.
— Щоб ніякої радості в житті не лишилося?

Джінні захихотіла.

— Який ти приклад подаєш своїй сестрі! —
обурилася місіс Візлі.

— Матусю, Джінні може брати приклад ще й з
інших братів, — пихато мовив Персі. — Я піду
переодягнуся до вечері.

Він вийшов. Джордж тяжко зітхнув.

— Ми хотіли замурувати його в піраміді, —
прошепотів він Гаррі. — Але мама це помітила.

*

Вечеря вдалася на славу. Шинкар Том
зсунув до купи три столи, і всі семеро Візлів,
Гаррі й Герміона з задоволенням ум'яли обід з
п'яти смачнющих страв.

— Тату, а як ми завтра доберемося до
Кінґс-Кросу? — запитав Фред, коли вони
наминали розкішний шоколадний пудинг.

— Міністерство дасть нам пару машин, —
відповів містер Візлі.

Усі погляди втупилися в нього.

— Чого б це? — здивувався Персі.

— Завдяки тобі, Персі, — серйозним тоном
промовив Джордж. — До речі, на капоті навіть

«Дірявий Казан»

будуть прапорці з написом «ВЦ».

— ... тобто «Велике Цабе», — розшифрував Фред.

Усі, крім Персі й місіс Візлі, пирснули сміхом просто на пудинг.

— Тату, а й справді, чому міністерство надає нам машини? — поважно перепитав Персі.

— Ну-у, бачиш, власної машини ми вже не маємо, — відповів містер Візлі. — А я працюю в міністерстві, тож вони роблять мені певну послугу.

Він це сказав доволі недбало, але Гаррі помітив, що вуха містера Візлі почервоніли, точнісінько, як у Рона, коли той ніяковів.

— От і чудово, — жваво додала місіс Візлі. — Чи ви уявляєте, скільки в нас речей? Гарний вигляд ви мали б у маґлівському метро. Сподіваюся, ви вже все спакували?

— Рон ще не поскладав свої нові покупки, — зітхнув Персі. — Він їх кинув на моє ліжко.

— Роне, поскладай усе зараз, бо зранку буде ніколи, — розпорядилася місіс Візлі.

Рон похмуро зиркнув на Персі.

Після ситної вечері усіх хилило на сон, тож вони почали розходитися по своїх кімнатах — перевірити, чи все готове на завтра. Кімната

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Рона й Персі сусідувала з Гарріною. Спакувавши свою валізу, він почув за стіною сердиті голоси і пішов глянути, що там таке.

Двері до кімнати номер дванадцять були відчинені.

— Він був тут, на столику біля ліжка, я його зняв, щоб начистити! — репетував Персі.

— Я його не чіпав, ясно? — верещав у відповідь Рон.

— Що сталося? — запитав Гаррі.

Персі обернувся.

— Зник мій значок старости, — пояснив він.

— І Skeberciv тонізуючий засіб десь подівся, — поскаржився Рон, копирсаючись у валізі. — Може, я залишив його в шинку.

— Ти нікуди не підеш, поки не знайдеш мій значок! — заревів Персі.

— Роне, я пошукаю той засіб, я вже спакувався, — сказав Гаррі і спустився вниз.

Ідучи коридором до тьмяного шинку, він почув ще два сердиті голоси, що долинали з вітальні, де вони вечеряли. Це ж містер і місіс Візлі! Гаррі завагався: не гарно, якщо вони зрозуміють, що він чув їхню сварку. Та раптом він почув своє ім'я і наблизився до дверей.

—...безглуздо від нього приховувати! —

«Дірявий Казан»

палко доводив містер Візлі. — Гаррі повинен знати правду. Я намагався переконати Фаджа, але він і далі ставиться до Гаррі, як до дитини. А йому ж уже тринадцять років!..

— Артуре, правда його налякає! — пронизливо закричала місіс Візлі. — Ти хочеш, щоб Гаррі вертався до школи з таким тягарем? Повір, він щасливий, що не знає!

— Зрозумій, я не хочу його залякувати, я просто хочу, щоб він був пильний! — заперечив містер Візлі. — Ти ж знаєш Гаррі й Рона — вони постійно десь блукають! Вони вже двічі опинялися в Забороненому лісі! Але цього року Гаррі не може так поводитись! Подумай, що з ним могло статися тієї ночі, коли він утік! Якби його не підібрав «Лицарський автобус» — я певен — міністерство не знайшло б його живим!

— Але ж він живий-здоровий, тож навіщо.

— Молі, кажуть, що Сіріус Блек божевільний. Може, й так, але ж йому вистачило глузду втекти з Азкабану, хоч досі це ще нікому не вдавалося. Минуло три тижні, а про нього ні слуху, ні духу! І що б там Фадж не базікав у «Щоденному віщуні», нам, мабуть, було б легше винайти чарівну паличку-самозаклиналочку,

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

ніж упіймати того мерзотника. Ми твердо знаємо лиш те, за ким він полює.

— Але ж у Гогвортсі Гаррі буде в цілковитій безпеці.

— Ми вважали, що й Азкабан цілком надійний. Але якщо Блек зумів вирватися з Азкабану, то проникнути в Гогвортс йому...

— Але ж ніхто на сто відсотків не впевнений, що Блек полює саме на Гаррі.

Почувся глухий стукіт. Напевно, то містер Візлі гупнув кулаком по столі.

— Молі, та скільки тобі казати? У пресі про це не повідомляють, бо Фадж не хоче зайвого шуму, але він прибув до Азкабану тієї ж ночі, коли Блек утік. І вартові попередили Фаджа, що Блек останнім часом постійно бурмотів крізь сон одне й те саме: «Він у Гогвортсі. Він у Гогвортсі». Моллі, Блек психічно хворий, і він хоче вбити Гаррі. Мабуть, він гадає, що зі смертю Гаррі до Відомо-Кого знов повернеться сила. Тієї ночі, коли Гаррі зупинив Відомо-Кого, Блек утратив усе. А за дванадцять азкабанських років він міг добряче обміркувати свій план.

Запала тиша.

«Дірявий Казан»

Притулившись до дверей, Гаррі нетерпляче ждав, що вони скажуть далі.

— Ну, Артуре, роби, як знаєш. Але не забувай про Албуса Дамблдора. Доки він директорує в Гоґвортсі — Гаррі в безпеці. Сподіваюся, Албус про все це знає?

— Звичайно, знає. Ми просили в нього дозволу виставити азкабанських вартових при входах на всіх шкільних територіях. Він погодився, щоправда, без особливої радості.

— Без особливої радості? Чому?.. Але ж вони там для того, щоб упіймати Блека?

— Дамблдор не терпить вартових Азкабану, — зітхнув містер Візлі. — Як, зрештою, і я. Але коли маєш справу з такими, як Блек, іноді доводиться об'єднувати сили навіть з тими, кого волів би уникати.

— Але якщо вони порятують Гаррі, то я ніколи більше не скажу проти них ані слова, — втомлено мовив містер Візлі. — Уже пізно, Молі, треба йти.

Почувши як зарипіли стільці, Гаррі навшпиньки майнув коридором до шинку. Двері вітальні відчинилися, і почулися кроки, які свідчили, що подружжя Візлі піднялося по сходах нагору.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Флакочик з тонізуючим засобом для щурів лежав під столом, за яким вони вечеряли. Гаррі зачекав, поки зачиняться двері спальні містера та місіс Візлі, і побіг з флакочиком нагору.

Фред і Джордж сиділи навпочіпки на сходах і душилися зі сміху, слухаючи, як Персі перекидає свою з Роном кімнату у пошуках значка.

— Значок у нас, — прошепотів Фред Гаррі.
— Поглянь, як ми його вдосконалили.

На значку красувався напис «Стервоста школи». Гаррі силувано всміхнувся, відніс Ронови щурячий флакочик, після чого зачинився у своїй кімнаті і впав на ліжко.

Отже, Сіріус Блек полює на нього. Тепер усе зрозуміло. Фадж був до нього поблажливий, бо зрадив, що Гаррі живий. Він узяв з нього слово гуляти лише на алеї Діагон, де його пильнували інші чарівники. А на завтра він пришле дві міністерські машини, які відвезуть їх на вокзал, тож, поки він сяде в поїзд, за ним простежать Візлі.

Гаррі лежав, прислухаючись до приглушених криків за стіною, і дивувався, чому не відчуває ще більшого страху, адже Сіріус Блек

«Дірявий Казан»

одним прокляттям убив тринадцятеро людей. Містер і місіс Візлі думають, що Гаррі страшенно перелякається, довідавшись правду. Але він цілковито погоджувався з місіс Візлі: там, де буде Дамблдор, Гаррі нічого не загрожує. Усі ж кажуть, що Дамблдор — єдиний, кого боявся лорд Волдеморт? А Блек — Волдемортова «права рука». Отже, і він його, мабуть, боїться.

А ще ті азкабанські вартові, про яких усі постійно говорять. Видно, вони навіюють на людей жах, тож тепер, коли їх розмістять довкола школи, Блек практично не матиме шансів туди прорватися.

Ні, хай там як, але значно більше Гаррі був стурбований тим, що тепер він навряд чи зможе навідатися у Гоґсмід. Доки не зловлять Блека, ніхто не дозволить йому виходити з замку. Гаррі взагалі підозрював, що тепер стежитимуть за кожним його рухом.

Він похмуро вступився у темну стелю. Невже вони гадають, що він не може себе захистити? Він тричі виривався з Волдемортових лабетів, тож не такий він уже й безпомічний.

У його пам'яті раптом зринув образ таємничої потвори, яка ховалася в затінку алеї

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Магнолій. *Що робити, коли знаєш, що в двері стукає біда...*

— Мене *ніхто* не вб'є, — голосно промовив Гаррі.

— Браво, любий, — сонно озвалося дзеркало.

— РОЗДІЛ П'ЯТИЙ —

Дементор

Зранку Том привітав Гаррі звичною беззубою усмішкою та чашкою чаю. Гаррі саме одягнувся й почав переконувати невдоволену Гедвіґу залізити в клітку, коли в кімнату, надягаючи светра, увірвався Рон.

— Швидше б уже на поїзд! — роздратовано мовив він. — Принаймні у Гогвортсі я зможу здихатися Персі. Цього разу він причепився, ніби я розлив чай на фото Пенелопи Клірвотер. Це та його *подружка*, — скривився Рон, — ти її знаєш. Але тепер вона сховалася за рамку, бо її увесь ніс — у чайних плямах.

— Я мушу тобі щось сказати, — почав Гаррі, але в цю мить увірвалися Фред із Джорджем і голосно привітали Рона з тим, що він знову добряче дістав Персі.

Усі разом спустилися на сніданок. Містер Візлі, наморщивши лоба, читав першу

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

сторінку «Щоденного віщуна», а місіс Візлі розповідала Джіні й Герміоні про любовне зілля, яке вона варила ще в юності. Усі троє весело хихотіли.

— То що ти хотів сказати? — спитав Рон, коли вони з Гаррі сіли за стіл.

— Пізніше, — буркнув Гаррі, бо якраз прибіг Персі.

Зрештою, Гаррі так і не мав нагоди поговорити з Роном чи Герміоною. Усі були заклопотані від'їздом: тягли вузенькими сходами «Дірявого Казана» свої важезні валізи й складали їх біля дверей обабіч совиних кліток. Поряд з цією горою стояв невеличкий плетений кошик, з якого лунало гучне попирхування.

— Потерпи, Криволапику, — ласкаво вуркотіла до кошика Герміона, — в поїзді я тебе випущу.

— Ні! Ти що?! — вигукнув Рон. — А мій Skeберс?

Він показав собі на груди, де в кишені згорнувся калачиком Skeберс.

У дверях з'явилася голова містера Візлі, якої зустрічав на вулиці міністерські машини.

— Приїхали, — повідомив він. — Давай, Гаррі.

Дементор

Містер Візлі повів його до першої з двох старомодних темно-зелених машин, водіями яких були непримітні чарівники в костюмах зі смарагдового оксамиту.

— Сідай, Гаррі, — промовив містер Візлі і пильно оглянув заповнену людьми вуличку.

Гаррі вмотився на задньому сидінні. Невдовзі до нього приєдналися Рон, Герміона, і, на превеликий Ронів жаль, Персі.

Порівняно з мандрівкою на «Лицарському автобусі», поїздка до Кінгс-Кросу була абсолютно одноманітна. Машини з Міністерства магії майже не відрізнялися від маґлівських, хоч і прослизали крізь такі вузькі шпарки, куди зроду не протиснеться нова машина дядька Вернона. Вони приїхали на вокзал за двадцять хвилин до відправлення. Міністерські водії знайшли візочки, вивантажили валізи, розшаркалися з містером Візлі і поїхали, невідомо як проскочивши в самий початок довжелезної черги перед світлофором.

Містер Візлі ні на крок не відходив від Гаррі.

— Гаразд, — сказав він, роззирнувшись довкола. — Розіб'ємося на пари, бо нас трохи забагато. Ми з Гаррі йдемо перші.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Містер Візлі рушив до перегородки між дев'ятою і десятою платформами, штовхаючи візочок Гаррі і не зводячи очей з поїзда «Міжмісто-125», що саме прибув на дев'яту платформу. Він багатозначно глянув на Гаррі, а тоді мовби між іншим притулився до перегородки.

Гаррі зробив так само.

Мить — і вони провалилися крізь металеву перегородку просто на платформу номер дев'ять і три чверті. Яскраво-червоний «Гогвортський експрес» попахував димом над платформою, заповненою дітьми та чаклунами, які їх проводжали.

За спиною в Гаррі виринули Персі та Джіні. Вони були захекані: мабуть, долали бар'єр з розгону.

— О, Пенелопа вже тут! — вигукнув Персі. Він почервонів, пригладив волосся і попрямував до дівчини з довгими кучерями, випинаючи груди, щоб вона неодмінно помітила його блискучий значок.

Джіні з Гаррі не втрималися, і, відвернувшись, обоє пирснули сміхом. Незабаром підійшли й інші. Усі вони з Гаррі й містером Візлі на чолі пішли уздовж заповнених купе до вагона, що

Дементор

здавався порожнім. Затягли валізи, поставили Гедвігу й Криволапика на поличку для багажу і вийшли попрощатися з містером і місіс Візлі.

Місіс Візлі розцілувала своїх дітей, Герміону, і насамкінець міцно притулила до себе Гаррі. Йому було трохи ніяково, але дуже приємно.

— Бережи себе, Гаррі, обіцяєш? — сказала вона, а її очі якось дивно заблищали. Тоді вона відкрила свою величезну торбину зі словами:

— Я вам зробила сендвічі. Тримай, Роне. ні, це не яловичина. Фреде? Де Фред? Ось, бери, любий.

— Гаррі! — шепнув містер Візлі, — підійди-но сюди на хвильку.

Вони відійшли за якусь колону, залишивши всіх з місіс Візлі.

— Перед від'їздом я мушу тобі щось сказати, — хвилюючись, промовив містер Візлі.

— Не турбуйтеся, містере Візлі, я все знаю.

— Знаєш? Звідки ти знаєш?

— Я... е-е... я вчора чув вашу розмову з місіс Візлі. Випадково. — І поспіхом додав: — Вибачте, будь ласка...

— Не думав, що ти про це дізнаєшся таким ось чином, — розхвилювався містер Візлі.

— Але ж чесно — все нормально. І ви не

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

порушили даного Фаджеві слова, і я вже все знаю.

— Гаррі, тобі, мабуть, дуже страшно.

— Ні, — щиро зізнався Гаррі. — *Справді*, — додав він, бо містер Візлі глянув на нього дещо недовірливо. — Я не роблю з себе героя, але ж серйозно — хіба Сіріус Блек може бути гірший за Волдеморта?

Почувши це ім'я, містер Візлі здригнувся, але знову опанував себе.

— Гаррі, я не сумніваюся, що ти значно відважніший, ніж припускає Фадж, і я дуже радий, що ти не злякався, але...

— Артуре! — гукнула місіс Візлі, яка проводжала всіх у вагони. — Що ти там робиш? Поїзд ось-ось від'їде!

— Уже йдемо, Молі! — гукнув містер Візлі, а сам поспіхом прошепотів до Гаррі:

— Пообіцяй мені.

—... бути чемним і не виходити з замку? — понуро запитав Гаррі.

— Не зовсім, — сказав містер Візлі серйознішим, ніж будь-коли голосом. — Гаррі, поклянися мені, що ти не будеш *розшукувати* Блека.

— Що?! — сторопіло мовив Гаррі.

Дементор

Пролунав довгий гудок. Кондуктори почали зачиняти двері вагонів.

— Пообіцяй мені, Гаррі, — скоромовкою заговорив містер Візлі, — що б там не сталося.

— Але чому я мав би шукати того, хто хоче мене вбити? — нічого не розумів Гаррі.

— Поклянися — хоч би що ти почув.

— Артуре, швидко! — закричала місіс Візлі.

Поїзд випустив пару і зрушив з місця. Гаррі підбіг до вагона і заскочив у двері, які йому відчинив Рон. А далі вся компанія висунулася з вікон і махала містеру і місіс Візлі, аж доки поїзд завернув за ріг.

— Мені треба з вами поговорити, — прошепотів Гаррі Ронови й Герміоні, коли поїзд почав набирати швидкість.

— Джіні, вийди, — звелів Рон.

— Ох, як чемно, — образилася Джіні і гордовито відійшла.

У пошуках вільного купе Гаррі, Рон та Герміона рушили коридором. Аж наприкінці вагона натрапили на купе, в якому була тільки одна особа — чоловік, що міцно спав біля вікна. Друзі спинилися на порозі. «Гогвортський експрес» призначався для учнів, тому, окрім відьми, що возила візочок з

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

харчами, інших дорослих вони в ньому досі не зустрічали.

Незнайомець був одягнений у вельми поношену, латану-перелатану мантію. Хворобливий і виснажений з вигляду, він, однак, був ще доволі молодим, хоч у його світло-каштановому волоссі де-не-де вже пробивалася сивина.

— Хто б це міг бути? — прошипів Рон, коли вони зачинили двері і примостилися якомога далі від вікна.

— Професор Р. Дж. Люпин, — прошепотіла у відповідь Герміона.

— Як ти знаєш?

— Написано на його портфелі, — Герміона вказала на поличку над головою чоловіка. Там лежав пошарпаний портфель, який тримався купи лише тому, що був старанно обмотаний мотузками. На портфелику напівоблупленими літерами в кутку було виведено: «Професор Р. Дж. Люпин».

— Цікаво, що він викладає? — недовірливо глянув Рон на мертвотно-блідий профіль Люпина.

— Це ж очевидно: є тільки одна вільна посада — захист від темних мистецтв, — прошепотіла Герміона.

Дементор

Вони мали вже двох учителів захисту від темних мистецтв — щороку нового. Ходили чутки, що ця посада приносить нещастя.

— Ой, не знаю, чи він потягне, — засумнівався Рон. — Схоже, що його можна прикінчити будь-яким закляттям. О, вибач. — повернувся він до Гаррі, — що ти хотів нам сказати?

Гаррі розповів про суперечку між містером і місіс Візлі та про попередження містера Візлі. Рон був приголомшений, а Герміона притисла руки до вуст. Нарешті вона їх опустила і промовила:

— Отже, Сіріус Блек утік, щоб полювати за тобою! Ой, Гаррі. тобі треба бути дуже-дуже обережним. І не шукати собі нових пригод.

— Та я й не шукаю, — роздратувався Гаррі. — Вони самі мене знаходять.

— Гаррі ж не дурний, щоб шукати якогось психа, який хоче його вбити! — тремтячим голосом сказав Рон.

Друзі сприйняли новину гірше, ніж Гаррі сподівався. Вони злякалися Блека значно більше, ніж він.

— Ніхто не збагне, як він вирвався з Азкабану, — стривожився Рон. — Таке ще

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

нікому не вдавалося. А за ним, до речі, був посилений нагляд.

— Але його обов'язково спіймають, правда? — розхвилювалася Герміона. — Тепер і маґли його скрізь шукають.

— Що це? — зненацька насторожився Рон. Звідкись долинав слабенький металевий свист. Вони оглянули купе.

— Це з твоєї валізи, Гаррі! — Рон піднявся, почав нишпорити на багажній полиці і видобув з-під Гаррі-них мантій кишеньковий стервоскоп.

Яскраво сяючи, він стрімко закрутився на Ронової долоні.

— Ой! Це стервоскоп? — Герміона встала, щоб краще його роздивитися.

— Так... але він такий... дешевенький, — пояснив Рон. — Він аж казився, коли я прив'язував його до Еролиної лапи, щоб відіслати Гаррі.

— А, може, ти робив тоді щось погане? — підозріло глянула на нього Герміона.

— Ні! Ну... хіба що не варто було посилати Еролу. Знаєте, їй на ці далекі відстані уже не вистачає сили. Але як інакше я міг переправити Гаррі подарунок?

Дементор

— Засунь його в валізу, — порадив Гаррі, бо стервоскоп і далі пронизливо свистів. — Він зараз ще розбудить професора.

Щоб приглушити стервоскоп, Рон засунув його в особливо гидку пару старих шкарпеток дядька Вернона і зачинив валізу.

— Перевіримо його в Гоґсміді, — сказав Рон, знову сідаючи. — Фред і Джордж казали, що такі штучки продаються в крамниці магічних інструментів «Дервіш і Бенкс».

— А ти багато знаєш про Гоґсмід? — зацікавилася Герміона. — Я читала, що це єдине селище в Англії, де нема жодного маґла.

— Здається, що так, — недбало відповів Рон. — Але я рвуся туди за іншим: хочу нарешті потрапити в «Медові руці»!

— А що це таке? — здивувалася Герміона.

— Крамниця солодощів, цукерня, — замріяно пояснив Рон. — У ній є *все, що завгодно...* перчортики, від яких з рота йде дим, шоколадні кулі, наповнені полуничним мусом і згущеними вершками, а ще класні цукрові пера, які можна смоктати в класі з таким виглядом, ніби ти розмірковуєш, що писати далі.

— Але й у самому Гоґсміді багато цікавого! —

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

наполягала Герміона. — В «Історичних чаклунських місцях» написано, що в місцевому готельчику був штаб повстання ґоблінів 1612 року, а Вересклива Халупа вважається найжахливішим будинком з привидами у всій Британії.

— А ще літальні шербетові кульки: тільки посмокчеш— і зразу підіймаєшся на кілька сантиметрів над землею, — і далі не вгавав Рон, який явно не слухав Герміони.

Герміона глянула на Гаррі.

— О, як то гарно: вибратися іноді з замку і погуляти в Гоґсміді, правда?

— Мабуть, так, — зітхнув Гаррі. — Потім мені розкажете.

— Тобто? — не зрозумів Рон.

— Я не можу там з'являтися. Ні Дурслі, ні Фадж не підписали мені дозволу.

Рон просто очманів.

— *Тобі не можна там бувати?! Але ж... та ні... тобі дасть дозвіл Макґонегел чи хтось інший.*

Гаррі невесело усміхнувся. Щоб професорка Макґонегел, найсуворіша вихователька ґрифіндорського гуртожитку, дала дозвіл?..

— ...або запитаємо Фреда й Джорджа: вони

Дементор

знають усі потаємні виходи з замку.

— Роне! — вигукнула Герміона. — Гаррі не можна виходити зі школи, доки Блек на волі.

— Саме це мені й скаже Макґонегел, якщо я звернуся до неї по дозвіл, — зітхнув Гаррі.

— Але з ним будемо ми! — не здавався Рон. — Блек не наважиться.

— Ой, Роне, не мели дурниць, — скривилася Герміона. — Блек серед білого дня підірвав купу людей! Невже ти гадаєш, що він побачить нас і побоїться нападати на Гаррі? — З цими словами вона почала розв'язувати кошик з Криволапиком.

— Не выпускай! — крикнув Рон, але було вже пізно. Криволапик м'яко вистрибнув з кошика, потягся, позіхнув і скочив Ронові на коліна. Кишеня на Ронових грудях затремтіла, і він сердито відіпхнув кота.

— Забирайся звідси!

— Роне, перестань! — розгнівалася Герміона.

Рон не поліз би за словом у кишеню, але саме тієї миті заворушився професор Люпин. Усі троє завмерли, але професор просто інакше вмотив головув та й далі собі спав з напівроззявленим ротом.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

«Гогвортський експрес» рухався все далі на північ, і краєвиди за вікном спохмурніли, а небо затягли хмари. По коридору сюди-туди бігали учні. Криволапик тим часом уместився на вільному сидінні, повернувши свою плескату морду до Рона. Його жовті баньки втупилися в заповітну Ронову кишеню.

О першій годині у дверях з'явилася пухкенька відьма з візочком, повним їжі.

— Як гадаєте, може, розбудити і його? — кивнув Рон на професора Люпина. — Здається, йому не завадило б попоїсти.

Герміона обережно підійшла до Люпина.

— Е-е, пане професоре... Даруйте, пане професоре...

Він не ворушився.

— Не журіться, любі, — заспокоїла їх відьма, простягаючи Гаррі цілу гору тістечок з казана. — Як прокинеться і захоче їсти — я буду біля машиніста.

— Сподіваюся, він справді спить? — насторожився Рон, коли відьма зачинила двері. — Тобто... він не помер, ні?..

— Та ні, дихає, — прошепотіла Герміона і взяла в Гаррі тістечко.

Дементор

Хоч професор Люпин і не був надто привітним сусідом, але його присутність у купе мала свої переваги. Пополудні, коли за вікном почав іти дощ, а пагорби вкрилися мрякою, у коридорі знову почулися кроки, і в дверях виринули троє найненависніших їм осіб: Драко Мелфой та його приятелі — Вінсент Креб і Грегорі Гойл.

Драко Мелфой і Гаррі ворогували ще з першої поїздки до Гогвортсу. Мелфой, що мав бліде, гостре і хронічно схидне обличчя, належав до слизеринського гуртожитку. Він, як і Гаррі, був ловцем своєї команди з квідичу. Кремезні й мускулісти Креб і Гойл виконували роль Мелфоевих посіпак. Креб, вищий на зріст, стригся під «макітру» і мав товстезну шию. У Гойла було коротке, жорстке волосся і довгі, мов у горили, руки.

— О, кого я бачу, — як завжди, ліниво протягнув Мелфой, прочиняючи двері купе. — Потік і Візлик.

Креб і Гойл тупо загиготіли.

— Я чув, Візлику, що твоєму старому цього літа нарешті привалило трохи бабок, — сказав Мелфой. — Твоя стара на radoщах, мабуть, померла, га?

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Рон так стрімко зірвався на ноги, що скинув на підлогу Криволапиків кошик.

Професор Люпин захропів.

— А це хто? — позадкував Мелфой.

— Новий учитель, — сказав Гаррі і теж, про всяк випадок, скочив на ноги. — То що ти там бурмотів, Мелфою?

Мелфой хитро звузив оченята; він був не такий дурний, аби встрягати в бійку на очах у вчителя.

— Пішли! — роздратовано кинув він Кребові з Гойлом, і вони щезли.

Гаррі й Рон знову посідали. Рон потирав кулаки.

— Цього року я не збираюся терпіти Мелфоя, — сказав він сердито. — Я не жартую. Ще слово про мою родину, і його довбешка... — Він щосили турнув рукою в повітрі.

— Роне, — прошепотіла Герміона, вказуючи на професора Люпина, — *обережніше...*

Але професор Люпин усе ще спав як убитий.

Дощ не вщухав, а поїзд мчав і мчав на північ. Мерехтлива сіра мряка за вікном поступово темнішала. В коридорах і над багажними полицями спалахнуло світло. Поїзд

Дементор

гуркотів, дощ періщив, вітер завивав, а професор Люпин не прокидався.

— Мабуть, уже під'їжджаємо, — сказав Рон, нахилиючись над професором, щоб зазирнути в темне вікно.

Щойно він це сказав, як поїзд почав гальмувати.

— Класно, — зрадів Рон і, обережно обійшовши професора Люпина, став пильно вдивлятися в темряву. — Я вмираю з голоду, швидше б на бенкет.

— Ми ще не могли приїхати, — глянула на годинник Герміона.

— Чому ж ми тоді зупиняємось?

Поїзд їхав дедалі повільніше. Він уже майже не гуркотів, а вітер з дощем немовби посилювались.

Гаррі, що був найближче до дверей, встав і визирнув у коридор. З усіх купе стриміли голови здивованих учнів.

Поїзд різко зупинився. Судячи зі звуків у вагоні, з полицок попадали валізи.

Зненацька згасло світло, і вони занурилися у суцільну пільму.

— Що відбувається? — почувся голос Рона.

— Ой! — зойкнула Герміона. — Роне, це моя нога!

Гаррі навпомацки дістався до свого сидіння.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Думаєш, там щось зламалося?

— Не знаю.

Щось зашурхотіло по склу, і за мить Гаррі побачив невиразні обриси Рона, що протирав вікно.

— Там щось рухається, — сказав Рон. — Здається, хтось сідає на поїзд.

Зненацька відчинилися двері, і хтось незграбно перечепився через Гарріну ногу.

— Вибачте! Ви не знаєте, що тут діється?.. Ой! Перепрошую.

— Привіт, Невіле, — Гаррі намацав Невілову мантію і допоміг йому підвестися.

— Гаррі? Це ти? Що сталося?

— Не маю зеленого поняття! Сідай біля нас. Почулося гучне сичання — Невіл ледь не роздушив Криволапика.

— Піду розвідаю в машиніста, що трапилось, — почувся голос Герміони, яка протислася попри Гаррі. Тут двері знову ковзнули, почувся глухий удар і два голосні зойки.

— Хто це?

— А це хто?

— Джіні?

— Герміона?

— Ти чого тут?

Дементор

— Шукаю Рона.

— Заходь і сідай.

— Тільки не тут! — поспіхом вигукнув Гаррі.

— Тут я!

— Ой! — зойкнув Невіл.

— Тихо! — несподівано пролунав хрипкий голос. Схоже, професор Люпин нарешті прокинувся. Гаррі почув, як у кутку щось заворушилося. Усі змовкли.

Щось м'яко ляснуло, і купе залило мерехтливим світлом. Здавалося, ніби професор Люпин тримає в руці цілу жменю вогню, що осявав його втомлене сіре обличчя. Його очі, однак, були насторожені.

— Залишайтеся на своїх місцях, — хрипко звелів він, після чого поволі звівся на ноги, тримаючи жменю вогню перед собою.

Та не встиг Люпин дійти до дверей, як вони повільно відчинилися.

Освітлена мерехтливим вогнем у Люпиновій руці, в проході зупинилася височенна, аж до стелі, постать, закутана в плащ. Обличчя прибульця ховалося під каптуром. Гаррі опустив очі, і йому похололо в грудях. З-під плаща стирчала рука—лискуча, сіра, вкрита слизом і струпами, немов рука покійника, що зогнив у

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

воді. Рука з'явилася тільки на мить. Істота в плащі неначе відчула погляд Гаррі, бо рука рвучко зникла у складках чорної тканини.

І тут істота під каптуром повільно, хрипучо й протяжно вдихнула, ніби намагалася засмоктати в себе не тільки довколишнє повітря, а й усіх присутніх.

Їх раптом пройняв крижаний холод. Гаррі перехопило подих. Холод пронизав його тіло, занурився в груди і досяг самого серця.

Гарріні очі закотилися. Він нічого не бачив. Холод накрив його з головою. У вуха ніби ринула вода. Його затилювало вглиб, шум гучнішав.

І тут він почув віддалений зойк — жахливий, переляканий, благальний зойк. Він хотів допомогти, намагався поворухнути руками, але не міг... густий білий туман вирував довкола нього, всередині нього.

— Гаррі! Гаррі! Що з тобою? — Хтось ляскав його по щоках.

— Щ-що?

Гаррі розплющив очі. Світилися ліхтарі й хиталася підлога — «Гогвортський експрес» знову рухався, і все було залите світлом. Здається, він упав зі свого сидіння. Рон з Герміоною стояли навколішки біля

Дементор

нього, над ним схилилися Невіл і професор Люпин.

Гаррі було дуже погано. Він підняв руку, щоб поправити окуляри, і відчув на обличчі холодний піт.

Рон з Герміоною зтягли його на сидіння.

— Усе гаразд? — стурбовано запитав Рон.

— Так, — відповів Гаррі, зиркнувши на двері. Істота в каптурі щезла. — Що то було? Де ця... постать? Хто кричав?

— Ніхто не кричав, — ще більше стурбувався Рон.

Гаррі оглянув освітлене купе. Сполотнілі Джіні з Невілом дивилися на нього.

— Але я чув зойк.

Щось гучно хруснуло, і вони аж підскочили. То професор Люпин розламав на шматочки величезну плитку шоколаду.

— На, — подав він Гаррі найбільший шматок. — З'їж. Тобі полегшає.

Гаррі взяв, але їсти не став.

— Що то за постать була? — запитав він Люпина.

— Дементор, — відповів Люпин. — Один з азкабанських дементорів.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Усі глянули на нього. Професор Люпин зіжмакав порожню обгортку з-під шоколаду і запахав у кишеню.

— З'їж, — повторив він. — Це допоможе. А мені треба поговорити з машиністом, вибачте.

Він проминув Гаррі і зник у коридорі.

— Гаррі, з тобою справді все нормально? — стурбовано глянула на нього Герміона.

— Не розумію... що сталося? — проказав Гаррі, знову витираючи піт з чола.

— Ну... та постать... той дементор... — мовила Герміона. — Він стояв і дивився (тобто мені так здається, бо обличчя я не бачила), а ти... ти...

— Я вже подумав, що в тебе якийсь випадок, — сказав Рон, і досі, як здавалось, переляканий. — Ти раптом завмер, а тоді впав на підлогу і затіпався.

— А професор Люпин переступив через тебе, підійшов до дементора, витяг чарівну паличку і сказав: «Ніхто тут не ховає Сіріуса Блека під мантією. Іди звідси». Але дементор навіть не ворухнувся. Тоді Люпин щось пробурмотів, і з його палички на дементора стрілило щось таке сріблясте, той повернувся і безшумно зник.

— Це був такий жах! — пронизливіше, ніж

Дементор

звичайно, мовив Невіл. — Ви відчули холод, коли він сюди зайшов?

— Мені було якось моторошненько, — непевно знизав плечима Рон. — Ніби я вже ніколи не відчую радості.

Джіні, яка зіщулилась у куточку і мала вигляд не набагато кращий за Гаррі, легенько схлипнула. Герміона заспокійливо обняла її за плечі.

— Але невже ніхто з вас... не впав на підлогу? — непевно запитав Гаррі.

— Та ні, — сказав Рон і знову стурбовано глянув на нього. — Хоча Джіні тремтіла, як осиковий листок.

Гаррі нічого не розумів. Його й далі тіпало, ніби він перебув тяжкий грип. І ще він починав відчувати сором. Чому це сталося тільки з ним?

Повернувся професор Люпин. Він зупинився і, кволо усміхнувшись, промовив:

— Послухай, я ж цей шоколад не отруїв.

Гаррі відкусив шматочок і, на превеликий подив, відчув, як по його тілу розлилося приємне тепло.

— За десять хвилин будемо в Гоґвортсі, — повідомив професор Люпин. — Як почувашся, Гаррі?

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Добре, — засоромлено пробурмотів він, дивуючись, звідки професор знає його ім'я.

Решту часу вони майже не розмовляли.

Аж ось потяг зупинився на станції Гоґсмід, і зчинилася метушня — сови ухкали, коти нявчали, а улюблена Невілова жабка голосно кумкала з-під його капелюха. На крихітній платформі було доволі холодно: крижаний дощ не вщухав.

— Перші кляси! Перші кляси! Сюди! — пролунав знайомий голос. Гаррі, Рон і Герміона озирнулися й побачили на протилежному краю платформи велетенську постать Геґріда, що збирав переляканих першокласників для традиційної подорожі через озеро.

— Як ся маєте, всьо файно? — привітався з ними Геґрід. Вони йому помахали, але не встигли нічого сказати, бо, підхоплені юрбою, враз опинилися на ґрунтовій дорозі, де вже стояла з сотня диліжансів. Гаррі подумав, що коні, які мали їх тягти, були невидимі, адже коли вони втрюх залізли в диліжанс і зачинили двері, той покотився сам собою, похитуючись і підскакуючи на вибоїнах.

У диліжансі пахло соломою і цвіллю. Після шоколаду Гаррі почував себе краще, хоча й

Дементор

далі був виснажений. Рон з Герміоною скоса поглядали на нього, ніби боялися, що він знову зомліє.

Коли диліжанс підкотився до розкішних кованих залізних воріт, обабіч яких стояли кам'яні колони з крилатими вепрами угорі, Гаррі побачив ще двох дементорів у каптурах, що височіли біля воріт на варті. На нього знову накотилася холодна хвиля нудоти. Гаррі відхилився на вигнуте сидіння, заплющив очі, і сидів так, аж доки вони проїхали через ворота. Диліжанс покотився довгим схилом до замку. Герміона дивилася з маленького віконечка на численні башточки й вежі, які щораз наближалися. Нарешті диліжанс зупинився, і Герміона з Роном ступили на землю.

Гаррі зійшов за ними. Його випередив протяжний задоволений голос.

— Що, Поттер, ти зомлів? Лонгботом не бреше? Ти й справді торохнувся?

Мелфой відштовхнув ліктем Герміону і, ставши на східцях, перегородив Гаррі шлях до замку. Він самовдоволено шкірився, а його бляклі очі лиховісно поблискували.

— Відвали, Мелфою, — процідив крізь зуби Рон.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— А ти, Візлі? Ти теж зомлів? — голосно запитав Мелфой. — Дружбан дементор налякав і тебе?

— Щось трапилось? — почувся спокійний голос. То з сусіднього диліжанса зійшов професор Люпин.

Мелфой зневажливо глянув на його латану мантію та пошарпаний портфель і з ледь прихованим сарказмом сказав:

— Та ні... е-е... пане професоре, — а тоді гигикнув до Креба з Гойлом і рушив з ними сходами до замку.

Герміона підштовхнула Рона в спину, і вони разом з усіма піднялися сходами і ввійшли через величезні дубові двері до вестибюлю, освітленого смолоскипами. Нагору вели розкішні мармурові сходи.

Праворуч були відчинені двері у Велику залу. Гаррі разом з юрбою попрямував туди, і ледве встиг кинути погляд на зачаровану стелю (сьогодні вона була чорна й захмарена), як почув голос:

— Поттере! Грейнджер! Ви мені потрібні!

Гаррі й Герміона здивовано озирнулися. Їх кликала професорка Макґонегел, викладач трансфігурації і вихователька ґрифіндорського

Дементор

гуртожитку. Вона, як завжди, виглядала вельми суворою. Її волосся було зібране в тугий вузол, а очі гостро зиркали з-під квадратних окулярів. Сповнений лихих передчуттів, Гаррі почав проштовхуватися до неї. Уже сама присутність професорки Макґонеґел чомусь викликала в нього почуття провини.

— Чому ви такі стурбовані? — я просто хочу поговорити з вами в кабінеті, — сказала вона. — А ти, Візлі, йди до зали.

Рон дивився, як професорка Макґонеґел вивела Гаррі й Герміону з галасливої юрби; перетнувши вестибюль, вони піднялися по мармурових сходах і пішли вздовж коридору. У своєму кабінеті — невеличкій кімнаті, де затишно палахкотів у каміні вогонь, професорка Макґонеґел запросила їх сідати, а сама вместилася за письмовим столом.

— Професор Люпин прислав сову, що тобі, Гаррі, стало в поїзді погано, — несподівано почала вона.

Не встиг Гаррі відповісти, як у двері легенько постукали, й до кабінету вбігла завідувачка шкільної лікарні мадам Помфрі.

Гаррі почервонів. Навіщо весь цей галас — йому й так було соромно, що він тоді знепритомнів.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Я здоровий, — обурився він. — Мені нічого не бракує.

— Ох, це знову ти? — мадам Помфрі не звернула уваги на його слова і нахилилася, щоб краще його оглянути. — Знову пхав носа куди не просять?

— То був дементор, Поппі, — пояснила Макґонегел.

Вони обмінялися похмурими поглядами.

— Запросити до школи дементорів, — мадам Помфрі несхвально поцокала язиком і, відгорнувши волосся, помацала Гарріне чоло. — Тут ще не один зомліє... Ну так, він увесь мокрий. Це все страшні речі, які жахливо впливають на делікатні натури.

— Ніякий я не делікатний! — обурився Гаррі.

— Звичайно, ні, — неуважно погодилася мадам Помфрі, міряючи йому пульс.

— Що ви йому радите? — рішуче запитала професорка Макґонегел. — Постільний режим? Може, варто залишити його на ніч у лікарні?

— Я здоровий! — аж підскочив Гаррі. Його пересмикнуло від однієї думки про те, що сказав би на це Драко Мелфой.

— Ну, передовсім, йому треба трохи шоколаду, — сказала мадам Помфрі.

Дементор

— Я вже їв шоколад, — пояснив Гаррі. — Мені дав професор Люпин. Він роздав усім по шматочку.

— Справді? — зраділа мадам Помфрі. — Нарешті ми маємо вчителя із захисту від темних мистецтв, який знає, що йому робити.

— Ти певний, Поттере, що в тебе все гаразд? — різко запитала професорка Макґонегел.

— Так, — відповів Гаррі.

— Дуже добре. А тепер прошу зачекати в коридорі. Я швиденько обговорю з міс Грейнджер розклад її уроків, а тоді разом підемо на бенкет.

Гаррі вийшов у коридор разом з мадам Помфрі, яка, бурмочучи щось під ніс, покрокувала до шкільної лікарні. Незабаром з'явилася сяюча Герміона в супроводі професорки Макґонегел, і вони всі втрьох пішли до Великої зали.

Там вирувало ціле море чорних гостроверхих капелюхів. Тисячі свічок висіли в повітрі, і їхнє світло відбивалося на лицях учнів за довгими столами. Професор Флитвік, крихітний чарівничок з кучмою сивого волосся, якраз виносив із зали старого капелюха і триногий ослінчик.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ох, — тихенько мовила Герміона, — ми пропустили СОРТУВАННЯ!

Нових учнів Гоґвортсу розподіляли по гуртожитках за допомогою СОРТУВАЛЬНОГО КАПЕЛЮХА. Капелюх вигукував назву гуртожитку, який їм найбільше підходив (Ґрифіндор, Рейвенклов, Гафелпаф чи Слизерин). Професорка Макґонегел підійшла до свого місця за директорським столом, а Гаррі з Герміоною тихенько попрямували до Ґрифіндорського столу. Однак багато хто з учнів супроводжував Гаррі допитливим поглядом, а дехто й показував на нього. Невже так швидко розійшлися чутки про те, що він зомлів перед дементором?

Сіли поруч з Роном, який зайняв для них місце.

— Що вона хотіла? — запитав він Гаррі.

Гаррі почав пошепки пояснювати, але тут підвівся на ноги директор школи.

Професор Дамблдор був доволі старий, проте йому не бракувало енергії. Він мав довжелезне сріблясте волосся й таку ж бороду, окуляри, що нагадували два півмісяці, і неймовірно гачкуватого носа. Його часто називали найвидатнішим чаклуном світу, але Гаррі

Дементор

шанував його не за це — важко було не довіряти Албусові Дамблдору, і коли Гаррі побачив, як директор радісно всміхається до зали, він уперше після зустрічі з дементором відчув справжній спокій.

— Вітаю! — сказав Дамблдор, а його борода замерехтіла в сяйві свічок. — Вітаю з новим навчальним роком у Гоґвортсі! Маю вам дещо сказати, причому одна тема дуже серйозна, тож краще, мабуть, почати з неї, перш ніж вам заб'є памороки наш бенкет... — Дамблдор прокашлявся і продовжив: — Як ви вже всі зрозуміли після обшуку, проведеного в «Гоґвортському експресі», у нашій школі, за дорученням Міністерства магії, зараз перебуває кілька дементорів з Азкабану. — Він на хвилюку замовк, а Гаррі пригадав слова містера Візлі, що Дамблдор аж ніяк не радий з такої охорони.

— Вони стоятимуть біля кожного входу на територію школи, — вів далі Дамблдор, — і доки вони з нами, ніхто не має права виходити зі школи без дозволу. Дементорів не ошукати ніякими фокусами чи маскуванням. навіть плащами-невидимками, — додав він неголосно, а Гаррі й Рон презирнулися. —

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Дементори за своєю природою не здатні зрозуміти ні вибачень, ні благань. Тому попереджаю всіх і кожного: не давайте їм ані найменшого приводу завдати вам якоїсь шкоди. Я закликаю старост усіх гуртожитків, а також нових старосту і старостиню школи зробити все можливе, щоб ніхто з учнів не наривався без потреби на дементорів.

Персі, що сидів неподалік від Гаррі, випнув груди і пихато глянув довкола. Дамблдор знову замовк; він обвів залу прискіпливим поглядом — ніхто не поворухнувся й не вимовив ані слова.

— А тепер про речі веселіші, — сказав Дамблдор, — я радий відрекомендувати вам двох нових учителів. По-перше, це професор Люпин, який люб'язно погодився посісти посаду вчителя захисту від темних мистецтв.

Пролунали тихі й не дуже завзяті оплески. Гучно аплодували тільки ті, хто їхав в одному купе з професором Люпином, і Гаррі серед них. Поруч з іншими вчителями, одягненими у свої найкращі мантії, професор Люпин мав доволі убогий вигляд.

— Поглянь на Снейпа! — прошепотів Рон.

Дементор

Професор Снейп, майстер зілля й настійок, пильно вдивлявся в професора Люпина. Усі знали, що Снейп домагався посади вчителя захисту від темних мистецтв, але навіть Гаррі, котрий ненавидів Снейпа, був вражений, як викривилося його худе землисте обличчя. То був не просто гнів, а люта ненависть. Гаррі добре знав цей вираз. Снейп виглядав так щоразу, коли дивився на Гаррі.

— А щодо другого нашого призначення, — заговорив знову Дамблдор, коли стихли ріденькі оплески, — мушу, на жаль, повідомити, що професор Кетл-берн, наш учитель з догляду за магічними істотами, наприкінці минулого навчального року звільнився, щоб присвятити більше часу лікуванню тих кінцівок, які ще в нього залишилися. Однак я з великою приємністю хочу оголосити, що цю посаду погодився зайняти не хто інший, як Рубеус Гегрід. Він поєднуватиме викладання зі своїми обов'язками лісника.

Гаррі, Рон і Герміона сторопіло перезирнулися, і завзято приєдналися до оплесків, найбурхливіших за ґрифіндорським столом. Гаррі нахилився, щоб краще бачити Гегріда, який страшенно почервонів

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

і втупився у свої величезні руки, а в його кошлатій чорній бороді ховалася усмішка.

— І як це ми не здогадалися?! — гупнув кулаком по столу Рон. — Хто ще з викладачів міг додати до списку підручників кусючу книжку?

Гаррі, Рон і Герміона плескали довше за всіх, а коли професор Дамблдор заговорив знову, вони помітили, як Геґрід витирає очі скатертиною.

— Ну, здається, я сказав усе найголовніше, — підсумував Дамблдор. — А тепер починаємо бенкет!

Золоті тарелі й келихи наповнилися стравами і напоями. Гаррі, що зголоднів як вовк, наклав собі на тарілку всякої всячини і накинувся на їжу.

Бенкет був розкішний; зала відлунювала розмовами, сміхом і подзенькуванням ножів та виделок. Але Гаррі з друзями не могли дочекатися закінчення свята — їм страшенно кортіло поговорити з Геґрідом. Вони знали, як багато для нього означало це призначення. Геґрід не мав необхідної чарівницької освіти: його вигнали з Гоґвортсу ще в третьому класі за злочин, якого він не скоїв. І саме завдяки

Дементор

Гаррі, Ронові й Герміоні торік його репутація знову стала чистою.

Врешті-решт, коли з тарелів пощезали останні шматочки гарбузового пирога, Дамблдор оголосив, що настав час лягати спати.

— Вітаємо, Геґріде! — пискнула Герміона, коли вони опинилися біля вчительського столу.

— То всьо завдяки вам, — розчулився Геґрід, витираючи серветкою своє сяюче обличчя. — Я й досі не вірю. Йой, що то за файна людина, той Дамблдор!.. Прийшов просто до моєї хижі... відразу, як професор Кетлберн сказав, що вже не може. А я завжди про це мріяв.

Розхвилювавшись, він затулив обличчя серветкою, а професорка Макґонегел жестами звеліла їм відійти.

Гаррі, Рон і Герміона разом з рештою ґрифіндорців піднялися мармуровими сходами, і втомлено почимчикували численними коридорами до потаємного входу в ґрифіндорську вежу. Великий портрет Гладкої Пані в рожевій сукні запитав у них:

— Пароль?

— Проходьте, проходьте! — гукнув ззаду Персі. — Новий пароль — «Фортуна Мажор»!

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ой, ні! — забідкався Невіл Лонгботом. Він завжди забував паролі.

Переступивши крізь отвір за портретом, дівчата й хлопці порозходилися в різні боки. Гаррі підіймався гвинтовими сходами з однією думкою: яке щастя, що він знову тут! За мить вони увійшли в таку знайому округлу спальню з п'ятьма ліжками зі стовпчиком на кожному куті. Гаррі роззирнувся: нарешті він удома.

— РОЗДІЛ ШОСТИЙ —
Пазурі та чаїнки

Коли Гаррі, Рон і Герміона прийшли зранку на сніданок до Великої зали, вони одразу побачили там Драко Мелфоя, що розважав великий гурт слизеринців якоюсь дуже кумедною історією. Помітивши Гаррі, Мелфой почав глузливо вдавати, що непритомніє, а всі довкола зареготали.

— Не звертай уваги, — шепнула Герміона, що йшла поруч із Гаррі. — Просто не звертай — і все. Він того не вартий.

— Гей, Поттер! — заверещала слизеринка Пенсі Паркінсон з мопсоподібним обличчям. — Поттер! Сюди йдуть дементори! У-у-у-у-у-у!

Гаррі сів за грифіндорський стіл поруч із Джорджем Візлі.

— Ось розклад уроків для третього класу, — передав йому список Джордж. — Гаррі, що з тобою?

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Цей Мелфой... — зітхнув Рон, теж сідаючи біля Джорджа і люто зиркаючи на слизеринський стіл.

Джордж глянув на Мелфоя — той знову вдавано зомлівав з жаху.

— От кабанюра! — скривився Джордж. — Учора в поїзді, коли прийшли дементори, він не був такий сміливий. Чкурнув до нашого купе, правда, Фред?

— Ледь у штани не наклав, — зневажливо глянув на Мелфоя Фред.

— Я, по-правді, теж не дуже зрадив, — зізнався Джордж. — Вони жахнучі, ті дементори.

— Ти весь мовби холонеш! — додав Фред.

— Але ж ніхто з вас не зомлів, — тихо мовив Гаррі.

— Викинь це з голови, — підбадьорливо сказав Джордж. — Татові якось довелося побувати в Азкабані, пам'ятаєш, Фред? Він каже, що гіршого місця ніколи не бачив. Вернувся виснажений, його аж трясло. Дементори висмоктують з людини всю радість. Більшість в'язнів там божеволіють.

— Нічого, побачимо, як порадіє Мелфой після першого матчу, — сказав Фред. — Це ж

Пазурі та чаїнки

перший квідич сезону — Грифіндор проти Слизерина. Не забули?

Торік Гаррі й Мелфой уже раз стикалися на квідичному полі, і Мелфой мав не найкращий вигляд. Гаррі трохи повеселів і наліг на сосиски зі смаженими помідорами.

Герміона вивчала розклад своїх уроків.

— О, чудово! Кілька нових предметів починаються вже сьогодні, — зраділа вона.

— Герміоно, по-моєму, в твоєму розкладі щось наплутали, — спохмурнів Рон, зазираючи їй через плече. — Глянь, у тебе щодня з десяток предметів. Тобі просто забракне часу.

— Нічого, впораюсь. Ми з професоркою Макґонетел все владнали.

— Але ж послухай, — засміявся Рон, — бачиш сьогоднішній розклад? Дев'ята ранку — віщування. А ось нижче: дев'ята ранку — маґлознавство. А... — Рон нахилився до розкладу, не вірячи очам, — *дивися*, ще нижче: числомаґія — *дев'ята ранку*. Звичайно, ти серед нас найздібніша, але ж не *настільки*, щоб бути одночасно на трьох уроках!

— Не мели дурниць, — промовила Герміона. — Звісно, одночасно на трьох уроках я не буду.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Але ж...

— Подай мені джем, — попросила Герміона.

— Але...

— Ой, Роне, чого тебе так турбує мій розклад?
— огризнулася вона. — Він насичений, але ж я кажу: ми з професоркою Макґонегел все владнали.

Тієї миті до Великої зали зайшов Геґрід. На ньому був довгий плащ з кротячого хутра, а його величезна рука неухважно погойдувала мертвого тхорика.

— Вітаю! — привітався він, зупинившись на півдорозі до вчительського столу. — Ви будете першими учнями на моєму першому уроці! Відразу по обіді! Я вже не сплю з п'ятої ранку... си готую. Маю надію, що всьо буде файно. Уявляєте: я — Вчитель!..

Він широко всміхнувся і попрошкував до вчительського столу, і далі погойдуючи тхорика.

— Цікаво, що він понавигадував? — стурбувався Рон.

Зала почала порожніти, учні поспішали на свої перші уроки. Рон глянув у розклад.

— Треба йти. Віщування аж на верхівці Північної вежі. Туди добиратися хвилин з десять.

Пазурі та чаїнки

Вони поспіхом доїли сніданок, попрощалися з Фредом і Джорджем і пішли до виходу. Коли проминали слизеринський стіл, Мелфой знову прикинувся зомлілим, і всі довкола зайшлися реготом.

До Північної вежі замку було далеченько. За два роки в Гоґвортсі вони ще не встигли вивчити весь замок, а в Північній вежі взагалі ніколи не були.

— Тут... десь... має... бути... коротший... шлях, — захекано мовив Рон, коли вони подолали вже сьомі сходи й опинилися в незнайомому місці, де не було нічого, крім великої картини з зображенням галявини.

— Думаю, нам сюди, — показала Герміона на порожній коридор праворуч.

— Та ні, — заперечив Рон. — Там же південь. Бачиш, з вікна видно озеро.

Гаррі глянув на картину. На галявині враз з'явився товстенький, сірий у яблуках коник, що безтурботно поскубував травичку. Гаррі вже звик до картин, персонажі яких виходять за рамці, щоб навідати одне одного, і йому завжди подобалося за ними спостерігати. За мить услід за коником, брязкаючи обладунками, на картині виринув опецькуватий лицар. Судячи з

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

травинок на його залізних колінах, він щойно бебехнувся з сідла.

— Ага! — заволав він, побачивши Гаррі, Рона й Герміону. — Як ви смієте топтати мої приватні землі?! Що, прийшли погигикати з мого падіння? Геть! Пройдисвіти! Негідники!

Вони здивовано дивились, як лицар-опецько видобув із піхов меча й почав люто ним розмахувати. Але меч був йому задовгий. Змахнувши надто різко, лицар утратив рівновагу і гепнувся обличчям у траву.

— Не забилися? — підійшов до картини Гаррі.

— Геть, трясогузко! Назад, мерзенний гультіпако!

Лицар вхопився за руків'я меча і звівся на ноги.

Проте меч вгруз у землю, і хоч як він його смикав, не піддавався. Зрештою лицар знесилено бухнувся на траву й підняв забрало, щоб витерти з чола піт.

— Послухайте, — скористався Гаррі перепочинком у боротьбі з мечем, — ми шукаємо Північну вежу. Може, ви знаєте туди дорогу?

— Негайно на пошуки! — лицар зненацька

Пазурі та чаїнки

змінив свій гнів на милість. Він звівся на ноги і вигукнув:

— За мною, любе товариство! Досягнемо мети або загинемо в борні!

Він знову безуспішно смикнув меча, а тоді з таким самим успіхом спробував осідлати свого товстенького коника, і врешті вигукнув:

— Підемо пішки, шляхетні панове й чарівна панно! Вперед! За мною! — І він, брязкаючи обладунками, побіг до краю картини і зник з очей.

Друзі помчали слідом, орієнтуючись на брязкіт. Зрідка вони встигали помітити, як він перебігав через якусь картину.

— Будьте мужні, найгірше ще попереду! — репетував лицар, виринувши серед переляканих пань у кринолінах. Це полотно висіло на стіні перед вузькими гвинтовими сходами.

Гучно відсапуючись, Гаррі, Рон і Герміона подерлися тими запаморочливими сходинками і зрештою почули над головами збуджений гамір — це означало, що їхній клас був десь поряд.

— Прощайте! — вигукнув лицар, пірнаючи головою в картину з якимись зловісними

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

ченцями. — Прощавайте, браття по зброї! Якщо вам колись знадобиться шляхетне серце і сталеві м'язи, покличте сера Кадоґана!

— Авжеж, покличемо, — буркнув Рон, щойно лицар щез із очей, — особливо, коли нам забракне психа.

Ще кілька сходинок, і вони опинилися на крихітному майданчику, де з'юрмився майже увесь клас. Ніде не було жодних дверей. Рон штовхнув Гаррі ліктем і показав на стелю — там був округлий люк з латунною табличкою: «Сивіла Трелоні, вчителька віщування», — прочитав Гаррі. Але як туди потрапити?

І наче у відповідь на його запитання люк раптом відчинився, і звідти просто до ніг Гаррі спустилася срібляста драбина. Усі вмовкли.

— Ти перший, — усміхнувся Рон, і Гаррі поліз по драбині вгору.

Він опинився у надзвичайно дивному класі. Власне, то був не клас, а щось середнє між мансардою і старомодною кав'ярнею. У кімнатці, залитій тьмяно-червоним світлом, тіснилося зо два десятки крихітних круглих столиків, оточених кріселями з ситцевою оббивкою і пухкими пуфами. На вікнах завіси, а численні настільні лампи задрапіровані

Пазурі та чайнки

темно-червоною тканиною. У кімнаті стояла задуха: вогонь, що палав у каміні, нагріваючи великий мідний чайник, насичував усе тяжким, м'ясним запахом. Полички вздовж заокруглених стін були заставлені запиленими перами, недогарками свічок, колодами заяжованих карт, незліченними кришталеvими кулями та безліччю чайних чашок.

Рон вигулькнув з-за Гарріного плеча. Поступово довкола них зібралася решта учнів. Вони пошепки перемовлялися.

— А де ж вона? — здивувався Рон.

Звідкись із напівмороку раптом пролунав м'який, майже потойбічний голос.

— Вітаю вас, вітаю, — мовив голос. — Як гарно бачити вас нарешті в реальному світі!

Коли професорка Трелоні вийшла до каміна, Гаррі чомусь відразу уявив собі велику блискучу комаху. Вона була неймовірно худа, великі окуляри в кілька разів побільшували її й без того великі очі, а тіло було закутане в тоненьку, з блискітками, шаль. З її довгої шиї звисало безліч ланцюжків і намиста, а пальці її руки були всіяні перснями та браслетами.

— Сідайте, діточки, сідайте, — запропонувала вона, і всі, штовхаючись, почали всідатися: хто у

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

крісельця, а хто на пуфики. Гаррі, Рон і Герміона вмостилися за одним столиком.

— Вітаю вас на уроці віщування, — сказала професорка, зайнявши крісло перед каміном. — Мене звати професорка Трелоні. Допускаю, що раніше ви мене й не бачили. Вважаю, що надто часте занурення у гамірну шкільну суєту затьмарює моє Внутрішнє Око.

На таку дивну заяву ніхто не зронив ані слова. Професорка Трелоні легким рухом поправила шаль і повела далі:

— Отож ви наважилися вивчати віщування, найскладніше з чаклунських мистецтв. Повинна відразу попередити: я мало чого зможу навчити тих, хто не володіє Зором. Книжки в цій царині не вельми придатні.

На цих словах Гаррі з Роном усміхнулися й зиркнули на Герміону, яку явно збентежила така новина.

— Багато чаклунів і відьом, котрі можуть начаклувати постріли, запахи чи раптові зникнення, не здатні проникати в таємні сфери майбуття, — правила своєї професорка Трелоні, а її величезні блискучі очі зупинялися то на одному, то на іншому схвильованому обличчі. — Цим Даром володіють одиниці.

Пазурі та чаїнки

Хлопчику, — звернулася вона раптом до Невіла, який мало не впав зі свого пуфика, — чи все гаразд із твоєю бабунею?

— Думаю, так,—тремтячим голосом озвався Невіл.

— На твоєму місці, любий, я не була б такою впевненою, — сказала професорка, і полум'я каміна заграло на її довгих смарагдових сережках. Невіл ковтнув слину. Професорка Трелоні спокійно повела далі:

— Цього року ми розглянемо основні методи віщування. Перший семестр присвятимо ворожінню на чайному листі, а наступного — перейдемо до хіромантії. До речі, люба, — вона раптово зиркнула на Парваті Патіл, — остерігайся юнака з рудим волоссям.

Парваті збентежено глянула на Рона, що сидів у неї за спиною, й відсунулася подалі.

— Під час літнього семестру, — сказала професорка Трелоні, — перейдемо до магічних кристалів, якщо, звичайно, встигнемо закінчити з вогняними прикметами. У лютому, на жаль, будемо змушені зробити перерву через серйозну епідемію грипу. У мене навіть на якийсь час пропаде голос. А десь біля Великодня один з нас відійде назавжди...

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Після цих слів запала вельми напружена тиша, але професорка Трелоні цього мовби й не помітила.

— Люба моя, — звернулася вона до Лаванди Браун, котра відразу зіщулилася зі страху, — чи не могла б ти передати мені отой найбільший срібний чайничок?

Полегшено зітхнувши, Лаванда підвелася, взяла з полички велетенського чайника і поставила його на столі перед професоркою Трелоні.

— Дякую, моя люба. До речі, те, чого ти так боїшся, станеться в п'ятницю, шістнадцятого жовтня.

Лаванда затремтіла.

— А тепер прошу розділитися на пари, взяти з полички по чашці, підійти до мене, і я наллю вам чаю. Ви сядете й будете пити, аж доки залишиться самий осад. Тоді тричі потрусіть чашку лівою рукою і покладіть її догори дном на тарілочку. Зачекайте, поки стече рідина, і передайте чашку партнерові для прочитання. Тлумачити візерунки треба за допомогою п'ятої й шостої сторінки «Розтуманення майбутнього». Я буду вам допомагати й підказувати. І ще, любий. — вона схопила

Пазурі та чаїнки

Невіла за руку саме тоді, коли він уже вставав, — якщо твоя ласка, після того, як розіб'єш першу чашку, чи не міг би ти взяти он ту, з голубим малюнком? Я маю слабкість до рожевих чашок.

І справді, не встиг Невіл дійти до полички, як задзвеніла розбита порцеляна. Професорка Трелоні підбігла до нього зі щіткою й кошиком для сміття і нагадала:

— Оті голубенькі, любий, якщо не заперечуєш, дуже дякую.

Гаррі й Рон з повними чашками повернулися до свого столика і поспіхом випили пекучий чай. Тоді, як і веліла професорка Трелоні, потрусили чашки, перевернули їх на тарілочки і обмінялися ними.

— Так, — сказав Рон, коли вони розгорнули книжки на п'ятій і шостій сторінках. — То що ти в мене бачиш?

— Щось буре й вологе, — відповів Гаррі. Від важкого запаху в кімнаті він став сонний і мовби отупів.

— Розширюйте свідомість, мої любі, спробуйте вийти за межі буденного! — вигукувала професорка Трелоні крізь туман.

Гаррі постарався зосередитись.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Так-так... — сказав він, глянувши в підручник, — ти маєш тут якийсь викривлений хрест... Це означає, що тебе чекають «випробування і страждання»... перепрошую... але також тут є щось подібне до сонця. Чекай-но... це означає «велике щастя»... отже, ти страждатимеш, але будеш дуже щасливий.

— По-моєму, тобі не завадить перевірити в окуліста своє Внутрішнє Око, — сказав Рон, і вони ледве стримали сміх, коли на них зиркнула Трелоні.

— А тепер моя черга. — Наморщивши лоба, Рон втупився в чашку Гаррі. — Там якась грудка у формі капелюха, — сказав він. — Можливо, ти працюватимеш у Міністерстві магії.

Він покрутив чашкою.

— А тепер це мовби жолудь... що б воно означало? — він зазирнув у «Розтуманення майбутнього». — «Несподіваний спадок, золото». Чудово-пречудово. І мені позичиш. — Рон знову перевернув чашку. — А ще тут щось таке, як тварина. Ось голова... це якийсь гіпопо... або ні — вівця.

Гаррі пирхнув. Професорка Трелоні озирнулася.

Пазурі та чаїнки

— Дай-но мені глянути, любий, — осудливо зиркнула вона на Рона й забрала в нього чашку Гаррі. Увесь клас принишк.

Пильно вдивляючись, професорка обертала чашку проти годинникової стрілки.

— Це *сокіл*. Мій любий, ти маєш смертельного ворога.

— Але ж про це всі знають! — голосно прошепотіла Герміона. Професорка Трелоні глипнула на неї.

— Так, усі, — додала Герміона. — Кожний знає про Гаррі й Відомо-Кого.

Гаррі з Роном глянули на Герміону з захопленим подивом. Вони ще ніколи не чули, щоб Герміона *так* розмовляла з учителями. Професорка Трелоні нічого не відповіла. Вона знову втупилася своїми величезними очима в Гарріну чашку, й далі її обертаючи.

— *Палиця...* це напад. Боже мій, ця чашка не надто радісна.

— А я думав, то капелюх, — здивувався Рон.

— *Череп...* небезпека на твоїм шляху, мій любий.

Усі приголомшено стежили за професоркою Трелоні. Вона ще раз обернула чашку і раптом зойкнула.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Знову пролунав дзенькіт порцеляни — то Невіл розбив уже другу чашку. Професорка Трелоні опустила у вільне крісло, схопилася рукою за серце й заплющила очі.

— Мій любий хлопчику... мій бідолашний... ні... краще не казати... ні-ні... навіть не просіть.

— А що ви там бачите, пані професорко? — зацікавився Дін Томас.

Усі позривалися на ноги й оточили столик, де сиділи Гаррі з Роном. Кожний намагався заглянути в Гарріну чашку.

— Мій любий, — професорка драматично розплющила свої великі очі, — у тебе Грим.

— Що? — не зрозумів Гаррі.

Він був не один такий, бо Дін Томас знизав плечима, Лаванда виглядала ні в сих, ні в тих, але решта учнів перелякано затулили долонями рота.

— Це Грим, мій любий, Грим! — професорка Трелоні була вражена Гарріним нерозумінням. — Велетенський пес, цвинтарний привид! Мій любий хлопчику, це знак... найгірший знак... провісник *смерті!*

У Гаррі обірвалося серце. Той пес на обкладинці «Провісників смерті» у «Флоріш і Блотс» і нічний собака на алеї Магнолій.

Пазурі та чайнки

Лаванда Браун теж затисла долонею рота. Усі дивилися на Гаррі, усі, окрім Герміони, що підійшла ззаду до крісла професорки Трелоні.

— Я не думаю, що це схоже на Гріма, — рішуче заперечила вона.

Трелоні неприязно глянула на Герміону.

— Ти вже мені вибач, моя люба, але я майже не відчуваю довкола тебе аури. Дуже слабенька сприйнятливність резонансів майбутнього.

Шеймус Фініґан хитав головою з боку в бік.

— Якщо дивитися отак, — він щільно примружив очі, — то нагадує Гріма, а ось звідси, — він схилив голову ліворуч, — більше схожий на віслючка.

— Коли ви нарешті вирішите: помирати мені чи ні? — несподівано навіть для самого себе вигукнув Гаррі, і всі зразу знітились.

— Думаю, на цьому ми завершимо сьогоднішній урок, — мовила професорка Трелоні своїм потойбічним голосом. — Так. можете все збирати.

Принишклі учні віддали професорці Трелоні чашки й позапихали в портфелі підручники. Навіть Рон уникав Гарріного погляду.

— До зустрічі, — ледь чутно вимовила професорка Трелоні, — на все вам добре. До

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

речі, мій любий... — показала вона на Невіла, — наступного разу ти запізнишся, тож позаймайся додатково, щоб усе надолужити.

Гаррі, Рон і Герміона мовчки спустилися драбиною, потім гвинтовими східцями, і поспішили на урок трансфігурації. Вони так довго шукали кімнату професорки Макґонеґел, що ледь не запізнилися.

Гаррі сів за останню парту, відчуваючи, що опинився мовби під світлом прожекторів. Учні крадькома поглядали на нього, ніби він от-от міг упасти й померти. Гаррі майже не чув, як професорка Макґонеґел розповідала їм про анімагів — чарівників, які вміють обертатися в тварин, і навіть не дивився, коли вона просто у всіх на очах перетворилася на смугасту кицьку зі схожими на окуляри плямами навколо очей.

— Що з вами сьогодні таке? — здивувалася професорка Макґонеґел, коли з тихеньким ляскотом знову стала сама собою. — Це, звісно, не має значення, але вперше моє перетворення не викликало оплесків.

Усі погляди знову повернулися на Гаррі, але ніхто не вимовив і слова.

Герміона підняла руку:

Пазурі та чайнки

— Пані професорко, у нас щойно був перший урок віщування, ми ворожили на чайнках і...

— Ага, все ясно! — раптом спохмурніла професорка Макґонегел. — Можете далі не розповідати, міс Ґрейнджер. Ну, і хто з вас помре цього року?

Увесь клас зиркнув на неї.

— Я, — зрештою озвався Гаррі.

— Зрозуміло! — професорка Макґонегел пронизала Гаррі своїм поглядом. — Отож до твого відома, Поттере: Сивіла Трелоні щороку, ще з першої появи в школі, пророкує смерть одного учня. Проте ніхто ще не помер. Знайомство з новим класом вона полюбляє починати з пророкування смерті. Я ніколи не кажу поганого про своїх колег, але... — професорка Макґонегел замовкла, а її ніздрі поблідли. Заспокоївшись, вона повела далі:

— Віщування — дуже неточна галузь магії. Не буду приховувати, що особисто я ледве її терплю. Справжні провидці трапляються вкрай рідко, а професорка Трелоні.

Вона знову вмовкла, а тоді сказала вельми буденним тоном:

— Поттере, у тебе вигляд цілком здоровий.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Отож вибач, що я не звільняю тебе від домашніх завдань. Але запевняю: у разі твоєї смерті виконувати їх необов'язково.

Герміона засміялася. Гаррі відчув себе трохи краще. Справді, без темно-червоного світла і дурманного запаху чаїнки не здавалися такими зловісними.

Проте слова професорки переконали не всіх. Рон і далі сидів сам не свій, а Лаванда прошепотіла:

— А як же тоді Невілова чашка?

Коли скінчився урок трансфігурації, вони злилися з юрбою, що бігла на обід до Великої зали.

— Роне, не журися, — підсунула до нього тарелю з тушкованим м'ясом Герміона. — Ти ж чув, що казала професорка Макґонеґел?

Рон наклав на тарілку м'яса, узяв виделку, але їсти не став.

— Гаррі, — мовив він тихим серйозним голосом, — але ж ти *ніде* не бачив великого чорного пса?

— Бачив, — відповів Гаррі. — Того вечора, коли пішов від Дурслів.

У Рона випала з рук виделка.

— То міг бути просто якийсь бездомний пес, — припустила Герміона.

Пазурі та чаїнки

Рон глянув на неї як на божевільну.

— Герміоно, якщо Гаррі бачив Гріма, це... це дуже погано, — сказав він. — Мій... мій дядько Біліус його побачив і... через добу помер!

— Співпадіння, — безтурботно пирхнула Герміона, наливаючи собі гарбузяного соку.

— Ти не розумієш, що кажеш! — почав сердитися Рон. — Грим може налякати до смерті будь-якого чаклуна!

— Саме так, — зверхньо мовила Герміона. — Вони бачать Гріма і тут-таки вмирають зі страху. Грим не провісник, а причина смерті! А Гаррі й досі з нами, бо він не такий дурний, щоб, побачивши пса, подумати: «Мені гаплик!», і померти.

Рон аж рота роззявив, втупившись у Герміону, яка вийняла з портфеля новий підручник з числомагії, розгорнула його і підперла глечиком для соку.

— Як на мене, віщування — надто неточне й суперечливе, — промовила вона, шукаючи потрібну сторінку. — Суцільні вигадки, скажу я вам.

— З Гримом у чашці все було ясно! — палко заперечив Рон.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ти не був такий певний, коли казав Гаррі, що то вівця, — незворушно відрубала Герміона.

— Професорка Трелоні сказала, що в тебе слабенька аура! Ти просто не можеш стерпіти, коли раптом виявляєшся повним профаном!

Рон зачепив болючу струну. Герміона жбурнула на стіл підручник, аж м'ясо й морква порозліталися з тарілок.

— Якщо задля оцінки з віщування треба вдавати, що бачиш у чаїнках ознаки смерті, то я краще туди не ходитиму! Ворожіння — це просто пшик порівняно з числомагією!

Герміона схопила портфель і гордо пішла геть.

Рон наморщив чоло.

— Що вона верзе? Вона ж на числом агії ще не була!

*

Приємно було по обіді вийти із замку. Після вчорашнього дощу небо було чисте й блідо-сіре, а волога травичка пружинила під ногами. Друзі йшли на свій перший урок з догляду за магічними істотами.

Рон і Герміона не розмовляли одне з одним. Гаррі мовчки крокував поруч. Похилою

Пазурі та чаїнки

галявинкою вони наближалися до Геґрідової хатини на узліссі Забороненого лісу. Попереду замріли три до болю знайомі постаті, і Гаррі збагнув, що цей урок вони проведуть разом зі слизеринцями. Мелфой жваво про щось розповідав, а Креб з Гойлом погигикували. Гаррі не мав сумніву щодо теми їхньої розмови.

Геґрід чекав учнів біля дверей своєї хижі. Він нетерпляче завмер у плащі з кротячого хутра, а до ніг йому тулився пес Іклань.

— Рухайтеся! Рухайтеся! — підганяв він учнів. — Я маю для вас правдиву втіху! Буде файний урок! Усі вже тут? Тоді — за мною!

На якусь мить Гаррі насторожено подумав, що Геґрід веде їх у Заборонений ліс. Гаррі на все життя вистачить тих жахів, які там з ним сталися. Але Геґрід проминув дерева і за кілька хвилин вивів їх на якесь пасовисько. Там нікого не було.

— Прошу всіх стати довкола огорожі! — гукнув він. — Отак. аби всі всьо виділи. А тепер прошу розгорнути свої книжки.

— Книжки?! Це, тіпа, як? — пролунав холодно-лінивий голос Драко Мелфоя.

— Га? — перепитав Геґрід.

— Як ми маємо їх розгортати? — повторив

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Мелфой. Він вийняв свій примірник «Жахливої книги жахіть», міцно перев'язаний довгою мотузкою. Решта учнів теж повитягали книжки. Дехто, як і Гаррі, перетягли їх пасками, а інші запхнули книжки в надійні торбини чи затисли їх величезними скріпками.

— Невже... невже ніхто з вас не може відкрити свою книгу? — засмутився Геґрід.

Учні похитали головами.

— Треба було їх *погладити*, — сказав Геґрід таким тоном, ніби це було цілком очевидно. — Дивіться.

Він узяв Герміонину книжку і здер з неї чароскоч. Книжка намірилася його вкусити, але Геґрід провів по корінцю своїм велетенським пальцем, і книжка, затремтівши, розгорнулася й завмерла на його долоні.

— Ох! Які ми всі були тупі! — почав глузувати Мелфой. — Виявляється, їх треба було *погладити*! І як це ми не здогадались!

— А я... я си гадав, що вони такі кумедні, — невпевнено проказав Геґрід до Герміони.

— Ну так, неймовірно кумедні! — кривлявся Мелфой. — Дуже дотепно — дати нам книжки, які намагаються відгризти руки!

— Заткнися, Мелфою, — тихенько сказав Гаррі.

Пазурі та чаїнки

Геґрід видавався дуже засмученим, а Гаррі хотів, щоб його перший урок пройшов успішно.

— Ну, файно, — розгублено проказав Геґрід, — отож... отож ви маєте свої книжки і... і... тепер вам потрібні магічні істоти. Так... То я піду по них. Зачекайте хвильку.

Він попрошкував до Забороненого лісу і зник з очей.

— Боже мій, на які пси тут усе зійшло! — вголос обурився Мелфой. — Цей телепень буде нас учити! Та мій старий здуріє, коли довідається.

— Мелфою, заткнися, — повторив Гаррі.

— Поттер, обережно! У тебе за спиною демен...

— О-о-о-о-о-ой! — запищала Лаванда Браун, показуючи на протилежний бік галявини.

До них стрімко наближалися з десяток дивних істот. Таких у своєму житті Гаррі ще не бачив. Їхні тулуби, хвости і задні ноги були, як у коней, а велетенські крила, передні лапи й голови зі страхітливими дзьобами сталевого кольору й великими яскравими, як помаранчі, очима нагадували орлів. На передніх лапах стриміли жаскі пазурі завдовжки по

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

десять-п'ятнадцять сантиметрів. Усі істоти мали шкіряні нашійники з довгими ланцюгами, які тримав Геґрід, що підтюпцем біг слідом за ними.

— Вйо, сюди! — ревів він, трясучи ланцюгами й підганяючи *магічних істот* до загороди, за якою стояли учні.

Геґрід причвалав до них і поприпинав істот до огорожі. Учні відсахнулися.

— Осьо вам гіпогрифи! — радісно вигукнув Геґрід, показуючи на них рукою. — Файнющі, га?

Гаррі розумів, що мав на увазі Геґрід. Адже перший шок від напівконе́й-напівптахів швидко змінювався захопленням: розкішне оперення гіпогрифів плавно переходило в лискучий торс. До того ж, усі вони були різні: сірі, гніді, чалі, бурі та вороні.

— Го-го-о! — сказав Геґрід, потираючи руки й сяючи усмішкою. — Якщо хочете, можете підійти ближче.

Проте підходити ніхто не квапився. Гаррі, Рон і Герміона обережно підступили до огорожі.

— Найперше, мусите знати, що гіпогрифи дуже горді, — пояснив Геґрід. — Їх легко можна

Пазурі та чаїнки

образити. Ніколи не кривдіть гіпогрифа, бо вельми пошкодуєте.

Мелфой, Креб і Гойл Геґріда не слухали. Вони про щось тихцем перемовлялися.

«Мабуть, готуються зірвати урок», — подумав Гаррі.

— Завжди чекайте, щоб перший рух зробив гіпогриф, — вів далі Геґрід. — Це така чемність, розумієте? Підійдіть до нього, вклоніться, і — чекайте. Якщо він си вклонив у відповідь, можете його погладити. А як ні — хутко від нього тікайте, бо ті пазурі гострі, як сталь. Ну, файно. хто піде перший?

У відповідь учні відступили ще на крок. Навіть Гаррі, Рон і Герміона не поспішали знайомитись. Гіпогрифи люто смикали головами і змахували могутніми крильми. Їм, вочевидь, не подобалося сидіти на прив'язі.

— Що, ніхто не хоче? — жалібно перепитав Геґрід.

— Я хочу, — сказав Гаррі.

Ззаду хтось перелякано охнув.

— Ой, ні, Гаррі! Згадай чаїнки! — прошепотіли Парваті й Лаванда.

Але Гаррі мовби й не чув. Він переліз через загороду на пасовисько.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Молодець, Гаррі! — заревів Геґрід. — Гадаю, ти си впораєш з Бакбиком.

Він відв'язав сірого гіпогрифа і зняв з нього нашійника. Учні затамували подих. Мелфой зловісно примружився.

— Тепер не квапся, Гаррі, — спокійно мовив Геґрід. — Дивися йому в очі, але не кліпай — гіпогрифи не довіряють тим, хто забагато кліпає.

Гарріні очі відразу засльозилися, але він не кліпав. Бакбик повернув свою велику гостродзьобу голову і втупився в Гаррі лютим оранжевим оком.

— Файно, — похвалив Геґрід. — Файно, Гаррі... а тепер уклонися.

Гаррі не горів бажанням наставляти Бакбикові свою потилицю, проте швиденько вклонився.

Гіпогриф і далі пихато на нього поглядав. Він не ворушився.

— Йой! — стривожився Геґрід. — Гаррі... відходь, але помалу.

Але тут, на превеликий подив Гаррі, гіпогриф раптом зігнув лускаті передні лапи і, поза всякими сумнівами, теж уклонився.

— Дуже файно, Гаррі! — несамовито

Пазурі та чайнки

вигукнув Геґрід. — Добре. Тепер можеш його помацати!.. Ану, погладь йому дзьобика, нумо!

Гаррі, що волів би радше відійти якнайдалі, повільно наблизився до гіпогрифа і кілька разів погладив йому дзьоба. Гіпогриф млосно заплющився від задоволення.

Усі заплескали. Усі, крім Мелфоя, Креба і Гойла, що мали вельми розчарований вигляд.

— Файно, Гаррі! — тішився Геґрід. — Тепер, гадаю, він дозволить тобі політати на ньому!

Цього Гаррі аж ніяк не сподівався. Він звик літати на мітлі, але між мітлою і гіпогрифом була певна різниця...

— Сідай зразу за крилами, — підказував Геґрід, — але вважай — не смикни за якусь пір'їну: йому се не сподобається.

Гаррі поставив ногу на крило і видерся гіпогрифові на спину. Бакбик підвівся. Гаррі не знав, за що триматися — скрізь було саме пір'я.

— Гайда, пішов! — гукнув Геґрід і ляснув гіпогрифа.

Зненацька пообіруч від Гаррі розгорнулися десятиметрові крила. Він ледве встиг ухопити гіпогрифа за шию, як вони зринули в небо. То була аж ніяк не мітла, і Гаррі відразу це

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

збагнув. Гіпогрифові крила не надто безпечно підкидали його ноги — здавалося, що Гаррі ось-ось упаде. Лискучі пір'їни вислизали з пальців, але він не наважувався стискати їх міцніше. На відміну від плавного польоту на «Німбусі-2000», його жбурляло то вперед, то назад: тулуб гіпогрифа рухався разом з крильми.

Бакбик облетів пасовисько і пішов на посадку — цього Гаррі побоювався найбільше. Щоб не гулькнути сторч головою через гладеньку шию гіпогрифа, він відхилився назад. Почулися три глухі удари — лапи гіпогрифа торкнулися землі. Гаррі насилу втримався.

Усі, окрім Мелфоя, Креба і Гойла, радісно закричали.

— Ти файно си тримав, Гаррі! — чудувався Геґрід. — Хто наступний, га?

Підбадьорені успіхом Гаррі, учні обережно полізли через огорожу. Геґрід по черзі відв'язував гіпогрифів, і невдовзі по всьому пасовиську схвильовані діти віддавали їм поклони. Невілові кілька разів довелось задкувати від свого гіпогрифа, який ніяк не хотів згинати перед ним коліна. Рон з

Пазурі та чаїнки

Герміоною вподобали гнідого гіпогрифа. Гаррі стежив за ними звіддалік.

Мелфой, Креб і Гойл обрали Бакбика. Бакбик уклонився Мелфосві, який пихато погладжував йому дзьоба.

— Кароче, це все дуже просто, — сказав Мелфой голосно, щоб почув Гаррі. — Я в цьому й не сумнівався. Навіть Поттер з ним упорався. Хіба ти взагалі небезпечний, га? — глузливо запитав він гіпогрифа. — Ну, відповідай, тварюко нещасна...

Миттєво зблиснули сталеві пазурі, і Мелфой пронизливо заверещав. Геґрід кинувся до Бакбика, накинув йому нашійник і став відтягати його від Мелфоя, що, заюшений кров'ю, корчився на землі.

— Я помираю! — волав Мелфой перед нажаханими учнями. — Я вмираю, гляньте! Він мене вбив!

— Не вмираєш! — гаркнув сполотнілий Геґрід. — Поможіть мені... треба забрати його звідси.

Герміона побігла відчиняти ворота. Геґрід підняв Мелфоя, немов пір'їнку, і Гаррі встиг побачити на його руці глибоку рану, з якої

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

цебеніла на траву кров. Геґрід прожогом мчав до замку.

Приголомшені учні рушили слідом. Слизеринці в один голос звинувачували Геґріда.

— Його треба негайно вигнати! — кричала заплакана Пенсі Паркінсон.

— Мелфой сам винен! — відрізав Дін Томас.

Креб із Гойлом погрозово заграли м'язами.

Усі вони піднялися кам'яними сходами до порожнього вестибюлю.

— Я гляну, чи він ще живий! — вигукнула Пенсі й побігла мармуровими сходами нагору. Решта слизеринців, не перестаючи шпетити Геґріда, подалася до своєї вітальні в підвалі.

Гаррі, Рон і Герміона поспішили до своєї вежі.

— Думаєте, з ним буде все гаразд? — стурбовано запитала Герміона.

— Звичайно! Мадам Помфрі миттю загоїть йому ту подряпину, — запевнив Гаррі, котрому шкільна лікарка заліковувала ще й не такі рани.

— Краще б це сталося не на першому ж уроці Геґріда, правда? — стурбовано мовив Рон. — Тепер Мелфой зробить з мухи слона і так йому напаскудить.

Пазурі та чаїнки

Сподіваючись побачити Геґріда, вони першими прийшли на вечерю до Великої зали. Але його там не було.

— Його ж не звільнили,, правда? — Герміона навіть не торкалася до м'ясної запіканки.

— Хай тільки спробують, — сказав Рон, який теж нічого не їв.

Гаррі стежив за слизеринським столом. Декілька учнів на чолі з Кребом і Гойлом збилися до купи й про щось змовлялися — очевидно складали свою версію пригоди.

— Принаймні, нудним цей перший шкільний день не назвеш, — похмуро пожартував Рон.

Після вечері вони подалися до своєї вітальні готувати домашнє завдання для професорки Макґонегел. Але робота не йшла: вони ніяк не могли зосередитися і весь час визирали з вікна.

— У Геґріда засвітилося, — раптом сказав Гаррі.

Рон глянув на годинник.

— Якщо бігом, то ще можемо з ним побачитись, ще не дуже пізно.

— Навіть не знаю, — нерішуче мовила Герміона і зиркнула на Гаррі.

— Мені ніхто не забороняв ходити *територією*

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

школи, — наголосив він. — Адже Сіріус Блек не проникне сюди повз тих дементорів, правда?

Отож вони відклали підручники й вилізли крізь отвір за портретом. На щастя, дорогою їм ніхто не зустрівся: вони не були певні, що можуть виходити із замку.

Волога травичка здавалася в сутінках майже чорною. Підійшовши до Геґрідової хижі, постукали.

— Заходьте, — почувся хрипкий голос.

Геґрід сидів у самій сорочці за обдертим дерев'яним столом. Іклань стояв поряд, поклавши голову йому на коліна. Вони з першого погляду збагнули, що Геґрід був зовсім п'яний. Перед ним стояв олов'яний кухоль завбільшки з відро, і він ніяк не міг утямити, хто це до нього прийшов.

— Гадаю, то рекорд, — нерозбірливо пробурмотів він, коли нарешті їх розпізнав. — Я си не пригадую вчителя, що викладав би лиш один день.

— Тебе ж іще не звільнили! — вигукнула Герміона.

— Ше ні, — приречено простогнав Геґрід, добряче відсьорбнувши з кухля. — Але се тільки питання часу... Тільки Мелфой оклигає і всьо.

Пазурі та чаїнки

— А як він там? — запитав Рон, коли вони всі посідали. — Нічого серйозного, правда?

— Мадам Помфрі зробила всьо якнайкраще, — язик у Геґріда заплітався. — Але він си скаржить на нестерпний біль... весь у бинтах... стогне...

— Він придурюється, — миттю озвався Гаррі. — Мадам Помфрі вилікує все, що завгодно. Торік вона відростила половину моїх кісток. Просто Мелфой використовує ситуацію.

— Вони вже сповістили Раді опікунів школи, — зітхнув нещасний Геґрід. — Вони вважають, що я мав зачинати з легшого. Треба було відкласти гіпогрифів на пізніше... дати вам фlobberв'яків чи ще щось... але я хотів, як краще... це ж перший урок!.. Я сам винен.

— Ні, винен *Мелфой!* — вигукнула Герміона.

— Ми свідки, — докинув Гаррі. — Ти ж казав, якщо гіпогрифа образити, він нападе. Мелфой сам винен, що тебе не слухав. Ми розкажемо Дамблдорові, як усе було насправді.

— Авжеж, — додав Рон, — ми тебе захистимо, не журися.

Зі зморшкуватих кутиків Геґрідових чорних, мов жуки, очей викотилися сльози. Він

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

притулив до себе Гаррі й Рона і так їх стиснув, що аж затріщали кості.

— Мені здається, Геґріде, ти забагато випив, — рішуче сказала Герміона. Вона забрала зі столу кухоль і вийшла надвір, щоб усе вилити.

— Свята правда! — погодився Геґрід і випустив з обіймів Гаррі й Рона, котрі, похитуючись, почали потирати ребра. Геґрід важко підвівся зі стільця і непевним кроком вийшов услід за Герміоною. Щось гучно шубовснуло у воду.

— Що він там робить? — стурбовано запитав Гаррі Герміону, що саме повернулася з порожнім кухлем.

— Запхав голову в діжку з водою, — пояснила вона.

Увійшов Геґрід, з його волосся й бороди капотіла вода.

— Уже легше, — він протер очі і потрусив головою, наче пес, забризкавши їх усіх. — Дуже fajно, що ви до мене зайшли, я й справді...

Геґрід раптом затнувся і глянув на Гаррі, мовби щойно його побачив.

— А ЩО ЦЕ ТИ ТУТ РОБИШ, ГА? — він заревів так несподівано, що всі аж підскочили.

Пазурі та чаїнки

— ГАРРІ, ТОБІ Ж НЕ МОЖНА ТУТ ГУЛЯТИ, КОЛИ СТЕМНІЄ! А ВИ?! ЯК ВИ ПОСМІЛИ ЙОГО ПУСТИТИ?! — Геґрід ступив до Гаррі, схопив його за руку і потяг до дверей.

— Пішли! — сказав він сердито. — Зараз я тебе відведу... І більше ніколи не приходи сюди... вечорами. Я цього не вартий!..

— РОЗДІЛ СЬОМИЙ —

Ховчик у шафі

Мелфой з'явився в класі аж у четвер зранку, під час спільного з ґрифіндорцями уроку зілля й настоянок. Він гордо зайшов у підвал з пов'язкою, що підтримувала його забинтовану праву руку, і поводився, як герой, що здобув перемогу в якійсь лютій битві.

— Ну як, Драко? — дурнувато всміхнулася Пенсі Паркінсон. — Дуже болить?

— О-о, так, — Мелфой вдавав, що мужньо терпить біль. Але Гаррі помітив, як він підморгнув Кребові й Гойлу, коли Пенсі відвернулася.

— Сідай уже, сідай, — ніби між іншим кинув професор Снейп.

Гаррі й Рон похмуро презирнулися: якби запізналися вони, Снейп одразу вигдавав би їм якесь покарання. Але Мелфой міг не хвилюватися: Снейп був вихователем слизеринського гуртожитку і ставився до власних учнів значно прихильніше.

Сьогодні вони готували нову настійку — розчин для зменшування. Мелфой поставив свій казанок біля Гаррі й Рона, і вони всі почали змішувати складники за одним столиком.

— Пане професоре, — сказав Мелфой, — я не можу розрізати ці корінці, бо мені болить рука.

— Візлі, розріж Мелфоєві корінці, — навіть не глянувши на Рона, звелів Снейп.

Рон почервонів, як рак.

—Твоя рука давно здорова, — просичав він Мелфою.

— Візлі, ти що, не чув — розріж мені корінці! — самовдоволено вишкірився Мелфой.

Рон схопив ножа, присунув до себе корінці і нашвидкуруч почикрижив їх на великі нерівні шматки.

— Пане професоре, — поскаржився Мелфой, — Візлі перепсував мої корінці.

Снейп підійшов, глянув, і криво всміхнувся з-під свого довгого, масного чорного волосся.

— Візлі, поміняйся корінцями з Мелфоєм.

— Але ж, пане професоре!.. — Рон цілу чверть години потратив на розрізання своїх корінців.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Негайно! — погрозово проказав Снейп.

Рон підсунув до Мелфоя свої старанно нарізані корінці і знову взявся за ніж.

— Пане професоре, мені також важко почистити цю зів'ялу фігу, — сказав Мелфой, ледве стримуючи єхидну посмішку.

— Поттере, почисть Мелфоєві фігу! — з ненавистю зиркнув на Гаррі Снейп.

Гаррі хутко почистив фігу і мовчки жбурнув її Мелфоєві. Мелфой посміхнувся ще нахабніше.

— Як там ваш дружбан? — тихенько спитав Мелфой.

— Тебе це не стосується! — відрубав Рон, не підіймаючи голови.

— Боюся, що Гегрідові не довго судилося бути вчителем, — з удаваним сумом сказав Мелфой. — Мій старий не дуже зрадив, що в мене травма.

— Якщо не заткнешся, Мелфою, то я й справді тебе травмую, — огризнувся Рон.

— ...він поскаржився опікунам школи... А ще Міністерству магії. У нього великі зв'язки... А з такою травмою... — він драматично зітхнув, — хтозна, чи моя рука взагалі колись заживе?

— То ось для чого ти розігруєш цю комедію! Хочеш, щоб вигнали Гегріда? — від гніву у Гаррі

тремтіли руки, і він мимохіть обезголовив сушену гусінь.

— І для цього, Поттере, теж, — прошепотів Мелфой. — Але є й інші вигоди. Візлі, поріж мені гусінь.

Тим часом Невіл, як і завжди на уроках зілля й настійок, накликав на себе чергову біду. Жахливішого предмета для нього не існувало, а те, що він страшенно боявся Снейпа, лише погіршувало справу. Його настійка замість яскраво-зеленої стала...

— Оранжева, Лонгботоме! — Снейп на очах у класу зачерпнув трохи настійки і повільно вилив її назад у казанок. — Оранжева. Скажи мені, хлопче, ти справді такий нетямущий?! Я ж виразно сказав: одна щуряча селезінка! І дві-три краплі соку п'явки? Що мені робити, Лонгботоме, щоб до тебе нарешті дійшло?

Невіл почервонів і затремтів. Здавалося, він ось-ось заплаче.

— Пане професоре, — попросила Герміона, — я могла б Невілові допомогти...

— Міс Грейнджер, я не просив вас висловитися, — холодно відрізав Снейп, і Герміона, як і Невіл, зашарілася. — Наприкінці уроку, Лонгботоме, дамо пару крапель цієї

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

настійки твоїй жабці. Може, хоч після цього ти порозумнішаєш.

У Невіла від жаху аж забило дух.

— Герміоно, допоможи! — простогнав він.

Шеймус Фініган попросив у Гаррі мідні терези.

— Ти чув, що пишуть у «Щоденному віщуні»? — спитав він. — Начебто хтось бачив Сіріуса Блека.

— Де? — миттю озвалися Гаррі й Рон.

На тому боці стола нашорошив вуха Мелфой.

— Зовсім недалечко звідси, — збуджено прошепотів Шеймус. — Його побачила якась маґелка. Звісно, вона нічого не допетрала: подумала, що то звичайний злочинець і подзвонила на гарячу лінію. Та коли туди прибули з Міністерства маґії, за Блеком і слід прохолов.

— Зовсім недалечко звідси... — повторив Рон, багатозначно глянувши на Гаррі. І, помітивши, що Мелфой підслуховує, додав: — Що, Мелфою? Тобі ще чогось нарізати?

Але Мелфой, злісно блиснувши очима на Гаррі, нахилився й просичав:

— Гей, Поттер, хочеш сам зловити Блека?

— Авжеж, — недбало озвався Гаррі.

Тонкі Мелфосєві губи скривилися в посмішці.

— На твоєму місці, — тихо проказав він, — я б давно уже щось робив. Я б не сидів у школі, як чемнюсінький хлопчик, а скрізь би його шукав.

— Перестань патякати! — обурився Рон.

— Ти що, Поттере, не *знаєш*? — видихнув Мелфой, а його бляклі очі звузилися.

— Що не знаю?

Мелфой глузливо реготнув.

— Мабуть, не хочеш підставляти власну шию, — мовив він. — Що, сподіваєшся на дементорів? А я на твоєму місці помстився б. Я сам би його вистежив.

— *Що ти таке верзеш?* — розсердився Гаррі, але тут заговорив Снейп:

— У вас у казанах уже всі компоненти. Тепер треба, щоб розчин трохи настоявся. Ви тим часом усе поприбирайте, і тоді випробуємо настійку Лонгботома.

Креб і Гойл відверто зареготали, а бідолашний Невіл гарячково розмішував настійку. Герміона потайки шепотіла, що йому робити. Гаррі й Рон, усе поприбиравши, пішли до кам'яної раковини мити руки й черпачки.

— Що мав на увазі Мелфой? — зашепотів

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі, підставляючи руки під крижаний струмінь, що дзюркотів з ґарґуяччої пащі. — За що я мав би мститися Блекові? Він мені нічого не зробив... поки що.

— Він просто вигадує, — сказав Рон, — хоче, щоб ти зробив якусь дурницю.

Перед самим закінченням уроку Снейп підійшов до Невіла, котрий зіщулився біля свого казанка.

— Підходьте всі сюди, — звелів Снейп, поблискуючи чорними очима, — поглянемо, що станеться з жабкою Лонґботома. Правильно настояний розчин перетворить її на пуголовка. Якщо ж він усе наплутав — а я в цьому не сумніваюся, — то його жабка здохне.

Ґрифіндорці боязко приглядалися. Слизеринці були вельми збуджені. Снейп узяв Тревора, зачерпнув маленькою ложечкою Невілової настійки — вона була вже зелена — і влив її Тревору в пельку.

Запанувала тиша. Тревор проковтнув — лась! — і на Снейповій долоні зазмійвся пуголовок.

Ґрифіндорці шалено заплескали. Снейп невдоволено витяг з кишені флакончик,

капнув на пуголівка якоїсь рідини, і Тревор знову став самим собою.

— П'ять очок з Грифіндору, — сказав Снейп, і на обличчях учнів зів'яли усмішки. — Міс Грейнджер, я ж казав не допомагати йому. Урок закінчено.

Гаррі, Рон і Герміона піднялися у вестибюль. Гаррі й далі обмірковував Мелфоеві слова, а Рон обурювався Снейпом.

— Зняти з Грифіндору п'ять очок, бо настійка була чудова! Чому ти не надурила його, Герміоно? Треба було сказати, що Невіл сам її зробив!

Але Герміона не відповідала. Рон озирнувся.

— А де вона?

Гаррі теж озирнувся. Повз них проходили учні, що йшли на обід до Великої зали.

— Вона йшла за нами, — спохмурнів Рон.

Мелфой ішов у супроводі Креба й Гойла і самовдоволено усміхався.

— Ось вона, — сказав Гаррі.

Захекана Герміона бігла по сходах нагору. Однією рукою вона стискала портфель, а другою мовби ховала щось під мантію.

— Як ти це зробила? — здивувався Рон.

— Що? — перепитала Герміона.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ти щойно була в нас за спинами, а тут раптом опинилася перед нами.

— Що? — Герміона трохи розгубилася. — Ну... просто я дещо забула й мусила вернутися. Ой! — Герміонин портфель раптом тріснув по шву. Гаррі не здивувався, адже там було напхано з десяток важезних книжок.

— Навіщо ти це все тягаєш? — запитав Рон.

— Та в мене ж он скільки предметів, — відповіла захекана Герміона. — Потримай, будь ласка.

— Але ж... — Рон глянув на обкладинки книжок, — у нас нема сьогодні цих уроків. Лишився тільки захист від темних мистецтв.

— Ну... так, — завагалася Герміона, знову запихаючи всі книжки в портфель. — Цікаво, що буде на обід? Я вмираю з голоду, — змінила вона тему й рушила до Великої зали.

— У тебе не виникає відчуття, що Герміона щось від нас приховує? — глянув на Гаррі Рон.

*

Коли вони прийшли на перший урок захисту від темних мистецтв, професора Люпина ще не було. Посідавши, вони повитягали книжки, пера, пергамент, і чекали. Люпин нарешті

зайшов, легенько всміхнувся і поклав на стіл свій старенький портфелік. Його одяг був доволі убогий, але сам він видавався не таким виснаженим, як у поїзді, мовби нарешті трохи від'ївся.

— Добрий день, — привітався Люпин. — Прошу сховати всі підручники. Сьогодні в нас практика. Залишіть тільки чарівні палички.

Учні здивовано презирнулися і заховали в портфелі книжки. Вони ще ніколи не мали практичних занять із захисту від темних мистецтв, якщо не враховувати один торішній урок, коли Локарт притарабанив до класу клітку з ельфами і випустив їх на волю.

— От і добре, — сказав професор Люпин, коли всі вже були готові, — а тепер прошу йти за мною.

Спантеличені, але зацікавлені учні встали і вийшли слідом за професором. Він повів їх порожнім коридором, а тоді звернув за ріг. Там вони натрапили на Півза Полтергейста, що висів у повітрі догори дриґом і заліплював жуйкою замкову шпарину. Побачивши Люпина, Півз загойдав ногами і заспівав:

Люпин-голопупин,
Голопупин-Люпин...

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Зазвичай Півз, хоч і був зухвалим грубіяном, ставився до вчителів з певною повагою. Усі дивилися на професора Люпина і чекали на його реакцію. На їхній подив, він продовжував усміхатися.

— На твоєму місці, Півзе, я відліпив би жуйку, — спокійно мовив він. — Містер Філч не зможе зайти по мітлі.

Філч був гоґвортським сторожем, бездарним і вічно роздратованим чарівником, який безперестанку воював з учнями і з тим же Півзом. Півз, однак, пустив Люпинові слова повз вуха і зневажливо пирхнув.

Професор Люпин зітхнув і витяг чарівну паличку.

— На такий випадок є непогане маленьке закляття, — сказав він учням через плече. — Дивіться уважно.

Він підняв паличку на рівень плеча, скерував її на Півза і промовив: *«Вадівазі!»*

Жуйка кулею вилетіла з замкової шпарини і влучила Півзові просто в ліву ніздрю. Він шугнув угору, після чого щез, проклинаючи все на світі.

— Круто, пане професоре! — захоплено вигукнув Дін Томас.

— Дякую, Діне, — сказав професор Люпин і заховав чарівну паличку. — Йдемо далі?

Вони зрушили з місця, а учні з усе більшою повагою позирали на вбогого професора Люпина. Пройшовши іншим коридором, Люпин зупинився перед учительською.

— Прошу заходити, — він відчинив двері і відступив набік.

У порожній учительській — довгій, оббитій панелями кімнаті — стояло безліч старих пошарпаних стільців. На одному сидів професор Снейп і дивився, як заходять учні. Його очі поблискували, а вуста кривилися в схидній посмішці. Коли професор Люпин хотів зачинити за собою двері, Снейп сказав:

— Не зачиняй, Люпине. Я волів би на це не дивитися. — Він встав і стрімко пройшов повз учнів, аж чорна мантія замайоріла за його спиною. У дверях він крутнувся на підборах і промовив:

— Люпине, хочу тебе попередити, що серед цих учнів є Невіл Лонгботом. Моя тобі порада: не став перед ним надто складних завдань. Хіба що міс Грейнджер знову шепотітиме йому на вухо підказки.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Невіл почервонів. Гаррі люто зиркнув на Снейпа. Мало того, що він замучив Невіла на своїх уроках, а тепер ще й глузує з нього перед іншим учителем.

Професор Люпин здивовано підняв брови.

— А я, власне, хотів би, щоб Невіл мені зараз допоміг, — сказав він. — Переконаний, що він чудово впорається. Невіл став, здається, ще червоніший.

Снейп зневажливо скривився і вийшов, грюкнувши дверима.

— Ну, гаразд, — мовив професор Люпин і повів учнів до протилежної стіни кімнати, де не було нічого, крім старої шафи, в якій зберігалися запасні учительські мантії. Коли професор Люпин підійшов до

шафи, вона зненацька захиталася і гупнула об стіну.

— Не лякайтеся, — заспокоїв професор Люпин тих учнів, які стривожено відскочили назад. — Це звичайний привид-ховчик.

Але більшість учнів, здається, таки занепокоїлись. Невіл дивився на професора Люпина нажаханими очима, а Шеймус Фініґан боязко поглядав на клямку, що вже аж тряслася.

Ховчик у шафі

— Ховчики люблять темні тісні місця, — пояснив Люпин. — Комори, скрині, шафки під умивальниками... один мені був трапився навіть у кімнатному годиннику. Цей, з'явився тут щойно вчора. Я попросив пана директора залишити його для нашого сьогоднішнього заняття. Ну, а тепер постає перше питання: хто такий ховчик?

Герміона підняла руку.

— Це так званий богарт-формополох, — випалила вона. — Він міняє свій вигляд і перетворюється на те, що, на його думку, може нас найбільше налякати.

— Навіть я не зміг би пояснити краще, — похвалив її професор Люпин.

Герміона зашарілася.

— Отож ховчик, який сидить тут у п'їтмі, ще не набрав ніякої форми. Він ще не знає, що саме може налякати того, хто стоїть перед шафою. Ніхто не знає, як виглядає сам ховчик, але щойно я його випущу, він одразу стане тим, чого кожен з нас боїться найбільше.

— А це означає, — вів далі професор Люпин, не зважаючи на Невіла, що мало не зомлів зі страху, — що на початку ми маємо перед

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

ховчиком значну перевагу. Можеш сказати, Гаррі, яку саме?

Нелегко було відповідати на запитання, коли поруч аж підстрибувала Герміона, тягнучи руку, але Гаррі спробував.

— Ну-у... нас тут багато, і він зразу й не збагне, якої форми йому набути.

— Саме так, — зрадів професор Люпин, а Герміона розчаровано опустила руку. — З ховчиком найкраще мати справу гуртом. Він тоді розгублюється чим йому ставати — безголовим трупом чи слимаком-тілоїдом? Якось ховчик на моїх очах хотів налякати відразу двох людей і перетворився в слимачка без голови. Було зовсім не страшно... Заклинання, що збиває з пантелику ховчика, доволі просте, але вимагає великої зосередженості. Річ у тім, що найкраща зброя проти нього — сміх. Тому спробуйте змусити ховчика перетворитися на щось кумедне. Спочатку вивчимо це заклинання без чарівних паличок. Прошу повторити за мною: *рідікулюс!*

— *Рідікулюс!* — хором вигукнули учні.

— Добре, — похвалив їх професор Люпин. — Дуже добре. Але це була найпростіша частина.

Бачите, самим лише словом тут не обійтися. І саме тут, Невіле, мені знадобиться твоя поміч.

Шафа знову затремтіла, хоч і не так сильно, як Невіл, що ступив уперед з таким виглядом, ніби йшов на шибеницю.

— Так, Невіле, — сказав професор Люпин. — Насамперед, головне: чого ти боїшся найбільше в світі?

Невілові вуста заворушилися, але не пролунало ані звуку.

— Вибач, Невіле, не зрозумів, — підбадьорив його професор Люпин.

Невіл благально озирнувся і ледь чутно прошепотів:

— П-професора Снейпа.

Майже всі зареготали. Навіть Невіл вибачливо усміхнувся. А от професор Люпин замислився.

— Професора Снейпа... гм... Невіле, здається, ти живеш з бабусею?

— Т-т... так... — захвилювався Невіл. — Але... я не хочу, щоб ховчик перетворився на бабусю.

— Ні-ні, ти мене не зрозумів, — усміхнувся професор Люпин. — Прошу нам сказати, як зазвичай одягається твоя бабуся?

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Невіл здивувався, але відповів:

— Ну-у... вона завжди носить один і той самий капелюшок. Такий високий, з плюшевим яструбом на вершку. Ще... довгу сукню... зеленого кольору... іноді лисяче хутро...

— А яку торбинку? — запитав професор.

— Велику червону, — відповів Невіл.

— Гаразд, — мовив професор Люпин. — А ти добре пам'ятаєш той одяг, Невіле? Можеш чітко його уявити?

— Так... — нерішуче мовив Невіл, не знаючи, чого чекати далі.

— Ховчик вирветься з шафи, побачить тебе, Невіле, і перетвориться на професора Снейпа, — сказав Люпин. — Тоді ти спрямуєш на нього чарівну паличку... ось так... вигукнеш «Рідікулюс!» і уявиш собі бабусин одяг. Якщо все вдасться, професор Снейпховчик з'явиться перед нами в капелюшку з яструбом, у зеленій сукні і з великою червоною торбиною в руках.

Усі зареготали. Шафа шалено захиталася.

— Якщо в Невіла все вийде, ховчик почне лякати всіх по черзі, — додав професор Люпин. — Постарайтеся згадати, чого ви боїтеся найдужче, і спробуйте страховисько

перетворити на посміховисько.

Усі в кімнаті затихли. Гаррі замислився. Чого він боявся найбільше в світі?

Спочатку подумав про Лорда Волдеморта — Волдеморта, що відновив колишню могутність. Але не встиг розпочати уявну контратаку на Волдеморта-ховчика, як перед ним зринув жахливий образ.

Лискуча, напівзогнила рука, що по-змійному ховається під чорним плащем... хрипке протяжне дихання з невидимого рота... пронизливий холод, що накриває з головою.

Гаррі здригнувся і глянув, чи ніхто цього не помітив. Майже всі стояли з заплющеними очима. Рон бурмотів: «Забери лапи».

«Він, звичайно, думає про павуків», — здогадався Гаррі. Рон боявся їх до смерті.

— Усі готові? — запитав професор Люпин.

Гаррі раптом відчув страх. Він ще не був готовий. Що придумати проти дементора?.. Але не хотів затримувати інших, бо всі вже кивали головами і закривали рукави мантій.

— Невіле, ми всі відійдемо назад, — сказав професор Люпин. — Щоб ти мав вільне місце, гаразд? Потім я покличу наступного учня. Усі відійдіть, не заважайте Невілові.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Учні відступили до стіни. Невіл залишився перед шафою сам-один. Він був блідий і переляканий, але теж закотив рукави мантії і наставив чарівну паличку.

— На рахунок «три», Невіле, — сказав професор Люпин і скерував свою паличку на ручку шафи. — Раз... два... три!

Струмись іскор вирвався з кінця чарівної палички професора Люпина і влучив у ручку. Шафа відчинилася, і з неї, люто втупившись у Невіла, ступив гачко-носий і зловісний професор Снейп.

Невіл відступив, але не опускав палички, тільки беззвучно ворушив губами. Снейп насувався на нього, нишпорячи у своїй мантії.

— *P-r-рідікулюс!* — пискнув Невіл.

Щось ляснуло, немов батогом, і Снейп зупинився. Тепер на ньому красувалася довга, оздоблена мереживами сукня і високий капелюшок з поїденим міллю плюшевим яструбом на вершку. На руці в нього погойдувалася велика яскраво-червона жіноча торбина.

Усі попадали з реготу. Ховчик розгублено озирався, а професор Люпин вигукнув:

— Парваті! Тепер ти!

Парваті з застиглим обличчям ступила наперед. Снейп повернувся до неї. *Лясь!* — і замість нього з'явилася закривавлена й перебинтована мумія. Її незряча фізія втупилася в Парваті. Мумія простягла руки і, човгаючи ногами, повільно стала наближатися до неї.

— *Рідікулюс!* — крикнула Парваті.

Бинти на мумії розмоталися, заплутали ноги, і мумія гепнулася навznak на підлогу. Голова її покотилася по підлозі.

— Шеймус! — гукнув професор Люпин.

Шеймус миттю змінив Парваті.

Лясь! — і замість мумії з'явилася жінка з довгим, аж до землі, чорним волоссям і кощавим зеленкуватим лицем: то була бенші, провісниця смерті. Вона роззявила рота, й кімнату оглушив довгий, пронизливий неземний вереск, від якого волосся на Гарріній голові стало сторч.

— *Рідікулюс!* — вигукнув Шеймус.

Бенші захрипіла і схопилася за горло — у неї пропав голос.

Лясь! — замість бенші постав щурик, що ганявся за власним хвостом.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Ще ляск — і замість нього зринула гримуча змійка. Вона звивалася і смикалася, аж доки. — *лясь!* — обернулася в налите кров'ю око.

— Він розгубився! — закричав Люпин. — Ми вже близько!.. Дін!

Дін вибіг наперед.

Лясь! — на підлозі підстрибнула відтята рука і по-краб'ячому поповзла до Діна.

— *Рідікулюс!* — загорлав Дін.

Щось клацнуло, і рука втрапила в мишоловку.

— Чудово!.. Роне, тепер ти!

Вистрибнув Рон.

Лясь!!!

Хтось із учнів заверещав. Величезний павук, заввишки метрів зо два, насувався на Рона, загрозливо клацаючи клешнями. На якусь мить Гаррі здалося, що Рона заціпило. Але тоді...

— *Рідікулюс!* — заревів Рон, і павук залишився без ніг. Він покотився до Лаванди Браун. Та запищала і відскочила. Павук підкотився до Гаррі. Гаррі витяг чарівну паличку.

— Сюди! — раптом вигукнув професор Люпин.

Лясь! — і безногий павук щез.

Якусь мить усі ошелешено роззиралися, а потім побачили срібно-білу кулю, що висіла в повітрі перед Люпином.

— *Рідікулюс!* — лїниво вимовив Люпин.

Лясь!

— Іди, Невїле, добий його! — звелїв Люпин, коли ховчик хляпнувся на підлогу вже як тарган... *Лясь!*— знову з'явився Снейп. Але цього разу Невїл рїшуче попрямував до нього.

— *Рідікулюс!* — вигукнув він, і на якусь мить усі ще раз побачили Снейпа в мереживній сукні. І тут Невїл раптом розреготався — ховчик вибухнув, розлетївшись на безліч маленьких хмаринок диму, і щез.

— Пречудово! — вигукнув професор Люпин, а учні заплескали в долонї. — Молодець, Невїле! Ви всі молодці. Зараз порахую... По п'ять очок кожному, хто змагався з ховчиком. Десять очок Невїлові, який зробив це двїчі. І по п'ять очок Гаррі й Гермїонї.

— Але ж я нічого не робив, — сказав Гаррі.

— Гаррі, на самому початку уроку ви з Гермїоною правильно відповіли на мої запитання, — безтурботно пояснив професор Люпин. — Дякую всім, це був прекрасний урок. Домашнє завдання: перечитайте, будь

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

ласка, розділ, присвячений ховчикам, законспекуйте і здайте мені в понеділок. На сьогодні все.

Збуджено перемовляючись, учні повиходили з учительської. Лише Гаррі не відчував радості. Професор Люпин навмисно не дав йому позмагатися з ховчиком. Чому?.. Невже через ту пригоду в поїзді? Невже Люпин вважає його заслабким і думає, що Гаррі знову знепритомніє?

Але, вочевидь, цим ніхто більше не переймався.

— Ви бачили, що я зробив з тою беншею? — вигукував Шеймус.

— А та рука! — кричав Дін, розмахуючи власною.

— А Снейп у капелюшку!

— А моя мумія!

— Цікаво, чому професор Люпин боїться кришталевих куль? — замислилася Лаванда.

— У нас ще не було такого класнючого уроку захисту від темних мистецтв, правда? — захоплено вигукнув Рон, коли вони верталися в клас по свої портфелі.

Здається, дуже добрий учитель, — схвально відгукнулася Герміона. — Але шкода, що до мене не дійшла черга з тим ховчиком.

Ховчик у шафі

— І чого б ти найбільше злякалася? — захихотів Рон. — Домашнього завдання, за яке отримала п'ятірку не з трьома, а лише з двома плюсами?..

— РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ —
Втеча Гладкої Пані

Захист від темних мистецтв миттєво став для всіх найулюбленішим уроком. Лише Драко Мелфой зі своєю зграєю постійно досікувався до Люпина.

— Кароче, гляньте на його мантію, — голосно шепотів Мелфой услід професорові. — Він одягається, як наш колишній ельф-домовик.

Але нікого не обходило, що мантія професора Люпина була залатана й поношена. Наступні його уроки були не менш цікаві, аніж перший. Після ховчиків вони вивчали червоних каптуриків — бридких гобліноподібних істот, що чаїлися скрізь, де колись лилася кров: у замкових темницях і в покинутих шанцях на полях боїв, нападаючи на тих, хто випадково туди заблукав. Від червоних каптуриків перейшли до капів — гидких водяників, що скидалися на вкритих лускою мавп, а їхні

перетинчасті лапи аж свербіли, щоб задушити якусь заблукалу чаплю.

Гаррі лишалося тільки мріяти, щоб інші предмети теж були такі. Найгіршими, як завше, були уроки зілля й настійок. Уся школа миттєво дізналася про ховчика у вигляді Снейпа і про те, як Невіл вирядив його в бабусину сукню. Снейп не бачив у цьому нічого кумедного. Він мав препаскудний настрій. Його очі лиховісно поблискували на саму згадку про професора Люпина, а Невілові діставалося від нього ще більше, ніж доти.

А ще Гаррі мав відразу до уроків професорки Трелоні. Розшифровуючи в задушливому класі кривобокі фігури і символи, він намагався уникати величезних очей професорки. Щоразу, коли вона дивилася на нього, на її очах бриніли сльози. Гаррі не відчував симпатії до професорки Трелоні — дарма, що більшість учнів ставилася до неї не просто з повагою, а мало не з благоговінням. Парваті Патіл і Лаванда Браун взяли собі за звичку під час обідньої перерви відвідувати кімнатку у вежі професорки. А поверталися вони звідти з таким зверхнім виглядом, ніби довідалися щось таке, що недосяжне для

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

інших. А ще, розмовляючи з Гаррі, вони почали стишувати голос, мовби він уже лежав на смертному ложі.

Уроки догляду за магічними істотами навіювали нудьгу. Здавалося, що Геґрід після першого уроку з гіпогрифами втратив свою впевненість. Тепер щоуроку вони займалися флоберв'яками, цими найнуднішими в світі створіннями.

— Кому вони в біса потрібні? — обурювався Рон після чергового уроку, коли він з годину запихав у слизькі горлянки флоберв'яків нарізані листочки салату.

Однак на початку жовтня Гаррі зміг нарешті взятися за те, що змушувало забути всю нудьгу уроків. Наближався квідичний сезон, і одного вечора Олівер Вуд — капітан ґрифіндорської команди — зібрав усіх гравців, щоб обговорити тактику майбутніх матчів.

Кожна квідична команда складалася з семи гравців. Завданням трьох загоничів було забивати голи, тобто закидати квафела (червоного м'яча завбільшки як футбольний) в одне з трьох кілець на п'ятнадцятиметрових жердинах по кутах поля. Два відбивачі важкими битками відганяли бладжери (два тверді

чорні м'ячі, що шугали довкола й намагалися збити гравців). Воротар захищав жердини з кільцями, а ловець, чиє завдання було найскладніше, старався піймати золотого сніча—маленький крилатий м'яч завбільшки з горіх. Гра закінчувалася, коли ловець ловив сніча, здобуваючи для своєї команди сто п'ятдесят очок.

Олівер Вуд — кремезний сімнадцятирічний хлопець, зібрав своїх шістьох партнерів по команді в холодній роздягальні збоку від поля. Цього року він закінчував сьомий, випускний, клас. Це був останній його сезон, тому в голосі Олівера вчувалися нотки розпачу.

— Це наш останній шанс... *мій* останній шанс... здобути кубок, — почав він, походжаючи з кутка в куток. — У мене більше не буде такої нагоди. Грифіндор не перемагав уже сім років поспіль. Зрозуміло, що нам шалено не щастило... спочатку травми... а торік узагалі скасували турнір. — Вуд ковтнув слину, мовби йому до горла знову підкотився клубок гірких спогадів. — Але ж ми знаємо, що *наша... команда... найкласніша... в школі*, — наголошуючи на кожному слові, він бив кулаком у долоню, а його очі знову засвітилися

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

маніякальним блиском. — Ми маємо трьох *неперевршених* загоничок.

Вуд вказав на Алісію Спінет, Анжеліну Джонсон і Кеті Бел.

— Маємо двох *непереможних* відбивачів.

— Перестань, Олівере, не змушуй нас червоніти, — удавано засоромились Фред і Джордж Візлі.

— А ще ми маємо ловця, *який не підвів нас у жодній грі!* — вигукнув Вуд, гордо глянувши на Гаррі. — А також... мене.

— Ти теж супергравець, — сказав Джордж.

— Офігенний воротар! — додав Фред.

— Річ у тім, — повів далі Вуд, — що попередні два роки кубок з квідичу мав би належати нам. Відколи до нас прийшов Гаррі, я був переконаний, що ми його здобудемо. Але не вийшло. І ось цього року — останній шанс побачити на кубку назву нашої команди.

Вуд сказав це так сумно, що навіть Фред із Джорджем глянули на нього зі співчуттям.

— Олівере, цей рік буде наш! — сказав Фред.

— Ми переможемо, Олівере! — вигукнула Анжеліна.

— Обов'язково, — додав Гаррі.

Сповнена рішучості команда почала тренуватися тричі на тиждень. Дні ставали холодні, дощові і коротші, але ні грязюка, ні вітер, ні дощ не заважали Гаррі уявляти ту радісну мить, коли вони нарешті здобудуть великий срібний кубок з квідичу.

Після одного з тренувань задубілий від холоду, але задоволений Гаррі увійшов до ґрифіндорської вітальні, де панувало загальне збудження.

— Що сталося? — спитав він Рона й Герміону, що сиділи біля каміна й складали зоряні карти.

— Бачиш? — Рон показав повідомлення, що висіло на старій пошкрябаній дошці оголошень. — Кінець жовтня. Гелловін. Перші вихідні в Гоґсміді.

— Супер! — зрадив Фред, що слідом за Гаррі проліз крізь отвір у портреті. — Мушу зайти в «Зонко», у мене вже майже нема смердюляників.

Гаррі, посмутнівши, бухнувся в крісло біля Рона.

— Гаррі, повір, наступного разу ти зможеш піти з нами, — мовби прочитала його думки Герміона. — Блека скоро впіймають, його ж уже недавно бачили.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Блек не такий дурний, щоб затівати щось у Гоґсміді, — припустив Рон. — Гаррі, запитай Макґонегел — може, вона тобі дозволить? Хтозна, коли буде той наступний раз.

— *Роне!* — обурилася Герміона. — Гаррі має залишатися в школі...

— То що йому—сидіти тут самому? — не погодився Рон. — Давай, Гаррі, запитай Макґонегел.

— Так, мабуть, я спробую, — рішуче сказав Гаррі.

Герміона роззявила рота, щоб заперечити, але тут

їй на коліна стрибнув Криволапик. В його зубах теліпався великий мертвий павук.

— Він що, жертиме його тут, перед нами? — насупився Рон.

— Криволапику, мій розумнику, невже ти сам його зловив? — засюсюкала Герміона.

Криволапик почав неквапно жувати павука, не зводячи з Рона своїх нахабних жовтих очей.

— Тримай його біля себе! — роздратовано буркнув Рон, не відриваючись від зоряної карти. — У мене в портфелі спить Скеберс.

Гаррі позіхнув. Його хилило на сон, але треба було докреслити свою карту. Він підсунув

портфель, вийняв пергамент, чорнило, перо і взявся за роботу.

— Якщо хочеш, можеш перемалювати з моєї, — запропонував Рон. Він позначив галочкою останню зірку і підсунув Гаррі карту.

Герміона мовчки скривилася: вона ніколи не схвалювала списування. Криволапик і далі незмигнуто дивився на Рона, помахуючи кінчиком свого пухнастого хвоста. Раптом, без жодного попередження, він стрибнув.

— ТПРУСЬ! — заревів Рон, хапаючи портфеля, бо Криволапик уже вп'явся в нього своїми пазурями і люто почав його дряпати. — ГЕТЬ, ТУПА ТВАРЮКО!

Рон виривав портфель, але кіт вчепився в нього намертво і тільки шипів та бризкав слиною.

— Роне, йому боляче! — пискнула Герміона.

Усі погляди були прикуті до них. Рон розмахував портфелем, а Криволапик його не пускав. І тут з портфеля вилетів Skeберс.

— ЛОВІТЬ КОТА! — заверещав Рон, а Криволапик відпустив портфель і, перестрибнувши через стіл, помчав за переляканим на смерть Skeберсом.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Джордж кинувся на кота, але промахнувся. Скеберс стрімголов промайнув повз двадцять пар ніг і щез під старим комодом.

Криволапик різко загальмував і запустив під комод передню лапу.

Підбігли Рон і Герміона. Герміона схопила Криволапика за пузо й відтягла його від комода. Рон ліг на живіт і таки примудрився піймати Скеберса за хвіст.

— Глянь на нього! — розлючено крикнув він Герміоні, розмахуючи перед нею Скеберсом. — Шкіра й кості! Не підпускай до нього свого котяру!

— Криволапик не знає, що це погано! — тремтячим голосом озвалася Герміона. — Усі коти ловлять мишей!

— Цей котяра якийсь дуже дивний! — насупився Рон, запихаючи ошалілого Скеберса в кишеню. — Він почув, як я сказав, що Скеберс у портфелі!

— Що за дурниці! — огризнулася Герміона. — Криволапик його *занюхав*, Роне! Бо як інакше.

— Ця тварюка має зуб на Скеберса! — бідкався Рон, не зважаючи на те, що всі довкола почали вже хихотіти. — А Скеберс

живе тут віддавна, і він *хворий!*

Рон рішуче вийшов і подався сходами до спальні.

*

Увесь наступний день Рон не переставав ображатися на Герміону. Він майже не розмовляв з нею на гербалогії, хоч вони усі втрьох поралися біля одної й тієї самої стручкової порхавки.

— Як там Skeберс? — нерішуче запитала Герміона, зірвавши товстий рожевий стручок і вилущуючи горошини в дерев'яне цеберко.

— Забився під ліжко і тремтить, — сердито озвався Рон. Він не влучив у цеберко і розсипав горошини по підлозі оранжереї.

— Акуратніше, Візлі, акуратніше! — крикнула професорка Спраут, а горошинки на їхніх очах почали раптом розцвітати.

Далі була трансфігурація. Гаррі, що вирішив після уроку запитати в професорки Макґонегел про Гоґсмід, став у самому хвості черги перед класом, роздумуючи, як аргументувати своє прохання. Та його увагу відвернуло якесь заворушення перед дверима.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Лаванда Браун, здається, плакала. Парваті її обняла й пояснювала щось Шеймусові Фінігану і Дінові Томасу, що мали напрочуд серйозний вигляд.

— Що сталося, Лавандо? — стурбовано запитала Герміона, коли вони разом з Роном і Гаррі підійшли ближче.

— Вона зранку отримала з дому листа, — прошепотіла Парваті. — Лисиця загризла її кролика Бінкі.

— Ох, бідна Лаванда, — зітхнула Герміона.

— Але як я могла забути?! — трагічно промовила Лаванда. — Знаєте, який сьогодні день?

— Е-е...

— Шістнадцяте жовтня! «Те, чого ти так боїшся, станеться в п'ятницю, шістнадцятого жовтня!» Пам'ятаєте? Вона казала правду, так воно й сталося!

Усі оточили Лаванду. Фініган скрушно похитував головою. Герміона трохи повагалася і спитала:

— Ти боялася, що твого Бінкі загризе саме лисиця?

— Ну-у, не обов'язково лисиця, — відповіла Лаванда, піднявши на Герміону заплакані очі, — але я завжди боялася, що він помре.

— О, — вимовила Герміона. Вона знову помовчала, а потім поцікавилася:

— А Бінкі був старий?

— Н-ні! — заридала Лаванда. — З-зовсім маленький!

Парваті ще міцніше обняла приятельку.

— Чому ж ти тоді боялася, що він помре? — допитувалася Герміона.

Парваті кинула на неї лютий погляд.

— Подумаймо логічно, — звернулася Герміона до учнів. — Бінкі ж помер не сьогодні, просто сьогодні Лаванда про це дізналася. (Лаванда ридма заридала). Як же вона могла цього боятися, адже ця звістка стала для неї справжнім шоком.

— Не слухай її, Лавандо, — голосно сказав Рон, — їй начхати на всіх тваринок, окрім своєї.

Рон з Герміоною обмінялися вовчими поглядами, але, на щастя, тієї миті відчинила двері професорка Макґонегел. Герміона з Роном сіли по обидва боки від Гаррі і не розмовляли до кінця уроку.

Коли пролунав дзвоник, Гаррі й далі вагався, як повести мову з професоркою, але Макґонегел сама заговорила про Гоґсмід.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ще хвилиночку, будь ласка! — гукнула вона. — Ви всі належите до мого гуртожитку, тож прошу до Гелловіну здати мені бланки дозволу на Гоґсмід. Хто не здасть бланк, не поїде в село!

Руку підняв Невіл.

— Пані професорко, будь ласка, я... я, здається, загубив...

— Твоя бабуся, Лонґботоме, прислала мені дозвіл персонально, — мовила професорка Макґонеґел. — Вирішила, що так надійніше. Це все, можете йти.

— Запитай її зараз, — прошипів Рон.

— Ох... але... — почала було Герміона.

— Давай, Гаррі! — вперто наполягав Рон.

Гаррі зачекав, поки всі розійдуться, і нервово підійшов до столу професорки Макґонеґел.

— Слухаю, Поттере?

Гаррі набрав у груди повітря.

— Пані професорко, мої тітка з дядьком... е-е... забули підписати бланк, — почав він.

Професорка Макґонеґел глянула на нього поверх квадратних окулярів, але нічого не сказала.

— Тож...е-е... як ви гадаєте... можна... тобто,

чи все буде гаразд, якщо я... якщо я теж піду у Гоґсмід?..

Професорка Макґонегел схилила голову й почала перекладати папери.

— Боюся, що ні, Поттере, — сказала вона. — Ти ж чув, що я сказала: хто не здасть бланк, не поїде в село. Такі правила.

— Але ж... пані професорко, мої тітка з дядьком... розумієте... вони маґли, вони не розуміються на... на гоґвортських бланках, — не здавався Гаррі, а Рон підбадьорював його енергійними помахами голови. — Якби ви мені дозволили...

— Але я цього не дозволю, — професорка Макґонегел підвелася й почала акуратно складати папери в шухляду. — У бланку чітко написано, що дозвіл повинні давати батьки чи опікуни. — Вона глянула на Гаррі з дивним виразом, можливо, то був жаль. — Вибач, Поттере, але це моє остаточне слово. Біжи, бо запізнишся на урок.

*

Що було робити? Рон обзивав професорку Макґонегел останніми словами, що страшенно дратувало Герміону, яка усім своїм виглядом

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

підкреслювала, що *«так буде краще»*, і це страшенно сердило Рона. Ну, а Гаррі тим часом, хоч-не-хоч, мусив слухати, як радісні учні навперебій обговорювали, що вони робитимуть у Гоґсміді.

— До речі! Буде ж бенкет! — намагався підбадьорити Гаррі Рон. — На Гелловін, увечері, пам'ятаєш?

— Так, — понуро озвався Гаррі.

Бенкет на Гелловін був завжди розкішний, але святкові страви були б іще смачніші, якби він перед тим побував у Гоґсміді! Всі намагалися його розрадити, але марно. Дін Томас був готовий підробити підпис дядька Вернона, та оскільки Гаррі вже сказав професорці Макґонегел, що дядько дозволу не підписав, таке крутіство їм не минулося б. Рон нерішуче запропонував скористатися плащем-невидимкою, але Герміона відразу заперечила Дамблдорівими словами: від дементорів не сховають навіть плащі-невидимки. Персі теж намагався втішити Гаррі, але зробив це на свій особливий лад.

— Стільки галасу довкола того Гоґсміда, але повір — там нема нічого особливого, — поважно сказав він. — Ну, пару класних крамниць із

солодощами, магазин жартів «Зонко», куди, якщо чесно, небезпечно й заходити. Ну, і ще, звичайно, Вересклива Халупа — ось і все, більше там нема за чим жалкувати.

*

Уранці на Гелловін Гаррі прокинувся разом зі всіма й пішов на сніданок. Настрій був препаскудний, але показувати це не хотілося.

— Ми принесемо тобі купу цукерків з «Медових руць», — пообіцяла Герміона, щиро жаліючи Гаррі.

— Цілісіньку гору! — додав Рон. Їм з Герміоною було так прикро, що вони навіть забули про свою сварку.

— Та добре, все нормально, — невимушено кинув Гаррі. — Побачимося на бенкеті. Щасливо!

Він відпровадив їх до вестибюлю, де у дверях стояв сторож Філч, звіряючи імена учнів з довжелезним списком. Він підозріло вдивлявся в кожне обличчя, щоб ніхто не прослизнув без дозволу.

— Що, Поттер, забарикадуєшся в замку? — крикнув Мелфой, що стояв у черзі з Кребом і Гойлом. — Злякався дементорів?

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі змовчав і самотньо поплентався мармуровими сходами через порожні коридори до ґрифіндорської вежі.

— Пароль? — стрепенулася з дрімоти Гладка Пані.

— Фортуна Мажор, — мляво озвався Гаррі.

Портрет відхилився. У вітальні було повно першо- і другокласників, а також кілька старших учнів, які походами в Гоґсмід вже давно переситились.

— Гаррі! Гаррі! Привіт, Гаррі!

То був другокласник Колін Криві. Він благоговів перед Гаррі і ніколи не втрачав нагоди перекинутися з ним бодай словом.

— Гаррі, ти не їдеш у Гоґсмід? А чому? Слухай. — Колін щасливо озирнувся на своїх товаришів, — Гаррі, якщо хочеш, можеш посидіти з нами!

— Е-е... ні, Коліне, дякую. — Гаррі аж ніяк не мав настрою сидіти серед юрби учнів, які пожадливо витріщатимуться на його шрам. — Мені треба в бібліотеку, маю там одну справу.

Тепер він не мав іншого вибору, як розвернутися і знову полізти крізь отвір у портреті.

— І чого було мене будити? — сварливо буркнула Гладка Пані.

Гаррі понуро поплівся до бібліотеки, але напівдорозі роздумав — йому не хотілося працювати. Він повернувся й мало не наскочив на Філча, котрий щойно випустив у Гоґсмід останнього учня.

— Що ти тут робиш? — підозріло гаркнув Філч.

— Нічого, — чесно відповів Гаррі.

— Нічого! — бризнув слиною Філч, а його щоки затіпалися. — Так я тобі й повірив! Чого ти не поїхав у Гоґсмід купувати смердюляники, ригалики і хробаків-свистунців, а тиняєшся тут?!

Гаррі знизав плечима.

— Негайно вертайся до вітальні! — гримнув Філч і не спускав з Гаррі очей, аж поки той зник за рогом.

Та Гаррі не повернувся до вітальні. Він вирішив піти в соварню і провідати Гедвіґу.

Але в одному з коридорів його хтось покликав.

Гаррі озирнувся і побачив професора Люпина, що визирав з дверей свого кабінету.

— Що ти тут робиш? — запитав Люпин зовсім іншим тоном, ніж Філч. — А Рон з Герміоною де?

— У Гоґсміді, — якомога недбаліше відповів Гаррі.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— А-а, — сказав Люпин. Якусь мить він дивився на Гаррі. — Може, зайдеш? Мені щойно привезли ґринділа для наступного уроку.

— Кого-кого?

Гаррі зайшов у Люпинів кабінет. В кутку стояв величезний акваріум. Миршава зелена істота з гостренькими ріжками притислася писком до скла, кривлялася, і згинала довгі, кістляві пальці.

— Водяник, — пояснив Люпин, задумливо розглядаючи ґринділа. — З ним не повинно бути проблем. Не те, що з капами. Треба лише розірвати його хватку. Ти помітив, які в нього пальці? Довжелезні, міцні, але дуже крихкі.

Ґринділ вишкірив зелені зуби і зарився у водорості.

— Чаю? — запропонував Люпин, роззираючись за чайником. — Я саме збирався заварити.

— Дякую, — зніяковів Гаррі.

Люпин дзенькнув по чайнику чарівною паличкою, і з його носика раптом вирвався струмінчик пари.

— Сідай, — сказав Люпин, знімаючи накривку з брудної банки. — На жаль, маю

чай тільки в пакетиках... але ж на чай у листочках ти вже, мабуть, і дивитися не хочеш? — у Люпинових очах поблискували лукаві вогники.

— А звідки ви знаєте?

— Розповіла професорка Макґонегел, — сказав Люпин і подав Гаррі щербату чашку з чаєм. — Тебе це засмутило?

— Та ні, — озвався Гаррі.

Він хотів було розповісти Люпинові про пса з алеї Маґнолій, але передумав. Люпин ще подумає, ніби Гаррі боягуз. Він уже й так не дав йому позмагатися з ховчиком.

Очевидно, ці думки відобразилися на його обличчі, бо Люпин запитав:

— Гаррі, тебе щось непокоїть?

— Ні, — збрехав Гаррі. Він сьорбнув чаю і глянув на ґринділа, що показував йому кулачка. — Так... тривожить, — зненацька зізнався він і поставив чай на стіл. — Пам'ятаєте, як ми боролися з ховчиком?

— Та-а-ак, — повільно мовив Люпин.

— Чому ви тоді не дали позмагатися й мені?

Люпин підняв брову.

— Я думав, Гаррі, що це й так зрозуміло, — здивовано відповів він.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі розгубився: він думав, що Люпин уникатиме відповіді.

— Але чому? — знову повторив він.

— Ну-у, — злегка нахмурився Люпин, — я припускав, що, побачивши тебе, ховчик постане в образі Лорда Волдеморта.

Гаррі не спускав з Люпина очей. Він аж ніяк не сподівався такої відповіді, до того ж Люпин назвав Волдеморта на ім'я. А ніхто, крім Дамблдора (і самого Гаррі) не наважувався його так називати.

— Це, звісно, моя вина, — сказав Люпин, і далі похмуро зиркаючи на Гаррі. — Але мені здавалося, що Волдемортів з'ява в учительській була б недоречна. Я боявся, що серед учнів почнеться паніка.

— У мене й справді промайнула думка про Волдеморта, — чесно зізнався Гаррі. — Але тоді я... я пригадав... дементора.

— Розумію, — замислено мовив Люпин. — Ну, що ж... це вражає. — Він усміхнувся, побачивши здивований вираз на обличчі Гаррі. — Це означає, що найбільше в світі ти боїшся... *боятися*. Дуже мудро, Гаррі.

Гаррі не знав, що казати і зробив ще ковточок.

— То ти, отже, вирішив, що я вважав тебе не здатним побороти ховчика?

— Ну... так, — зізнався Гаррі і йому полегшало на душі. — Пане професоре, ви ж знаєте, що дементори...

Тут хтось постукав у двері.

— Заходьте, — сказав Люпин.

Двері відчинилися, і зайшов Снейп із келихом, з якого ледь курилася пара. Побачивши Гаррі, Снейп зупинився і примружився.

— А, Северус, — посміхнувся Люпин. — Дуже тобі вдячний. Можеш поставити отут на столі.

Снейп поставив задимленого келиха, позираючи то на Гаррі, то на Люпина.

— А я ось показував Гаррі ґринділа, — люб'язно пояснив Люпин, кивнувши на акваріум.

— Цікаво, — навіть не глянувши на акваріум, промовив Снейп. — Люпине, це треба випити відразу.

— Я так і зроблю, — запевнив Люпин.

— Якщо захочеш ще, — сказав Снейп, — то будь ласка: я приготував цілий казан.

— Мабуть, завтра вип'ю ще трохи. Дуже тобі дякую, Северусе.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Нема за що, — відповів Снейп, але щось у його погляді Гаррі не сподобалося. Снейп вийшов з кімнати похмурий і насторожений.

Гаррі допитливо глянув на келих.

— Професор Снейп люб'язно погодився зварити мені зілля, — усміхнувся Люпин. — Сам я ніколи не вмів його добре готувати, а ця настійка особливо складна. — Він підніс келиха, понюхав, відпив ковточок, і його пересмикнуло. — Шкода, що не можна додавати цукру.

— А від чого?.. — почав було Гаррі, але Люпин урвав його на півслові.

— Я щось погано себе почуваю, — сказав він. — Це єдине, що мене рятує. Мені дуже пощастило працювати разом з професором Снейпом. Це зілля мало хто вміє варити.

Професор Люпин відсьорбнув ще один ковток, а Гаррі ледве стримався, щоб не вибити келиха йому з рук.

— Професор Снейп дуже цікавиться темними мистецтвами, — проказав він.

— Справді? — озвався Люпин і відсьорбнув ще.

— Навіть кажуть... — Гаррі завагався, однак відчайдушно додав: — кажуть, що він піде на все, тільки б здобути посаду вчителя захисту

від темних мистецтв!

Люпин допив келиха і скривився.

— Жахливе вариво, — сказав він. — Ну, Гаррі, мабуть, я ще трохи попрацюю. Побачимося на бенкеті.

— Добре, — сказав Гаррі і поставив на стіл чашку.

Спорожнілий Снейпів келих усе ще курився.

*

— Ось, тримай, — сказав Рон. — Взяли, скільки змогли... — На Гарріні коліна посипалася яскрава злива цукерків.

З першими сутінками Рон і Герміона вбігли у вітальню. Розчервонілі з холодного вітру, вони сяяли від задоволення.

— Дякую. — Гаррі взяв пакетик крихітних чорних перчортиків. — Ну, як там Гоґсмід? Де ви були?

Де вони тільки не були! І в крамниці магічного знаряддя «Дервіш і Бенґіс», і в магазині жартів «Зонко», і в «Трьох мітлах» — о-о, ті пінисті кухлі з гарячим маслопивом!...

— А пошта, Гаррі! Двісті сов, кожна на своїй полиці, у кожній свій колір, що позначає її швидкість!

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— А в «Медових руцях» — нові сорти помадок. Куштуй, скільки хочеш! Ось, і тобі трохи.

— Здається, ми бачили велетня-людоджера. Чесно, там у «Трьох мітлах» така публіка!..

— Шкода, що не можна було захопити трохи маслопива, воно так зігриває.

— А чим ти займався? — стурбовано запитала Герміона. — Готував уроки?

— Ні, — відповів Гаррі. — Люпин запросив мене до свого кабінету на чай. А потім там з'явився Снейп.

Він розповів їм про келих. Рон аж роззявив рота.

— *І Люпин це випив?* Йому що, життя обридло? — мало не задихнувся Рон.

Герміона глянула на годинник.

— Треба йти, за п'ять хвилин початок бенкету.

Вони вистрибнули крізь отвір у портреті і, продовжуючи розмовляти про Снейпа, злилися з юрбою.

— Але ж він... знаєте... — Герміона стишила голос і схвильовано озирнулася, — він не став би... труїти Люпина... на очах у Гаррі.

— Може, й так, — погодився Гаррі. Тим часом вони перетнули вестибюль і увійшли до

Великої зали. Зала була прикрашена сотнями гарбузів із засвіченими всередині свічками, цілими роями тріпотливих кажанів і морем оранжевого серпантину, що яскраво зміївся попід грозовою стелею.

Їжа була розкішна. Навіть Герміона й Рон, які мало не лускали від медоворучських ласощів, наклали собі по дві порції усіх страв. Гаррі позирав на учительський стіл. Професор Люпин видавався бадьорим, він жваво перемовлявся з учителем замовлянь Флитвіком. А ось Снейп щось надто часто зиркав на Люпина. Але, може, це тільки так здавалося?..

На закінчення бенкету гоґвортські привиди влаштували цілу виставу. Вони зненацька вигулькнули зі стін і столів, і синхронно закружляли в повітрі. Майже-Безголовий Нік, ґрифіндорський привид, з величезним успіхом відтворив сцену, присвячену халтурному відтинанню власної голови.

Цей чудовий вечір не зміг зіпсувати навіть Мелфой.

— Вітання від дементорів, Поттер! — загорлав він, коли всі вже виходили з Великої зали.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі, Рон і Герміона разом з рештою грифіндорців прямували звичною дорогою до своєї вежі. Але біля портрета Гладкої Пані вони побачили справжнє юрмище.

— Чому ніхто не заходить? — здивувався Рон.

Гаррі глянув понад головами учнів. Схоже, портрет не відчинявся.

— Дозвольте пройти, будь ласка, — пролунав голос Персі, що поважно проштовхувався в юрбі. — Чого всі поставали? Не могли ж усі забути пароль. Даруйте, я староста школи.

І тут галас почав стихати. Спочатку завмерли ті, хто стояв попереду, а далі хвиля тиші прокотилася по всьому коридору. Усі почули, як Персі несподівано різко промовив:

— Покличте хтось професора Дамблдора. Швидко!

Учні озиралися і зводилися навшпиньки.

— Що тут таке? — запитала Джіні, котра щойно підійшла.

Незабаром з'явився професор Дамблдор і почав протискатися до портрета. Грифіндорці розступалися, щоб дати йому дорогу, а Гаррі, Рон і Герміона підійшли ближче.

— О Господи!.. — вигукнула Герміона і схопила Гаррі за руку.

Гладка Пані з портрета зникла, а сам портрет був жахливо понівечений: усю підлогу встеляли клапті полотна.

Дамблдор глянув на понищену картину і стурбовано обернувся до Макґонегел, Люпина і Снейпа, що бігли слідом за ним.

— Мусимо її знайти, — сказав Дамблдор. — Професорко Макґонегел, прошу негайно розшукати містера Філча — нехай огляне в замку кожну картину: треба розшукати Гладку Пані.

— Шукайте вітра в полі! — заґелґотав хтось поряд.

То був Півз Полтерґейст. Він погойдувався над юрбою і тішився, як завжди, коли бачив руйнацію і хаос.

— Що ти маєш на увазі, Півзе? — спокійно запитав Дамблдор, і Півзова посмішка дещо зів'яла. Він не наважувався дражнити Дамблдора. Натомість голос його став улесливим, проте аж ніяк не приємнішим за ґелґотання.

— Вона сховалася від сорому, ваше директорство, прошу пана. Вона в жахливому стані. Бачив, як вона бігла тим пейзажем, що на п'ятому поверсі, прошу пана, кривуляючи

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

поміж деревами. Так страшно кричала! — радісно повідомив він, після чого награно забідкався:

— От бідолашна.

— Вона казала, хто це зробив? — незворушно поцікавився Дамблдор.

— О, так, ваше професорство, — відповів Півз із таким виглядом, ніби тримав у руках величезну бомбу. — Він, знаєте, неймовірно розсердився, коли вона відмовилася його впустити. — Півз зробив сальто і вишкірився до Дамблдора, запхавши голову поміж ноги. — Ох, і люта вдача у того Сіріуса Блека!

— РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ —

Зловісна поразка

Професор Дамблдор звелів Грифіндорцям повертатися до Великої зали. За десять хвилин до них приєдналися Гафелпафці, Рейвенкловці і Слизеринці. Усі були вкрай розгублені.

— Ми з учителями зараз ретельно обшукаємо весь замок, — оголосив Дамблдор, тимчасом як Макґонегел і Флитвік замикали усі двері в залу. — Боюся, що задля вашої ж безпеки вам доведеться цю ніч провести тут. Гуртожитських старост я попрошу охороняти входи в залу, а всю відповідальність покладаю на старосту і старостиню школи. Прошу негайно доповідати мені про будь-яке порушення спокою, — звернувся він до Персі, що набундючився, мов індик. — Для повідомлень можете залучати привидів.

Дамблдор уже збирався йти, але раптом щось згадав:

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ага, вам ще будуть потрібні.

Він легенько махнув чарівною паличкою, і всі столи відлетіли до стін. Ще один помах—і підлога вкрилася сотнями м'якеньких фіолетових спальних мішків.

— Приємних вам снів, — побажав Дамблдор і зачинив за собою двері.

Зала збуджено загула. Грифіндорці розповідали про свою пригоду.

— Усім лягати в спальні мішки! — крикнув Персі. — Негайно припиніть розмови! Через десять хвилин вимикаємо світло!

— Беріть мішки, — сказав Рон Гаррі й Герміоні. Вони схопили три спальні мішки й потягли їх у куток.

— Думаєте, що Блек і досі в замку? — нетерпляче зашепотіла Герміона.

— Здається, Дамблдор вважає, що так, — озвався Рон.

— Нам ще пощастило, що він з'явився сьогодні, — сказала Герміона, коли вони, не роздягаючись, позалазили в спальні мішки і сперлися на лікті, щоб продовжувати розмову. — Саме тоді, як у вежі нікого не було.

— Мабуть, він утратив відчуття часу, бо постійно мусить ховатися, — припустив Рон.

— Забув, що це Гелловін. Інакше він би вдерся сюди.

Герміона здригнулася.

Усіх у залі цікавило одне: як Блек сюди потрапив?

— Може, він уміє являтися? — припустила якась рейвенкловка. — Ну, знаєте, виникати з нічого, просто з повітря.

— Або якось замаскувався, — додав п'ятикласник з Гафелпафу.

— Він міг просто прилетіти, — сказав Дін Томас.

— Слушайте, невже ніхто, крім мене, не прочитав «Історію Гогвортсу»? — пирхнула Герміона.

— Цілком можливо, — озвався Рон. — А що?

— А те, що замок захищений не тільки мурами, — пояснила Герміона. — На нього накладено безліч усіляких заклять, і сюди не так просто проникнути крадькома. Хотіла б я бачити того, хто зумів би прошмигнути повз дементорів. Вони чатують на кожному вході і виході. Повз них неможливо навіть пролетіти. А Філч знає всі таємні переходи, і їх давно вже перекрили.

— Гасимо світло! — оголосив Персі. — Усі

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

лягайте в спальні мішки і припиняйте розмови!

Свічки погасли. Світилися тільки сріблясті привиди, що літали тут і там і заклопотано перемовлялися зі старостами гуртожитків, а також зачарована стеля, всіяна зірками, як на справжньому небі. Шепіт і далі не вщухав, тож Гаррі мав відчуття, що засинає десь надворі під легеньке шелестіння вітру.

Щогодини в залі з'являвся хтось із учителів — перевірити, чи все гаразд. Десь біля третьої ночі, коли майже всі нарешті поснули, увійшов професор Дамблдор і пошукав поглядом Персі. Персі скрадався поміж спальними мішками і лаяв учнів за розмови. Він стояв саме неподалік від Гаррі, Рона й Герміони, коли до них стали наближатися Дамблдорові кроки. Діти миттю прикинулися сплячими.

— Хтось його бачив, пане професоре? — прошепотів Персі.

— Ні. Тут усе гаразд?

— Я все контролюю, пане професоре.

— Добре. Зараз їх краще не чіпати. Я знайшов тимчасового охоронця для ґрифіндорського портрета. Завтра вже можна буде завести всіх туди.

— А де Гладка Пані?

— Сховалася на карті Аргілширу, що на третьому поверсі. Очевидно, вона відмовилася впускати Блека без пароля, тож він на неї й напав. Вона й досі перелякана. А коли заспокоїться, містер Філч її відреставрує.

Знову рипнули двері, і залунали ще чийсь кроки.

— Директоре? — Це був Снейп. Гаррі завмер і нашорошив вуха. — Ми обшукали увесь четвертий поверх. Його там немає. А Філч оглянув підвали — там теж нікого.

— А як астрономічна вежа? Кабінет професорки Трелоні? Соварня?

— Усе обшукали.

— Дуже добре, Северусе. Правду кажучи, я й не сподівався, що Блек сховається тут.

— А як він сюди потрапив, професоре, маєте якісь здогади? — запитав Снейп.

Гаррі аж підняв голову, щоб краще чути.

— Здогадів багато, Северусе, і всі неправдоподібні.

Гаррі ледь-ледь розплющив очі: Дамблдор стояв до нього спиною, але він міг бачити зосереджене обличчя Персі, а також профіль роздратованого Снейпа.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Пам'ятаєте розмову, яку ми мали з вами, директоре... напередодні навчального року? — запитав Снейп, ледь розтуляючи вуста, мовби не хотів, щоб його почув Персі.

— Пам'ятаю, Северусе. — У голосі Дамблдора прозвучали нотки застороги.

— Майже неймовірно... щоб Блек міг проникнути в замок без чиєїсь допомоги звідси. Я вже висловив вам своє занепокоєння, коли ви призначили.

— Я не вірю, що хтось у цьому замку допомагає Блекові, — зупинив його Дамблдор тоном, що не допускав Снейпового заперечення. — Мушу піти до дементорів, — мовив Дамблдор. — Я обіцяв їм сповістити, коли закінчатся наші пошуки.

— А вони пропонували вам свою поміч, пане професоре? — поцікавився Персі.

— Ще й як, — холодно озвався Дамблдор. — Та поки я директор, жоден дементор не переступить поріг цього замку.

Персі зніжковів. Дамблдор швидко й нечутно покинув залу. Снейп провів його обуреним поглядом і теж вийшов.

Гаррі глянув на Рона й Герміону. Вони лежали з розплющеними очима і розглядали зоряну стелю.

— Що б це могло означати? — ледь чутно вимовив Рон.

*

Наступні кілька днів у школі тільки й було розмов, що про Сіріуса Блека. Висувалися найнесамовитіші припущення щодо його проникнення в замок. Скажімо, Анна Ебот з Гафелпафу цілий урок гербології запевняла всіх охочих її слухати, що Блек уміє перетілюватися на квітучий кущ.

Подертий портрет Гладкої Пані зняли зі стіни, а на його місце почепили зображення сера Кадоґана разом з його товстеньким сірим коником. Але це мало кого втішило. Сер Кадоґан постійно викликав учнів на дуель і вигадував безглузді паролі, які міняв принаймні двічі на день.

— Він справжній псих, — поскаржився Персі Шеймус Фініґан. — Чи не можна його замінити?

— Нема ким. Усі картини бояться того, що сталося з Гладкою Пані, — пояснив Персі. — Тільки серові Кадоґану вистачило відваги.

Проте сер Кадоґан Гаррі не дошкуляв. Гаррі мав інший клопіт: тепер його постійно

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

опікали. Учителі під різними приводами супроводжували його в коридорах, Персі (очевидно, за наказом матері) ходив слідом за ним, наче самовдоволений сторожовий пес. А на додачу до всього професорка Макґонегел із траурним виглядом запросила Гаррі у свій кабінет.

— Нема сенсу приховувати від тебе, Поттере...
— почала вона дуже серйозним тоном. — Я розумію, що тебе це приголомшить, але Сіріус Блек...

— ... полює на мене, — втомлено проказав Гаррі. — Я почув, як Ронів тато розповідав про це його мамі. Містер Візлі працює в Міністерстві магії.

Професорка Макґонегел була ошелешена.

— Он воно що! — промовила вона після деякої павзи. — Ну, в такому разі, Поттере, ти зрозумієш, чому тобі не варто ходити вечорами на тренування. Сам, без догляду на полі... довкола лише кілька учнів... це надто небезпечно.

— Але ж у суботу наша перша гра! — обурився Гаррі. — Я мушу тренуватися, пані професорко!

Макґонегел прискіпливо на нього поглянула. Гаррі знав, що вона, як ніхто, вболіває за ґрифіндорську команду. Врешті-решт це ж вона рекомендувала його на ловця. Затамувавши подих, Гаррі чекав.

— Гм... — професорка Макґонегел звелася на ноги і подивилася у вікно на квідичне поле, що ледь видніло за пеленою дощу. — Ох... як я хочу, щоб ми нарешті виграли той кубок... але... однак, Поттере... мені буде спокійніше, якщо з вами на тренуваннях буде хтось із учителів. Я попрошу мадам Гуч.

*

Погода псувалася з кожним днем, але ґрифіндорська команда під наглядом мадам Гуч тренувалася з особливою самовідданістю. Та на останньому тренуванні перед суботнім матчем Олівер Вуд повідомив команді неприємну новину.

— Флінт мені сказав, що граємо не зі Слизерином, а з Гафелпафом! — розгнівано вигукнув він.

— Чому?! — здивувалися гравці.

— Флінт каже — через ловця: у нього, бачте, ще й досі болить рука, — люто заскреготав

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

зубами Вуд. — Просто вони не хочуть грати в таку погоду. Бояться, що це зменшить їхні шанси.

Цілий день не вщухала злива, завивав вітер, а тепер, коли говорив Вуд, ще й заgrimів грім.

— Мелфоева рука цілком здорова! — обурився Гаррі. — Він прикидається!

— Я знаю, але як це довести? — гірко всміхнувся Вуд. — Ми ж тренували всі фінти спеціально для Слизерина. У гафелпафців зовсім інша манера гри! Тепер у них новий капітан, він же й ловець: Седрик Діґорі.

Анжеліна, Алісія й Кеті раптом захихотіли.

— Що тут смішного? — насупився Вуд.

— Це такий високий, симпатичний? — запитала Анжеліна.

— Такий могутній і мовчазний, — додала Кеті, і вони знову захихотіли.

— Він мовчазний, бо не може зліпити докупі двох слів, — не стерпів Фред. — Я не розумію, Олівере, чого ти хвилюєшся. Вони ж слабаки. Минулого разу з гафелпафцями Гаррі зловив сніча за якихось п'ять хвилин, пам'ятаєш?

— Тоді була зовсім інша ситуація! — вирячився Вуд. — Діґорі зібрав дуже сильну команду! Він чудовий ловець! Нам не можна розслабитися,

розумієте?! Слизерин якраз і наготував нам цю пастку! Ми *мусимо* перемогти!

— Олівере, заспокойся! — стурбувався Фред.
— Ніхто й не думає розслаблятися. Серйозно.

*

Напередодні матчу здійснювався ще сильніший вітер і періщила злива. У тьмяних коридорах і класах запалили додаткові смолоскипи й ліхтарі. Гравці Слизерину ходили горді, як павичі, особливо Мелфой.

— Ох, якби ж то моя рука боліла хоч крапельку менше! — зітхав він під завивання вітру.

Ніщо так не хвилювало Гаррі, як завтрашній матч. На перервах між уроками до нього підбігав Олівер Вуд з додатковими вказівками. На третій перерві Вуд говорив так довго, що Гаррі хвилин на десять запізнився на урок захисту від темних мистецтв. Він кинувся бігти, а Вуд і далі кричав йому вслід:

— Дігорі дуже стрімко розвертається, Гаррі, тож намагайся кружляти.

Гаррі добіг до кабінету, відчинив двері і увійшов.

— Вибачте, пане професоре, я...

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Але з-за письмового столу на нього глянув не Люпин, а Снейп.

— Урок почався десять хвилин тому, Поттере, тож ми, мабуть, знімемо з Грифіндору десять очок. Сідай.

Та Гаррі не зрушив з місця.

— А де професор Люпин? — запитав він.

— Він почувається надто кепсько, щоб провести сьогодні урок, — вишкірився Снейп. — Здається, я звелів тобі сідати?

Але Гаррі й далі стояв.

— Що з ним сталося?

Снейпові чорні очі зблиснули.

— Нічого смертельного, — невдоволено відповів він. — Ще п'ять очок з Грифіндору! Якщо я повторю ще раз — це вже буде п'ятдесят.

Гаррі повільно підійшов до своєї парти. Снейп обвів поглядом клас.

— Як я вже вам казав перед тим, як мене перебив Поттер, професор Люпин не залишив жодних записів щодо пройдених вами тем.

— Перепрошую, пане професоре, ми вже пройшли ховчиків, червоних каптуриків, капів і гринділів, — заторохтіла Герміона, — і мали починати...

— Годі, — холодно урвав її Снейп. — Мені не потрібна ця інформація. Я тільки звернув вашу увагу на те, що професор Люпин дуже неорганізований.

— Він найкращий учитель захисту від темних мистецтв! — палко заперечив Дін Томас, а решта класу схвально загула.

Снейп нахмурився ще більше.

— Легко ж вам сподобатись. Люпин не надто вас переобтяжував: з червоними каптурцями і ґринділами впораються навіть першокласники. Сьогодні ми розглянемо...

Снейп прогортав підручник аж до останнього розділу, який вони ще, звичайно, не проходили.

— ... вовкулак, — оголосив Снейп.

— Але ж, пане професоре, — не стрималася Герміона, — ми мали вивчати не вовкулак, а ліхтарників.

— Міс Ґрейнджер, — неймовірно спокійно вимовив Снейп, — мені чомусь здавалося, що вчитель тут я, а не ви. Отож попрошу всіх відкрити підручник на триста дев'яносто четвертій сторінці. — Він знову обвів поглядом клас. — Усіх! *Негайно!*

Учні невдоволено презирнулися, обурено забурмотіли і розгорнули підручники.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Хто мені скаже, як відрізнити вовкулаку від звичайного вовка? — запитав Снейп.

Усі мовчали. Усі, крім Герміони, чия рука, як завше, миттю злетіла в повітря.

— То хто? — повторив Снейп, не зважаючи на Герміону. На його вустах знову з'явилася крива посмішка. — Невже професор Люпин навіть не навчив вас, у чому полягає основна різниця між...

— Чи ж вам не казали?! — вигукнула раптом Парваті, — ми ще не дійшли до вовкулак, ми...

— Годі! — гаркнув Снейп. — Ну-ну-у... я й не думав, що побачу третьокласників, які, якщо доведеться, не зуміють розпізнати вовкулаку. Я обов'язково повідомлю професорові Дамблдору, як сильно ви відстали.

— Пане професоре! — крикнула Герміона. — Вовкулака має всього кілька відмінностей від вовка. Писок вовкулаки...

— Міс Грейнджер, ви вже вдруге встряєте без дозволу, — холодно перебив її Снейп. — Ще п'ять очок з Грифіндору за те, що ви така нестерпна всезнайка.

Герміона почервоніла, як рак, опустила руку і, ледь не плачучи, втупилася в підлогу. Хоч учні й самі, бувало, називали Герміону

всезнайкою, але тієї миті увесь клас закипів до Снейпа лютою ненавистю. Рон, що принаймні двічі на тиждень обзивав Герміону цим словом, обурено вигукнув:

— Ви задали запитання, а вона знає відповідь! Навіщо тоді питати, якщо відповідь вас не цікавить?

Клас завмер: усі відчули, що Рон зайшов задалеко.

Снейп сповільна почав на нього насуватися...

— Призначаю тобі покарання, Візлі, — вимовив Снейп шовковим голосом, мало не притулившись своїм обличчям до Ронового. — І якщо ти ще колись дозволиш собі критикувати мою манеру викладання, то дуже про це пошкодуєш.

До кінця уроку ніхто не вимовив ані слова. Учні конспектували розділ про вовкулак, а Снейп ходив між рядами і перевіряв домашні завдання, які вони виконували ще з професором Люпином.

— Дуже поверхове пояснення... це неправильно, капи переважно мешкають у Монголії. Професор Люпин поставив за це вісім балів з десяти? Це й на трійку не тягне.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Задзвонив дзвоник, але Снейп ще трохи їх затримав.

— До понеділка здасте мені двосувійний реферат про методи розпізнавання і знищення вовкулак. Я нарешті за вас візьмуся. Візлі, залишись, я виберу тобі покарання.

Відійшовши далі від класу, Гаррі й Герміона разом з іншими однокласниками щедро висловлювали усе своє незадоволення Снейпом.

— Снейп завжди зазіхав на цю посаду, але ще ніколи так відверто не доскіпувався до жодного учителя, — мовив Гаррі Герміоні. — Чого він так напосівся на Люпина? Невже через ховчика?

— Не знаю, — замислено відповіла Герміона. — Я сподіваюся лише, що Люпин якнайшвидше видужає.

Рон наздогнав їх за кілька хвилин, ледве стримуючи гнів.

— Ви знаєте, що той... (він обізвав Снейпа таким словом, що Герміона аж вигукнула: «Роне!») ...примусив мене робити? Я маю чистити нічні горщики в лікарні. *Без жодних чарів!* — Рон стиснув кулаки. — І чому Блек не заховався у Снейповім кабінеті, га?

Він би його там угробив нам на радість!..

*

На другий день Гаррі прокинувся ще до світання. Якусь мить йому здавалося, що його розбудило ревіння вітру, але відчувши холод на потилиці, він рвучко сів на ліжку. Біля нього висів у повітрі Півз Полтерґейст і щосили дмухав йому у вухо.

— Чого ти причепився?! — розсердився Гаррі.

Півз надув щоки, ще раз дмухнув, зареготав і вилетів з кімнати.

Гаррі намацав будильник: пів на п'яту ранку. Клянучи Півза, він перевернувся на другий бік і спробував заснути. Але тепер йому заважав гуркіт грому, шалений вітер, що бився об замкові мури, і рипіння дерев у Забороненому лісі. Ще кілька годин, і він змагатиметься з цією бурею на квідичному полі. Не в змозі заснути, Гаррі встав, одягся, підхопив свій «Німбус-2000» і тихенько вийшов зі спальні.

Відчинив двері, і відчув, як щось торкнулося до його ноги. Він нахилився і ще встиг за кінчик пухнастого хвоста витягти Криволапика зі спальні.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Рон, здається, мав рацію, — підозріло глянув на кота Гаррі. — Тут скрізь повно мишей! Чого ти їх не ловиш? Іди геть! — виштовхнув він Криволапика ногою на гвинтові сходи, — дай Skeберсові спокій!

У вітальні гроза завивала ще гучніше. Гаррі знав, що матчі з квідичу ніколи не скасовували через такі дрібнички, як гроза. Але його охопило тривожне передчуття. Вуд у коридорі показав йому Седрика Діґорі. Діґорі навчався у п'ятому класі і був значно кремезніший за Гаррі. Зазвичай ловцями були легенькі та верткі гравці, але за такої погоди важкий Діґорі мав перевагу — пориви вітру були йому не такі страшні.

Гаррі до світанку просидів перед каміном, час від часу стримуючи Криволапика, що вперто намагався прослизнути сходами до спальні.

Нарешті, здається, настав час снідати, тож Гаррі рушив до портрета.

— Готуйся до бою, трясогузко! — заверещав сер Кадоґан.

— Ой, мовчить, — позіхнув Гаррі.

Зловісна поразка

Набравши велику тарелю каші, він трохи прийшов до тями, а коли взявся за грінку, до нього приєдналася вся команда.

— Важко буде грати, — занепокоївся Вуд, якому не ліз у горло шматок.

— Та не хвилюйся, Олівере, — заспокоювала його Алісія, — хіба ми боїмося дощу?

Квідич був такий популярний, що подивитися на гру поспішала вся школа. Шалений вітер збивав учнів з ніг і викидав парасолі. Уже перед роздягальною Гаррі помітив Мелфоя, Креба і Гойла, які, йдучи під величезною парасолею, реготали й показували на нього пальцями.

Переодягшись у яскраво-червону форму, команда чекала традиційних Вудових напучувань, але цього разу їх не було. Кілька разів Вуд поривався заговорити, але видобув із себе тільки якесь дивне шипіння. У відчаї похитав головою і помахом руки запросив їх на поле.

Вітер шаленів і не давав їм іти. Чворохкання грому заглушувало вигуки вболівальників. Гарріні окуляри заливало дощем. Як тут розгледити того сніча?

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

З протилежного краю поля наближалися світложовті гафелпафці. Капітани потисли руки. Діґорі усміхнувся, а Вуд лише кивнув, мовби йому заціпило щелепи. По губах мадам Гуч Гаррі здогадався, що вона скомандувала: «На мітли!». Він витяг праву ногу з брудної баюри і закинув її на «Німбус-2000». Мадам Гуч піднесла до губ свисток. Ледь чутний звук сповістив про початок матчу. Команди зринули в повітря.

Гаррін «Німбус» здригався від вітру. За якихось п'ять хвилин Гаррі задубів і промок до нитки. Він ледве розрізняв своїх товаришів по команді, не кажучи вже про крихітного сничка. Гаррі шугав сюди-туди, повз нього мигали червоні й жовті постаті. Він не мав жодного уявлення, що діється в грі — слова коментатора відносив вітер. На трибунах — суцільне море плащів і парасольок. Уже двічі його ледь не збили бладжері: дощ заливав окуляри, і він їх просто не бачив.

Гаррі втратив відчуття часу і насилу втримував мітлу. Небо потемніло, мовби ніч відібрала часточку дня. Двічі Гаррі ледве на когось не налетів — це партнер, чи суперник?

Усі були такі мокрі, а дощ такий густий, що він ледве міг когось розрізнити.

Спалахнула блискавка, і відразу пролунав свисток мадам Гуч. Гаррі побачив крізь дощ контури Вудової постаті, що жестами веліла йому летіти до землі. Уся команда приземлилася в калюжу.

— Я взяв тайм-аут! — крикнув їм Вуд. — Усі сюди!

Вони збилися до купи на краю поля під великою парасолею. Гаррі зняв окуляри і поспіхом почав їх витирати своєю мантією.

— Який рахунок?

— Ми виграємо п'ятдесят очок, — відповів Вуд, — Швидше лови сніча, бо доведеться грати до ночі.

— Я нічого не бачу, — Гаррі у відчаї помахав окулярами.

У цю мить біля нього виринула Герміона. Вона накрила голову плащем і невідомо чого посміхалася.

— Я щось придумала! Давай окуляри, швиденько!

На очах у гравців Герміона ударила по окулярах

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

чарівною паличкою, вигукнула: «*Імпервіус!*» і віддала їх Гаррі.

— Тепер вода їм не зашкодить! — усміхнулася вона!

Вуд ледь не кинувся її цілувати.

— Чудово! — хрипко вигукнув він, коли Герміона побігла на трибуни. — О'кей, друзі, пішли!

Герміонине закляття відразу подіяло. Гаррі, задубілий з холоду і мокрий як хлющ, тепер, принаймні, бачив. Він рішуче злетів у розбурхане небо, шукаючи очима снич. Старався уникати бладжерів і Діґорі, коли той мчав назустріч.

Знову чворохнув грім і спалахнула блискавка. Грати ставало дедалі небезпечніше, треба якнайшвидше зловити сничу.

Він розвернувся, щоб знову помчати на середину поля. Ще одна блискавка осяяла трибуни, і в порожньому найвищому ряду Гаррі побачив щось таке, що примусило його забути про все. На тлі неба чітко вимальовувався силует величезного кошлатого пса.

Заціпенілі пальці Гаррі мало не випустили держак мітли, і його «Німбус» провалився на півметра вниз. Відгорнувши з очей мокре

волосся, Гаррі придивився до трибун. Пес зник.

— Гаррі! — заволав у відчаї Вуд від грифіндорських воріт. — Гаррі! За тобою!

Гаррі роззирнувся. Седрик Дігори мчав догори: між ними мерехтіла крихітна золота цяточка. Гаррі панічно притиснувся до мітли і гайнув на снич.

— Давай! — хрипів він до свого «Німбуса», а дощ періщив йому в обличчя. — Швидше!!!

Але раптом сталося щось незбагненне. На стадіоні запала моторошна тиша. Вітер не вщухав, але враз перестав завивати, мовби хтось вимкнув звук. Чи, може, Гаррі зненацька оглух?

І тоді холодна хвиля жаху знову накрила й пронизала його наскрізь: внизу на полі щось рухалось.

Гаррі мимохіть відірвав погляд від снича і глянув униз. Близько сотні дементорів звели до нього свої невидимі обличчя. Його легені мовби налилися крижаною водою. І тут він знову почув, як хтось кричить... кричить просто у нього в голові... якась жінка.

«Не Гаррі, не Гаррі, тільки не Гаррі!..»

«Відійди, дурне дівчисько... Відійди негайно...»

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

«Не Гаррі, прошу, тільки не Гаррі... убий замість нього мене...»

Вихор білої мряки заповнював його заціпенілий мозок. Що він тут робить? Куди летить? Їй треба допомогти... її ж зараз уб'ють.

Він падав і падав у крижаному тумані.

«Не Гаррі! Прошу... помилуй його... помилуй...»

Зареготав чийсь пронизливий голос, закричала жінка, і Гаррі зомлів...

— Яке щастя, що земля виявилася такою м'якою.

— Я вже була переконана, що він загинув.

— Але він навіть не розбив окулярів.

Гаррі чув чийсь голоси, але не міг збагнути сенсу слів. Він не мав уявлення, де він, як тут опинився і що робив перед цим. Відчував тільки біль, ніби його добряче відлупцювали.

— Я ще ніколи не бачив такого жахіття.

Жахіття... такого жахіття... чорні постаті в каптурах... холод... крик...

Гаррі розплющив очі. Він лежав у шкільній лікарні. Довкола його ліжка зібралася вся команда, усі з голови до ніг у грязюці. Серед них Рон і Герміона, мокрі, мовби щойно вилізли з басейну.

— Гаррі! — вигукнув Фред, чиє обличчя під

Зловісна поразка

грязюкою було біле, як сметана. — Як ти почуваєшся?

Здавалося, ніби хтось пришвидшено перемотував йому пам'ять: блискавка... Грим... снич... дементори...

— Що сталося? — Гаррі так рвучко підвівся, що всі аж охнули.

— Ти впав, — пояснив Фред. — Там було десь... може... з п'ятнадцять метрів...

— Ми думали, що ти загинув, — Алісію й досі трусило.

Герміона тихенько вискнула. Її очі були червоні.

— А як же гра? — запитав Гаррі. — Що сталося? Чи буде перегравання?

Усі мовчали. На Гаррі накочувалася жахлива правда.

— Ми ж... не *програли*?..

— Дігорі зловив сніча, — сказав Джордж. — Після того, як ти впав. Він навіть не знав, що сталося. Коли ж побачив тебе на землі, просив не зараховувати їм перемогу. Хотів переграти матч. Але ж вони виграли чесно... це визнав навіть Вуд.

— А де Вуд? — Гаррі щойно помітив, що його нема.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Він і досі в душовій, — сказав Фред. — Мабуть, хоче там утопитися.

Гаррі уткнувся чолом у коліна і обхопив руками голову. Фред узяв його за плече і потрусив.

— Нічого, Гаррі, ти ж ніколи ще не пропускав сніча.

— Треба ж колись і не впіймати, — додав Джордж.

— Це ще не кінець, — сказав Фред. — Ну, програли ми сто очок, так? Але якщо Гафелпаф продує Рейвенклову, а ми поб'ємо Рейвенклов і Слизерин...

— Гафелпафу треба програти з різницею у двісті очок, — уточнив Джордж.

— Але якщо вони поб'ють Рейвенклов...

— Та ні! Рейвенклов не на їхні зуби. А ось якщо Слизерин програє Гафелпафу...

— Все залежатиме від очок — так чи інак, але все вирішить якась сотня.

Гаррі лежав і не озивався. Вони програли. Уперше в житті він програв у квідич.

Хвилин за десять прийшла мадам Помфрі і звеліла всім залишити його у спокої.

— Ми ще прийдемо, — пообіцяв йому Фред. — Не гризися, Гаррі, ти й далі найкращий наш ловець.

Гравці вийшли, залишаючи за собою брудні сліди. Мадам Помфрі невдоволено зачинила за ними двері. Рон з Герміоною підсунулися ближче до ліжка.

— Дамблдор був страшенно розлючений, — сказала тремтячим голосом Герміона. — Я ще ніколи його таким не бачила. Коли ти почав падати, він вибіг на поле, махнув своєю паличкою, і падіння заповільнилось. Потім він націлив паличку на дементорів, вистрілив на них якимось сріблом, і вони відразу змилися. Він аж кипів, що вони туди приперлися.

— Він поклав тебе на чарівні ноші, — додав Рон. — І пішов до школи, а ноші з тобою пливли слідом за ним. Усі думали, що ти вже...

Рон замовк. А Гаррі думав про дементорів... про той голос, що кричав... Глянув на Рона з Герміоною... Вони так стурбовано дивилися на нього, що він швиденько вирішив запитати про щось просте й буденне.

— А де мій «Німбус»?

Рон з Герміоною миттю презирнулися.

— Що? — насторожився Гаррі.

— Ну... коли ти впав, твою мітлу віднесло вітром, — невпевнено проказала Герміона.

— І?..

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— І вона впала... вона впала... ой, Гаррі... вона впала на Войовничу Вербу.

Гаррі похолов. Войовнича Верба, що самотньо стояла серед поля, була дуже агресивним деревом.

— І?.. — Гаррі з жахом чекав відповіді.

— Ну... ти ж знаєш Войовничу Вербу, — промимрив Рон. — Вона ж... не любить, щоб на неї щось падало.

— Перед тим, як ти отямився, професор Флитвік приніс «Німбуса» сюди, — ледь чутно мовила Герміона.

Вона нахилилася, взяла з підлоги торбу, перевернула її догори дном і витрусила на ліжко купку скіпочок і прутиків — усе, що лишилося від вірної, але тепер уже майже неіснуючої мітли.

— РОЗДІЛ ДЕСЯТИЙ —

Карта мародера

Мадам Помфрі змусила Гаррі пробути в лікарні аж до кінця тижня. Він не сперечався і не жалівся, проте не дозволив їй викинути рештки «Німбуса-2000». Гаррі розумів, що це безглуздо, що «Німбуса» вже не відреставрувати, але нічого не міг із собою вдіяти: він мовби втратив свого друга.

До нього постійно хтось приходив і намагався підбадьорити. Геґрід прислав йому жмуток квіток-щипавок, що нагадували жовту капусту, а Джіні Візлі, ніяково червоніючи, принесла саморобну листівку «Видужуй!», яка пронизливо співала, аж поки Гаррі поставив на неї миску з фруктами. У неділю вранці його знову провідала вся ґрифіндорська команда, цього разу з Вуд ом, який замогильним голосом сказав Гаррі, що ні в чому його не звинувачує. Рон і Герміона засиджувалися в Гаррі до

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

пізнього вечора. Але ніщо не поліпшувало його настрою, адже ніхто не здогадувався, що Гаррі тривожило найбільше.

Він нікому не розповів про Гріма, навіть Ронові й Герміоні, бо знав, що Рон запанікує, а Герміона — кепкуватиме. Та хоч би там як було, а Грим з'являвся уже двічі, і двічі Гаррі ледь не загинув. Першого разу він мало не втрапив під «Лицарський автобус», а тепер ось зірвався з п'ятнадцятиметрової висоти. Невже Грим переслідуватиме його, аж поки він і справді помре? Невже тепер усе своє життя він постійно остерігатиметься тієї тварюки?

А дементори?.. Згадуючи про них, Гаррі відчував сором і млість. Дементори на всіх навіюють жах, але ніхто при їхній з'яві не зомліває і не чує відлуння голосів загиблих батьків.

Адже Гаррі знав, чий то крик. Він чув ті слова, чув їх знову й знову у шкільній лікарні, коли лежав і дивився на смужки місячного сяйва на стелі. Коли до нього наближалися дементори, він чув останні миттєвості маминого життя; вона намагалася його врятувати від Лорда Волдеморта, а той, убиваючи її, реготав. Гаррі провалювався в

Карта мародера

гарячкову дрімоту, занурювався в кошмарні марева про липкі зогнілі руки і відчайдушні благання, а коли враз прокидався, у голові в нього ще довго звучав голос матері.

*

Гаррі відчув полегкість, коли в понеділок повернувся до звичного шкільного галасу, де мусив думати про інші речі, дарма, що з нього постійно глузував Драко Мелфой. Мелфой неймовірно тішився поразкою Грифіндору. Нарешті він поскидав свої бинти і з превеликою насолодою розмахував руками, завзято зображаючи, як Гаррі падає з мітли. Півуроку зілля й настійок Мелфой розважався тим, що вдавав із себе дементора, аж Рон врешті не витримав і жбурнув йому в пику величезне й слизьке крокодиляче серце. Снейп вирахував з Грифіндору п'ятдесят очок.

— Якщо захист від темних мистецтв знову проводитиме Снейп, мене просто знудить, — сказав Рон, коли вони після обіду наближалися до Люпинового кабінету. — Ану, Герміоно, поглянь, хто в класі.

Герміона зазирнула в двері.

— Усе нормально! — сказала вона.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Професор Люпин знову був на своєму місці. Виглядало, що він справді хворів. Стара мантія обвисла йому на плечах, під очима темніли кола, проте, коли всі розсілися за парти, він привітно усміхнувся. Учні зразу засипали його скаргами, як Снейп знущався з них на попередньому уроці.

— Це нечесно, він вас лише заміщав, чого це він роздає нам домашні завдання?

— Ми ж про вовкулаків нічого не знаємо.

— ... два сувої пергаменту!

— А чи казали ви професорові Снейпу, що вовкулаків ми ще не вивчали? — трохи насупившись, запитав Люпин.

Знову зчинився галас.

— Так, але він глузував, казав, що ми надто відстаємо.

— ... він нас не слухав.

— ... два сувої пергаменту!

Побачивши обурення на кожному обличчі, професор Люпин усміхнувся.

— Не хвилюйтеся. Я поговорю з професором Снейпом. Вам не обов'язково писати той реферат.

— Отакої?! — розчарувалася Герміона. — А я вже його закінчила!

Урок був дуже цікавий. Професор Люпин приніс скляний ящик з ліхтарником. Це кволе й безпечне на вигляд одноноге створіння було ніби зіткане із серпанку.

— Він заманює подорожніх у болото, — диктував професор Люпин. — Бачите ліхтарик на його лапці? Він собі стрибає... люди йдуть на світло... а тоді...

Ліхтарник за склом жахливо хлюпирснувся.

Коли задзвонив дзвоник, учні підхопили портфелі й рушили до дверей.

— Одну хвилиночку, Гаррі, — покликав його Люпин. — На два слова.

Гаррі повернувся. Люпин накрив рядниною ящик з ліхтарником, повернувся до столу й почав складати в портфель книжки.

— Я чув про матч, — сказав він, — і мені дуже шкода твоєї мітли. Чи можна її якось полагодити?

— Ні, — сказав Гаррі. — Верба розтрощила її на скіпки.

Люпин зітхнув.

— Войовничу Вербу посадили того року, коли я вступив до Гогвортсу. Ми з нею гралися — хто підійде якнайближче і торкнеться до її стовбура. Скінчилося тим, що хлопець на ім'я

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Дейві Гаджен мало не розпрощався з оком, і нам заборонили до неї наблизитися. Ніяка мітла не вціліла б від цього дерева.

— А про дементорів ви чули? — насилу вимовив Гаррі.

Люпин кинув на нього поглядом.

— Так, чув. Таким лихим професора Дамблдора ще ніколи не бачили. Дементори останнім часом стали якісь неспокійні... розлютились, що їх не пускають на територію школи. Це ж, мабуть, через них ти впав?

— Так, — зізнався Гаррі. А потім, несподівано для себе самого, запитав: — Але чому?.. Чому вони так на мене діють? Хіба я такий...

— Слабкість тут ні до чого, — мовби читаючи його думки, втрутився Люпин. — Дементори діють на тебе сильніше за інших, бо ти пережив таке, що нікому й не снилося.

У кімнату зазирнуло осіннє сонце, кинувши промінь на посивіле Люпинове волосся і зморшки на його ще доволі молодому обличчі.

— Дементори — найгідомерніші істоти на нашій землі. Вони мешкають у найтемніших і найбрудніших місцях, люблять гнилизну і відчай, і звідусіль висмоктують спокій, надію та радість. Навіть маґли відчують їхню

присутність, хоча й не можуть їх бачити. Коли дементор поряд, у тобі зникають усі гарні відчуття і щасливі спогади. У твоїй пам'яті залишається тільки найжахливіше. А ти, Гаррі, пережив такі жахіття, що на твоєму місці будь-хто зірвався б із мітли. Ти не повинен цього соромитись.

— Коли вони до мене наближаються. — Гаррі вступився в Люпинів стіл і ледве міг говорити, — я чую, як Волдеморт убиває мою маму.

Люпин підняв руку, ніби хотів обняти Гаррі за плечі, але передумав. На мить запала тиша.

— Але чому ж вони прийшли на гру? — запитав із відчаєм Гаррі.

— Вони зголодніли, — незворушно відповів Люпин, клацнувши замочком портфеля. — Дамблдор не підпускає їх до школи, і їм нема від кого підживлюватися енергією. От вони й не стрималися, коли побачили такий натовп на стадіоні. Усі ці емоції... загальне збудження — то для дементорів справжній бенкет.

— В Азкабані, мабуть, жахливо, — пробурмотів Гаррі.

Люпин похмуро кивнув.

— Фортеця стоїть далеко в морі, на крихітному острові. Проте і вода, і мури там практично

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

зайві: в Азкабані в'язні потрапляють у пастку власного мозку, в якому не з'являється жодної радісної думки. Майже всі божеволіють за якісь кілька тижнів.

— Але ж Сіріус Блек зумів утекти, — сказав Гаррі.

Портфель зісковзнув зі столу, і Люпин підхопив його на льоту.

— Це правда, — підтвердив він, випростуючись. — Блек зумів їх якось побороти. Я навіть не вірив, що таке можливе. Вважається, що дементори, якщо пробути з ними довший час, висмоктують з чарівників усю їхню силу...

— Але ж *ви* прогнали того дементора в поїзді, — несподівано сказав Гаррі.

— Існують... певні способи, — пояснив Люпин. — До того ж у поїзді був лиш один дементор. Що більше їх є, то важче чинити їм опір.

— А які це способи? Ви можете мене навчити?

— Гаррі, я не великий мастак боротися з дементорами... якраз навпаки.

— А якщо вони знову припруться на матч? Я ж мушу якось захищатися.

— Ну... — Люпин завагався, але глянувши в рішуче обличчя Гаррі, стрепенувся: — Гаразд,

Карта мародера

спробую допомогти. Але, мабуть, доведеться зачекати аж до наступного семестру. Маю багато роботи перед канікулами. І треба ж було мені захворіти в такий час!..

*

У Гаррі полегшало на серці: Люпин навчить його боротися з дементорами, і, може, йому вже не доведеться чути передсмертні вигуки мами. Також додала настрою нищівна поразка Гафелпафу в листопадовому матчі з Рейвенкловом. Зрештою, у Грифіндору ще залишалися шанси, але тепер він не мав права програти наступну гру. Вуд несамовито тренував команду, незважаючи на холодний дощ, що не переставав накрапати до самого грудня. Дементори більше не з'являлися: мабуть, гнів Дамблдора змусив їх залишатися на своїх постах біля входів у замок.

За два тижні до закінчення семестру небо раптом проясніло і стало молочно-біле, а багнисту землю одного ранку вкрила іскриста паморозь. У замку відчувалося наближення Різдва. Учитель замовлянь Флитвік оздобив свою класну кімнату мерехтливими вогниками, які виявилися справжніми феями з крильцями.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Учні радісно ділилися своїми планами на час канікул. Рон і Герміона вирішили залишитися в Гоґвортсі. І хоч Рон пояснював це тим, що не витримає двох «персівських» тижнів, а Герміона запевняла, що мусить попрацювати в бібліотеці, Гаррі прекрасно розумів, що вони залишаються заради нього, і був їм за це безмежно вдячний.

Усі, крім Гаррі, були захоплені тим, що останні вихідні цього семестру можна буде провести в Гоґсміді.

— О, ми запасемося там різдвяними дарунками! — зраділа Герміона. — Мамі з татом страшенно сподобаються ті льодяники-зубочистки з «Медових руць»!

Змирившись із тим, що він знову буде єдиним третьокласником, що залишиться в замку, Гаррі позичив у Вуда журнал «Вибери мітлу». Тепер він тренувався на допотопній шкільній «Падучій зорі», повільній і тряській, і йому вкрай була потрібна нова мітла.

Суботнього ранку, у день подорожі до Гоґсміда, Гаррі попрощався з закутаними в плащі Роном та Герміоною і самотньо піднявся до ґрифіндорської вежі. За вікнами почав падати сніг, а в замку панували тиша і спокій.

— Тсс... Гаррі!

Він озирнувся, проходячи коридором на четвертому поверсі, і побачив Фреда й Джорджа, що визирали з-поза статуї горбатої одноокої відьми.

— Ви чого тут? — здивувався Гаррі. — Чому не поїхали в Гоґсмід?

— Перш ніж їхати, ми вирішили тебе трошки розважити, — загадково підморгнув йому Фред. — Ходи сюди.

Він вказав на порожній клас ліворуч від статуї. Гаррі увійшов туди за Фредом і Джорджем. Джордж обережно зачинив двері, усміхнено глянув на Гаррі і врочисто промовив:

— Перший різдвяний дарунок тобі, Гаррі!

Фред ефектним жестом витяг щось зі своєї мантиї і поклав на парту. То був великий, квадратний і неймовірно пошарпаний чистий аркуш пергаменту.

Гаррі вирішив, що це просто черговий жарт Фреда і Джорджа.

— І що ж воно таке?

— Це, Гаррі, секрет нашого успіху, — сказав Джордж і ніжно погладив пергамент.

— Нам важко з ним розлучатися, — додав

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Фред, — але вчора ми вирішили, що тобі воно потрібніше.

— До того ж ми й так уже вивчили все напам'ять, — сказав Джордж. — І тепер передаємо тобі. Нам воно вже начебто й не потрібне.

— А що мені робити зі шматком старого пергаменту?

— Шматком старого пергаменту?! — Фред заплющив очі і скривився, ніби Гаррі завдав йому смертельної образи. — Поясни йому, Джордж.

— Ну... Гаррі, коли ми були ще в першому класі... юні... безтурботні... і безневинні...

Гаррі пирхнув зі сміху. Він дуже сумнівався, що Фред і Джордж хоч колись були такі вже й безневинні.

— ... скажімо, безневинніші, ніж тепер... отож ми тоді встряли в невеличку халепу з Філчем...

— ... ми підірвали в коридорі бомбу з какулями, і це його чомусь засмутило.

— ...він затяг нас до свого кабінету і почав, як завше, погрожувати...

— ...покаранням...

— ...четвертуванням...

— ...а ми не могли не помітити у нього в шафі шухлядку з написом «Конфісковано, дуже небезпечно».

— Цікаво, цікаво... — хихикнув Гаррі.

— Ну, і що було нам робити?.. — зітхнув Фред. — Щоб відвернути Філчеву увагу, Джордж кинув ще одну какобомбу, а я хутенько висунув шухлядку і витяг звідти... оце.

— Якщо чесно, то ми не зробили нічого поганого, — сказав Джордж. — Скоріш за все, Філч навіть не знав, що з цим робити. Хоча, якщо він його конфіскував, то, мабуть, таки щось підозрював...

— А ви знаєте, що з цим робити?

— Ну, звісно, — всміхнувся Фред. — Ця красунька навчила нас більше, ніж усі вчителі цієї школи.

— Ви мене розігруєте, — не повірив Гаррі, дивлячись на старий пошарпаний аркуш.

— Ти так гадаєш? — перепитав Джордж.

Він витяг чарівну паличку, легенько торкнувся пергаменту і промовив:

— *Урочисто присягаю не затівати нічого доброго.*

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

З того місця, що його торкнулася Джорджева паличка, почали розбігатися, мов павутиння, чорнильні лінії. Вони поєднувалися, перетиналися й розгалужувалися по всьому пергаменті, сягаючи кожного куточка. А тоді вгорі з'явилися великі зелені літери з френзлями, що склалися в такі слова:

Панове Муні, Червохвіст, Гультай, Золоторіг,
що надають допомогу чарівникам-бешкетникам,
мають честь презентувати
КАРТУ МАРОДЕРА

Це була деталізована карта Гогвортського замку й довколишніх територій. Але, що найдивовижніше, по ній рухалися крихітні чорнильні цяточки, кожна з яких позначалася дрібновиведеним ім'ям. Гаррі ошелешено схилився над картою. Цяточка у верхньому лівому кутку показувала, що професор Дамблдор походжав зараз своїм кабінетом. Кицька сторожа місіс Норіс скрадалася на третьому поверсі, а Півз Полтергейст підстрибував у кімнаті трофеїв. Блукаючи поглядом уздовж знайомих коридорів, Гаррі раптом помітив ще одну цікаву річ.

На карті було зображено низку переходів, у яких він ще не бував. А деякі з них вели...

— ...просто в Гоґсмід, — Фред провів пальцем уздовж одного з них. — Переходів є сім. До речі, Філч знає про ці чотири... — показав він, — ...але про *ці* знаємо тільки ми, і все. Не шукай того, що за дзеркалом на п'ятому поверсі. Ми користувалися ним минулої зими, але він обвалився — тепер туди не пройти. І сюди краще не ходити: просто над виходом росте Войовнича Вербка. Але зате ось цей, наприклад, веде прямісінько до підвалів «Медових руць». Ми ним частенько лазимо. Вхід, як ти, мабуть, помітив, починається за цією кімнатою в горбі одноокої карги.

— Муні, Червохвіст, Гультай, Золоторіг, — зітхнув Джордж, погладивши заголовок карти. — Ми їм такі вдячні!

— Шляхетні й невтомні помічники нового покоління гультіпак, — урочисто мовив Фред.

— Ось і все! — жваво додав Джордж, — тільки не забувай щоразу її витирати.

— ...а то ще хтось її побачить, — застеріг Фред.

— Просто легенько вдар по ній і скажи: «Шкоди заподіяно!», і вона зітреться.

— Ну, що ж, юний Гаррі, — мовив Фред, передражнюючи Персі, — поведься належним чином.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— До зустрічі в «Медових руцях», — підморгнув йому Джордж.

І, сяючи вдоволеними усмішками, вони вийшли.

Гаррі стояв і дивився на дивовижну карту. Він бачив, як крихітна чорнильна місіс Норіс повернула ліворуч і зупинилася, занюхавши щось на підлозі. Якщо Філчеві справді про це невідомо... і якщо зовсім не треба проходити повз дементорів...

Він стояв, переповнений хвилюванням, але тут йому пригадалися почуті колись слова містера Візлі: *«Ніколи не довіряй тому, що думає само собою, і ти не знаєш, де його мозок»*.

Ця карта була однією з тих небезпечних магичних речей, про які попереджав містер Візлі... *допомога чарівникам-бешкетникам...* Але ж, подумав Гаррі, я хочу тільки потрапити в Гоґсмід і не збираюся щось там красти чи на когось нападати. Фред і Джордж роками нею користувалися, і нічого страшного.

Гаррі провів пальцем уздовж таємного ходу до «Медових руць». Тоді зненацька, ніби за чийось наказом, згорнув карту, сховав її в мантію і побіг до дверей. Легенько їх відчинив:

ніде нікого. Обережно вислизнув з кімнати і сховався за одноокою відьмою.

Що робити далі? Він знову витяг карту і вражено побачив, що там з'явилася нова чорнильна фігурка з написом «Гаррі Поттер». Ця фігурка знаходилася саме там, де й стояв Гаррі, посеред коридору на четвертому поверсі. Гаррі придивився уважніше. Фігурка вдарила відьму своєю малюсінькою чарівною паличкою. Гаррі зробив те саме, але нічого не сталося. Він знову глянув на карту. Біля його фігурки з'явилася крихітна булька з написом «Дісендіум».

— *Дісендіум!* — прошепотів Гаррі і знову вдарив кам'яну відьму.

Горб статуї розкрився настільки, щоб туди пролізла худорлява людина. Гаррі швиденько роззирнувся, знову сховав карту, відштовхнувся й пірнув у отвір.

Він поплив додолу якимось кам'яним жолобом і бухнувся на холодну сиру землю. Звівся на ноги й роздивився. Довкола була суцільна темрява. Гаррі підняв чарівну паличку, проказав «Лумос!» і побачив, що опинився у вузькому й низькому земляному тунелі. Узяв карту, вдарив по ній кінчиком

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

палички, ледь чутно мовив «Шкоди заподіяно!» — і карта щезла. Він акуратно склав аркуш, сховав його в мантію і з завмиранням серця рушив уперед.

Тунель, що нагадував нору якогось велетенського зайця, звивався й завертав. Гаррі, спотикаючись, просувався вперед, тримаючи перед собою чарівну паличку.

Подорож була довга, але думка про «Медові руці» додавала сил. Він ішов, мабуть, з годину. Дорога почала підійматися вгору. Захеканий Гаррі надав ходи. Обличчя його розпашіло, а ноги добряче змерзли.

Хвилин за десять він нашттовхнувся на пощерблені кам'яні сходи, що вели кудись далеко вгору. Намагаючись не здіймати шуму, Гаррі пішов — сто сходинок, двісті... далі утратив лік і підіймався, дивлячись під ноги, аж поки вдарився головою об щось тверде.

Це було схоже на якийсь люк. Потираючи маківку голови, Гаррі прислухався: жодних звуків. Повільно відхилив накривку люка і визирнув назовні.

Він опинився в підвалі, заставленому дерев'яними ящиками. Гаррі вибрався з люка і опустив накривку. Вона так бездоганно

зливалася з запилюженою підлогою, що ніхто б її там не помітив. Поволі підійшов до дерев'яної драбини. Нагорі виразно чулися голоси, дзенькіт дзвоника і грюкання дверей.

Гаррі вагався — іти чи не йти? Раптом зовсім близько рипнули двері, і хтось почав спускатися вниз.

— ... і принеси ще один ящик драглистих слимаків, любий, бо їх уже майже розібрали. — почувся жіночий голос.

На драбині з'явилися чийсь ноги. Гаррі сховався за величезний ящик. Повз нього протупали чийсь кроки і хтось почав совати ящики біля протилежної стіни. Іншої нагоди може й не бути.

Стрімко й безшелесно Гаррі вискочив зі своєї схованки й поліз по драбині. Унизу виднілася величезна спина і лискуча лисина якогось чоловіка, що схилився над ящиками. Нагорі Гаррі прослизнув у двері і опинився за прилавком «Медових руць». Нахилився, відповз убік і лише тоді випростався... У «Медових руцях» було так багато гоґвортських учнів, що на Гаррі ніхто навіть уваги не звернув. Протискаючись між ними, він роззирався довкола, і ледве не розсміявся, коли уявив

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

вираз поросячого обличчя Дадлі, якби той раптом побачив, де опинився Гаррі.

Там було безліч полицок з найнеймовірнішими ласощами. Кремові пастилки з горішками, мерехтливі рожеві квадратики заморожених кокосів, товсті медові іриски, ряди різноманітних шоколадок. Величезна діжка горошку на кожен смак і діжка свистошипів, про які розповідав Рон. Уздовж однієї стіни красувалися солодоці зі спецефектами: жуйка «Друбл» (яка заповнювала кімнату бульками-пролісками, що не лускалися цілий день), тонкі льодяники-зубочистки, крихітні чорні перчортики («дихніть на друзів вогнем!»), крижані мишки-шкряботушки («цокотіть зубами й попискуйте з нами!»), м'ятні жабки-карамельки («стрибають у шлунку, мов живі!»), крижкі цукрові пера і вибухові мармеладки.

Гаррі протиснувся крізь натовп шестикласників. У найдальшому кутку цукерні під написом «Незвичайні смаки» стояли Рон з Герміоною, розглядаючи льодяники зі смаком крові. Гаррі підкрався до них.

— Фу-у! Гаррі цього не захоче, — скривилася Герміона. — Це для якихось упирів.

— А це? — Рон підсунув Герміоні під ніс банку тарганятини.

Карта мародера

— Нізащо, — промовив Гаррі.

Рон мало не впустив банку.

— *Гаррі!* — вискнула Герміона. — Ти чого тут? Як... як ти?..

— Ого! — вражено вигукнув Рон. — Ти вже вмієш являтися?!

— Та ні, звичайно! — сказав Гаррі і пошепки, щоб не почули інші, розповів про Карту мародера.

— Ти ба! А мені вони її ніколи не показували! — обурився Рон. — А я ж — як-не-як — їхній брат!..

— Ну, то й що? — мовила Герміона. — Гаррі ж однаково не триматиме її в себе, а віддасть професорці Макґонегел. Правда, Гаррі?

— І не подумаю! — відповів Гаррі.

— Ти що, здуріла? — витріщив очі Рон. — Віддати таку цінну річ?

— Якщо віддавати, то треба сказати, де я її взяв! Фредові з Джорджем тоді капут! Філч їх приб'є!

— А ти подумав про Сіріуса Блека? — зашепотіла Герміона. — А раптом він скористається котримось ходом і проникне в замок! Треба попередити вчителів!

— Він не зможе проникнути через перехід,

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— заперечив Гаррі. — На карті сім таємних тунелів, так? Фред і Джордж вважають, що Філч знає про чотири з них. А з трьох інших — один завалився, над входом у другий росте Войовнича Верба, а той, яким я прийшов... ну... його важко помітити... звідки Блекові знати, що вхід до нього тут, у підвалі.

Гаррі завагався. А що, як Блек таки знає про цей тунель? Але Рон поважно прокашлявся і показав на оголошення, що висіло на дверях.

ЗА НАКАЗОМ МІНІСТЕРСТВА МАГІЇ

Нагадуємо покупцям, що задля безпеки дементори патрулюватимуть на вулицях Гогсміда щовечора після заходу сонця. Патрулювання буде скасовано відразу після того, як упіймають Сіріуса Блека. Радимо завершувати свої покупки до заходу сонця.

Веселого Різдва!

— Усе ясно? — тихенько мовив Рон. — Хотів би я бачити, як Блек вдирається в «Медові руці», коли все село аж кишить дементорами. До того ж, якби хтось і вдерся, то власники «Медових руць» першими б це почули, правда? Вони ж тут мешкають!

— Так, але... але... — Герміона намагалася вигадати ще якесь заперечення. — Слухайте, але ж Гаррі не повинен тут з'являтися — він не

має підписаного дозволу! Якщо хтось про це довідається!.. Це ж буде страшна халепка! Ще ж не вечір... а що, як Сіріус Блек з'явиться тут сьогодні? Зараз?..

— І як він зуміє розшукати Гаррі в таку погоду? — Рон показав на густий лапатий сніг, що кружляв за вікнами. — Слухай, Герміоно, це ж Різдво, Гаррі заслужив на свято.

Герміона стурбовано прикусила губу.

— Ти на мене настукаєш? — усміхнувся Гаррі.

— Ох... звичайно ж, ні... але їй-богу, Гаррі.

— Гаррі, ти вже бачив свистошипи? — запитав Рон, схопив його за руку і поволік до діжки з кульками. — А драглистих слимаків? А кислотну шипучку? Фред колись мені таку дав, як мені було сім років. Вона миттю пропала мені дірку в язиці. Пам'ятаю, як мама лупцювала його мітлою. — Рон замислено глянув на коробку з кислотною шипучкою. — Думаєш, Фред скуштує тарганятини, якщо я скажу, що це такі горішки?..

Рон з Герміоною розраховалися за ласощі, і вони втрюх вийшли надвір. Починалася хуртовина.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гоґсмід нагадував різдвяну листівку. Солом'яні стріхи маленьких хатин і крамничок ховалися під сніговою ковдрою. Двері були прикрашені вінками з гостролиста, а з дерев звисали гірлянди зачарованих свічок.

Гаррі не мав теплого одягу, тож тепер здригався від холоду. Вони просувалися вулицею назустріч вітру, Рон і Герміона кричали крізь шарфи:

— Це пошта.

— А там далі «Зонко».

— Можемо зайти у Верескливу Халупу.

— Послухайте, — запропонував Рон, цокаючи зубами, — може гайнемо в «Три мітли» на маслопиво?

Кого-кого, а Гаррі не треба було вмовляти — на вітрі руки в нього геть задубіли. Друзі перейшли на протилежний бік вулиці і зайшли в невеличкий шинок.

Усередині було гамірно, тепло й накурено. Зграбна жіночка з приємним обличчям обслуговувала біля стійки компанію галасливих чаклунів.

— Це мадам Розмерта, — сказав Рон. — Я принесу напої, добре? — додав він і злегка почервонів.

Карта мародера

Гаррі й Герміона всілися за вільним столиком у глибині кімнати між вікном та пишною різдвяною ялинкою, що стояла біля каміна. Рон повернувся з трьома пінистими кухлями гарячого маслопива.

— Веселого Різдва! — радісно підняв він свій кухоль.

Гаррі зробив великий ковток. Нічого смачнішого він досі не куштував: усе його тіло просякло теплом.

Раптом волосся йому розкуйовдив легкий протяг: хтось знову відчинив двері «Трьох мітел». Гаррі визирнув з-за свого кухля і ледь не захлинувся.

Обтрушуючи сніг, у шинок заходили професорка Макґонегел і професор Флитвік. За ними увійшов Геґрід, заглиблений у розмову з міністром магії Корнеліусом Фаджем — огрядним чоловіком в зеленому капелюсі й плащі в тоненьку смужку.

Рон з Герміоною затулили руками голову Гаррі і заштовхали його під стіл. Розпашілий від маслопива, Гаррі стиснув порожній кухоль і дивився, як ноги вчителів і Фаджа підійшли до барної стійки, трошки постояли і, розвернувшись, рушили просто на нього.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Десь угорі Герміона прошепотіла «Мобіліарбус!»

Різдвяна ялинка, що стояла біля їхнього столу, відірвалася на кілька сантиметрів від землі, пересунулася вбік і, заступивши їх, опустилася на підлогу вже перед столом. Визираючи з-під густих нижніх гілок, Гаррі побачив, як біля сусіднього столу засовалися стільці, а тоді почув зітхання й кахикання вчителів та міністра, що сідали за стіл.

До них одразу ж наблизилися блискучі бірюзові півчеревички на високих каблучках.

— Маленька гірська вода, — сказав жіночий голос.

— Це мені, — відповіла професорка Макґонґел.

— Чотири кухлі гарячої медовухи.

— О, дякую, Розмерто, — озвався Геґрід.

— Содова з вишневим сиропом і парасолькою.

— Ммм! — прицмокнув губами професор Флитвік.

— А для вас порічковий ром, пане міністре.

— Дякую, люба Розмерто, — відгукнувся Фаджів голос. — Приємно бачити тебе знову, мушу зізнатися. Може, теж з нами вип'єш? Прошу, приєднуйся.

— Дуже вам дякую, пане міністре.

Гаррі бачив, як блискучі каблучки поцокотіли геть, а потім повернулися назад. Гаррі здавалося, що його серце калатало мало не в горлі. Як він не подумав, що в учителів сьогодні теж останні вихідні в семестрі? Цікаво, скільки вони збираються тут сидіти? Йому ж іще треба дістатися до «Медових руць», якщо він хоче вчасно повернутися до школи. Біля нього нервово сіпнула ногою Герміона.

— То що привело вас у наші хащі, пане міністре? — пролунав голос мадам Розмерти.

Гаррі побачив, як Фаджеві сідниці засовалися на стільці, наче він перевіряв, чи ніхто не підслуховує.

— Що ж іще, моя люба, як не Сіріус Блек? — ледь чутно відповів Фадж. — Ти ж, мабуть, чула, що сталося в школі на Гелловін?

— Та різні чутки доходили, — зізналася мадам Розмерта.

— Гегріде, ти що, розпатякав усе на цілий шинок? — роздратовано мовила професорка Макґонегел.

— Пане міністре, ви вважаєте, що Блек і досі десь тут? — прошепотіла мадам Розмерта.

— Я в цьому переконаний, — відрубав Фадж.

— Ви знаєте, що дементори уже двічі

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

обшукували мій шинок? — обурилася мадам Розмерта. — Відлякали усіх моїх клієнтів... це дуже шкодить бізнесові, пане міністре.

— Розмерто, люба моя, мені вони також не подобаються, — зніяковів Фадж. — Але мусимо... запобіжні заходи... прикро, але що вдієш... я щойно з ними зіткнувся. Вони розлючені на Дамблдора — він не пускає їх на територію школи.

— Ще цього бракувало! — гостро озвалася професорка Макґонегел. — Що б то була за наука, якби довкола сновигали ті почвари?

— Суцц правда! — пискнув крихітний професор Флитвік, чиї ніжки гойдалися високо над підлогою.

— Проте, — наполог Фадж, — вони захищають вас від значно гіршого... ми ж усі розуміємо, на що здатен Блек.

— Ви знаєте, мені й досі важко в це повірити, — замислилася мадам Розмерта. — Я б і подумати не могла, що Сіріус Блек стане служити темним силам... я ж пам'ятаю його ще хлопчиком у Гоґвортсі. Якби ви мені тоді сказали, що з нього вийде, я б вирішила, що ви перебрали медовухи.

— Ти ще не все знаєш, Розмерто, — похмуро

озвався Фадж. — Його найгірші злочини мало кому відомі.

— Найгірші? — перепитала мадам Розмерта, а її голос аж забринів від цікавості. — Тобто ще гірші, ніж убивства усіх тих бідолах?

— Саме так, — підтвердив Фадж.

— Не може бути. Хіба існує щось гірше?

— Ти казала, Розмерто, що пам'ятаєш його з Гоґвортсу, — тихо промовила професорка Макґонеґел. — А пригадуєш, хто був його найкращим другом?

— Аякже, — усміхнулася мадам Розмерта. — Вони були нерозлийвода, правда? Скільки разів приходили сюди — ой, як вони мене тоді смішили! Така весела парочка — Сіріус Блек і Джеймс Поттер!

Кухоль вислизнув з рук Гаррі і дзенькнув об підлогу. Рон ткнув його ногою.

— Саме так, — погодилася професорка Макґонеґел. — Блек і Поттер. Душа всієї компанії. Обидва розумні... блискучий розум... правда, гірших бешкетників ні до, ні після них, мабуть, не було.

— Тежко сказати, — реготнув Геґрід. — Фред із Джорджем могли б їм дати фори.

— Блек і Поттер були як брати! — втрутився

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

професор Флитвік. — Нерозлучні!

— Так воно й було, — підтвердив Фадж. — Поттер нікому так не довіряв, як Блеку. Вони й після школи приятелювали. Блек був дружбою на весіллі Джеймса і Лілі. А згодом став хрещеним батьком Гаррі. Звичайно, Гаррі про це не знає. Можете уявити, як би він страждав...

— Через те, що Блек злигався з Відомо-Ким? — прошепотіла мадам Розмерта.

— Гірше, моя люба. — Фадж стишив голос. — Мало кому відомо, що Поттери знали: Відомо-Хто їх переслідує. Дамблдор, який завжди невтомно боровся з Відомо-Ким, мав кілька добрих шпигунів, і один з них сповістив, що Джеймсові й Лілі загрожує небезпека. Дамблдор відразу їх попередив і порадив десь сховатися. Але від Відомо-Кого сховатися не так легко, і Дамблдор підказав їм скористатися чарами Довіри.

— А як вони діють? — мадам Розмерта з цікавості затамувала подих.

Професор Флитвік прокашлявся.

— Це неймовірно складні чари, — пропищав він, — вони магічно запечатують якусь таємницю в глибині чиєсь душі. Особа, обрана для

зберігання таємниці, називається Тайнохоронець. Таку таємницю неможливо розкрити — хіба що, звісно, сам Тайнохоронець вирішить її розголосити. Відомо-Хто міг би роками шукати Лілі і Джеймса, але так би їх і не знайшов, навіть, якби тицьнувся носом у вікно їхньої вітальні!

— То Блек був Тайнохоронцем Поттерів? — прошепотіла мадам Розмерта.

— Саме так, — відповіла професорка Макґонґел. — Джеймс Поттер запевняв Дамблдора, що Блек радше загине сам, аніж їх видасть, що Блек і сам подумує про схованку... але Дамблдор усе одно переживав за них. Пригадую, він навіть запропонував себе на їхнього Тайнохоронця.

— Він підозрював Блека? — охнула мадам Розмерта.

— Він мав інформацію, що хтось близький до Поттерів інформує Відомо-Кого про кожен їхній крок, — похмуро відповіла професорка Макґонґел. — Він якийсь час підозрював, що серед нас є зрадник.

— Але Джеймс Поттер наполягав на Блекові?

— Так, — важко зітхнув Фадж. — А тоді не минуло й тижня після застосування чарів Довіри, і...

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Блек його зрадив?! — зойкнула мадам Розмерта.

— Так. Блеківі набридла роль подвійного агента, він вирішив відверто оголосити про свою підтримку Відомо-Кого, але хотів це зробити, очевидно, після смерті Поттерів. А далі ми все знаємо: Відомо-Хто зазнав краху, коли зіткнувся з малим Гаррі Поттером. Його сила пропала, і він утік. А Блек опинився ні в сих ні в тих: його патрон зазнав поразки саме тоді, коли виявилось, що він зрадник. Блек не мав іншого вибору, як рятуватися втечею.

— Продажна шкура, шляк би й'го трафив! — Геґрід вилаявся так гучно, що півшинку стихло.

— Тсс! — просичала професорка Макґонегел.

— Я си зустрів його! — хрипів Геґрід. — Я був, мабуть, остатній, хто його бачив, перед тим, як він повбивав усіх тих людей! Це ж я забирав Гаррі з будинку Лілі і Джеймса, коли вони були вже мертві! Витяг його з-під руїн... бідне дитєтко, він уже мав рану на чолі... аж тут си з'явив Сіріус Блек на своєму летючому мотоциклі. Я тоді си й не здогадував, що він там робив... що він Тайнохоронець... Думав, він просто примчав на поміч... Був блідий і

весь аж си тіпав. А я... знаєте, що я зробив? Я СИ ПОЧАВ ЙОГО ВТІЩАТИ! — заревів Геґрід.

— Геґріде, прошу! — не витримала професорка Макґонегел. — Не треба так кричати!

— Як я мав знати, що він си думав тільки про Відомо-Кого і йому начхати було на Лілі та Джеймса?! Каже: «Геґріде, дай мені Гаррі, я його хрещений батько, я про нього подбаю.» Аякже!.. Я ж мав наказ від Дамблдора: віддати Гаррі тільки його тітці. Я й кажу Блекові: «Ні». Блек си покрутив-покрутив і відступив. Дав мені свого мотоцикля, аби я відвіз дитетко. Каже: «Мотоциколь мені вже ні до чого»... І як я не здогадавси?! Він-бо так любив свого мотоцикля, і раптом віддає мені! Бо йому, бачте, «він уже ні до чого!» Дурна моя голова!.. Блек хотів зникнути ще до того, як міністерство зачне його розшук. Дамблдор знав, що він Тайнохоронець Поттерів. А якби я віддав йому Гаррі, га?! Та він би викинув його зі свого мотоцикля десь у море. Сина свого найліпшого товариша!.. Бо коли чарівник си переходить до темних сил, йому вже всьо по цимбалах.

Після Геґрідових слів запала довга мовчанка. Її порушила мадам Розмерта.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Але ж він далеко не втік, правда? — не без утіхи промовила вона. — Міністерство магії зловило його наступного ж дня!

— Якби ж то... — гірко зітхнув Фадж. — Його знайшли не ми, а Поттерів друг Пітер Петіґру. Він з горя ледь не збожеволів. Знав, що Блек — Тайнохоронець Поттерів, і вирішив знайти його сам.

— Петіґру... той малий товстун, що в Гоґвортсі завжди волочився за ними як хвостик? — запитала мадам Розмерта.

— Він обожнював Блека і Поттера, — додала професорка Макґонегел. — Хоч ніколи й не дорівнювався до них талантом. Я часто бувала з ним надто різка. Як я тепер шкодую... — зашморгала вона носом, мовби на неї напала нежить.

— Ну, годі... годі, Мінерво, — лагідно мовив Фадж, — Петіґру помер як герой. Нам розповідали свідки, звичайні маґли — ми згодом стерли їм пам'ять — вони розповідали, як Петіґру ридав: «Як ти міг, Сіріусе?! Це ж Лілі і Джеймс!..» Петіґру потягся за чарівною паличкою, але Блек, звісно, виявився спритнішим — розірвав Петіґру на дрібні шматочки.

Професорка Макґонегел висякалася і забурмотіла:

— Дурненький хлопчик... невдаха... завжди програвав дуелі. Краще б залишив це міністерству.

— Йой, повірте, якби я си дістав до Блека швидше за того малого Петіґру, я не бавився б з ним чарівними паличками... я б його роздер... отак-во... на кавалки, — заревів Геґрід.

— Ні, Геґріде, ні, ти навіть не розумієш, — заперечив йому Фадж. — Тільки вишколені чаклуни-бойовики могли протистояти Блекові. Я був тоді помічником міністра у відділі магічних катастроф і одним з перших прибув на те місце... Я... я цього ніколи не забуду. Мені й досі це сниться. Вирва посеред вулиці — така глибока, що аж видно потріскані труби водогону. Скрізь тіла людей, верески маґлів... А Блек стоїть і регоче з того, що лишилося від Петіґру. закривавлена мантия і кілька... кілька шматочків.

Фадж замовк. Було чути, як зашморгали відразу п'ятеро носів.

— Отаке-то, Розмерто, — пробурмотів Фадж.
— Блека схопили двадцять бойовиків з

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

магічного загону спецпризначення, а Петіґру посмертно нагородили орденом Мерліна першого ступеня, що стало хоч якоюсь утіхою для його бідолашної матері. А Блека запроторили до Азкабану.

Мадам Розмерта протяжно зітхнула.

— А чи правда, пане міністре, що він божевільний?

— Я й сам волів би так думати, — поволі озвався Фадж. — Поразка патрона, звичайно, дещо скаламутила його розум. Убивство Петіґру і всіх отих маґлів нагадувало поведінку загнаного в кут і доведеного до відчаю чоловіка — жорстокий... безглуздий вчинок. Але я зустрічався з Блеком, коли нещодавно здійснював інспекцію Азкабану. Розумієте, більшість ув'язнених сидять у тій темряві і щось собі бурмочуть. Однак мене просто вразило, наскільки *нормально* поводився Блек. Він говорив зі мною абсолютно логічно. Це мене збентежило. Можна було подумати, що він просто занудьгував. Запитав, чи я вже переглянув свою газету, бо він давно не розгадував кросвордів. Я був приголомшений, що дементори, які стоять біля його дверей удень і вночі, майже на нього не вплинули — до

Блека ж там, знаєте, приставлено чи не найпотужнішу охорону.

— А як ви гадаєте, пане міністре, з якою метою він утік? — запитала мадам Розмерта. — Чи ж не хоче він, боронь Боже, знову злигатися з Відомо-Ким?

— Думаю, що це його... е-е... кінцева мета, — ухильно відповів Фадж. — Але ми сподіваємося піймати його значно раніше. Мушу сказати, що самотній і покинутий всіма Відомо-Хто — це одне... але поверніть йому найвірнішого слугу — і... страшно й подумати, що з того може вийти.

Зверху на столі дзенькнуло скло — хтось поставив свого келиха.

— Знаєш, Корнеліусе, якщо ти хочеш устигнути на вечерю з директором, то треба повертатися до замку, — сказала професорка Макґонегел.

Ноги, за якими спостерігав Гаррі, знову прийняли на себе вагу тіл своїх господарів. Перед його очима промайнули краєчки мантій, а блискучі каблучки мадам Розмерти сховалися за стійкою. Знову відчинилися двері «Трьох мітел», до шинку долинуло завивання хуртовини, і вчителі зникли.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Гаррі?

Під столом з'явилися обличчя Рона й Герміони. Вони мовчки дивилися на нього і не знаходили слів.

— РОЗДІЛ ОДИНАДЦЯТИЙ —
«Вогнеблискавка»

Гаррі не зовсім уявляв, як він зумів потрапити до медоворучького підвалу, пройти через тунель і знову опинитися в замку. Тільки пам'ятав, що зворотна подорож була значно коротша. У голові йому ще й досі відлунювала щойно підслухана розмова.

Чому йому ніхто дотепер про це не розповів? Гегрід, Дамблдор, містер Візлі, Корнеліус Фадж. чому ніхто ніколи не згадував, що його батьки померли через зраду їхнього найкращого друга?

За вечерею Рон і Герміона тривожно поглядали на Гаррі, але не наважувалися заговорити: поруч сидів Персі. Коли вони піднялися до гамірної вітальні, то виявили, що Фред і Джордж на radoщах, що закінчився семестр, підірвали там з півдесятка какобомб. Гаррі не хотів розповідати братамблизнюкам

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

про Гоґсмід, тому непомітно прослизнув у порожню спальню і відразу кинувся до своєї тумбочки. Понишпорив серед книжок і швидко знайшов те, що шукав: фотоальбом у шкіряній оправі, подарований йому Гегрідом два роки тому. Там було повно магічних фотографій його мами й тата. Він уместився на ліжку, опустив навколо ліжка запону й почав гортати сторінки.

З весільної фотографії усміхнений тато махав йому рукою. Його, таке ж як у Гаррі, неслухняне чорне волосся стирчало навсібіч. Щаслива мама тримала тата під руку. А поруч... мав бути він. Татів дружба. Гаррі ніколи до нього не придивлявся.

Якби він не знав, що то Блек, то ніколи б і не здогадався. Його обличчя не здавалось ні запалим, ні мертвотно-блідим, навпаки — було приємне й усміхнене. Чи він уже тоді працював на Волдеморта? Чи вже задумав їхнє вбивство? Чи усвідомлював, що може загриміти на дванадцять років до Азкабану, де зміниться до невпізнанності?

«Але ж дементори на нього не діють» — думав Гаррі, дивлячись на привітно усміхнене

обличчя. Він не чує криків моєї мами, коли вони до нього наближаються.

Гаррі сховав альбом назад у тумбочку, роздягся, зняв окуляри, щільніше засунув запони і ліг.

Хтось відчинив двері.

— Гаррі, ти тут? — непевно спитав Рон.

Але Гаррі вдавав, що спить. Він почув, як вийшов Рон, перевернувся на спину й широко розплющив очі.

Уперше в житті він відчув, як по всьому його тілу, немов отрута, розпливалася ненависть. Він бачив, як зі стелі до нього усміхається Блек, мовби хтось тримав над ним фотографію з альбому. Тоді наче хтось прокрутив йому уривок з фільму, в якому Сіріус Блек підривав Пітера Петіґру (що був схожий на Невіла Лонґботома). Йому вчувалося глухе схвильоване бурмотіння (хоч він не мав уявлення, як звучав Блеків голос): «Це сталося, мій Пане. Нарешті Поттери зробили мене своїм Тайнохоронцем.» Співрозмовник Блека пронизливо зареготав. Цей регіт вчувався Гаррі щоразу, коли наближалися дементори.

*

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Гаррі, ти... у тебе жахливий вигляд.

Гаррі заснув аж перед світанком. Коли прокинувся, у спальні вже нікого не було. Він одягся і спустився гвинтовими сходами до вітальні. У порожній вітальні сиділи Рон з Герміоною. Рон смоктав м'ятну жабку і поглажував живіт, а Герміона писала домашнє завдання, яке порозкладала аж на трьох столах.

— А де всі? — здивувався Гаррі.

— Роз'їхалися по домівках! Уже ж канікули, ти що, забув? — уважно подивився на Гаррі Рон. — Скоро обід, я саме збирався тебе будити.

Гаррі впав у крісло біля каміна. За вікном і досі падав сніг. Криволапик простягся перед каміном, наче рудий килимок.

— Вигляд у тебе й справді кепськуватий, — стурбовано поглянула на Гаррі Герміона.

— Та ні, зі мною все о'кей.

— Послухай, Гаррі, — Герміона презирнулася з Роном, — тебе, звичайно, засмутило все те, що ти почув учора, але благаю: не роби ніяких дурниць.

— Наприклад? — запитав Гаррі.

— Наприклад, не варто самому шукати Блека, — сказав Рон.

Гаррі промовчав. Було зрозуміло, що вони готувалися до розмови, поки він спав.

— Гаррі, ти ж не шукатимеш його, ні? — допитувалася Герміона.

— Бо Блек не вартий, щоб через нього вмирати, — додав Рон.

Гаррі глянув на друзів. І як вони не розуміють?!

— Знаєте, що я чую, коли поруч дементор?

Рон з Герміоною стривожено похитали головами.

— Я чую, як кричить моя мама, благаючи Волдеморта пощадити мене. Коли б ви отак почули останні слова своєї матері, яку ось-ось уб'ють, ви б ніколи не змогли цього забути. А якби ви раптом дізналися, що виказав її Волдемортові їхній найкращий приятель...

— Але ж ти нічого не можеш зробити! — вигукнула приголомшена Герміона. — Блека впіймають дементори, і він повернеться до Азкабану і... так йому й треба!

— Ти чула, що казав Фадж. Азкабан не впливає на Блека так, як на інших. Це для нього ніяке не покарання!

— І що ти задумав? — відверто стривожився Рон. — Хочеш його... вбити, чи що?

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Не мели дурниць, — запанікувала Герміона.
— Гаррі не збирається нікого вбивати, правда, Гаррі?

Гаррі знову не відповів. Він і сам не знав, що робити. Зрозуміло одне: не можна сидіти склавши руки, поки Блек розгулює на волі.

— Мелфой у курсі, — раптом промовив він.
— Пам'ятаєте, що він мені сказав на настійках? «На твоєму місці, я б сам його вислідив... і помстився б».

— І ти послухаєш Мелфоя, а не нас? — обурився Рон. — Згадай, що отримала мама Петігру по смерті сина? Орден Мерліна першого ступеня і Петігрів палець у коробочці... Тато розповідав, що більше нічого не знайшли. Цей Блек шалений і дуже небезпечний.

— Мелфосві, мабуть, розповів його батечко, — правив своєї Гаррі, не слухаючи Рона. — Старий Мелфой входив у найближче оточення Волдеморта.

— *Ти що, не можеш казати «Відомо-Кого»?* — не стримався Рон.

— ...отже, Мелфої знали, що Блек працює на Волдеморта.

— ...і Мелфой стрибав би з радості, якби тебе

розірвало на мільйон шматочків, як Петігру! Зрозумій, Мелфой дуже на це сподівається, особливо перед матчем.

— Гаррі, *прошу...* — зі сльозами на очах благала Герміона, — не роби дурниць. Блек жахливий чоловік! Навіщо тобі встрягати в халепу?! Блек лише цього й чекає. Твої мама з татом не бажали б тобі біди, правда? Вони б нізащо не дозволили тобі розшукувати Блека!

— Я ніколи не дізнаюся, чого вони хотіли, бо завдяки Блекові я так ніколи з ними й не розмовляв, — відрубав Гаррі.

Запала тиша, а Криволапик солодко потягся, виставивши пазурі. Ронова кишенька затремтіла.

— Послухайте, — вирішив змінити тему Рон, — уже ж канікули! Скоро Різдво! Давайте... давайте відвідаємо Геґріда. Ми не були в нього сто років!

— Ні! — відразу заперечила Герміона. — Гаррі не повинен виходити з замку.

— Так-так, ходімо, — встав з крісла Гаррі, — я якраз його й спитаю, чому це він ніколи не згадував Блека, коли розповідав мені про батьків!

Але Рон не збирався й далі розмовляти про Блека.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Може, краще зіграємо в шахи, — спохопився він, — або в плюй-камінці. Персі залишив свій набір.

— Ні, йдемо до Геґріда, — рішуче мовив Гаррі.

Вони взяли зі своїх спалень плащі, пролізли крізь портретний отвір («До бою, боягузливі цуцики!»), перетнули порожній замок і вийшли через дубові двері надвір.

Идучи засніженим полем, вони залишали неглибокі сліди в іскристо-пухнастій сніговій ковдрі, а їхні шкарпетки й поли плащів промокли й зашкарубли на морозі. Заборонений ліс стояв мов зачарований: кожне дерево було присипане сріблом, а Геґрідова хатинка нагадувала глазуrowаний торт.

Рон постукав, але ніхто не обізвався.

— Невже він кудись пішов? — засмутилася Герміона, тремтячи від холоду.

Рон притулив вухо до дверей.

— Там якісь дивні звуки. Послухайте: це Іклань?..

Гаррі й Герміона теж притулилися до дверей. Зсередини долинало глухе уривчасте завивання.

— Може, краще піти когось покликати? — стривожився Рон.

— Геґріде! — Гаррі затарабанив у двері. — Ти тут?

Почулися важкі кроки і двері, зарипівши, відчинилися. Перед ними стояв Геґрід з червоними запухлими очима. Сльози стікали по його шкіряній камізельці.

— Ви вже чули! — простогнав він і кинувся Гаррі на шию.

А що Геґрід був удвічі більший за нормальну людину, то Гаррі було не до сміху. На щастя, його врятували Рон з Герміоною, що підхопили Геґріда попід руки. Усі разом вони завели його в хатинку й посадовили в крісло. Геґрід похилився на стіл і нестримно зарідавав, слези рясно котилися по його кошлатій бороді.

— Що сталося, Геґріде? — злякано спитала Герміона.

Гаррі зауважив на столі листа.

— Це що, Геґріде?

Геґрід підштовхнув листа до нього і зарідавав ще гірше. Гаррі вголос прочитав:

Шановний містере Геґрід!

Розслідуючи справу про напад гіпогрифа на учня Вашого класу, ми взяли до уваги запевнення професора

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Дамблдора, що Вашої вини в цьому прикрому інциденті немає.

— Та це ж чудово, Геґріде! — Рон поплескав велетня по плечі. Але Геґрід не перестав ридати і махнув своєю велетенською рукою, щоб Гаррі читав далі.

Однак мусимо висловити своє занепокоєння діями гіпогрифа. Ми підтримали офіційну скаргу містера Луціуса Мелфоя і передаємо цю справу на розгляд Комітету знешкодження небезпечних істот. Слухання справи відбудеться 20 квітня. Просимо Вас прибути у названий день разом з гіпогрифом до лондонського офісу Комітету. До початку слухань Вам належить тримати гіпогрифа на прив'язі в ізольованому місці.

З повагою...

Далі йшов перелік членів шкільної опікунської ради.

— Ого, — зітхнув Рон. — Але ж ти казав, що Бакбик хороший. Я певен, що його виправдають.

— Ти ж знаєш тих гаргуйлів з Комітету! — мало не задихнувся Геґрід, витираючи сльози рукавом. — Їм тільки покажи якесь фayne звірєтко, і вони відразу зачинають його знешкоджувати!

У кутку почувся якийсь звук. Гаррі, Рон і Герміона рвучко озирнулися. На підлозі лежав

гіпогриф Бакбик і голосно плямкав. З того, що він пережовував, бризкала кров.

— Як я міг лишити його прив'язаного на снігу! — виправдовувався Геґрід. — Саменького! На Різдво!..

Друзі презирнулися. Вони розходилися з Геґрідом у поглядах щодо «файних звірєток», яких інші люди називали «жахливими потворами». Проте Бакбик і справді здавався доволі миролюбним. А за Геґрідовими мірками він був просто «симпатюлька».

— Геґріде, ти мушиш добре подумати, як його захищати. — Герміона сіла поруч з Геґрідом і поклала руку на його величезну долоню. — Потрібно їм довести, що Бакбик абсолютно безпечний.

— Ніц не вийде! — ридав Геґрід. — Увесь Комітет танцює під Мелфоеву дудку! Боятся його! А якщо я програю справу, то Бакбика...

Геґрід черкнув пальцем поперек горла і, ридаючи, бухнувся на стіл.

— А як же Дамблдор, Геґріде? — запитав Гаррі.

— Він і так мені дуже поміг, — простогнав Геґрід. — У нього самого повно клопоту: ті дементори, що пруться до замку, Сіріус Блек,

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

який лазит довкола.

Рон і Герміона зиркнули на Гаррі: чекали, що він почне докоряти Геґрідові за Блека. Але Геґрід був такий нещасний і переляканий, що Гаррі стримався.

— Послухай, Геґріде, — сказав він, — не треба здаватися. Герміона має рацію: треба добре продумати свій захист. Ми можемо бути свідками.

— Я десь читала про суд над гіпогрифом, з якого знущалися, — замислилася Герміона, — і того гіпогрифа виправдали. Я знайду той випадок.

Геґрід заривав ще голосніше. Гаррі й Герміона безпомічно глянули на Рона.

— Е-е... може, заварити чаю? — запитав Рон.

Гаррі витріщив очі.

— Так завжди робить моя мама, коли комусь погано, — знизав плечима Рон.

Врешті-решт, коли вони кілька разів пообіцяли Геґрідові, що допоможуть і поставили перед ним кухоль гарячого чаю, він висякався в свою хустинку-як-скатертинку і мовив:

— Ваша правда: мені не можна розвалюватись. Мушу си тримати купи.

Вовкодав Іклань боязко виліз з-під столу і поклав голову на Геґрідове коліно.

— Останнім часом я був сам не свій, — Геґрід однією рукою гладив Ікланя, а другою витирав лице. — Журюси, що буде з Бакбиком, і що нікому не подобаються мої уроки.

— Але нам вони подобаються! — збрехала Герміона.

— Так, вони класні! — докинув Рон. — До речі, як там ці... е-е... флоберв'яки?

— Виздихали, — понуро озвався Геґрід. — Переїли салату.

— О... як жаль!.. — у Рона від тамованого сміху засмикалися губи.

— А ще ті кліті дементори!.. Бр-р-р! — Геґрід аж здригнувся. — Мушу видіти їх кожен раз, як іду на чарчину до «Трьох мітел». Так, ніби я знову в Азкабані.

Він замовк і лише сьорбав чай. Гаррі, Рон і Герміона затамували дихання: Геґрід уперше згадав про своє коротке перебування в Азкабані.

— Там, мабуть, жахливо, так? — боязко спитала Герміона.

— Ви собі й не уявляєте, — неголосно відповів Геґрід. — Ніколи доти не був у такому

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

місці. Думав, що вже зачєв дуріти. Згадував про всякі жахіття... як мене вигнали з Гоґвортсу... як помер тато... як я мусив відпустити Норберта.

На його очах виступили сльози. Норбертом звали дракончика, якого Геґрід колись виграв у карти.

— Побудеш там і починаєш забувати, хто ти. Життя втрачає сенс. Я тільки мріяв померти уві сні. Коли мене випустили, я ніби знову си народив, ніби в потічку скупався, мені ще ніколи не було так файно. А ті дементори, до речі, не хтіли мене відпускати.

— Але ж ти був не винний! — здивувалася Герміона.

Геґрід пирхнув.

— Думаєш, їх то цікавит? Доки вони там мають пару сотень людей, щоб висмоктувати з них усю радість, їм наплювати, хто винний, а хто ні.

Геґрід мовчки втупився в кухоль, а тоді тихенько додав:

— Хтів відпустити Бакбика... най би собі десь полетів. Але як пояснити гіпогрифови, що йому треба знайти схованку? І я... я... боюся порушити закон. — Він глянув на друзів

очима, повними сліз. — Не хочу знов потрафити в Азкабан.

*

Хоч відвідини Геґріда були й не дуже радісні, але вони вплинули на Гаррі саме так, як на це сподівалися Рон і Герміона. Він, звичайно, не забув про Блека, але тепер гаряче готувався допомогти Геґрідові виграти суд. На другий день вони втрьох пішли в бібліотеку, і принесли в порожню вітальню цілу гору книжок, які могли знадобитися для захисту Бакбика. Перед палаючим каміном вони гортали сторінки запорошених фоліантів, де описувалися найвідоміші суди над хижими звірями. Час від часу, натрапивши на якусь цікавинку, вони перемовлялися.

— Ось тут є дещо... судовий розгляд 1722 року... але гіпогрифа визнали винним... фу-у, гляньте, що з ним зробили.

— А може, це знадобиться: 1296 року на когось напав мантикор, і його навіть не затримали... ой... ні... не затримали тому, що всі боялися до нього підійти.

А замок тим часом прикрашали до Різдва, незважаючи на те, що милуватися розкішними

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

прикрасами було майже нікому. У коридорах висіли гірлянди гостролиста й омели, лицарські обладунки сяяли загадковим світлом, а у Великій залі виблискували золотистими зірками дванадцять різдвяних ялинок. Коридори просякли спокусливими ароматами святкових наїдків, навіть Skeберс вистромив носа з Ронової кишені і ласо принюхувався.

Різдвяного ранку Рон кинув у Гаррі подушкою і розбудив його.

— Агов! Дарунки!

Гаррі нап'яв окуляри і примружився, щоб краще розгледіти в напівтемряві купку дарунків біля свого ліжка. Рон зі своїх уже здирав обгортки.

— Ще один светр від мами... і знову темно-бордовий... глянь, ти теж, мабуть, отримав светра.

Рон не помилився. Місіс Візлі прислала Гаррі яскраво-червоного плетеного светра з грифіндорським левом на грудях, а ще солодких пиріжків, різдвяного торта й коробочку грильязу. Відсунувши це все, Гаррі побачив на підлозі довгий тонкий пакунок.

— Що це? — поцікавився Рон, тримаючи в руках нові темно-бордові шкарпетки.

«Вогнеблискавка»

— Не знаю.

Гаррі розірвав обгортку і зойкнув — на простирадло випала розкішна, блискуча мітла. Рон упустив шкарпетки і зіскочив з ліжка.

— Не може бути!!! — аж захрип він з подиву.

Це була «Вогнеблискавка», та сама омріяна «Вогнеблискавка», милуватися якою Гаррі ходив щодня, коли мешкав на алеї Діагон. Він узяв мітлу в руки. Відчув, як вібрує держак, і відпустив його. Мітла повисла в повітрі якраз на такій висоті, щоб зручно було сідати. На кінці держака золотів реєстраційний номер, а березові прутики були гладесенькі і обтічні.

— Хто її тобі прислав?

— Глянь, може, там є листівка, — попросив Гаррі.

Рон роздер обгортку.

— Нема. Господи, і хто це вгатив у тебе стільки грошей?

— Ну-у... — сказав ошелешений Гаррі, — б'юся об заклад, що не Дурслі.

— А може, Дамблдор? — припустив Рон, що очманіло крутився довкола «Вогнеблискавки».

— Колись він отак без підпису прислав тобі плащ-невидимку.

— Але то був батьків плащ, — засумнівався

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі. — Дамблдор просто мені його передав. Він не став би витрачати на мене сотні галеонів. Він не може дарувати учням такі шикарні речі.

— Тому він і приховав, що це від нього! — доводив своє Рон. — Щоб, бува, якийсь придурок типу Мелфоя не звинуватив директора, що він має своїх улюбленців. О-о, Гаррі. — розреготався раптом Рон, — уявляєш, коли Мелфой побачить тебе на цьому! Та він вкаляється від заздрості! Це ж мітла міжнародного рівня!

— Я просто не вірю, — шепотів Гаррі, проводячи рукою по «Вогнеблискавці». — Хто?..

Рон так реготав, уявляючи Мелфоя, що аж упав на Гарріне ліжко.

— А я знаю хто! — озвався Рон, стримуючи сміх. — Це міг зробити Люпин!

— Що? — зареготав у відповідь Гаррі. — Люпин? Якби він мав стільки грошей, то купив би собі для початку нову мантію.

— Це так, але він тебе любить, — не поступався Рон. — Його тут не було, коли розбився твій «Німбус», але він, мабуть, про це почув і купив тобі на Діагоні «Вогнеблискавку».

«Вогнеблискавка»

— Як це його тут не було? — здивувався Гаррі. — У день матчу він хворів.

— Так, але в шкільній лікарні його не було, — пояснив Рон. — Я тоді там чистив нічні горщики. Пам'ятаєш Снейпове покарання?

Гаррі насупився.

— Не уявляю... Люпинові така мітла не по кишені.

— Чого це ви тут регочете?

На порозі стояла одягнена в халат Герміона з роздратованим Криволапиком на руках. На котячій шиї висів разочок блискіток.

— Не пускай його сюди! — Рон поспіхом хапнув з ліжка Skeberca і запхав його в кишеню своєї піжами. Та Герміона його не слухала. Вона кинула Криволапика на порожнє Шеймусове ліжко і з роззявленим ротом втупилася у «Вогнеблискавку».

— Ой, Гаррі! Хто ж тобі це прислав?

— Якби ж я знав, — відповів Гаррі. — Там не було ні вітальної листівки, ні чогось іншого.

На його превеликий подив, Герміона спохмурніла й закусила губу.

— Що з тобою? — здивувався Рон.

— Не знаю, — повільно мовила Герміона, — але все це трошки дивно. Це ж, здається,

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

досить добра мітла, правда?

— Та це найкласніша модель! — обурено пояснив Рон.

— Отже, вона дуже дорога.

— Дорожча за всі слизеринські мітли разом узяті!

— Ну... і хто ж міг прислати Гаррі таку дорогу річ і навіть не назватися? — запитала Герміона.

— Кого це цікавить? — нетерпляче сказав Рон. — Слухай, Гаррі, даси спробувати? Можна?

— Я не вважаю, що на цій мітлі можна літати! — різко сказала Герміона.

Гаррі й Рон глянули на неї.

— А що ж Гаррі з нею робити — підлогу підмітати?

Але відповіді йому Герміона не встигла: Криволапик стрибнув із Шеймусового ліжка просто на Рона.

— ЗАБЕРИ... ЙОГО... ЗВІДСИ! — зарепетував Рон.

Криволапикові пазурі вп'ялися в його піжаму, Skeberc кинувся навтьоки і стрибнув Ронові на плече. Рон схопив Skeberca за хвіст і спробував копнути Криволапика ногою, проте

влучив у валізу біля Гарріного ліжка і... застрибав на одній нозі, завиваючи від болю.

Раптом кімнату пронизав металевий свист. Зі старих шкарпеток дядька Вернона викотився стервоскоп, засвітився і закружляв на підлозі. Криволапикова шерсть стала дибки.

— О, я й забув про нього! — Гаррі схилився і підняв стервоскоп. — Я цих шкарпеток ніколи не ношу.

Стервоскоп крутився і свистів у нього на долоні. Криволапик сичав і бризкав слиною.

— Та забери звідси свого кота, Герміоно! — буркнув розлючений Рон, розтираючи пальці на ногах.

Герміона з Криволапиком на руках, що не спускав з Рона жовтих лиховісних очей, вийшла з кімнати.

— Заціди, щоб йому заціпило! — крикнув Рон.

Гаррі знову засунув стервоскоп у шкарпетку і кинув його у валізу. Тепер чулося тільки Ронове покректування від болю й роздратування. Скеберс зіщулився в його долонях. Гаррі давненько не бачив, щоб той

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

вилазив з Ронової кишені, тож був прикро вражений, який він став худючий і облізлий.

— Щось він геть захирів, правда? — запитав Гаррі.

— Це від стресу! — пояснив Рон. — Від того прибацаного котяри!

Але Гаррі пригадав слова господині «Магічного звіринця», що звичайні пацюки живуть не більше трьох років. «Мабуть, Skeберс позбавлений магічної сили,— думав Гаррі, — тому жити йому лишилося зовсім небагато. А Рон хоч і нарікає на нікчемного Skeберса, проте за ним сумуватиме».

Того ранку в грифіндорській вітальні чомусь не відчувалося різдвяного настрою. Герміона замкнула Криволапика в спальні й сердито косилася на Рона за те, що той хотів підгилити її кота. Рон і собі ображено пихкав: Криволапик знову ледь не загриз Skeберса. Гаррі не вдалося їх помирити, тож він почав розглядати свою «Вогнеблискавку», з якою прийшов до вітальні. Герміону чомусь і це дратувало. Вона нічого не казала, але дивилася на мітлу так сердито, мовби й та ворогувала з її котом.

Настала обідня пора, вони спустилися до Великої зали й побачили, що всі столи знову відсунуті до стін, а в центрі стояв один-єдиний стіл, накритий на дванадцять персон. За столом сиділи професори Дамблдор, Макґонегел, Снейп, Спраут, Флитвік і сторож Філч в запліснявілому фраці замість звичного рудого плаща. З ними були тільки троє учнів: двоє переляканих першокласників і понурий п'ятикласник

зі Слизерину.

— Веселого Різдва! — привітав Дамблдор Гаррі, Рона й Герміону. — Нас тут так мало, що не було сенсу виставляти всі столи... сідайте, сідайте!

Друзі вместилися разом скраю столу.

— Хлопавки! — завзято вигукнув Дамблдор і простяг Снейпові велику сріблясту. Той неохоче взяв її і потяг за нитку. Пролунав постріл, наче з рушниці, а з хлопавки вилетів гостроверхий відьомський капелюшок з плюшевим яструбом на вершку.

Гаррі згадав ховчика, і вони з Роном обидва усміхнулися. Снейп стис губи і підштовхнув капелюшок Дамблдорові, котрий миттю надів його замість свого.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Смачного! — запросив він усіх до обіду, сяючи усмішкою.

Коли Гаррі накладав собі смаженої картоплі, двері знову відчинилися і в залу, мов на коліщатках, впливла професорка Трелоні. Задля такої okazji вона вдяглася в зелену сукню з блискітками і тепер ще більше скидалася на велику яскраву комаху.

— Сивіло, яка приємна несподіванка! — підвівся з-за столу Дамблдор.

— Я споглядала магічний кристал, директоре, — мовила професорка Трелоні своїм містичним потойбічним голосом, — і на превеликий подив побачила себе: я покидаю свою самотню трапезу і приєднуюся до вас. Хіба могла я опиратися велінню долі? Я відразу поспішила сюди, і дуже перепрошую за спізнення.

— Нічого, нічого, — приказував Дамблдор, поблискуючи очима. — Зараз я влаштую тобі крісло.

І він чарівною паличкою накреслив у повітрі крісло, яке, перекрутившись кілька разів, приземлилося між професорами Снейпом і Макґонегел. Однак професорка Трелоні не

«Вогнеблискавка»

квапилася сідати. Вона обвела всіх своїми величезним очима і раптом тихенько зойкнула.

— Ой, я не посмію сідати, директоре! Нас тоді буде тринадцятеро! Що може бути гірше?! Не забувайте: коли тринадцять осіб обідають разом, хто перший підведеться, той перший і помре!

— Ми ризикнемо, Сивіло, — нетерпляче озвалася професорка Макґонеґел. — Сідай, бо захолоне індичка.

Професорка Трелоні, трошки повагавшись, опустилася в порожнє крісло. Вона заплющила очі й міцно стисла губи, мовби чекала, що в стіл зараз влучить блискавка. Професорка Макґонеґел піднесла до супниці ополоника.

— Бажаєш потрушків, Сивіло?

Але Трелоні мовби й не чула. Вона розплющила очі, глянула довкола й поцікавилась:

— А де ж наш любий професор Люпин?

— Боюся, що він знову занедужав, — сказав Дамблдор, припрошуючи всіх до трапези. — От бідолаха: захворіти на саме Різдво!

— Але ж ти, Сивіло, мусила про це знати? — підняла брови професорка Макґонеґел.

Трелоні кинула на неї холодний погляд.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Авжеж, я знала, Мінерво. Але не стану ж я хизуватися перед вами своїми знаннями. Я рідко демонструю свій дар володіння Внутрішнім Оком. Навіщо дратувати інших?

— Он воно що! — в'їдливо мовила Макґонеґел.

— Якщо хочеш знати, Мінерво, — в голосі професорки Трелоні зненацька пропала звична потойбічність, — я бачила, що бідолашному Люпину не довго ще бути з нами. Здається, він і сам це усвідомлює. Коли я запропонувала йому погадати на кришталевій кулі, він просто втік.

— Уявіть собі! — зіронізувала Макґонеґел.

— Сумніваюся, що професорові Люпину загрожує якась небезпека, — бадьорим, але різкішим, ніж завше, голосом втрутився Дамблдор, поклавши край сварці між двома професорками. — Северусе, ти приготував для нього зілля?

— Так, директоре, — відповів Снейп.

— От і добре! — зрадів Дамблдор. — Отже, він швидко одужає. Дереку, а чи куштував ти ці мисливські ковбаски? Вони такі, що пальчики оближеш.

Хлопчина-першокласник яскраво почервонів — адже Дамблдор звернувся безпосередньо

до нього! — і тремтячими руками присунув тарілку з ковбасками.

Впродовж усієї двогодинної різдвяної трапези професорка Трелоні поводитися майже нормально. Гаррі й Рон у капелюхах, що вилетіли з хлопавок, мало не лускали від скуштованих страв. Вони перші підвелися з-за столу. І тут Трелоні голосно вигукнула.

— Любі мої! Хто з вас підвівся перший? Хто?

— Не знаю, — завагався Рон, тривожно глянувши на Гаррі.

— Не думаю, що це має якесь значення, — холодно мовила професорка Макґонегел. — Хіба що за дверима причаївся божевільний лісоруб, готовий зітнути голову першому, хто звідси вийде.

Зареготав навіть Рон. Професорка Трелоні була ображена до глибини душі.

— Ідемо? — звернувся Гаррі до Герміони.

— Ні, — буркнула Герміона. — Я хочу сказати два слова професорці Макґонегел.

— Мабуть, хоче записатися ще на кілька уроків, — позіхнув Рон, коли вони вийшли у вестибюль, не помітивши жодного божевільного лісоруба.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

На портреті біля входу сер Кадоган святкував Різдво в компанії кількох ченців і колишніх директорів Гоґвортсу, а також зі своїм товстеньким коником.

Він підняв забороло шолома і привітав їх сулійкою медовухи.

— Веселого... гик... Різдва! Пароль?..

— Шолудива шавка, — сказав Рон.

— Сам такий, добродію! — заревів сер Кадоган, і портрет відхилився.

Гаррі узяв зі спальні свою «Вогнеблискавку» і «Набір для обслуговування мітли» — Герміонин дарунок на день народження — і заніс це все у вітальню. Там почав доскіпливо роздивлятися «Вогнеблискавку». Але на мітлі не було жодного зігнутого прутика, а держак сяяв так, що й натирати не треба. Гаррі з Роном посідали й не могли намілуватися диво-мітлою. Аж тут відчинився портретний отвір і до вітальні зайшла Герміона у супроводі професорки Макґонегел.

Хоч Макґонегел і була вихователькою грифіндорського гуртожитку, Гаррі бачив її тут лише раз: тоді вона прийшла з дуже серйозним повідомленням. Хлопці глянули на неї, не випускаючи з рук «Вогнеблискавки».

Герміона обійшла їх, сіла в крісло, взяла першу-ліпшу книжку і сховала за нею обличчя.

— То це вона і є? — поцікавилася професорка Макґонегел, придивляючись до «Вогнеблискавки». — Міс Грейнджер щойно мені сказала, що тобі, Поттере, подарували мітлу.

Гаррі й Рон зиркнули на Герміону. З-за книги — Герміона тримала її догори дриґом — виднілося лише її почервоніле чоло.

— Можна? — запитала професорка Макґонегел. Не чекаючи згоди, вона вихопила «Вогнеблискавку» з їхніх рук і прискіпливо її оглянула. — Гм-м... І не було ні записки, ні картки... Взагалі нічого?

— Нічого, — тихо озвався Гаррі.

— Зрозуміло... — мовила професорка Макґонегел. — На жаль, Поттере, мені доведеться її в тебе забрати.

— Щ-що? — ледве звівся на ноги Гаррі. — Але чому?

— Треба перевірити, чи на ній немає закляття, — пояснила Макґонегел. — Звісно, я тут не фахівець, але мадам Гуч і професор Флитвік, гадаю, її розберуть.

— Розберуть? — перепитав Рон таким тоном, ніби професорка Макґонегел збожеволіла.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— На це піде всього кілька тижнів, — додала професорка. — Ти її отримаєш, щойно ми переконаємося, що з нею все гаразд.

— Але ж вона цілком нормальна! — вигукнув Гаррі тремтячим голосом. — Чесно, пані професорко.

— А як ти знаєш, Поттере? — лагідно заперечила Макґонеґел. — Ти ж на ній ще не літав. І доки ми не пересвідчимось, що вона не зачарована, про це не може бути й мови. Я триматиму тебе в курсі справи.

Професорка Макґонеґел крутнулася на підборах і вийшла з «Вогнеблискавкою» крізь отвір за портретом. Гаррі дивився їй услід, стискаючи в руці баночку з лаком. Рон підступив до Герміони.

— Якого біса ти побігла до неї?

Герміона пожбурила книжку. Її обличчя ще й досі палало, але вона рішуче скочила на ноги і стала перед Роном.

— Бо я подумала... і професорка Макґонеґел зі мною погодилась... що цю мітлу для Гаррі міг прислати Сіріус Блек!

— РОЗДІЛ ДВАНАДЦЯТИЙ —

Патронус

Гаррі розумів, що Герміона зробила це з найкращих міркувань, проте все одно на неї сердився. Кілька годин він був власником найкращої в світі мітли, і ось тепер, дякуючи Герміоні, навіть не знав, чи ще колись її побачить. Гаррі не сумнівався, що зараз із «Вогнеблискавкою» все гаразд, але що з нею буде після всіх отих перевірок?

Рон з люті аж клекотав. Розбирати новісіньку «Вогнеблискавку»! Та ж це справжній злочин!

Герміона, що й далі була переконана у своїй правоті, перестала бувати у вітальні. «Мабуть, закопалася в бібліотеці» — вирішили хлопці і навіть не переконували її повернутися. Тож вони утрюх лише зраділи, коли після Нового року грифіндорська вежа знову наповнилася учнівським галасом.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Увечері перед початком семестру Вуд розшукав Гаррі.

— Гарно провів Різдво? — поцікавився він і, не чекаючи відповіді, тихо проказав: — Гаррі, я тут ціле Різдво розмірковував... Після останнього матчу... ти розумієш... Якщо дементори припруться на наступну гру... маю на увазі, що... не можна дозволити, щоб ти... ну...

Вуд зніяковіло замовк.

— Я теж про це думав, — швиденько промовив Гаррі. — Професор Люпин обіцяв, що навчить мене, як протистояти дементорам. Цього тижня ми починаємо з ним заняття: після Різдва він матиме трохи вільного часу.

— Ага-а! — зрадів Вуд. — Ну, тоді... Я справді не хотів би втрачати такого ловця, як ти, Гаррі. А ти вже замовив собі нову мітлу?

— Ні, — сказав Гаррі.

— Ти що?! Треба поспішати! З твоєю драндулетною «Падучою зорею» у матчі проти Рейвенклову нам нічого не світить!

— Йому подарували на Різдво «Вогнеблискавку», — повідомив Рон.

— «Вогнеблискавку»?!! Та ні!.. Ти серйозно? Сп... справжню «Вогнеблискавку»?!

— Не радій так, Олівере, — понуро мовив Гаррі. — У мене її більше нема. Її... конфіскували. Перевіряють, чи її, бува, хтось не заляв.

— Заляв? Та хто б її міг залясти?

— Сіріус Блек, — зітхнув Гаррі. — Кажуть, він за мною полює. І Макґонегел вирішила, що це він міг її прислати.

Пропустивши повз вуха звістку, що знаменитий убивця полює на його ловця, Вуд вигукнув:

— Але ж Блек не міг купити «Вогнеблискавку»! Він від усіх ховається! Його розшукує вся країна! Він що, просто так зайшов у «Все для квідичу» і купив мітлу?

— Я розумію, — погодився Гаррі, — але Макґонегел однак хоче її розібрати.

Вуд зблід.

— Ні, я з нею побалакаю, Гаррі, — пообіцяв він. — Я відкрию їй очі. «Вогнеблискавка»!.. Справжня «Вогнеблискавка» в нашій команді!.. Та Макґонегел не менше за нас хоче, щоб Грифіндор переміг!.. Я їй розкрию очі. «Вогнеблискавка»...

*

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

На другий день почалися уроки. Холодного січневого ранку ніхто не горів бажанням мерзнути аж дві години у відкритому полі, але Геґрід потішив їх вогнищем із саламандрами. Учні навіть не помітили, як пролетів цей веселий урок. Вони збирали хмиз і підкидали його в багаття, де вогнетривкі саламандри звивалися й підстрибували на палаючих колодах і жаринах. Зате перший урок віщування в новому семестрі був не таким веселим. Професорка Трелоні почала навчати їх хіромантії. Глянувши на долоню Гаррі, вона безапеляційно запевнила, що такої короткої лінії життя вона ще ніколи не бачила.

Але Гаррі з нетерпінням чекав уроку захисту від темних мистецтв. Після розмови з Вудом він прагнув якнайшвидше осягнути антидементорські навики.

— Так, так, — мовив Люпин, коли наприкінці уроку Гаррі нагадав йому про обіцяне. — Дай-но гляну. Чи будеш ти вільний о восьмій вечора в четвер? Кабінет історії магії доволі просторий. Я обміркую, як це краще зробити. Ми ж не приведемо туди справжнього дементора.

— А вигляд у нього все ж нездоровий, —

сказав Рон, коли вони йшли на вечерю. — Як гадаєш, що з ним таке?

— Тьху! — раптом почули вони за спинами. То була Герміона. Вона сиділа під лицарем в обладунках і перепаковувала портфель, у якому було так багато книжок, що він ніяк не закривався.

— Чого ти на нас плюєшся? — роздратувався Рон.

— Чого б це я плювалася, — зарозуміло пирхнула Герміона, закидаючи портфель на плече.

— Я чув! — наполягав Рон. — Я запитав, що сталося з Люпином, а ти...

— А хіба не зрозуміло? — з нечуваною зверхністю запитала Герміона.

— Не хочеш казати, то й не треба!

— Ну й чудово! — Герміона задерла носа й пішла.

— Нічого вона не знає, — обурено глянув їй услід Рон. — Просто хоче, щоб ми знову почали з нею розмовляти.

*

О восьмій вечора в четвер Гаррі вийшов із грифіндорської вежі й подався до кабінету

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

історії магії. Там було темно й порожньо. Гаррі дістав паличку і засвітив лампи. Не минуло й п'яти хвилин, як зайшов професор Люпин і поставив на стіл професора Бінса великий ящик.

— Що це таке? — поцікавився Гаррі.

— Ще один ховчик, — пояснив Люпин, скидаючи плаща. — Я ще у вівторок обнишпорив увесь замок і, на превелике щастя, у Філчевій шафі з документами знайшов оцього. Тепер у нас буде майже справжній дементор. Ховчик перетвориться на нього, щойно тебе побачить. От ми на ньому й потренуємось. А між заняттями ховчик житиме в моїм кабінеті — там під столом є шафка, яка йому сподобається.

— Добре, — сказав Гаррі, намагаючись приховати хвилювання і вдаючи, ніби він дуже втішений.

— Отож... — професор Люпин дістав свою чарівну паличку і кивнув Гаррі, щоб він зробив те саме. — Закляття, якого я спробую тебе навчити, Гаррі, належить до вищої магії — тут його не вивчають. Називається воно «Патронус».

— І як воно діє? — занервував Гаррі.

Патронус

— Ну, коли воно спрацьовує, то з'являється вичаклуваний патронус, — пояснив Люпин. — Це ніби такий охоронець... такий щит між тобою і дементором... одне слово — антидементор.

Гаррі раптом уявив, як він ховається за величезною, завбільшки з Геґріда, постаттю, що тримає в руці здоровенну довбню. Професор Люпин вів далі:

— Патронус — це втілення позитивної енергії, тих відчуттів, що служать поживою для дементорів, тобто надії, радості, бажання жити. Але, на відміну від людини, патронус зовсім не відчуває відчаю, тому дементори не здатні йому зашкодити. Проте мушу попередити, Гаррі: це закляття може виявитися для тебе заскладним. Воно не під силу навіть багатьом досвідченим чарівникам.

— А як виглядає патронус? — поцікавився Гаррі.

— Кожен по різному, залежно від чарівника, що його викликає.

— А як його викликати?

— За допомогою магічної формули, яка спрацьовує лише тоді, коли зумієш цілковито зосередитися на своєму найщасливішому спогаді.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі почав згадувати щасливі моменти свого життя. Зрозуміло, коли він жив з Дурсями, нічого такого не було. Подумав про Гоґвортс і згадав свій перший політ на мітлі.

— Гаразд, — сказав він, намагаючись якнайвиразніше пережити те дивовижне відчуття...

— А магічна формула звучить так... — прокашлявся Люпин, — *Експекто патронум!*

— *Експекто патронум*, — ледь чутно повторив Гаррі. — *Експекто патронум...*

— Ти добре зосередився на щасливому спогаді?

— Ну... так. — відповів Гаррі, знову уявляючи той перший політ. — *Експектопатроно... ні, патронум... вибачте... експекто патронум... експекто патронум...*

Зненацька з кінчика його чарівної палички вирвалося щось подібне на струмисько сріблястого газу.

— Ви бачили? — схвильовано запитав Гаррі. — Щось відбулося!

— Дуже добре, — усміхнувся Люпин. — Ну, що ж... ти готовий випробувати це на дементорі?

— Так, — відповів Гаррі. Він міцно стиснув

Патронус

чарівну паличку і став у центрі порожнього класу. Намагався думати тільки про політ, але йому щось заважало.

Будь-якої миті він може знову почути свою маму. Але не можна про це думати, бо тоді він *справді її* почує, а він цього не хоче. Чи, може, хоче?..

Люпин ухопився за накривку ящика і смикнув її на себе.

З ящика поволі підвівся дементор. Його приховане каптуром обличчя було звернене до Гаррі, а лискуча, вкрита струпами рука трималася за плащ. Світло замерехтіло і згасло. Дементор, важко і хрипко дихаючи, почав повільно насуватися на нього. На Гаррі накотилася хвиля крижаного холоду.

— *Експекто патронум!* — заверещав Гаррі.
— *Експекто патронум! Експекто...*

Але кімната разом з дементором уже почала розпливатися, Гаррі знову провалювався крізь густий білий туман, а голос матері відлунював гучніше, ніж будь-коли.

— *Не Гаррі! Не Гаррі! Благаю... я зроблю все, що треба!*

— *Відійди... відійди, дівчисько...*

— *Гаррі...*

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі здригнувся й опритомнів. Він лежав горілиць на підлозі. У класі знову світилося. Гаррі не потрібно було питати, що сталося.

— Вибачте, — прошепотів він і сів, відчуваючи під окулярами крапельки поту.

— Усе гаразд? — запитав Люпин.

— Так. — Гаррі притулився до парти.

— На. — Люпин дав йому шоколадну жабку. — З'їж перед наступною спробою. Я знав, що з першого разу не вийде, і був би вражений, якби вийшло.

— Щоразу гірше, — проказав Гаррі, відкушуючи голову жабки. — Вона тепер кричала ще голосніше... а також він... Волдеморт...

Люпин зблід ще більше, ніж завжди.

— Гаррі, якщо не хочеш продовжувати, я тебе чудово зрозумію.

— Хочу! — рішуче вигукнув Гаррі і кинув у рот усю жабку. — Я мушу! А раптом дементори з'являться на матч із Рейвенкловом? Я не маю права знову впасти. Якщо ми програємо, нам не бачити кубка з квідичу!

— Ну, що ж... — сказав Люпин. — Спробуй вибрати інший щасливий спогад. Цей, мабуть, був недостатньо яскравий.

Патронус

Гаррі замислився і вирішив, що спогад про те, як вони торік виграли чемпіонат гуртожитків, поза сумнівом, найщасливіший. Він знову міцно стиснув чарівну паличку і вийшов на середину класу.

— Готовий? — запитав Люпин, ухопившись за накривку ящика.

— Готовий, — відповів Гаррі, щосили намагаючись уявляти тільки щасливу перемогу Грифіндору і не думати про те, що станеться, коли відкриється ящик.

— Давай! — вигукнув Люпин, відкидаючи накривку.

У кімнаті знову запанували темрява і крижаний холод. Дементор насувався на нього, хрипко дихаючи і простягаючи свою гнилу руку.

— *Експекто патронум!* — заволав Гаррі. — *Експекто патронум! Експекто пат...*

Білий туман затьмарив йому розум... довкола рухалися великі розмиті форми... потім пролунав новий голос — голос чоловіка, що панічно кричав.

— *Лілі, бери Гаррі й тікай! Це він!.. Біжи! Тікай! Я його затримаю...*

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Було чути, як хтось вибігає з кімнати... раптом відчиняються двері... лунає пронизливий регіт...

— Гаррі! Гаррі... отямся.

Люпин щосили бив його по щоках. Цього разу минула ціла хвилина, поки Гаррі збагнув, чого він лежить на запорошеній підлозі класу.

— Я чув свого тата, — пробурмотів він. — Я вперше його почув... він намагався зупинити Волдеморта... щоб мама встигла втекти.

Гаррі раптом усвідомив, що піт на його обличчі змішався зі слізьми. Він нахилився, ніби, щоб зав'язати шнурки, а сам непомітно витер мантією слюзи.

— Ти чув Джеймса? — якимось дивним голосом перепитав Люпин.

— Так... — глянув на нього Гаррі. — А що... хіба ви знали мого тата?

— Я... я добре його знав, — відповів Люпин. — Ми в Гоґвортсі товаришували. Слухай, Гаррі... мабуть, на сьогодні досить. Це закляття неймовірно складне. Дарма я піддав тебе такому випробу...

— Ні! — вигукнув Гаррі і звівся на ноги. — Ще одну спробу! Мабуть, я пригадую не найщасливіші моменти, ось у чому річ. Зачекайте.

Він почав напружено думати. По-справжньому щасливий-щасливий спогад... такий, щоб міг перетворитися на доброго й могутнього патронуса.

О!.. Та мить, коли він уперше довідався, що він чарівник і поїде від Дурслів у Гогвортс! Якщо й це не найщасливіший спогад, тоді навряд чи й були в нього ще щасливіші. Гаррі зібрав усі сили і зосередився на тих своїх відчуттях, коли збагнув, що покидає Прівіт-драйв. Звівся на ноги і знову став перед ящиком.

— Готовий? — запитав Люпин, що й сам був не радий з цього всього. — Зосередився? Гарзд... давай!

Він утретє відкинув накривку, і з ящика виліз дементор. Кімната стала темною і холодною.

— *ЕКСПЕКТО ПАТРОНУМ!* — заревів Гаррі. — *ЕКСПЕКТО ПАТРОНУМ! ЕКСПЕКТО ПАТРОНУМ!*

У нього в голові знову залунав крик... але цього разу здалося, ніби він долинає з поганенького радіоприймача. Тихіше, гучніше, знову тихіше... але він продовжував бачити дементора... той зупинився... і раптом з кінця Гарріної палички вилетіла величезна срібляста тінь, що зависла між ним і дементором. У

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі дрижали ноги, але він стояв, не падав, хоч і не знав, чи довго зуміє так протриматися.

— *Рідікулюс!* — крикнув Люпин і стрибнув уперед.

Щось голосно ляснуло, і патронус щез разом з дементором. Гаррі впав у крісло, відчуваючи таку втому, мовби щойно пробіг два кілометри. Краєм ока бачив, як професор Люпин наставив на ховчика чарівну паличку (той знову перетворився на сріблясту кулю) і загнав його назад у ящик.

— Прекрасно! — вигукнув Люпин, підходячи до Гаррі. — Прекрасно, Гаррі! Ну й початок!

— Може, ще одну спробу? Одненьку?

— Не тепер, — рішуче заперечив Люпин. — На сьогодні цілком досить. На.

Він простяг Гаррі великий шматок найкращого медоворучького шоколаду.

— З'їж усе, щоб мадам Помфрі не пила з мене кров. То що — наступного четверга о цій самій годині?

— Добре! — сказав Гаррі і відкусив шматочок шоколаду. Люпин загасив світло.

— Пане професоре! — Гаррі щось згадав. — Якщо ви знали мого тата, то musiли знати й Сіріуса Блека?

Люпин хапливо обернувся.

— Чого ти так думаєш? — різко спитав він.

— Та просто... тобто я знаю, що вони теж товаришували в Гоґвортсі.

Люпин полегшено зітхнув.

— Так, я його знав, — коротко сказав він. — Або думав, що знав... Але тобі час бігти, вже пізно.

Гаррі вийшов з класу, пройшов коридором і завернув за ріг. Там присів за постаттю лицаря в обладунках, щоб доїсти шоколад. «Мабуть, не варто було згадувати Блека: Люпин явно не хотів говорити на цю тему».

Гаррі знову поплинув думками до мами й тата. Незважаючи на шоколад, він почувався абсолютно виснаженим. Слухати передсмертні крики батьків — що могло бути гірше? Проте це вперше він чув їхні голоси, якщо, звичайно, не брати до уваги часу, коли був немовлям. Але Гаррі розумів: якщо в ньому й далі житиме бажання чути ці голоси, то йому ніколи не вдасться вичаклувати сильного патронуса й перемогти дементорів.

— Вони мертві, — твердо вимовив він. — Вони мертві, і скільки не прислухайся до їхніх

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

голосів, вони не оживуть. Мусиш взяти себе в руки, якщо хочеш виграти Кубок.

Він встав, кинув у рот останній шматочок шоколаду і подався до Ґрифіндорської вежі.

*

Через тиждень після початку семестру Рейвенклов зустрівся зі Слизерином. Переміг Слизерин, хоч перевага була й незначна. Вуд був переконаний, що це їм на руку. Якщо Ґрифіндор теж виграє у Рейвенклову — друге місце їм забезпечено. Вуд збільшив кількість тренувань до п'яти на тиждень. Це означало, що на домашні завдання у Гаррі залишався всього один вечір, адже щочетверга Люпин навчав його боротьби з дементорами, і це виснажувало найбільше. Але Гаррі все одно не здавався таким знервованим, як Герміона, яка вже ледве витримувала своє перевантаження додатковими предметами. Щовечора вона сиділа в кутку вітальні, а кілька столів довкола неї були завалені книжками, картами з числомагії, словниками стародавніх рун, схемами із зображеннями маґлів, що піднімали тягарі, і сувоями довжелезних пергаментів.

Вона майже ні з ким не розмовляла й огризалася, коли хтось відвертав її увагу.

— І як це їй вдається? — звернувся Рон одного вечора до Гаррі, який закінчував нудний реферат для Снейпа про отрути, що не залишають сліду.

Гаррі підняв голову. Герміону ледве було видно за стосом книжок.

— Що, вдається?

— Встигати на всі уроки! — пояснив Рон. — Я чув, як вона зранку розмовляла з професоркою Вектор, викладачкою числомагії. Вони обговорювали вчорашній урок, але ж Герміона не могла там бути, бо сиділа з нами на догляді за магічними істотами! А Ерні Макмілан каже, що вона не пропустила жодного маґлознавства, хоч вони відбуваються одночасно з віщуванням, яке вона теж ніколи не пропускає!

Гаррі не було коли розгадувати загадку Герміоніного розкладу, бо він саме мучився над дурнувтим Снейповим рефератом. Та наступної секунди його знову відволікли — цього разу Вуд.

— Погані новини, Гаррі. Я щойно говорив з професоркою Макґонегел про «Вогнеблискавку».

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Вона... е-е... трохи на мене кричала. Сказала, що в мене хибні пріоритети. Вона вирішила, що мене більше хвилює кубок, ніж твоє життя. А що я такого сказав? — «Не біда, що мітла скине Гаррі, головне, щоб він першим зловив сніча». — Вуд здивовано стеноу плечима. — Вона зняла такий лемент... ніби я сказав щось жахливе. Я спитав, скільки вони ще триматимуть мітлу. — Вуд насупився, передражнюючи суворий голос професорки Макґонегел: — «Рівно стільки, скільки буде потрібно!» — Знаєш, Гаррі, я думаю, що тобі треба замовити нову мітлу. Там на останній сторінці «Чарівної мітли» є бланк замовлень. Гарно, якби ти купив «Німбус-2001» — такий, як у Мелфоя.

— Я ніколи не літатиму на такому самому, як Мелфой, — рішуче заперечив Гаррі.

*

Січень непомітно перейшов у лютий, але холод залишався незмінним. Наближався матч із Рейвенкловом, а Гаррі ще й досі не замовив нової мітли. Після кожного уроку трансфігурації він розпитував професорку Макґонегел, чи готова «Вогнеблискавка». Рон,

Патронус

хвилюючись, стояв поруч, а Герміона, відвернувшись, проходила повз них.

— Ні, Поттере, ще не готова, — сказала Макґонґел, мабуть, уже вдвадцяте. — Ми вже знаємо, що там немає типових заклять, але професор Флитвік допускає, що вона зачаклована на так зване «жбурляття». Я відразу повідомлю, коли ми все завершимо. А поки що прошу дати мені спокій.

Та найгірше було те, що заняття з Люпином проходили не так успішно, як сподівався Гаррі. Він поступово навчився при появі дементора-ховчика викликати невиразну сріблясту тінь, але цей його патронус був заслабким, щоб дементора відігнати. Він просто висів напівпрозорою хмаринкою і неймовірно виснажував його. Гаррі сердився сам на себе: він не міг побороти прихованого бажання знову почути голоси своїх батьків.

— Ти надто вимогливий до себе, — суворо дорікнув йому Люпин на четвертому занятті. — Для тринадцятирічного чарівника навіть примарний патронус — величезне досягнення. Ти ж більше не зомліваєш!

— Я думав, що патронус буде... атакувати дементора, — пригнічено мовив Гаррі. —

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Прожене його.

— Справжній патронус так і робить, — пояснив Люпин. — Але за такий короткий час ти й так багато досяг. Якщо дементори з'являться на наступному матчі, ти зможеш їх трохи затримати й нормально приземлитися.

— Ви ж казали, що коли їх багато — з ними важче впоратись, — засумнівався Гаррі.

— Яв тобі цілком упевнений, — усміхнувся Люпин. — Ось бери... ти заслужив цей напій. Це з «Трьох мітел», ти ще такого не куштував.

Люпин вийняв з портфеля дві пляшчини.

— Маслопиво! — вирвалося в Гаррі. — Я його так люблю!

Люпин здивовано підняв брови.

— Е-е... Рон з Герміоною приносили мені з Гоґсміда, — швиденько збрехав Гаррі.

— Ага-а, — сказав Люпин з дещо підозрілим виглядом. — Випиймо за перемогу Грифіндору над Рейвенкловом! Хоч мені як учителю і не личить вболівати за якусь одну команду...— додав він поспіхом.

Вони мовчки цмулили маслопиво, і тут Гаррі вирішив спитати про те, що давно вже його турбувало.

— А що в дементора під каптуром?

Професор Люпин замислено відставив пляшку.
— Гм-м... Бачиш, ті, хто справді знають, ніколи нам про це не розкажуть. Розумієш, дементор відкидає свій каптур тільки для того, щоб застосувати свою останню і найстрашнішу зброю.

— Яку зброю?

— Її називають Цілунком дементора, — пояснив Люпин з кривою посмішкою. — Дементори застосовують її до тих, кого хочуть остаточно знищити. Я допускаю, що там під каптуром має бути щось подібне до рота, адже вони притискаються щелепами до вуст своєї жертви і висмоктують з неї душу.

Гаррі ледь не захлинувся маслопивом.

— Що?.. Вони вбивають?..

— Та ні, — відповів Люпин. — Значно гірше. Знаєш, людина може існувати й без душі, поки в неї діють мозок і серце. Але вона більше нічого не відчуває, не має ніяких спогадів... нічого. Ти просто... існуєш. Як порожня мушля. А твоя душа назавжди втрачена... вона зникла.

Люпин відпив ще трохи маслопива.

— Така ж доля чекає на Сіріуса Блека. Сьогодні про це написали в «Щоденному

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

віщуні». Міністерство дало дементорам дозвіл виконати Цілунок, коли його знайдуть.

Гаррі приголомшено сидів, уявляючи тих, кому висмоктують через вуста душу. А тоді подумав про Блека.

— Він заслужив на це, — вирвалося в нього.

— Ти так гадаєш? — перепитав Люпин. — Ти справді думаєш, що можна заслужити такої кари?

— Так, — не роздумуючи, вигукнув Гаррі. — За... за певні злочини.

Йому коштувало величезних зусиль не переповісти Люпинові розмову про Блека, підслухану в «Трьох мітлах», про те, як Блек зрадив його маму й тата, але тоді йому довелося б зізнатися, що він без дозволу побував у Гоґсміді. А Люпинові це, звісно, не дуже сподобається. Тому Гаррі допив своє маслопиво, подякував Люпинові і вийшов з кабінету історії магії.

Гаррі вже навіть шкодував, що почав розпитувати про дементорів каптур, адже відповідь виявилася просто жахнучою. Він так заглибився в неприємні думки, уявляючи, що може відчувати людина, коли з неї

висмоктують душу, що ненароком зіштовхнувся на сходах з професоркою Макґонеґел.

— Треба ж дивитися, Поттере, куди йдеш!

— Вибачте, пані професорко.

— А я власне шукала тебе у вітальні. Ось, тримай, ми все перевірили і не знайшли нічого небезпечного... ти маєш якогось дуже доброго приятеля, Поттере.

У Гаррі відвисла щелепа: професорка Макґонеґел простягла його омріяну «Вогнеблискавку».

— Я можу її взяти? — ледь чутно запитав Гаррі. — Серйозно?

— Серйозно, — усміхнулася Макґонеґел. — Перед суботнім матчем тобі треба звикнути до неї, чи не так? І ще, Поттере... *постарайся* виграти цю гру, гаразд? Бо інакше ми восьмий рік поспіль не будемо мати шансів на кубок, про що мені вчора люб'язно нагадав професор Снейп.

Онiмiлий Гаррі поніс свою «Вогнеблискавку» до ґрифіндорської вежі. Завернувши за ріг, побачив Рона, що мчав до нього, усміхаючись від вуха до вуха.

— Вона її віддала? Фантастично! Слухай, а можна мені на ній політати? Завтра?

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Звичайно... без питань, — відповів Гаррі, чие серце мало не вистрибувало з грудей. — Знаєш, давай помиримося з Герміоною. Вона ж хотіла як краще.

— Ну, добре, — погодився Рон. — Вона у вітальні... працює, щоб не знудьгуватися...

Вони звернули в коридор, що вів до грифіндорської вежі, і побачили Невіла Лонгботома. Він благав сера Кадоґана, щоб той його впустив.

— Я записав їх на папірець, — ледь не плакав Невіл, — але десь його загубив!..

— Знайома баєчка! — ревів сер Кадоґан. Тут він зауважив Гаррі й Рона. — Доброго вам надвечір'ячка, мої шляхетні паничі! Порубайте цього негідника! Він прагне силою прорватися до вашого прихистку!

— Ой, годі, — скривився Рон, підійшовши до них.

— Я загубив паролі! — розпачливо простогнав Невіл. — Я вициганив у нього всі паролі на цей тиждень — він же ж їх постійно міняє, і ось маєш — загубив!

— «Криве шило», — сказав Гаррі серові Кадоґану, і той вельми розчаровано й неохоче посунувся вбік і пропустив їх до вітальні.

Голови всіх присутніх миттю повернулися до них, і кімнату наповнив збуджений гомін. Усі оточили Гаррі і зачудовано дивилися на його «Вогнеблискавку».

— Гаррі, як ти її дістав?

— Даси політати?

— Ти вже її випробовував, Гаррі?

— Тепер рейвенкловцям гаплик! Вони ж усі на «Клінсвіпах-7»!

— Гаррі, дай хоч *потримати!*

Хвилин з десять «Вогнеблискавку» передавали з рук у руки, оглядаючи з усіх боків. Врешті юрба поволі розсмокталася, і Гаррі з Роном побачили Герміону. Вона єдина не підбігла до них. Схилившись над домашнім завданням, Герміона старанно уникала їхніх поглядів. Гаррі з Роном підійшли до її столу, і лише тоді вона відірвалася від підручників.

— Мені її повернули, — усміхнувся Гаррі і показав «Вогнеблискавку».

— Бач, Герміоно? З нею було все о'кей! — сказав Рон.

— Ну... але ж могло й *не бути!* — буркнула Герміона. — Тепер ти принаймні впевнений, що вона безпечна!

— Ну... так, — погодився Гаррі. — Піду

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

віднесу її до спальні.

— Давай, я віднесу! — зголосився Рон. — Мені однак треба дати Скеберсові тонізуючий засіб.

Він обережно взяв «Вогнеблискавку», наче вона була зроблена зі скла, і поніс її нагору.

— Можна біля тебе сісти? — запитав Гаррі Герміону.

— Звісно, — відказала Герміона, забираючи зі стільця величезну гору пергаменту.

Гаррі глянув на захаращений стіл, на довжелезний реферат з числомагії, на ще довший реферат з магло знавства («Чому магли користуються електрикою?») і на переклад стародавніх рун, над яким зараз працювала Герміона.

— Як ти все встигаєш? — поцікавився Гаррі.

— Ну... знаєш... багато працюю, — пояснила Герміона.

Гаррі бачив, що вона виснажена не менше за Люпина.

— А чом би тобі не відмовитись від кількох предметів? — здивувався Гаррі, бачачи, як вона перекидає цілий стос книжок у пошуках словника стародавніх рун.

— Це неможливо! — обурилася Герміона.

— Числомагія — це просто жах! — скривився Гаррі, глянувши на неймовірно заплутану цифрову карту.

— Ти що, це ж так цікаво! — щиро здивувалася Герміона. — Це мій улюблений предмет! Це...

Але Гаррі так і не довідався, що такого особливого було в числомагії. Тієї самої миті з хлопчачої спальні долинув приглушений крик. Усі, хто був у вітальні, завмерли й нажахано глянули туди. Почулися швидкі кроки, а тоді перед ними з'явився Рон з простирадлом у руках.

— ГЛЯНЬ! — заверещав він, підбігаючи до Герміониного столу. — ГЛЯНЬ! — трусив він простирадлом перед її обличчям.

— Роне, що?..

— СКЕБЕРС! ГЛЯНЬ!.. СКЕБЕРС!

Герміона злякано відсахнулася. Гаррі подивився на простирадло. Воно було заляпане чимось червоним, дуже схожим на...

— КРОВ! — заверещав Рон у мертвій тиші. — ВІН ЗНИК! А ЗНАЄШ, ЩО БУЛО НА ПІДЛОЗІ?..

— Н-ні, — тремтячим голосом озвалася Герміона.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Рон пожбури́в щось на Герміонин переклад стародавніх рун. Герміона й Гаррі схилилися над ним. На аркуші з химерними шпичастими літерами лежало кілька довгих рудих котячих шерстинок.

— РОЗДІЛ ТРИНАДЦЯТИЙ —

*Грифіндор проти
Рейвенклову*

Здавалося, що дружбі між Роном і Герміоною настав кінець. Вони були такі сердиті одне на одного, що Гаррі вже й не сподівався їх помирити.

Рона обурювало, що Герміона ніколи не ставилася серйозно до Криволапикових намагань з'їсти Skeberca. Навіть тепер вона наполягала, що Криволапик ні в чому не винен, і порадила Ронові пошукати Skeberca під ліжками в спальні. Герміона затято доводила: Рон не має ніяких доказів, що Криволапик з'їв Skeberca, адже руді шерстинки могли залишитися там ще з Різдва, і що Рон узагалі не злюбив Криволапика ще відтоді, як той стрибнув йому на голову в «Магічному звіринці».

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі не сумнівався, що Криволапик таки зжер Skeberca, адже все виглядало саме так. Та коли він сказав про це Герміоні, вона страшенно збісилася.

— Ну, звичайно, ти ж заодно з Роном, я так і знала! Спочатку «Вогнеблискавка», тепер Skeberca — у всьому винна тільки я, аякже! Краще відчепися від мене, у мене повно роботи!

Рон дуже переживав утрату пацючка.

— Перестань, Роне, ти ж сам постійно нарікав, що Skeberca — страшенний зануда, — розраджував його Фред. — Він уже віддавна марнів просто на очах. Для нього, мабуть, і краще, що все так швидко скінчилося. Гам — і все! Він, мабуть, нічого й не відчув.

— Фред! — обурилася Джіні.

— Ти ж сам казав, що він лише спить і їсть, — докинув Джордж.

— А колись, щоб нас захистити, він покусав Гойла! — заперечив бідолашний Рон. — Пам'ятаєш, Гаррі?

— Так, це правда, — підтвердив Гаррі.

— То була його зоряна година, — ледь не пирхнув зі сміху Фред. — Нехай шрам на Гойловому пальці буде вічним пам'ятником

Грифіндор проти Рейвенклову

Скеберсу. Поїдеш у Гогсмід і купиш собі нового. Було б чим перейматися!

Щоб підбадьорити Рона, Гаррі запросив його на останнє тренування грифіндорської команди перед грою з Рейвенкловом і пообіцяв, що після тренування дасть політати на «Вогнеблискавці». Це подіяло на всі сто («Класно! А можна, я на ній зроблю кілька ударів по воротах?»), і вони пішли на стадіон.

Мадам Іуч, що й далі опікувалася Гаррі на грифіндорських тренуваннях, була, як і всі, вражена «Вогнеблискавкою». Вона взяла мітлу в руки й почала розглядати її як фахівець.

— Гляньте, як тут усе збалансовано! «Німбуси» мають одну маленьку ваду — легенький крен хвоста, і з роками це трохи уповільнює рух. О, держак теж удосконалили, він тепер трохи тонший, ніж у «Клінсвіпів», нагадує мені старі моделі «Срібних стріл» — шкода, що їх уже не випускають. Я вчилася літати на «Срібній стрілі», то була чудова мітла.

Мадам Гуч не могла зупинитися.

— Е-е... мадам Гуч? — втрутився Вуд. — Можна, Гаррі сяде на «Вогнеблискавку»? Нам треба починати.

— А... ну, так... тримай, Поттере, —

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

схаменулася мадам Гуч. — А ми тут посидимо з Візлі.

Удвох з Роном вони пішли на трибуни, а вся команда оточила Вуда, щоб послухати останні настанови перед завтрашнім матчем.

— Гаррі, я щойно довідався, що в Рейвенклові ловцем буде Чо Чанґ. Вона четвертокласниця і непоганий гравець. Я, чесно кажучи, сподівався, що вона ще не в формі, у неї були серйозні травми. — Вуд насупився: він був явно невдоволений, що Чо Чанґ так несвоєчасно видужала. — Але, з іншого боку, — додав він, — у неї ж «Комета-260», яку смішно й порівнювати з «Вогнеблискавкою». — Вуд кинув захоплений погляд на Гарріну мітлу. — А тепер — полетіли.

Нарешті Гаррі осідлав свою мітлу і відштовхнувся від землі. Таке йому не могло й наснитися. «Вогнеблискавка» підкорялася найменшому порухові, здавалося, вона відчуває його думки. Вона мчала з такою швидкістю, що трибуни зливалися в зелено-сіру смугу. Гаррі так різко розвернувся, що Алісія Спінет аж зойкнула, і помчав до самісінької землі, черкнув пальцями по траві і

знову рвонув у повітря — десять, п'ятнадцять, двадцять метрів.

— Гаррі, я випускаю сніча! — крикнув Вуд.

Гаррі повернув і гайнув за бладжером, завиграшки

його випередив, побачив, як з Вудових рук стрілою вирвався сніч. За якихось десять секунд він уже міцно стискав його в долоні.

Команда захоплено закричала. Гаррі знову відпустив сніча, дав йому хвилинну фору, а тоді помчав навздогін, прослизаючи між гравцями. Побачив, як сніч причаївся біля коліна Кеті Бел, розвернувся довкола неї і відразу його впіймав.

Це було найкраще їхнє тренування. Команда, натхненна ловцем на «Вогнеблискавці», бездоганно виконувала всі маневри, тож, коли вони приземлилися, Вуд не мав жодного зауваження. «Це таке вперше!» — здивувався Джордж Візлі.

— Я не бачу, що нас може завтра зупинити! — знизав плечима Вуд. — Хіба що... Гаррі, у тебе вже не буде проблем з дементорами, ні?

— Не буде, — відповів Гаррі, а сам подумав, що йому не завадив би трохи потужніший патронус.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Дементори тут більше не з'являться, Олівере, — запевнив Фред, — Дамблдор цього не стерпить.

— Будемо сподіватися, — погодився Вуд. — А тепер повертаємося в замок і лягаємо спати. Ми сьогодні добре попрацювали.

— Я ще затримаюся, Рон хоче трохи політати, — сказав Гаррі.

Усі поспішили у роздягальню. Гаррі пішов до Рона, що перестрибнув через бар'єр і підбіг до нього. Мадам Гуч дримала на трибуні.

— На, — Гаррі простяг Ронові «Вогнеблискавку».

Рон, сяючи від захоплення, осідлав мітлу і злетів у сутінкове небо. Гаррі йшов краєчком поля, спостерігаючи за ним. Було вже зовсім темно, коли мадам Гуч зненацька прокинулася, дала хлопцям прочуханки, що її не розбудили, і звеліла вертатися до замку.

Рон і Гаррі з «Вогнеблискавкою» на плечі покинули темний стадіон, обговорюючи неймовірну летючість «Вогнеблискавки», її феноменальну швидкість і точність маневру. На півдорозі Гаррі глянув ліворуч, і в нього похололо серце — з темряви дивилося двоє палаючих очей.

Гаррі завмер на місці.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

«Вогнеблискавки», почувся захоплений гул. Гаррі з превеликою втіхою зауважив, як це приголомшило слизеринців.

— Ти бачив його обличчя? — весело озирнувся на Мелфоя Рон. — Він просто очманів! Оце кайф!

Вуд також пишався фурором «Вогнеблискавки».

— Гаррі, дай її сюди, — сказав він і поклав мітлу посеред столу так, щоб усім було видно назву. Невдовзі до столу почали підходити рейвенкловці і гафелпафці. Седрик Діґорі привітав Гаррі з такою шикарною заміною «Німбуса», а рейвенкловська приятелька Персі, Пенелопа Клівотер, попросила потримати «Вогнеблискавку».

— Дивись, Пенні, нічого не зламай! — реготнув Персі, коли вона стала уважно її розглядати. — Ми з Пенелопою зробили ставки на цей матч, — пояснив він. — Хто виграє, отримає десять ґалеонів!

Пенелопа відклала «Вогнеблискавку», подякувала Гаррі й вернулася до свого столу.

— Гаррі... ви мусите перемогти, — палко зашепотів Персі. — *Я не маю десяти ґалеонів...* Іду, йду, Пенні! — І він метушливо поквапився до неї.

Грифіндор проти Рейвенклову

— Гей, Поттере, а ця техніка для тебе не заскладна? — пролунав холодний, лінивий голос.

Це підійшов Драко Мелфой з Кребом і Гойлом.

— Там, кажуть, до неї купа додаткових причандалів? — зблиснув очима Мелфой. — Шкода, що нема парашута... бо ж раптом з'явиться дементор...

Креб і Гойл загіготіли.

— Жаль, Мелфою, що ти ніяк не причепиш собі додаткову руку, — сказав Гаррі. — Може, хоч тоді зумієш піймати сніча.

Грифіндорці голосно зареготали. Мелфой злісно примружив свої вицвілі очиці і поспішно відійшов. Його оточили слизеринські гравці, щоб розпитати, чи то справжня «Вогнеблискавка».

За чверть одинадцята грифіндорська команда рушила в роздягальню. Погода видалася зовсім інша, ніж під час матчу з Гафелпафом. День був ясний і прохолодний, повівав легенький вітерець. Видимість була чудова, і Гаррі, хоч і нервував, починав відчувати знайоме збудження, що з'являлося тільки на квідичі. Було чути, як заповнюється

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

стадіон. Гаррі зняв чорну шкільну мантію, витяг чарівну паличку і засунув її під футболку, поверх якої одягнув квідичну форму. Мав надію, що паличка не знадобиться. «Цікаво, чи прийшов Люпин?» — раптом подумав Гаррі.

— Ви й так усе знаєте, — сказав Вуд перед виходом. — Якщо програємо — вибуваємо з боротьби за кубок. Просто... просто грайте так, як учора на тренуванні, і все буде клас!

Вони вийшли на поле під бурхливі оплески. Одягнена в блакитну форму команда Рейвенклову уже стояла в центрі поля... їхній ловець Чо Чанґ була єдиною дівчиною в команді. Вона була майже на голову нижча за Гаррі, а ще — і це зразу впадало в очі — неймовірно гарна. Команди вишикувалися одна проти одної, і Чо Чанґ усміхнулася Гаррі. Йому раптом перехопило дух. Але це не було звичне передматчеве хвилювання.

— Вуд і Дейвіс, потисніть один одному руки!

—

жваво гукнула мадам Гуч.

Капітани обмінялися потиском рук.

— Сідлайте мітли. Після свистка. Три... два... один...

Грифіндор проти Рейвенклоу

Гаррі відштовхнувся від землі, і «Вогнеблискавка» зринула в небо швидше й вище за всіх. Він поплив над стадіоном, видивляючись, де снич і наслухаючи коментар Лі Джордана, приятеля близнюків Візлі.

— Команди злетіли в небо, найбільша увага прикута до «Вогнеблискавки», на якій виступає грифіндорський ловець Гаррі Поттер. Як пише «Чарівна мітла», на цьогорічному чемпіонаті світу більшість національних збірних літатиме саме на цій моделі.

— Джордане, може, ти будеш коментувати матч? — почувся голос професорки Макґонегел.

— О, звичайно, пані професорко... просто це була досить важлива інформація. До речі, у «Вогнеблискавку» вмонтовано автоматичні гальма і...

— Джордане!

— О'кей, о'кей... Грифіндор володіє м'ячем, Кеті Бел мчить до воріт...

Гаррі промайнув повз Кеті, приглядаючись, чи не зблисне десь золотавий снич. Він помітив, що Чо Чанґ літала за ним, як приклеєна. Вона, без сумніву, була дуже добрим гравцем — постійно перетинала йому шлях, змушуючи змінювати напрям.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Покажи їй свою швидкість, Гаррі! — крикнув Фред, переслідуючи бладжер, що полював за Алісією.

Коли вони облітали рейвенкловські ворота, Гаррі прискорився, і Чо помітно відстала. Саме в цей час Кеті забила перший гол і грифіндорські трибуни почали шаленіти... І тут Гаррі побачив його — снич пурхав біля одного з бар'єрів над самісінькою землею.

Гаррі пішов у піке. Чо Чанґ це помітила і ринула за ним. Гаррі набирав швидкість і раював — піке було його коником. Йому залишалось три метри.

І тут раптом виринув бладжер, запущений кимось із суперників. Гаррі звернув убік, і цих кількох секунд було досить, щоб снич знову зник.

Грифіндорські трибуни розчаровано зітхнули, а рейвенкловці палко заплескали своєму відбивачеві. Щоб розрядити невдоволення, Джордж Візлі запустив бладжером просто у кривдника, який уникнув зіткнення, зробивши сальто.

— Грифіндор виграє з рахунком 80:0, — торохтів коментатор. — Але ви погляньте на цю «Вогнеблискавку»! Гаррі Поттер демонструє нам її можливості.

Грифіндор проти Рейвенклову

Який поворот!.. Горопашні «Комети»!.. Ідеальна збалансованість «Вогнеблискавки» особливо виявляється у цих довгих...

— ДЖОРДАН! ТОБІ ЩО, ЗАПЛАТИЛИ ЗА РЕКЛАМУ «ВОГНЕБЛИСКАВКИ»?! КОМЕНТУЙ ГРУ!

Рейвенклов потроху вирівнював гру. Вони забили три голи і тепер відставали від Грифіндору тільки на п'ятдесят очок. Якщо Чанґ піймає сніча, то Рейвенклов переможе. Гаррі знизився, ледь не зіткнувшись із рейвенкловським загоничем. Він пожадливо шукав сніча... Зблиснуло золото, замерехтіли крихітні крильця — сніч кружляв над грифіндорськими воротами.

Гаррі надав швидкості, не спускаючи очей із золотої цяточки. Але тут невідомо звідки виринула Чо, і Гаррі, уникаючи зіткнення, відхилився.

— ГАРРІ, НЕ ВДАВАЙ ІЗ СЕБЕ ДЖЕНТЛЬМЕНА! — заревів Вуд. — ЯКЩО ТРЕБА — СКИНЬ ЇЇ З МІТЛИ!

Гаррі розвернувся й побачив Чо Чанґ. Вона знов усміхалася, а сніч знову зник. Гаррі зринув угору і піднявся високо-високо над усіма гравцями. Краєм ока він помітив, як Чо

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

полетіла за ним. Гаррі зрозумів: вона не шукає сніча сама, а прилаштовується в нього на хвості. Ну, що ж, нехай начувається.

Він знову пірнув донизу. Чо вирішила, що він побачив сніча і кинулася за ним. Гаррі різко вийшов з піке, і вона пролетіла повз нього. Він знову кулею помчав угору і втретє побачив сніча: він поблискував високо над полем біля рейвенкловських воріт.

Гаррі набрав швидкості. Чо, котра була далеко внизу, зробила те саме. Та хіба можна було його наздогнати?.. Гаррі з кожною миттю наближався до сніча... і тут...

— О-о-ой!!! — раптом заверещала Чо.

Гаррі глянув униз.

На нього дивилися три дементори, три високі чорні дементори в каптурах.

Він не гаявся й секунди — вихопив з-під мантиї чарівну паличку і закричав:

— *Експекто патронум!*

Щось величезне й сріблясто-біле вирвалося з кінчика його палички. Він знав, що воно полетіло просто в дементорів, тож навіть не озирався. Голова його була й далі на диво ясна, він глянув уперед — лишалося зовсім небагато. Гаррі простяг руку, що й досі

Грифіндор проти Рейвенклову

стискала чарівну паличку, і таки встиг схопити маленького сніча, який відчайдушно пручався.

Пролунав свисток мадам Гуч, Гаррі перекрутився в повітрі й побачив, що на нього мчать шість яскраво-червоних постатей. Вони накинулися на нього з такою силою, що ледве не стягли з мітли. Далеко внизу захоплено ревіли грифіндорські трибуни.

— Молодець! — горлав Вуд.

Алісія, Анжеліна й Кеті кинулися його цілувати, а Фред так рвучко стис в обіймах, що мало не зірвав голови. У такій сплутаній веремії команда й приземлилася. Гаррі зіскочив з мітли й побачив, що назустріч біжить ціла грифіндорська зграя з Роном на чолі. За мить його оточила радісна юрба.

— Є! — верещав Рон і торсав Гаррі за руку.
— Є! Є!

— Чудово, Гаррі! — задоволено вигукнув Персі. — Десять галеонів мої! Вибач, але я мушу знайти Пенні.

— Гаррі, ти просто супер! — ревів Шеймус Фініґан.

— Але ж то було файно! — гудів над головами грифіндорців Гегрід.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Це був дуже непоганий патронус, — шепнув йому хтось на вухо.

Гаррі озирнувся й побачив професора Люпина, що здавався враженим і щасливим водночас.

— Дементори нічого мені не зробили! — збуджено вигукнув Гаррі. — Я взагалі нічого не відчув!

— Тому, що вони... е-е... не були дементорами, — усміхнувся Люпин. — Ходімо, глянеш. — і він вивів Гаррі з натовпу.

— Ти добряче перелякав містера Мелфоя, — сказав він.

Гаррі придивився. На землі чорною купою лежали Мелфой, Креб, Гойл і капітан слизеринської команди Маркус Флінт. Усі вони безладно намагалися вивільнитися з-під довгих чорних мантий з каптурами. Мелфой, здається, товкся просто по Гойлових плечах. А над ними всіма височіла смертельно розлючена професорка Макґонегел.

— Нікчемний маскарад! — репетувала вона. — Підла, боягузлива спроба зашкодити ґрифіндорському ловцеві! Вас усіх суворо покарають, а зі Слизерину я знімаю п'ятдесят очок! Я поговорю про вашу поведінку з

Грифіндор проти Рейвенклову

професором Дамблдором, можете не сумніватися! Ось він, до речі, сам сюди йде!

Це вже була справжня кульмінація грифіндорської перемоги. Рон, що ледве проштовхався до Гаррі, мало не вмер зі сміху, коли побачив, як Мелфой намагався виповзти з мантії, раз по раз наступаючи на голову Гойла.

— Гаррі, ходи! — крикнув Джордж. — Треба відсвяткувати! Збираємося в нашій вітальні!

— Іду! — вигукнув Гаррі. Щасливий, як ніколи, він вийшов зі стадіону на чолі команди в яскраво-червоній формі і рушив до замку.

*

Здавалося, ніби вони вже здобули Кубок. Святкування затяглося до пізньої ночі. Фред із Джорджем кудись зникли, а за пару годин повернулися з цілою батареєю пляшок маслопива, гарбузовою шипучкою та кількома торбами цукерок з «Медових руць».

— Як вам це вдалося? — запищала Анжеліна Джонсон, коли Джордж почав жбурляти в юрбу м'ятні карамельки у формі жабок.

— Нам трошки допомогли Муні, Червохвіст, Гультай і Золоторіг, — прошепотів Фред на вухо Гаррі.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

І лиш одна особа не святкувала разом з усіма. Герміона, хоч як це дивно, сиділа в кутку і намагалася читати величезну книгу «Життя і звички британських маґлів». Гаррі вийшов з-за столу, де Фред і Джордж почали жонглювати пляшками з маслопивом, і підійшов до неї.

— А ти хоч була на грі? — поцікавився він.

— Звичайно, була, — неприродно високим голосом озвалася Герміона, не підводячи голови. — Я дуже рада, що ми виграли і що ти так чудово зіграв, але до понеділка мушу це прочитати.

— Слухай, Герміоно, йди до нас, — мовив Гаррі, дивлячись на Рона і сподіваючись, що той має достатньо гарний настрій для мирної угоди.

— Гаррі, я не можу! Мені ще треба прочитати чотириста двадцять дві сторінки! — майже істерично вигукнула Герміона. — До того ж... — зиркнула вона на Рона, — він буде проти.

З цим важко було сперечатися, бо саме тієї миті Рон голосно сказав:

— Якби Skeberc був живий, то міг би скуштувати цих «шоколадних мушок», він їх так любив.

Грифіндор проти Рейвенклову

Герміона залилася слізьми. Гаррі не встиг навіть відкрити рота, як вона схопила свою книженцію і, ридаючи, кинулася до сходів, що вели в дівочу спальню.

— Може, досить її діставати? — тихо запитав Гаррі.

— Ні, — категорично заперечив Рон. — Якби вона хоч вибачилась. Але ж Герміона ніколи не визнає своєї вини. Вона й далі вдає, ніби Skeberc просто пішов погуляти.

Грифіндорське святкування завершилося лише тоді, коли о першій ночі там з'явилася професорка Макґонегел. У картатому халаті й сіточці для волосся, вона звеліла всім негайно лягати спати. Дорогою до спальні Гаррі з Роном не переставали обговорювати матч. Нарешті виснажений Гаррі ліг на своє ліжко, опустив запони, щоб заховатися від місячного світла, і майже відразу заснув.

Йому наснився дуже химерний сон. З «Вогнеблискавкою» на плечі він ішов лісом услід за чимось сріблясто-білим. Воно звивалося поміж дерев, і Гаррі тільки іноді помічав його відблиски серед листя. Він захотів його впіймати і надав ходи, але воно також почало рухатися швидше. Гаррі побіг і

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

почув, як попереду часто затупотіли копита. Ось він уже мчав з усієї сили, але тупіт копит пришвидшився теж. Тут він вискочив на якусь галявину і...

— О-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о-о-ой! Ні-і-і-і-і-і-і-і-і-і!

Гаррі прокинувся зненацька, мовби хтось дав йому ляпаса. Розгубившись у суцільній пільмі, він намацав запону, і почув довкола себе якусь метушню.

— Що сталося? — з протилежного кінця кімнати долинув голос Шеймуса Фініґана.

Гаррі здалося, що грюкнули двері спальні. Він нарешті спромігся розсунути запону, і тієї ж миті Дін Томас засвітив ліхтарик.

Рон з нажаханим обличчям сидів на ліжку, а його запона з одного боку була роздерта.

— Блек! Сіріус Блек! З ножем!

— Що?!

— Тут! Щойно! Порізав запону! Розбудив мене!

— Роне, може, тобі наснилося? — засумнівався Дін.

— Гляньте на запону! Я ж кажу, що він був тут!

Усі зірвалися з ліжок. Гаррі першим підбіг до дверей, і вони помчали сходами донизу.

Грифіндор проти Рейвенклову

Позаду відчинялися двері й лунали заспані голоси.

— Хто кричав?

— Що тут діється?

Порожня вітальня, яку освітлював дотліваючий камін, була захаращена залишками святкування.

— Рон, ти *впевнений*, що тобі не наснилося?

— Кажу ж тобі: я його бачив!

— Що тут за галас?

— Професорка Макґонегел звеліла всім спати!

Сходами зійшло кілька дівчат, позіхаючи й запинаючи халати. Посходилися також і хлопці.

— Чудово, ми що, продовжуємо? — зрадів Фред.

— Усім негайно нагору! — скомандував Персі, що поспіхом забіг до вітальні, пришпилюючи до піжами значок шкільного старости.

— Персі... Сіріус Блек! — ледь чутно вимовив Рон. — У нашій спальні! З ножем! Розбудив мене!

У вітальні запала тиша.

— Дурниці! — приголомшено гиркнув Персі.

— Ти переїв, Роне... а тепер бачиш кошмари.

— Кажу ж тобі.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Знову з'явилася професорка Макґонеґел. Вона грюкнула портретом і люто роззирнулася довкола.

— Я, звичайно, рада, що Грифіндор перемиг, але це вже переходить усякі межі! Персі, я була про тебе кращої думки!

— Я їм не дозволяв, пані професорко! — обурено набундючився Персі. — Навпаки, я наказав негайно лягати! Моєму братові Рону приснився кошмар.

— ЦЕ НЕ КОШМАР! — заверещав Рон. — ПАНІ ПРОФЕСОРКО, Я ПРОКИНУВСЯ, А НАДІ МНОЮ СТОЯВ СІРІУС БЛЕК І ТРИМАВ НОЖА!

Професорка Макґонеґел втупилася в Рона.

— Не мели дурниць, Роне! Як він міг проникнути крізь отвір за портретом?

— А ви спитайте в нього! — показав Рон тремтячим пальцем на портрет сера Кадоґана. — Запитайте, чи він бачив.

Підозріло зиркаючи на Рона, професорка Макґонеґел штовхнула портрет і вийшла. Уся вітальня затамувала віддих.

— Сер Кадоґан, чи впускали ви щойно у Грифіндорську вежу якогось чоловіка?

— Авжеж, милостива пані! — вигукнув сер Кадоґан.

Грифіндор проти Рейвенклову

Запала приголомшлива тиша.

— Ви... ви це зробили? Але... а як же пароль?..

— Він знав усі паролі! — гордо повідомив сер Кадоган. — На цілий тиждень, люба пані! Вони були в нього записані на папері!

Професорка Макґонегел знову пройшла крізь отвір і стала перед ошелешеними учнями. Вона була біла мов крейда.

— Хто з вас... — почала вона тремтячим голосом, — який найбезпросвітніший телепень записав паролі на цілий тиждень і всюди їх порозкидав?!

Мертву тишу порушив ледь чутний переляканий писк. Невіл Лонґботом, тремтячи з голови до своїх пухнастих капців, повільно підняв руку.

— РОЗДІЛ ЧОТИРНАДЦЯТИЙ —

Снейпова досада

Тієї ночі у ґрифіндорській вежі так ніхто й не заснув. Замок знов обшукували, а ґрифіндорці цілу ніч просиділи у вітальні, чекаючи вісток про Блека. На світанні професорка Макґонеґел прийшла повідомити, що він і цього разу вислизнув.

Наступного дня у замку з'явилися ознаки нових заходів безпеки. Професор Флитвік навчав вхідні двері розпізнавати збільшене зображення Сіріуса Блека. Філч метався коридорами, забиваючи дошками геть усе — від найменших тріщин у стіні до мишачих нірок. Сера Кадоґана звільнили з роботи. Його портрет знову занесли в порожній закуток на восьмому поверсі, а Гладка Пані повернулася на своє звичне місце. Її фахово відреставрували, але вона й досі була знервована і погодилася повернутись на роботу лише за умови, що їй нададуть додаткову охорону.

Спеціально для цього найняли групу похмурих тролів, які загрозово міряли кроками коридор, хрипко перемовлялися і міряли, в кого більший кийок.

Гаррі зауважив, що однооку відьму на четвертому поверсі ніхто не охороняв. Очевидно, Фред і Джордж мали рацію: окрім них, а тепер ще й окрім Гаррі, Рона й Герміони, ніхто не знав про таємний хід під відьмою.

— Думаєш, треба комусь про це сказати? — запитав Гаррі Рона.

— Ми знаємо, що він не проникав сюди через «Медові руці», — відповів, не задумуючись, Рон. — До нас дійшли б чутки, якби він туди вдерся.

Гаррі був радий, що Рон думає так само. Якби однооку відьму теж забили дошками, він би не міг уже потрапити в Гоґсмід.

Рон відразу прославився на цілу школу. Вперше в житті він, а не Гаррі, був у центрі уваги. І Ронові це відверто подобалось. Хоч він ще й не зовсім оговтався після нічних переживань, проте кожному цікавому захоплено і в деталях розповідав про ту подію.

— ... я вже спав, коли чую, мовби щось

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

роздерлося. Думаю, це мені сниться... розумієте? А тоді я відчув протяг. Прокидаюся, і не бачу запони навколо ліжка. Я повернувся... а наді мною стоїть він... ніби якийсь скелет... Брудне розпатлане волосся... у руці довжелезний ніж... сантиметрів з тридцять. І дивиться на мене... Я на нього зирк! Як закричу — а він і змився.

Коли зграйка дружокласниць дослухали цю моторошну історію, Рон залишився наодинці з Гаррі.

— Як ти гадаєш: чому він утік? — спитав Рон.

Гаррі й сам не міг цього збагнути. Чому Блек, побачивши, що помилився ліжком, не вгамував Рона і не пішов до Гаррі? Дванадцять років тому Блек холоднокривно вбив купу невинних людей, а тут якихось п'ятеро беззахисних хлопчаків, четверо з яких спали.

— Він, мабуть, подумав, що ти своїм криком розбудив увесь замок, і йому треба негайно втікати, — замислено мовив Гаррі. — Бо ще трошки, і йому довелось б вирізати увесь гуртожиток, щоб вибратися звідси крізь портрет... А тут ще набігло б учителів.

Бідолашний Невіл потрапив в опалу. Професорка Макґонегел так на нього оскаженіла, що скасувала йому дозвіл на Гоґсмід, призначила покарання і заборонила сповіщати йому пароль. Бідний Невіл мусив тепер щовечора чекати біля портрета, щоб хтось його провів, тимчасом як тролі-вартові тупо до нього пригля далися. Але все це були квіточки порівняно з тим, що приготувала для нього бабуся. На другий день після вторгнення Блека вона прислала Невілові до сніданку найганебнішу для будь-якого гоґвортського учня річ — ревуна.

До Великої зали влетіли шкільні сови зі звичною поштою, і Невіл мало не задихнувся, коли перед ним приземлилася велика сова-сипуха, стискаючи в дзьобі яскраво-червоний конверт. Гаррі й Рон відразу впізнали ревуна — такого самого Рон отримав торік від своєї мами.

— Тікай, Невіле, — порадив йому Рон.

Невілові не треба було повторювати двічі. Він схопив конверт і мерщій чкурнув із зали. Слизеринці попадали з реготу. Усі почули, як ревун заверещав у вестибюлі — магічно підсилений у сотні разів голос Невілової бабусі волав про те, як він зганьбив усю їхню родину.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі було так шкода Невіла, що він навіть не помітив свого листа. Щоб привернути Гарріну увагу, Гедвіґа боляче вщипнула його за руку.

— Ой! Ага... дякую, Гедвіґо.

Гаррі розірвав конверт, а Гедвіґа тим часом підживилася Невіловими кукурудзяними пластівцями.

У конверті була записка:

Дорогі Гаррі й Роне!

Може б ви завітали на чайочок десь коло шостої? Я прийду й заберу вас із замку. Чекайте мене у вестибюлі, **БО ВАМ НЕ ВІЛЬНО ВИХОДИТИ САМИМ.**

Бувайте,

Гегрід.

— Мабуть, він хоче почути про Блека! — припустив Рон.

О шостій вечора Гаррі й Рон вийшли з грифіндорської вежі, прошмигнули повз тролів-вартових і попрямували до вестибюлю.

Там на них уже чекав Гегрід.

— Привіт, Гегріде! — почав було Рон. — Хочеш, мабуть, почути про суботню ніч, правда?

— Я вже всьо про се чув, — Гегрід відчинив вхідні двері і вивів їх із замку.

— А-а-а... — розчаровано протяг Рон.

У Геґрідовій хижі вони відразу побачили Бакбика, що простягся на ковдрі. Він щільно притискав до боків свої величезні крила і з насолодою наминав з великого тареля тушки тхорів. Відвівши очі від малоприємного видовиська, Гаррі побачив на дверях Геґрідової шафи величезний ворсистий бурий костюм і неймовірно бридку жовто-гарячу краватку.

— Ти кудись зібрався, Геґріде? — запитав Гаррі.

— На розгляд Бакбикової справи в Комітеті знешкодження небезпечних істот, — пояснив Геґрід. — Сеї п'ятниці. Поїдемо разом з ним до Лондона. Я си замовив два ліжка в «Лицарським автобусі».

Гаррі відчув докори сумління. Йому вилетіло з голови, що суд над Бакбиком так швидко. Судячи з вигляду, Рон теж про це забув. Вони лише тепер згадали про обіцянку підготувати аргументи для захисту Бакбика. Захопившись «Вогнеблискавкою», вони забули про все.

Геґрід налив їм чаю і запропонував домашніх булочок, від яких вони чемно

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

відмовились: кулінарні здібності Геґріда були їм добре відомі.

— Мушу з вами трохи побалакати, — Геґрід з незвично серйозним виглядом усівся поміж них.

— Про що? — запитав Гаррі.

— Про Герміону.

— А що з нею таке? — запитав Рон.

— Таке... що їй самотньо. Після Різдва вона часто сюди приходить. Спершу ви не балакали з нею через «Вогнеблискавку», а тепер не балакаєте, бо її кіт...

— ... стеребив Skeберса! — сердито вставив Рон.

— ... бо її кіт повівся, як усі коти, — вперто вів Геґрід. — Вона тут кілька разів аж плакала, бідачка. Їй зараз дуже тяжко. Знаєте, трохи забагато на себе взяла... Та все ж викроїла часу і для мого Бакбика, отак. Знайшла пару файних аргументів. Тепер він має надію.

— Вибач, Геґріде, ми теж повинні були допомогти. — почав незграбно виправдовуватися Гаррі.

— Та я ж тебе не виную! — відмахнувся від вибачень Геґрід. — Один Господь знає, скільки ти всього мав на душі... я ж видів, як ти день і ніч тренувався. Але скажу по правді: я си

сподівав, що друзі для вас важливіші за мітли й пацюків. Ото й усьо.

Гаррі й Рон знічено перезирнулисьь.

— Знаєш, Роне, як вона си засмутила, коли Блек мало не штрикнув тебе ножем. Герміона має таке добре серце, а ви з нею не балакаєте.

— Коли вона позбудеться того котяри, я знову з нею розмовлятиму! — сердито вигукнув Рон. — Але ж вона й слухати не хоче! А то ж не кіт, а чудовисько!

— Видиш... люди іноді так по-дурному прив'язуються до своїх звірєток!.. — розважливо мовив Гегрід.

Бакбик за його спиною виплюнув на подушку кілька тхорячих кісток.

Решту вечора вони обговорювали шанси Гріфіндору на кубок з квідичу. О дев'ятій Гегрід відпровадив їх до замку.

У вітальні біля дошки оголошень вони побачили чималу юрбу гріфіндорців.

— У неділю — Гоґсмід! — прочитав Рон, ставши навшпиньки. — Що ти про це думаєш? — тихенько запитав він, коли вони з Гаррі вмостилися в кріслах.

— Ну, Філч поки що не загородив тунель до «Медових руць». — ще тихіше відповів Гаррі.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Гаррі! — у його правому вусі пролунав чийсь голос.

Гаррі аж підскочив. Він озирнувся й побачив Герміону, що сиділа за сусіднім столом. Її закривала стіна книжок, у якій вона зробила невеличку шпарку.

— Гаррі, якщо ти знову підеш у Гоґсмід... я розповім професорці Макґонетел про карту! — рішуче прошепотіла Герміона.

— Гаррі, тут хтось про щось казав, ти чув? — заскрипів зубами Рон, не дивлячись на Герміону.

— Роне, як ти можеш тягти його з собою після всього, що сталося вночі! Я не жартую, я розповім.

— О, тепер ти хочеш, щоб вигнали Гаррі! — обурився Рон. — Що, мало шкоди наробила цього року?

Герміона хотіла щось відповісти, але тут їй на коліна стрибнув Криволапик і легенько завуркотів. Герміона злякано зиркнула на Рона, схопила кота й побігла до дівочої спальні.

— То що скажеш? — запитав Рон, мовби нічого й не сталося. — Давай, минулого разу ти ж нічого й не бачив. Навіть у «Зонко» не був!

Гаррі озирнувся, щоб пересвідчитись, що поблизу немає Герміони:

— Добре, — сказав він. — Але цього разу я візьму плащ-невидимку.

*

Суботнього ранку Гаррі поклав у портфель плащ-невидимку, засунув у кишеню Карту мародера і пішов з усіма на сніданок. Герміона підозріло зиркала на нього, але він уникав її погляду. А коли всі вийшли у вестибюль і попрямували до вхідних дверей, Гаррі на її очах поспішив мармуровими сходами нагору.

— Бувай! — гукнув він Ронові. — Побачимось, коли повернешся!

Рон усміхнувся й підморгнув.

Гаррі поспіхом піднявся на четвертий поверх.

Дорогою вийняв з кишені Карту мародера, сів навпочіпки за спиною одноокої відьми і розправив карту на колінах. Крихітна цяточка рухалася в його напрямку. Гаррі придивився уважніше. Мініатюрними літерами біля цяточки було написано: «Лонґботом».

Гаррі миттю витяг чарівну паличку, прошепотів «Дісендіум!» і запхнув портфель у

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

статую. Та щойно зібрався туди пірнути, як з-за рогу вигулькнув Невіл.

— Гаррі! Я й забув, що ти теж не їдеш у Гоґсмід!

— Привіт, Невіле! — Гаррі хутко відійшов від статуї і тицьнув карту назад у кишеню. — Що поробляєш?

— Та нічого, — знизав плечима Невіл. — Зіграємо у вибухові карти?

— Е-е... не тепер... я зібрався в бібліотеку, мушу дописати для Люпина реферат про упирів.

— Я з тобою! — радісно вигукнув Невіл. — Я теж його ще не написав!

— Ой... стривай... ну, так... я й забув: я ж закінчив його ще вчора!

— Класно, тоді допоможеш мені! — засвітилося радістю кругле Невілове обличчя. — Я нічого не зрозумів про той часник... вони мають його їсти, чи...

Невіл раптом охнув: за Гарріною спиною зринув Снейп. Невіл мерщій сховався за Гаррі.

— Що це ви тут робите? — переводив погляд з одного на другого Снейп. — Дивне місце для зустрічі.

Гаррі заляк від хвилювання: чорні Снейпові очі ковзнули з дверей і вп'ялися в однооку відьму.

— Ми не... домовлялися про зустріч, — сказав Гаррі. — Ми зустрілися випадково.

— Справді? — засумнівався Снейп. — Ти, Поттере, маєш звичку з'являтися в несподіваних місцях і рідко коли робиш це просто так. Раджу вам негайно повертатися до своєї ґрифіндорської вежі.

Гаррі й Невіл рушили без зайвих слів. Коли завертали за ріг, Гаррі озирнувся. Снейп обмацував голову одноокої відьми, пильно до неї придивляючись.

Гаррі спекався Невіла аж біля Гладкої Пані. Він сказав йому пароль, а сам, удавши, що забув у бібліотеці свій реферат про упирів, повернув назад. Відійшовши подалі від тролів, знову витяг карту. Коридор на четвертому поверсі був порожній. Гаррі полегшено зітхнув: маленька цяточка з написом «Северус Снейп» містилася у Снейповім кабінеті.

Він побіг до одноокої відьми, відчинив горб, заліз у нього і ковзнув кам'яним жолобом на дно. Там знайшов свого портфеля, стер Карту і гайнув далі.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

*

Загорнувшись у плащ-невидимку, Гаррі вийшов з «Медових руць» на залиту сонцем вуличку поблизу цукерні і штурхнув Рона в спину.

— Це я, — прошепотів він.

— Чого так довго? — прошипів Рон.

— Та Снейп там лазив.

Вони пішли Високою вулицею.

— Де ти? — час від часу шепотів Рон краєчком рота. — Ти ще тут? Якось воно дивно.

Вони зайшли на пошту. Рон для годиться почав прицінюватися до сови — гарно б вислати її Біллові в Єгипет, а Гаррі тим часом усе розглядав. На полицях до нього лагідно поухкувало не менше як триста сов — від сірих велетів до крихітних сов-менестрелів («Тільки для місцевої кореспонденції»), що могли вміститися на долоні.

Далі вони пішли в «Зонко», де юрмилася хмара учнів. Гаррі мусив рухатися надзвичайно обережно, щоб, бува, не наступити комусь на ногу і не викликати паніки. Там було стільки всіляких дивовиж, що можна було задовольнити

навіть найбожевільніші фантазії Фреда і Джорджа. Гаррі пошепки робив замовлення і передавав Ронові гроші з-під плаща-невидимки. Після «Зонко» їхні гаманці добряче схудли, зате в їхніх кишенях було повно какобомб, цукерок-гикавок, мила з жаб'ячої ікри та чашок-носогризів.

День був ясний, повівав легенький вітерець, тому вони проминули «Три мітли» і вирішили прогулятися ще. Вилізли на пагорб і рушили до Верескливої Халупи з найкошмарнішими в усій Британії привидами. Халупа височіла над селом і навіть удень мала доволі моторошний вигляд: вікна були забиті дошками, а сад — здичавілий і вогкий.

— Навіть гоґвортські привиди її уникають, — сказав Рон, спершись на паркан. — Я розпитував Майже-Безголового Ніка. Він казав, що тут мешкає дуже мерзенна публіка. Ніхто не може сюди ввійти. Навіть Фред і Джордж не змогли пробратися...

Видираючись на пагорб, Гаррі спітнів і вже хотів був хоч на пару хвилин скинути плаща-невидимку, як раптом зовсім поряд почулися голоси. Хтось підіймався до халупи з

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

другого боку. То були Мелфой, Креб і Гойл. Мелфой щось розповідав:

— ... ось-ось прилетить сова від мого старого. Він мав бути на розгляді тієї справи, щоб розповісти про мою руку... як я, типу, не міг нею ворухнути аж три місяці.

Креб і Гойл загиготіли.

— Хотів би я почути, як той волохатий дебіл буде захищатися. «Він си такий файний і безпечний». Кароче, тому гіпогрифу гаплик.

Мелфой несподівано побачив Рона. Його бліде обличчя розпливлося в кривій посмішці.

— Що ти тут робиш, Візлі? — Мелфой перевів погляд на перекособочену халупу за Роновою спиною. — Що, хотів би тут пожити, га? Мрієш, типу, про власну спальню? Я чув, що вдома ви всі спите в одній кімнаті... це правда?

Рон наготувався стрибнути на Мелфоя, але Гаррі схопив його за мантію.

— Залиш їх мені, — прошепотів він Ронові на вухо.

Гріх було втрачати таку нагоду. Гаррі тихенько зайшов за спину Мелфоя, Креба і Гойла, нахилився і набрав з землі цілу жменю болота.

— А ми тут саме говоримо про твого дружбана Геґріда, — сказав Мелфой. — Уявляємо, карочє, що він там меле Комітетові знешкодження небезпечних істот. Гадаєш, він голосно заскигнить, коли тому гіпогрифу відітнуть...

ХЛЯП!

Мелфоева голова різко смикнулася і його біляве волосся забризкало болотом.

— Хто?... що це?..

Рон ухопився за паркан, щоб не впасти з реготу. Мелфой, Креб і Гойл, роззираючись, закружляли на місці як божевільні. Мелфой стріпував болото.

— Що це було? Хто це зробив?

— Тут мешкають дуже мерзенні привиди, — мовив Рон таким тоном, ніби сповіщав прогноз погоди.

Креб із Гойлом захвилювалися: їхні накачані м'язи проти привидів були безсилі. Мелфой злякано оглядав безлюдну місцину.

Гаррі прокрався по стежці до баюри зі смердючим зеленавим мулом...

ХЛЯП! ХЛЯП!

Цього разу свою порцію отримали Креб і Гойл. Гойл навіжено застрибав на місці,

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

намагаючись стру сити липку багнюку з маленьких тупих оченят.

— Це прилетіло звідти! — вигукнув Мелфой, витираючи обличчя, і показав на два метри лівіше від Гаррі.

Простягнувши руки, як сліпий, Креб рушив туди. Гаррі обійшов його ззаду, підняв якусь палицю і жбурнув Кребові в спину. Креб аж пірует зробив у повітрі — хто це кинув? Гаррі ледве стримував регіт. Оскільки Креб побачив лише Рона, то й рушив прямо на нього. Гаррі підставив ногу, Креб спіткнувся і наступив на краєчок Гарріного плаща-невидимки. Плащ смикнувся — і в повітрі вигулькнуло обличчя Гаррі.

На якусь мить Мелфой заляк.

— А-А-А! — заверещав він, показуючи на голову Гаррі. Далі різко повернувся і кинувся бігти з пагорба вниз, за ним рвонули Креб і Гойл.

Гаррі знову натяг плаща на голову, але було вже пізно.

— Гаррі! — сказав Рон, підступивши до того місця, де щойно висіла голова Гаррі, — краще тікай! Якщо Мелфой комусь про це розкаже. Ти мушиш бути в замку, і то негайно.

— До зустрічі, — кинув Гаррі і без зайвих слів побіг стежиною до Гоґсміда.

Чи Мелфой повірить у те, що бачив? Чи хтось повірить Мелфоеві? Ніхто не знав про плащ-невидимку... ніхто, крім Дамблдора. У Гаррі замлоїло в грудях: якщо Мелфой розповість, Дамблдор відразу все збагне.

Він примчав до «Медових руць», спустився по драбині в підвал, далі по кам'яній підлозі, заскочив у люк... скинув плаща, засунув його під пахву і помчав тунелем. А раптом Мелфой повернеться перший?.. Як швидко він знайде когось з учителів? Гаррі захекався, йому боліло в боці, але він не зупинявся аж до кам'яного жолоба. Плаща доведеться залишити тут, бо якщо Мелфой уже комусь розповів, то плащ його видасть. Гаррі сховав його в якомусь темному закутку і поліз догори. Спітнілі долоні ковзали по жолобу. Нарешті доліз до горба, торкнув його паличкою, виглянув і виліз назовні.

Горб зімкнувся, і щойно Гаррі вистрибнув з-за статуї, як почулися швидкі кроки.

То був Снейп. Він поспішав до Гаррі, аж його чорна мантія розвівалася за спиною.

— Ну, — ледве стримуючи зловтіху, вимовив він.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі намагався вдати безневинного, хоч його й зраджувало спітніле обличчя і брудні руки, які він миттю запхав у кишені.

— Іди за мною, Поттере, — звелів Снейп.

Гаррі пішов за ним сходами, непомітно витираючи руки об підкладку мантії. Вони спустилися до підвалів і зайшли у Снейпів кабінет.

Гаррі був там тільки раз, коли також потрапив у серйозну халепу. Відтоді банок з гідкою слизотою на поличках за столом побільшало. Вони виблискували від полум'я каміна, посилюючи й без того зловісну атмосферу кабінету.

— Сідай, — наказав Снейп.

Гаррі сів. А Снейп і далі стояв.

— Містер Мелфой щойно розповів мені дивну історію, Поттере, — почав Снейп.

Гаррі не озивався.

— Він сказав, що піднявся до Верескливої Халупи і там наштовхнувся на Візлі — нібито самого.

Гаррі й далі мовчав.

— За словами містера Мелфоя, він розмовляв з Візлі, аж раптом хтось кинув йому в потилицю велику жменю грязюки. Як це могло статися?

Гаррі спробував удати здивування.

— Уявлення не маю, пане професоре.

Снейп пронизував його своїм поглядом. Гаррі згадав, як він дивився в очі гіпогрифу і відчайдушно старався не кліпати.

— А тоді містер Мелфой побачив дивовижну з'яву. І знаєш, Поттере, що то було?

— Ні, — якомога природніше відповів Гаррі.

— Твоя голова, Поттере. Прямо в повітрі.

Запала довга мовчанка.

— Може, йому варто піти до мадам Помфрі, — запропонував Гаррі. — Якщо йому таке ввижається.

— Що робила в Гоґсміді твоя голова, Поттере? — стиха запитав Снейп. — Твоїй голові заборонено там бувати. Жодна частина твого тіла не має дозволу бувати в Гоґсміді.

— Я знаю, — Гаррі старався, щоб його обличчя не здавалося ні винним, ні переляканим. — По-моєму, Мелфой мав галюци...

— Мелфой не мав ніяких галюцинацій! — гаркнув Снейп і, впершись руками в поруччя крісла, де сидів Гаррі, наблизив до нього своє лице. — Якщо в Гоґсміді була твоя голова, то там була й решта твого тіла.

— Я був у ґрифіндорській вежі, — заперечив

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі. — Як ви й звеліли.

— А хто це може підтвердити?

Гаррі не відповів. Вузькі Снейпові вуста викривилися в єхидній посмішці.

— Отож, — випростався Снейп. — Усі, починаючи з Міністерства магії, намагаються захистити славетного Гаррі Поттера від Сіріуса Блека. Але ж славетний Гаррі Поттер не визнає ніяких правил. Нехай простаки переймаються його безпекою! Славетний Гаррі Поттер ходить, де заманеться, і йому начхати на наслідки.

Гаррі мовчав як риба. Снейп намагався його спровокувати і витягти з нього зізнання. Але цього не буде. Снейп не має ніяких доказів... поки що.

— Як ти нагадуєш мені свого батька, Поттере! — несподівано сказав Снейп, зблиснувши очима. — Він теж був на диво самовпевнений. Мав якісь там успіхи у квідичі, а тоді вирішив, що він недосяжний. Швендяв, задерши носа, зі своїми друзями й шанувальниками... аж моторошно, як ви схожі!

— Мій тато *не задирав носа!* — не стримався Гаррі. — І я теж.

— І правила твій батько також не зневажав,

— не вгавав Снейп, чиє худе обличчя спотворювала злоба. — Правила існували для простих смертних, а не для володарів кубка з квідичу. Він був таким пихатим хвальком.

— ЗАТКНІТЬСЯ!

Гаррі раптом зірвався на ноги. Його охопила така лють, якої він не відчував ще з того останнього вечора на Прівіт-драйв. Він не зважав, що Снейпове обличчя застигло, а його чорні очі скажено зблиснули.

— *Що ти мені сказав, Поттере?*

— Я сказав, щоб ви заткнулися і не згадували мого батька! — крикнув Гаррі. — Я знаю правду, ясно? Він урятував вам життя! Мені розповів Дамблдор! Якби не мій тато, вас тут би взагалі не було!

Снейпова пожовкла шкіра стала бліда, мов кисле молоко.

— А директор розповів, за яких саме обставин твій батько врятував мені життя? — просичав він. — Чи, може, він вважав, що ці деталі надто неприємні для делікатних вушок незрівнянного Поттера?

Гаррі прикусив губу. Він не знав подробиць і не хотів у цьому зізнатися. Але Снейп здогадався про це.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Було б дуже прикро, якби в тебе, Поттере, залишалися фальшиві уявлення про свого батька, — з ненавистю примружився Снейп. — Може, ти уявляв собі якийсь неймовірно героїчний вчинок? Дозволь, я виправляю цю помилку — твій безгрішний батько зі своїми друзями вирішив утнути зі мною неймовірно смішний жарт. Він міг закінчитися моєю смертю, якби твій батько в останню мить не перелякався. Він не вчинив нічого відважного. Рятуючи моє життя, він просто рятував свою шкуру. Якби їхній жарт удався, його б вигнали з Гогвортсу.

Снейп вишкірив свої криві жовті зуби.

— Виверни кишені, Поттере! — звелів він раптом.

Гаррі не поворухнувся. Його мовби оглушило.

— Виверни кишені, або ми йдемо просто до директора! Виймай усе, що там є!

Гаррі похолов. Він поволі витяг торбинку забавок із «Зонко» і Карту мародера.

Снейп узяв у руки торбинку.

— Це дав мені Рон, — пояснив Гаррі, подумки молячись, щоб устигнути попередити Рона до того, як його побачить Снейп. — Він... він приніс їх ще минулого разу.

Снейпова досада

— Невже? І ти й досі носиш це з собою? Як зворушливо... а це що таке?

Снейп глянув на карту. Гаррі з усіх сил намагався виглядати байдужим.

— Просто клаптик пергаменту, — знизав він плечима.

Снейп перевернув карту, не спускаючи з Гаррі очей.

— Навіщо тобі такий потріпаний пергамент? — запитав він. — Може, краще його... викинути?

Він простяг руку до вогню.

— Ні! — хапливо вигукнув Гаррі.

— Ага-а! — у Снейпа затремтіли ніздрі. — Ще один коштовний дарунок від містера Візлі? Чи, може... це щось інше?.. Лист, написаний невидимим чорнилом? Або... інструкції, як проникнути в Гоґсмід, оминаючи дементорів?

Гаррі кліпнув. Снейп тріумфував.

— Поглянемо, поглянемо. — бурмотів він, виймаючи чарівну паличку і розгладжуючи карту на столі. — Вияви свою таємницю! — Снейп торкнувся паличкою до пергаменту.

Нічого не сталося. Гаррі стис кулаки, щоб не тремтіли руки.

— Покажи себе! — ударив паличкою Снейп.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Але карта й далі залишалася чистою. Гаррі намагався дихати глибше, щоб заспокоїтись.

— Професор Северус Снейп, учитель цієї школи, наказує тобі відкрити інформацію, яку ти приховуєш! — сказав Снейп і різко вдарив карту чарівною паличкою.

І по гладенькій поверхні карти враз побігли слова, мовби писані невидимою рукою:

«Містер Муні передає вітання професорові Снейпові і просить його не пхати свого довжелезного носа до чужого проса».

Снейп завмер. Гаррі приголомшено дивився на напис. Але карта на цьому не зупинилася. Далі з'явилося ще одне речення:

«Містер Золоторіг погоджується з містером Муні і хоче лише додати, що професор Снейп — бридота і кретин».

Це було б неймовірно кумедно, якби ситуація не була настільки серйозною. З'явився новий напис:

«Містер Гультай хоче засвідчити свій подив, що такий ідіот зміг стати професором».

Гаррі злякано заплющив очі. Коли відважився глянути знову, на карті з'явилися останні слова:

«Містер Червохвіст каже професорові Снейпу «на все добре» і радить йому помити свою липку голову».

Гаррі чекав наступного удару.

— Ну, що ж... — поволі вимовив Снейп. — Зараз побачимо. — Він підійшов до каміна, зачерпнув із дзбана на поличці жменю блискучого порошку і жбурнув його в полум'я.

— Люпине! — звернувся він до вогню. — На пару слів!

Гаррі очманіло дивився на вогонь. У полум'ї з'явилася довга постать, вона швидко оберталася. Ще мить — і з каміна, обтрушуючи з обшарпаної мантиї попіл, виліз професор Люпин.

— Ти кликав, Северусе? — запитав він упівголоса.

— Авжеж, кликав, — відповів Снейп з перехнябленим від злості лицем. — Я звелів Поттерові вивернути кишені, і ось що там було.

Снейп показав на пергамент, де й досі ряхтіли послання містерів Муні, Червохвоста, Гультяя й Золоторога. На обличчі Люпина з'явився незрозумілий вираз.

— Ну? — запитав Снейп.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Люпин і далі дивився на карту. Гаррі здалося, що він швидко щось обмірковує.

— Ну? — повторив Снейп. — Від цього пергаменту аж тхне чорною магією. Ти ж у нас фахівець у цих справах, Люпине. Де, на твою думку, Поттер міг це дістати?

Люпин підняв голову і ледь помітно зиркнув на Гаррі, давши йому знак не втручатися.

— Аж тхне чорною магією? — неголосно перепитав він. — Ти справді так гадаєш, Северусе? Мені здається, що це просто клаптик пергаменту, який готовий образити кожного, хто захоче його прочитати. Дещо легковажно, але ж нічого небезпечного. Думаю, Гаррі придбав його в крамниці жартів.

— Справді? — засумнівався Снейп із заціпенілою щелепою. — Ти думаєш, що таке можуть продавати в крамничці жартів? А чи не ймовірніше, що він дістав це *безпосередньо від виробників?*

Гаррі не зрозумів, що має на увазі Снейп. І Люпин, здається, теж.

— Тобто, від містера Червохвоста і його колег? — перепитав він. — Гаррі, чи ти знаєш когось із цих людей?

— Ні, — миттю заперечив Гаррі.

— Ось бачиш, Северусе? — знову повернувся до Снейпа Люпин. — Це явно виріб із «Зонко».

На цих словах до кабінету вбіг захеканий Рон. Він зупинився біля Снейпового столу, притис долоню до грудей і, відсапуючись, намагався говорити.

— Це я... дав... Гаррі... цю... штуку, — насили видушив він. — Купив... її... в «Зонко»... ще... давно.

— От! — плеснув у долоні Люпин і весело роззирнувся. — Тепер усе, здається, з'ясувалося! Я це заберу, Северусе, гаразд? — Він склав карту і запхав її в кишеню. — Гаррі, Рон, ходіть зі мною, маю до вас кілька слів щодо вашого реферату про упирів. Ти вже вибач нам, Северусе.

Гаррі не наважився глянути на Снейпа. Всі троє мовчки пройшли аж до вестибюлю. Гаррі обернувся до Люпина.

— Пане професоре, я...

— Не хочу слухати жодних пояснень, — урвав його Люпин. І, окинувши поглядом порожній вестибюль, він стишив голос. — Мені відомо, що багато років тому цю карту конфіскував був містер Філч. Так, я знаю, що це карта, — додав він, помітивши здивовані очі Гаррі й Рона. — Не

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

питатиму, як вона потрапила тобі в руки. Але я просто *приголомшений*, що ти не віддав її комусь з учителів. Особливо після того випадку з загубленими паролями. Отож Гаррі, я не можу її тобі повернути.

Гаррі цього й сподівався, тому не став заперечувати. Він просто хотів дещо збагнути.

— Чому Снейп подумав, що я дістав її від виробників?

— Тому що... — завагався Люпин, — тому що виробники цієї карти прагнули тебе виманити з замку. Вони вважають, що це дуже цікаво й весело.

— А ви їх *знаєте*? — вражено запитав Гаррі.

— Ми зустрічалися, — коротко пояснив Люпин і подивився на Гаррі серйозніше, ніж звичайно. — Не сподівайся, Гаррі, що я тебе ще колись отак покриватиму. Я не можу тебе переконати, що Сіріус Блек — це надто серйозно. Але я чомусь вважав, що те, що ти відчув, коли до тебе наближались дементори, справило на тебе сильніше враження. Твої батьки пожертвували заради тебе життям. І повір, що нехтувати їхньою жертвою заради якоїсь там торбинки з магічними жартами — то не найкраща віддяка.

Люпин пішов. Гаррі стало набагато гірше, ніж у Снейповім кабінеті. Вони з Роном повільно підіймалися мармуровими сходами. Промінаючи однооку відьму, Гаррі згадав про плащ-невидимку, що й досі лежав десь там, але не наважився по нього полізти.

— Це я у всьому винен, — раптом промовив Рон. — Я переконав тебе піти. Люпин має рацію: ми повелися, як останні дурні, не можна було так робити.

І він знову замовк. У коридорі, де походжали тролі-вартові, вони побачили Герміону. Вона йшла їм назустріч. По її обличчю Гаррі зрозумів, що вона вже чула про їхню пригоду. В нього похололо серце — невже вона розповіла професорці Макґонегел?

— Що, прийшла з нас познущатися? — безцеремонно спитав її Рон, коли вона зупинилася перед ними. — Чи, може, вже настукала?

— Ні, — сказала Герміона. В руках вона тримала листа, а її губи тремтіли. — Просто я думала, що вам треба це знати. Бакбика засудили до страти.

— РОЗДІЛ П'ЯТНАДЦЯТИЙ —

Фінальний матч

— Він... він мені прислав оце, — сказала Герміона, простягаючи листа.

Гаррі взяв його в руки. Пергамент був вологий від сліз. Чорнило розпливлося і деякі слова ледве вгадувалися.

Дорога Герміоно!

Ми си програли. Мені тільки можна привезти його до Гоґвортсу. День страти призначать пізніше.

Бікі так си тішив Лондоном.

Я ніколи не забуду, як ти нам помагала.

Гегрід.

— Вони його не вб'ють! — обурився Гаррі. — Не посміють. Бакбик абсолютно безпечний.

— Мелфоїв батько залякав увесь Комітет, — пояснила Герміона, витираючи сльози. — Ви ж його знаєте. А в тому Комітеті згряя старих ідіотів, які бояться всього на світі. Звичайно, треба буде подати апеляцію, так завжди

Фінальний матч

робиться. Тільки я не маю ніякої надії... вони не змінять вироку.

— Змінять! — люто заперечив Рон. — Тепер ти не будеш займатися усім цим сама. Я тобі допоможу, Герміоно.

— Ой, Роне!

Герміона кинулася йому на шию і розридалася. Сконфужений Рон незграбно гладив її по голові. Нарешті Герміона його відпустила.

— Роне, мені дуже... дуже прикро за Skeberca. — ридала вона.

— Та... нічого... він був старий, — заспокоював її Рон, щасливий, що вона випустила його з обіймів. — З нього й так не було вже великої користі. Хтозна, а раптом мама з татом тепер куплять мені сову.

*

Через заходи безпеки, що їх запровадили після другого вторгнення Блека, Гаррі, Рон і Герміона вже не могли відвідувати вечорами Геґріда. Тепер єдиною нагодою порозмовляти з ним були уроки догляду за магічними істотами.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Було видно, що суворий вирок Геґріда приголомшив.

— Це всьо моя вина. Мене гейби заціпило. Вони там повсідалися в чорних мантиях, а я всьо наплутав... Усі ті цифри, що ти мені записала, Герміонко, вилетіли з голови. А далі встав Луціус Мелфой та й почав забивати їм баки, і Комітет зробив так, як він їм сказав.

— Ми подамо апеляцію! — рішуче мовив Рон. — Не здавайся, ми вже цим займаємося!

Разом з іншими учнями вони поверталися до замку. Попереду йшов Мелфой з незмінними Кребом та Гойлом. Він постійно озирався і глузливо реготав.

— Нічого не вийде, Роне, — засмучено сказав Геґрід біля замкових сходів. — Увесь Комітет у кишені Луціуса Мелфоя. Я тільки си постараю, щоб останні Бікові дні були найфайніші в його житті. То мій борг перед ним.

Геґрід повернувся і поспіхом пішов до своєї хатини, затуливши обличчя хустинкою-як-скатертинкою.

Мелфой зі свитою стояв біля головних дверей замку.

— Дивіться, реве як бугай! Ви бачили когось

Фінальний матч

нікчемнішого? — глузував Мелфой. — І він ще хоче, типу, бути вчителем!

Гаррі з Роном кинулися до Мелфоя, але їх випередила Герміона — ЛЯСЬ!.. Вона заліпила Мелфосві такого дзвінкого ляпаса, що Мелфой аж захитався. Гаррі, Рон, Креб і Гойл остовпіли, а Герміона замахнулася знову.

— Не смій так казати про Геґріда, ти, смердючий вилупку.

— Герміоно! — Рон намагався схопити її за руку.

— Відійди, Роне! — вихопила чарівну паличку Герміона.

Мелфой позадкував. Заціпенілі Креб і Гойл чекали вказівок.

— Ходімо, — буркнув Мелфой, і вся трійця зникла в переході, що вів до підвалів.

— Герміоно!.. — не знаходив слів приголомшено-захоплений Рон.

— Гаррі, ти мусиш обіграти його в фінальному матчі! — відчайдушно вигукнула Герміона. — Просто мусиш! Я не переживу слизеринської перемоги!

— Уже почалися замовляння, — нагадав їм Рон, що й далі вражено зиркав на Герміону. — Побігли.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Вони поспіхом піднялися мармуровими сходами до класу професора Флитвіка.

— Запізнюєтеся, хлоп'ята! — дорікнув Флитвік. — Швиденько заходьте і виймайте чарівні палички. Сьогодні експериментуємо з підбадьорливими чарами. Уже всі розбилися на пари.

Гаррі й Рон поспішили до задньої парти й відкрили свої портфелі. Рон озирнувся.

— А де ділася Герміона?

Гаррі теж озирнувся. Герміони в класі не було, але коли він відчиняв двері, вона стояла поруч.

— Дивно, — глянув на Рона Гаррі. — Може... може забігла в туалет?

Але Герміона так і не з'явилася на уроці.

— Підбадьорливі чари їй би не завадили, — сказав Рон, коли весь їхній клас, усміхаючись від вуха до вуха, чимчикував на обід. Після підбадьорливих чарів усім було весело.

Герміона не прийшла й на обід.

Коли вони доїли яблучний пиріг, підбадьорливі чари дещо вивітрились, і Гаррі з Роном занепокоїлись.

— Слухай, а Мелфой не міг їй щось зробити? — стурбовано припустив Рон, коли вони

Фінальний матч

підіймалися до Ґрифіндорської вежі.

Вони проминули тролів, сказали Гладкій Пані пароль («Цокотуха») і протислися крізь отвір у вітальню.

Герміона міцно спала за столом, поклавши голову на розгорнутий підручник з числомагії. Вони посідали поруч і Гаррі легенько її штурхнув.

— Щ-що? — зірвалася Герміона, нестямно роззираючись довкола. — Пора вже бігти? Який з-зараз буде урок?

— Віщування, але аж за двадцять хвилин, — заспокоїв її Гаррі. — Герміоно, а чому ти не прийшла на замовляння?

— Що? Ой, ні! — пискнула Герміона. — Я забула про урок замовлянь!

— Та як ти могла забути? — здивувався Гаррі. — Ти ж дійшла з нами до самих дверей!

— Хіба?!. — зойкнула Герміона. — Професор Флитвік на мене розгнівався? Це все через Мелфоя. Я думала про нього, і мені все переплуталось!

— Знаєш що, Герміоно? — сказав Рон, дивлячись на товстелезну «Числомагію», яку вона використала замість подушки. — Здається, ти вже дійшла до ручки... Забагато на себе навалила.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ні, зовсім ні! — заперечила Герміона, відкинувши з очей волосся і безуспішно шукаючи свого портфеля. — Я просто помилилася, от і все! Зараз піду й вибачуся перед професором Флитвіком. Побачимось на віщуванні!

Через двадцять хвилин Герміона приєдналася до них біля драбини, що вела в клас професорки Трелоні. Вигляд у неї був явно причмелений.

— Як я могла пропустити підбадьорливі чари! Це ж екзаменаційна тема! Професор Флитвік мені на це натякнув.

Вони піднялися до темної й задушливої кімнати у вежі. На кожному столику сяяла кришталева куля, заповнена перламутрово-білою мрякою. Гаррі, Рон і Герміона вмостилися за одним хитким столиком.

— Я думав, що кришталеві кулі почнуться аж наступного семестру, — Рон занепокоєно озирнувся, чи нема поблизу професорки Трелоні.

— Не нарікай, — прошепотів Гаррі. — Це означає, що ми закінчили хіромантію. Мене вже аж нудило, коли вона дивилася на мою долоню і щоразу здригалася.

Фінальний матч

— Усім добрий день!—пролунав знайомий примарний голос, і професорка Трелоні, як завжди, театралью з'явилася звідкись із затінку. Парваті й Лаванда затремтіли від хвилювання. Їхні лиця освітлювало молочне сяйво кришталевих куль.

— Я вирішила перейти до магічних кристалів трохи раніше, ніж планувала. — Професорка Трелоні сіла спиною до каміна й оглянула клас. — Долею визначено, що магічний кристал увійде до вашого червеного іспиту.

Герміона пирхнула.

— «Долею визначено!..» — що вона меле?! А хто планує іспити? Вона ж сама! Дивовижне пророцтво! — сказала Герміона, навіть не стишуючи голосу.

Було важко зрозуміти, чи професорка Трелоні це почула, бо її обличчя було затінене. Принаймні вона ніяк на це не зреагувала і вела далі:

— Споглядання магічного кристалу — витончене мистецтво, — мовила вона ніби крізь сон. — Я й не сподіваюся, що хтось із вас відразу зможе бачити, зазирнувши в бездонну глибину кулі. Спочатку ми спробуємо

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

відключити нашу свідомість і зовнішній зір. — Рон почав нестримно хихотіти і мусив затулити долонею рота, — ... для того, щоб очистити Внутрішнє Око і підсвідомість. Якщо нам пощастить, дехто з нас до кінця уроку, можливо, зможе Бачити.

Отож вони почали. Гаррі почувався як останній дурень, тупо зирячи в кришталеву кулю і намагаючись звільнити голову від усього зайвого, а насамперед — від упертої думки, що все це сон рябої кобили. Та це ніяк не вдавалося, оскільки під боком аж трусився від тамованого сміху Рон, а Герміона роздратовано клацала язиком.

— Щось побачили? — запитав їх Гаррі після п'ятнадцятихвилинного вдивляння в кулю.

— Так, бачу: тут на столі якась пляма, — показав Рон. — Мабуть, накрапало зі свічки.

— Марна трата часу, — прошипіла Герміона. — Я могла б зробити стільки корисного! Скажімо, прочитати про підбадьорливі чари.

Повз них прошелестіла професорка Трелоні.

— Може, допомогти комусь витлумачити таємничі перестороги в глибині їхніх куль?—ледь чутно мовила вона, подзенькуючи браслетами.

Фінальний матч

— Мені не треба, — прошепотів Рон. — Мені все й так зрозуміло: сьогодні буде сильний туман.

Гаррі й Герміона розреготалися.

— Ну, скільки можна! — не витримала професорка Трелоні. Всі на них озирнулися. Парваті з Лавандою обурено переглянулись. — Ви порушуєте вібрацію яснобачення!

Трелоні підійшла до їхнього столика і втупилася в кулю. У Гаррі замлоїло в животі. Він знав наперед, що зараз буде.

— Тут щось рухається! — прошепотіла професорка, наблизивши обличчя до кулі. — Але що це?..

Гаррі міг закластися на що завгодно, навіть на «Вогнеблискавку», що нічого доброго вона не побачить. І справді.

— Любий мій... — зітхнула професорка Трелоні, дивлячись на Гаррі. — Він тут, його видно дуже виразно... він підкрадається дедалі ближче... цей Гр...

— О Господи! — вигукнула Герміона. — Тільки не треба знову сюди приплітати того ідіотського Грима!

Професорка Трелоні глипнула на Герміону своїми велетенськими очима. Парваті

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

зашепотіла щось на вухо Лаванді, і вони теж втупилися в Герміону. Погляд професорки був сповнений гніву.

— Як не прикро, але мушу сказати, що відколи ти, голубонько, з'явилася в моєму класі, мені було очевидно, що ти позбавлена всього, що необхідне для шляхетного мистецтва віщування. Я не зустрічала ще жодного учня, свідомість якого була б настільки безнадійно приземлена.

На мить запала тиша. А тоді...

— Чудово!— вигукнула раптом Герміона, зіскакуючи з місця і запихаючи в портфель «Розтуманення майбутнього». — Чудово! — повторила вона і, закидаючи портфель на плече, ледве не зіштовхнула Рона на підлогу. — З мене вже досить! Я йду геть!

І на очах у враженого класу Герміона підійшла до люка, копнула його ногою і полізла вниз.

Минуло кілька хвилин, поки всі заспокоїлись. Професорка Трелоні, здається, навіть забула про Гріма. Вона рвучко відвернулася від Гаррі й Рона і, важко дихаючи, щільніше закуталася у свою газову шаль.

— О-о-о-ой! — вигукнула Лаванда так

Фінальний матч

несподівано, що всі аж здригнулися. — Пані професорко, знаєте, що я пригадала? Ви ж передбачили, що вона покине нас, правда? *«Десь біля Великодня один з нас відійде назавжди»*. Ви це казали дуже давно, пані професорко!

Професорка Трелоні загадково усміхнулася.

— Так, моя люба, я справді знала, що міс Грейнджер нас покине. Хоча й завжди плекаєш надію, що хибно розтлумачив Знаки. Внутрішнє Око — то такий тягар.

Лаванда й Парваті були вражені до глибини душі. Вони посунулися, щоб професорка Трелоні могла сісти за їхній столик.

— Ну й деньочок сьогодні в Герміони, скажи? — прошепотів до Гаррі ошелешений Рон.

— Повний аут...

Гаррі глянув у кришталеву кулю, але не побачив там нічого, крім вирування білої мряки. Невже професорка Трелоні справді бачила Грима? Ось-ось фінал з квідичу, і йому бракує тільки ще якоїсь пригоди.

*

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Великодні канікули не принесли сподіваного відпочинку. Третьюокласники ще ніколи не мали стільки домашніх завдань. Невіл Лонгботом був на межі нервового зриву, і він був такий не один.

— І це називається канікули! — обурювався Шеймус Фініган у вітальні. — До екзаменів ще купа часу, чого вони від нас хочуть?

Але ніхто не мав стільки роботи, як Герміона. Навіть без віщування вона вивчала предметів незрівнянно більше за інших. Зазвичай вечорами вона останньою виходила з вітальні, а вранці першою з'являлася в бібліотеці. Під очима в неї з'явилися синці, як у Люпина, і щосекунди вона була готова розплакатися.

Рон засів за підготовку Бакбікової апеляції. Кожної вільної від домашніх завдань хвилини він перечитував товстелезні фоліанти: «Посібник із психології гіпогрифів» або «Птахи чи жахи? Дослідження гіпогрифської жорстокості». Він був такий заклопотаний, що навіть забував знущатися з Криволапика.

Гаррі мусив виконувати домашні завдання після щоденних тренувань та безкінечних Вудових напучувань. Матч Грифіндора зі Слизерином мав відбутися у першу суботу

Фінальний матч

після великодніх канікул. Слизерин посідав у турнірі перше місце з відривом на двісті очок. А це означало (і Вуд постійно про це нагадував), що для здобуття кубка їм необхідно було виграти в Слизерину більше, ніж двісті очок. Це також означало, що перемога великою мірою залежала від Гаррі: зловивши сніча, він здобував для команди сто п'ятдесят очок.

— Запам'ятай, — постійно торочив Вуд, — ти лише тоді можеш ловити сніча, коли ми наберемо *більше* ніж п'ятдесят очок. — Тільки тоді, чуєш? Бо інакше ми виграємо матч, але не здобудемо кубок. Ти зрозумів? Тільки тоді можеш ловити сніча, коли...

— Я ЗРОЗУМІВ, ОЛІВЕРЕ! — зарепетував Гаррі.

У грифіндорському гуртожитку тільки й було розмов, що про наступну гру. Грифіндор не здобував кубка, відколи ловцем був легендарний Чарлі Візлі (один зі старших Ронових братів). Але Гаррі не сумнівався, що ніхто, навіть Вуд, не жадав перемоги дужче за нього самого. Їхня ворожнеча з Мелфоєм сягнула найвищого ступеня. Мелфой і досі закипав при згадці про ту летючу грязюку в

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гогсміді. А найбільше його обурило те, що Гаррі якимось чином уникнув покарання. Гаррі ж пам'ятав, як Мелфой намагався дістати його псевдодементорами у матчі з Рейвенкловом. Але найбільше він палав бажанням помститися за Бакбика — перемогти Мелфоя на очах у всієї школи.

Ще жоден матч не очікувався у такій напруженій атмосфері. До кінця канікул стосунки між двома командами та їхніми гуртожитками були на грані вибуху. У коридорах раз по раз спалахували дрібні сутички, а кульмінацією стала сварка між ґрифіндорським четвертокласником та слизеринським шести-класником — як наслідок, обидва опинилися в шкільній лікарні, бо з їхніх вух почала рости цибуля.

Особливо діставалося Гаррі. Він не міг пройти коридором, щоб хтось зі слизеринців не спробував зробити йому підніжку. Креб і Гойл виринали скрізь, куди б він не пішов, але, бачачи його в оточенні учнів, розчаровано відходили. Вуд розпорядився, щоб Гаррі постійно хтось супроводжував на випадок слизеринських підступів. Це розпорядження завзято виконував увесь ґрифіндорський

Фінальний матч

гуртожиток, тож тепер, оточений галасливою юрбою, Гаррі весь час запізнювався на уроки. А сам Гаррі найбільше переймався безпекою «Вогнеблискавки». Після тренувань він замикав її у своїй валізі, а на перервах часто бігав до Грифіндорської вежі, перевірити, чи нічого з нею не сталося.

*

Увечері напередодні матчу ніхто в Грифіндорській вітальні не займався звичними справами. Навіть Герміона відклала свої підручники.

— Не можу працювати, не можу зосередитись, — нервувалася вона.

Вітальня ходила ходором. Фред і Джордж знімали напругу тим, що відривалися з подвоєною енергією. Олівер Вуд, схилившись у кутку над макетом квідичного поля, пересував чарівною паличкою фігурки і щось бурмотів собі під ніс. Анжеліна, Алісія й Кеті реготали з Фредових та Джорджевих жартів. Гаррі сидів біля Рона й Герміони, ніби знятий з хреста. Він намагався не думати про завтрашній день, бо від самої лише згадки про це йому здавалося,

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

що в животі починала ворушитись якась здоровенна мерзота.

— Усе буде гаразд, — заспокоювала його Герміона з переляканим виразом обличчя.

— У тебе ж *«Вогнеблискавка»*, — втішав його Рон.

— Ага... — погоджувався Гаррі, а в животі в нього все переверталось.

Він полегшено зітхнув, коли Вуд зненацька наказав:

— Команда! Спати!

*

Гаррі спав погано. Спочатку йому наснилося, що він проспав, і Вуд на нього верещав:

— Де ти був? Нам довелося випустити Невіла!

Тоді побачив сон про Мелфоя та його команду, що прилетіли на гру на драконах. Гаррі летів з карколомною швидкістю, уникаючи вогняного струменя з пащі Мелфоевої потвори, і раптом усвідомив, що забув свою *«Вогнеблискавку»*. Каменем полетів додолу і прокинувся.

Минуло кілька секунд, доки Гаррі втямив, що матч іще не починався, що він безпечно лежить у своєму ліжку і що слизеринській команді ніхто не дозволить грати на драконах.

Фінальний матч

Його мучила спрага. Він тихо встав і підійшов до вікна, де стояв срібний глечик з водою.

Надворі було тихо й спокійно. Верхівки дерев у Забороненому лісі нерухомо завмерли, а в Войовничої Верби був цілком мирний і безневинний вигляд. Скидалося на те, що погода для квідичу буде ідеальна.

Гаррі поставив кухля і вже збирався вертатися до ліжка, як раптом щось привернуло його увагу. Сріблястою галявиною скрадався якийсь звір.

Гаррі метнувся до ліжка, схопив з тумбочки окуляри і прожогом вернувся до вікна. Невже це Грим... ні... тільки не тепер... не перед самим матчем.

Він знову притиснувся до вікна, якусь мить відчайдушно вдивлявся, і врешті знайшов те, що шукав. Тепер той звір біг узліссям... і то не був Грим... то був кіт... Гаррі полегшено зітхнув і сперся на підвіконня, коли впізнав рудий пухнастий хвіст. То був просто Криволапик...

Просто Криволапик? Гаррі притулився носом до скла. Кіт, здавалося, зупинився. Гаррі був переконаний, що в затінку дерев рухався ще хтось.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Наступної миті з'явився гігантський кудлатий чорний пес, що крадькома перебігав галявину. Криволапик дріботів поряд з ним. Гаррі витріщив очі. Що це означало? Якщо Криволапик також бачив пса, то хіба ж той міг бути провісником Гарріної смерті?

— Роне! — зашепотів Гаррі. — Роне! Прокинься!

— Га?

— Ти можеш поглянути, хто там?

— Ще темно, Гаррі, — ледве ворушив язиком Рон. — Що на тебе найшло?

— Там унизу. — Гаррі знову визирнув з вікна.

Криволапик і пес уже зникли. Гаррі виліз на підвіконня, щоб зазирнути вниз, під темні мури замку, але їх і там не було. Куди вони щезли?

Гучне хропіння свідчило, що Рон знову заснув.

*

Коли зранку Гаррі разом з іншими грифіндорськими гравцями увійшов до Великої зали, їх зустріли бурхливими оплесками. Гаррі розплився в широкій усмішці, побачивши, що їм

Фінальний матч

аплодували також рейвенкловці та гафелпафці. А от слизеринці голосно свистіли їм у спину. Гаррі помітив, що Мелфой був ще блідіший, ніж завжди.

За сніданком Вуд наполягав, щоб усі гравці добре попоїли, хоч сам до їжі так і не торкнувся. А тоді, не давши нікому доїсти, поспішно вивів команду з зали. Коли вони виходили, їх знову проводжали оплесками.

— Щасливо, Гаррі! — гукнула Чо Чанґ. І Гаррі відчув, що червоніє.

— Що ж... вітру майже немає... сонце трохи заяскраве, може бити в очі... будьте уважні... земля пружненька, це добре, зможемо швидше злетіти.

Вуд крокував полем, а команда старалася від нього не відставати. Нарешті вони побачили, як відчинилися вхідні двері замку, і вся школа висипала на галявину.

— В роздягальні! — коротко кинув Вуд.

Вони мовчки переодяглися в яскраво-червоні мантії. Гаррі було цікаво, як почувається решта команди, бо йому весь час здавалося, мовби за сніданком він з'їв якусь ящірку, що неспинно звивалася в шлунку. Час пролетів непомітно, і Вуд оголосив:

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ну, що ж, пора... Пішли.

Вони вийшли на поле під оглушливе ревіння трибун. Три чверті глядачів мали на собі яскраво-червоні стрічки, розмахували яскраво-червоними прапорцями з ґрифіндорським левом чи підносили транспаранти: «ВПЕРЕД, ГРИФІНДОР!» і «КУБОК — ЛЕВАМ!» За слизеринськими воротами сиділо біля двохсот учнів у зеленому вбранні, на їхніх прапорцях виблискувала срібна змія Слизерину, а в першому ряду, теж у всьому зеленому, сидів професор Снейп і лиховісно підсміювався.

— Ось виходять ґрифіндорці! — заволав Лі Джордан, незмінний коментатор матчів. — Поттер, Бел,

Джонсон, Спінет, Візлі, Візлі та Вуд. Усі знають, що це найкраща гоґвортська команда за останні кілька років... — Коментар Лі потонув в обуреному гулі слизеринців.

— А ось і збірна Слизерину на чолі з капітаном Флінтом. Він замінив деяких гравців, і здається, надав перевагу розмірам, а не майстерності.

Слизеринські трибуни знову загули. Хоч, як на Гаррі, Лі казав правду: усі слизеринці, окрім Мелфоя, були напрочуд великими.

Фінальний матч

— Капітани, потисніть руки! — звеліла мадам Гуч.

Флінт і Вуд щосили стиснули один одному руки.

Збоку здавалося, ніби кожен намагається зламати суперникові пальці.

— Сідшайте мітли! — вигукнула мадам Гуч. — Три... два... один.

Ревіння трибун заглушило її свисток, і чотирнадцять мітел зринули в повітря. Гаррі відчув, як вітер розвіває волосся на його чолі. Радість польоту заглушила хвилювання. Озирнувшись, він побачив позад себе Мелфоя. Рвучко додав швидкості, виглядаючи сніча.

— Отже, м'ячем заволодів Грифіндор, грифіндорка Алісія Спінет рветься з квафелом прямісінько до слизеринських воріт, чудово, Алісіє! Ох, ні... Квафел перехоплює Ворінгтон... Він підіймається... БАБАХ!.. Його зупиняє бладжер. Це постарався Джордж Візлі! Ворінгтон випускає квафел, і його підхоплює... Джонсон! Грифіндор знову з м'ячем! Давай, Анжеліно. Вона елегантно обходить Монтегю... *пригнись, Анжеліно, там бладжер!.. ГОЛ! ВОНА ЗАБИВАЄ ГОЛ! 10:0 НА КОРИСТЬ ГРИФІНДОРУ!*

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Анжеліна переможно викинула стиснутий кулак і облетіла слизеринські ворота. Внизу ревіло від захвату яскраво-червоне море.

— ОЙ!

Анжеліна мало не зірвалася з мітли — у неї на повній швидкості врізався Маркус Флінт.

— Вибач! — вигукнув Флінт, а юрба внизу обурено загула. — Вибачте, я її не помітив!

Наступної миті Фред Візлі торохнув Флінта по потилиці своєю биткою. Флінт дзьобнув носом держак своєї мітли, і з носа заюшила кров.

— Припиніть! — крикнула мадам Гуч, підлітаючи до них. — Грифіндор отримує право на пенальті за безпричинний напад на загонича! За зумисне травмування їхнього загонича пенальті теж проб'є і Слизерин!

— Що за вигадки, мадам! — обурився Фред, але мадам Гуч уже свиснула, і Алісія полетіла бити пенальті.

— Давай, Алісіє! — перервав напружену тишу Лі Джордан. — Є! ВОРОТАР БУВ БЕЗСИЛИЙ! 20:0 НА КОРИСТЬ ГРИФІНДОРУ!

Гаррі різко розвернув «Вогнеблискавку» і побачив, як Флінт, з носа в якого й далі юшила кров, готувався пробивати пенальті. Вуд завис

Фінальний матч

у повітрі перед Ґрифіндорськими воротами і зціпив щелепи.

— Відомо, що Вуд прекрасний воротар! — прокоментував Лі Джордан, поки Флінт чекав свистка мадам Гуч. — Потрясний воротар! Йому дуже важко забити... неймовірно важко... **ТАК! ВИ ЛИШ ПОГЛЯНЬТЕ! ВУД ВІДБИВАЄ ПЕНАЛЬТІ!**

Ґаррі полегшено здійнявся вгору, виглядаючи сніча і, водночас, намагаючись не пропустити жодного слова коментатора. Найголовніше — не підпустити Мелфоя до сніча, доки Ґрифіндор відірветься більше, як на п'ятдесят очок.

— М'яч у Ґрифіндора... ні, вже у Слизерина... ні!.. Ґрифіндор знову перехоплює квафел, це Кеті Бел, вона мчить до слизеринських воріт... **ЦЕ НАВМИСНЕ ПОРУШЕННЯ!**

Слизеринський загонич Монтеґю налетів на Кеті, але замість того, щоб відбирати квафела, схопив її за голову. Кеті перекрутилася в повітрі й таки зуміла втриматися на мітлі, але випустила квафела.

Знову пролунав свисток. Мадам Гуч підлетіла до Монтеґю й почала щось йому кричати. За хвилину Кеті майстерно переграла

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

слизеринського воротаря, забивши ще один пенальті.

— 30:0! ОЦЕ ВАМ ЗА БРУДНУ ГРУ, МУГИРЯКИ.

— Джордане, якщо не можеш коментувати неупереджено.

— Я ж кажу правду, пані професорко!

Гаррі раптом відчув піднесення. Він помітив сничка — той мерехтів біля підніжжя ґрифіндорських воріт, але його ще не можна було ловити. Треба, щоб Мелфой не побачив.

Гаррі зробив стурбований вигляд, розвернув «Вогнеблискавку» і помчав у протилежному напрямку до слизеринських воріт.

Це спрацювало. Мелфой рвонув слідом, переконаний, що Гаррі побачив сничка.

ФІТЬ...

Повз праве Гарріне вухо просвистів бладжер, запущений здоровенним відбивачем Слизерина Дериком. Наступної миті...

ФІТЬ...

Другий бладжер черкнув йому по ліктю. До нього мчав ще один відбивач — Боул.

Гаррі помітив краєм ока, як Боул і Дерик наближалися до нього з двох боків, замахуючись битками.

Фінальний матч

В останню мить він скерував «Вогнеблискавку» різко вгору, і Боул з Дериком врізалися один в одного.

— Ага-а! — заволав Лі Джордан, побачивши, як слизеринські відбивачі розліталися, схопившись за голови. — Отож-бо, хлоп'ята! Якби швидше рухалися, то тепер би не чухалися! Це ж «Вогнеблискавка»!.. І знову Грифіндор веде гру, з квафелом Джонсон... Флінт біля неї... дай йому в око, Анжеліно!.. (Це був жарт, пані професорко, звичайнісінький жарт...) Ой, ні!.. Флінт заволодів м'ячем, він летить до Грифіндорських воріт... Давай, Вуде, відбивай!..

Але Флінт закинув квафел у кільце. Гол. Слизеринські трибуни вибухли радісними криками, а в Джордана вирвалося таке непристойне слово, що професорка Макґонґел намірилася забрати в нього магічний мегафон.

— Перепрошую, пані професорко, дуже-дуже перепрошую! Більше такого не буде! Отже, Грифіндор попереду з рахунком 30:10, і Грифіндор володіє м'ячем.

Гаррі ще ніколи не брав участі в такому брудному матчі. Озвірілі, що Грифіндор так легко повів у рахунку, слизеринці намагалися

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

здобути квафел будь-якою ціною. Боул ударив биткою Алісію, виправдовуючись, що переплутав її з бладжером. У відповідь Джордж Візлі заїхав Боулові ліктем в обличчя. Мадам Гуч покарала обидві команди штрафними ударами. Вуд і цього разу ефектно врятував свої ворота, після чого рахунок став 40:10 на користь Грифіндору.

Снич знову зник. Мелфой і далі тримався неподалік від Гаррі, що підіймався дуже високо, пильно приглядаючись. Варто тільки Грифіндору відірватися на п'ятдесят очок, і тоді.

Кеті забила гол. 50:10. Фред і Джордж кружляли довкола неї з піднятими битками на випадок, якщо хтось зі слизеринців вирішить помститися. Боул і Дерик скористалися їхньою відсутністю і запустили бладжери у Вуда. Обидва важкі бладжери гупнули його в живіт, і Вуд, хапаючи ротом повітря, кілька разів перекрутився в повітрі, ледве втримавшись на мітлі.

Мадам Гуч просто знавісніла.

— Напад на воротаря! Ви не маєте права атакувати воротаря, коли поблизу немає квафела! — зарепетувала вона на Боула і Дерика. — Пенальті!

Фінальний матч

І Анжеліна забила гол. 60:10. Буквально за кілька секунд Фред Візлі запустив бладжером у Ворінгтона і вибив квафела з його рук. Алісія підхопила м'яча і закинула його у слизеринські ворота: 70:10.

Грифіндорські вболівальники верещали до хрипоті. Грифіндор був попереду на шістдесят очок, і якби Гаррі пощастило впіймати зараз сніча — кубок їхній. Гаррі фізично відчував сотні прикутих до нього очей. Він літав високо понад полем, а від нього намагався не відставати Мелфой.

І тут він його побачив. Сніч виблискував над ним на висоті якихось шести метрів.

Гаррі різко набрав швидкість, у вухах засвистів вітер, він уже витягнув руку, але раптом «Вогнеблискавка» сповільнила хід.

Він нажахано озирнувся — Мелфой ухопився за хвіст «Вогнеблискавки» і тягнув її назад.

— Ти...

Гаррі був такий розлючений, що, не роздумуючи, луснув би Мелфоя, але не міг до нього дотягтися. Мелфой, важко дихаючи, намагався втримати «Вогнеблискавку», його очі зловісно поблискували. Він домігся свого — сніч знову пропав.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Пенальті! Пенальті! Я вперше бачу таке нахабство! — аж захрипла мадам Гуч, підлітаючи до Мелфоя, що знову вчепився у свого «Німбуса-2001».

— ПІДЛИЙ МЕРЗОТНИКУ! — верещав у мегафон Лі Джордан, завбачливо відбігши від професорки Макґонеґел. — ПІДЛЕ, НАХАБНЕ Г...

Але професорка Макґонеґел і не думала його перебивати. Вона погрожувала Мелфоеві кулаком і разом з усіма щось викрикувала, незважаючи на капелюшок, що впав на землю.

Алісія пробила пенальті, але зі злості промазала мало не на пів метра. Грифіндорці втрачали самовладання, а слизеринці, натхненні Мелфоевим трюком, почали діяти активніше.

— З м'ячем Слизерин, Слизерин наближається до воріт... Монтеґю закидає м'яч... — простогнав Лі. — 70:20 на користь Грифіндору.

Гаррі тепер так пильно стежив за Мелфоем, що вони аж торкалися коліньми. Він не міг допустити, щоб Мелфой першим торкнувся сніча.

— Поттер, відвали! — волав роздратований Мелфой — Гаррі не давав йому розвернутися.

Фінальний матч

— Анжеліна Джонсон перехопила квафел...
давай, Анжеліно, ДАВАЙ!

Гаррі озирнувся. Усі слизеринські гравці, окрім Мелфоя, навіть воротар, рвонули до Анжеліни, щоб перекрити їй шлях.

Гаррі розвернув «Вогнеблискавку», нахилився так низько, що майже ліг на держак мітли, різко набрав швидкість і кулею помчав до слизеринців.

— А-А-А-А-А-А-А-А-А-А!!!

Слизеринці, ухиляючись від «Вогнеблискавки», розлетілися навсібіч — шлях для Анжеліни було розчищено.

— ВОНА ЗАБИЛА! ВОНА ЗАБИЛА! Грифіндор виграє з рахунком 80:20!

Гаррі, що ледь не врізався в трибуни, різко загальмував, розвернувся і помчав до центру поля.

І тут він побачив таке, від чого його серце похолело. Мелфой з тріумфальним виразом націлено ринув униз — там, над самою землею, мерехтів малесенький золотий м'ячик.

Гаррі теж скерував «Вогнеблискавку» донизу, але Мелфой був від нього надто далеко.

— Швидше! Швидше! Швидше! — підганяв Гаррі свою мітлу. Він поступово наздоганяв

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Мелфоя. Ухиляючись від бладжера, запущеного Боулом, притиснувся до держака. Він був уже біля Мелфоевих ніг... біля плечей...

Гаррі метнувся вперед і випустив з рук мітлу. Відштовхнув Мелфоеву руку і...

— Є!!!

Він вийшов із піке, переможно скинувши руку догори. Стадіон вибухнув ревом. Гаррі летів над глядачами і відчував у вухах дивний дзвін. Він міцно стискав крихітний золотий м'ячик, що безпомічно тріпотів крильцями в його долоні.

Вуд, з чийх очей текли потоки сліз, підлетів до Гаррі, обхопив його за шию і нестримно заривав у нього на плечі. Далі Гаррі відчув, як йому в спину врізалися Фред і Джордж, а тоді до нього долинув лемент Анжеліни, Алісії й Кеті: *«Кубок наш! Кубок наш!»*. Збірна Грифіндору, перетворившись на багаторуку й багатонігу химеру, хрипко ревучи, опустилася на землю.

На поле одна за одною накочувалися хвилі яскраво-червоних уболівальників. Сотні рук тарабанили по їхніх плечах. У голові Гаррі все змішалось: галас, постаті, радісне шаленство. А тоді юрба підняла його та інших гравців на

Фінальний матч

руки. Згори він помітив Геґріда, обвитого яскраво-червоними стрічками. Геґрід кричав: «Ти їх побив, Гаррі, ти їх розбив! Я розкажу про це Бакбикови!» Навіть Персі, забувши про свою пиху, підстрибував як навіжений. Професорка Макґонегел ридала голосніше за Вуда, витираючи очі велетенським грифіндорським прапором. Проштовхавшись до Гаррі, Рон з Герміоною не знаходили слів і просто сяяли, дивлячись, як його несуть до трибун, де стояв Дамблдор з величезним Кубком у руках.

Шкода, що тут не було якогось дементора. Коли заплаканий Вуд передав йому Кубок і Гаррі підняв його над собою, він відчув, що тієї миті міг би вичаклувати найкращого в світі патронуса.

— РОЗДІЛ ШІСТНАДЦЯТИЙ —

*Пророцтво професорки
Трелоні*

Блаженство Гаррі після здобуття Кубка затяглося на тиждень. Здавалося, що навіть погода святкує перемогу. З наближенням червня дні ставали теплі й безхмарні. Хотілося гайнути в поле, впасти на траву й попивати крижаний гарбузовий сік, зіграти партію в плюй-камінці чи просто спостерігати як величезний кальмар мляво розтинає поверхню озера.

Але про таке можна було тільки мріяти. Насувалися екзамени, і замість приємних прогулянок під легеньким літнім вітерцем бідолашні учні ниділи в замку, відчайдушно намагаючись зосередитися на навчанні. Навіть Фред і Джордж опустили до того, що засіли за підручники: їх очікували підсумкові

Пророцтво професорки Трелоні

іспити, щоб отримати СОВУ (Середню Оцінку Взірцевих Учнів). А от Персі очікували НОЧІ (Напрочуд Обтяжливі Чарівницькі Іспити) — найсерйозніший у Гогвортсі екзамен. Персі сподівався на посаду в Міністерстві магії, тож потребував якнайвищих оцінок. Він був дуже знервований і суворо карав тих, хто вечорами порушував спокій у вітальні. Більше за Персі хвилювалася хіба що Герміона.

Гаррі й Рон уже й не питали, як вона примудряється відвідувати кілька уроків нараз, але, побачивши розклад її екзаменів, були просто шоковані. У першому стовпчику писалося:

ПОНЕДІЛОК 9:00 — Числомагія 9:00 — Трансфігурація Обід

13:00 — Замовляння 13:00 — Стародавні руни
— Герміоно? — запитав обережно Рон, бо цими днями вона просто навісніла, коли її відволікали. — Е-е... ти правильно переписала свій розклад?

— Що? — гиркнула Герміона і переглянула розклад екзаменів. — Звичайно, правильно.

— А міг би я запитати, як ти збираєшся бути одночасно на двох екзаменах? — почав Гаррі.

— Ні, не можна! — відрубала Герміона. — Ви

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

ніде не бачили моєї «Нумерології і граматики»?

— А-а, так-так, я позичив її, щоб почитати перед сном, — тихенько буркнув Рон.

Герміона в пошуках книжки почала перекидати сувої пергаменту. За вікном щось зашелестіло, і до вітальні залетіла Гедвіґа, тримаючи в дзьобі записку.

— Це від Гегріда, — розгорнув записку Гаррі.
— Бакбикову апеляцію призначили на шосте число.

— Це останній день екзаменів, — додала Герміона, й досі шукаючи підручника.

— Для цього вони приїдуть сюди, — читав далі Гаррі. — Хтось із Міністерства магії і... і кат...

Герміона здригнулася.

— Вони привозять на апеляцію ката?! Тоді виходить, що все вже вирішено наперед!

— Схоже на те, — повільно вимовив Гаррі.

— Не мають права! — заволав Рон. — Я витратив стільки часу, я знайшов такі матеріали! Вони не можуть просто так відмахнутися!

Але Гаррі мав жахливе передчуття, що під тиском містера Мелфоя Комітет знешкодження небезпечних істот уже вирішив усе заздалегідь. Драко, який зовсім був притих після

Пророцтво професорки Трелоні

ґрифіндорського тріумфу в квідичі, цими днями знову ожив. З єхидних коментарів, випадково почутих Гаррі, випливало: Мелфой був переконаний, що Бакбика стратять, і дуже тішився, що він цьому посприяв. Гаррі ледве стримувався, щоб за прикладом Герміони не заїхати Мелфоєві в пику. А найгірше було те, що в них не було ані часу, ні змоги провідати Геґріда, адже суворі заходи безпеки ніхто не скасовував, а Гаррі не наважувався забрати плаща-невидимку з-під одноокої відьми.

*

Почався тиждень іспитів, і в замку запанувала неприродна тиша. Після екзамену з трансфігурації третьокласники вийшли кволі й посірілі. Вони порівнювали результати і скаржилися на складність завдань. Наприклад, необхідно було перетворити чайник на морську черепаху. Герміона дратувала всіх своїми побиваннями, що її морська черепаха скидалася радше на океанську — решта учнів мали клопоти значно серйозніші.

— У моєї замість хвоста так і залишився носик від чайника, просто якесь жахіття.

— А черепахи можуть дихати парою?

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— А в моєї на панцирі залишився орнамент з чайника, цікаво, чи вплине це на оцінку?

Після цього, нашвидкуруч пообідавши, вони побігли на екзамен із замовлянь. Герміона як у воду дивилася — професор Флитвік і справді виніс на екзамен підбадьорливі чари. Гаррі, розхвилювавшись, трохи передав куті меду і довів Рона, на якому демонстрував своє вміння, до істеричного реготу, аж його для заспокоєння довелося відвести на годинку в іншу кімнату, перш ніж він зміг виконати замовляння сам. Після вечері учні поспіхом верталися до своїх віталень, але не для відпочинку, а готуватися до наступних екзаменів — догляду за магічними істотами, зілля й настійок та астрономії.

Наступного ранку Геґрід приймав іспит з догляду за магічними істотами. Він був явно засмучений, а його думки, здавалося, витали зовсім не тут. Він притарабанив цілу балію свіжих флоберв'яків і повідомив, що іспит буде зараховано тим учням, чії флоберв'яки проживуть хоча б годину. А оскільки флоберв'яки найкраще почувалися, коли їх ніхто не чіпав, то цей екзамен виявився найлегшим з усіх. Гаррі, Рон і Герміона отримали ще й чудову нагоду поспілкуватися з Геґрідом.

— Бікі трошки си зажурив, — упівголоса повідомив Геґрід, нахилившись над Гаррі, буцімто перевіряючи самопочуття його флоберв'яків. — Видно, задовго сидів у клітці. Але що вдієш... позавтра всьо стане ясно... так чи так.

Пополудні був іспит із зілля й настійок, що обернувся для Гаррі повним провалом. Як він не старався, але його спантеличувальне вариво ніяк не хотіло гуснути, і Снейп, який спостерігав за ним із мстивою утіхою, нашкрябав у своєму журналі щось підозріло схоже на нуль.

Опівночі на найвищій вежі відбувся іспит з астрономії. У середу вранці настала черга історії магії. Гаррі написав усе, що розповідав йому про середньовічне полювання на відьом Флореан Фортеск'ю, і в задушливому класі він мріяв про шоколадний пломбір з горішками, яким його пригощав Фортеск'ю в своїй кав'ярні. У середу пополудні здавали гербалогію — в оранжереях під неймовірно пекучим сонцем, яке багатьом з них добряче обпалило шиї. Повернувшись до вітальні, вони передчували завтрашню радість, коли о цій годині уже все буде позаду.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Передостаннім екзаменом зранку в четвер був захист від темних мистецтв. Професор Люпин підготував для них найдивніший з усіх іспитів. Це нагадувало біг з перешкодами. Треба було перейти вбрід глибокий ставок із ґринділом, пройти цілу вервечку канав, у яких засіли червоні каптурики, прочвакати через болото, не піддаючись на оманливі вказівки ліхтарника, і врешті-решт залізти в стару скриню й позмагатися там з черговим ховчиком.

— Чудово, Гаррі, — пробурмотів Люпин, коли усміхнений Гаррі виліз зі скрині. — Ставлю тобі «відмінно».

Зарум'янений з радості, Гаррі лишився чекати на Рона й Герміону. У Рона усе йшло гладенько аж до ліхтарника, який так успішно його збаламутив, що Рон по пояс провалився в трясовину. Герміона не мала жодних проблем, доки не залізла в скриню з ховчиком. За якусь хвилину вона з вереском звідти вискочила.

— Герміоно! — здивувався Люпин. — Що таке?

— П-п-професорка Макґонеґел! — хапалася за серце Герміона, показуючи на скриню. — В-вона сказала, що я п-п-провалила всі іспити!

Герміону довелося довгенько заспокоювати. Коли нарешті вона себе опанувала, вони усі втрьох пішли до замку. Рон з насолодою глузував з Герміоніного ховчика, і сварка між ними не розгорілася лише завдяки тому, кого вони побачили на сходах.

Там у своєму плаці в тоненьку смужку стояв і оглядав краєвид дещо спітнілий Корнеліус Фадж. Побачивши Гаррі, він аж здригнувся.

— Вітаю тебе, Гаррі! — вигукнув він. — Складав іспит, так? Передостанній?

— Так, — озвався Гаррі.

Герміона з Роном, які ніколи ще не розмовляли з міністром магії, знічено переступали з ноги на ногу.

— Гарний день, — сказав Фадж, глянувши на озеро. — Прикро... прикро...

Він важко зітхнув і подивився на Гаррі.

— Я тут у вельми неприємній справі, Гаррі. Комітету знешкодження небезпечних істот був потрібен свідок страти божевільного гіпогрифа. А я ж однак хотів навідатися в Гогвортс, щоб перевірити ситуацію з Блеком, тому мене й попросили виконати цю роль.

— Невже це означає, що розгляд апеляції вже відбувся? — урвав його Рон, ступивши крок наперед.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ні, ні... її розглянуть сьогодні пополудні, — заперечив Фадж, здивовано зиркаючи на Рона.

— То вам тоді, може, й узагалі не доведеться стати свідком страти! — рішуче мовив Рон. — Гіпогрифа можуть і виправдати!

Фадж не встиг навіть відповісти, бо з дверей за його спиною вийшли двоє чарівників. Один був такий старезний, що, здавалося, розсиплеться просто на очах. Другий — кремезний і дужий, з вузенькими чорними вусиками. Очевидно, вони були представниками Комітету знешкодження небезпечних істот, бо стариган, скосивши очі на Геґрідову хижку, ледь чутно мовив:

— Боже, Боже, я вже застарий для такого. То, кажеш, Фадже, о другій, так?

Гаррі звернув увагу, що чорновусий чоловік провів своїм жирним великим пальцем по лискучій сокирі за поясом. Рон відкрив було рота, але Герміона боляче штурхнула його під ребро й кивнула головою в напрямку вестибюлю.

— Чого ти мене зупинила? — сердито запитав Рон, коли вони зайшли до Великої зали на обід. — Ти бачила? Вони вже й сокиру наготували! Оце справедливість!

— Роне, твій тато працює в міністерстві. Тобі не варто задиратися з його шефом! — сказала Герміона, хоч і сама була стривожена. — Якщо Геґрід цього разу не розгубиться і чітко все аргументує, вони не посміють стратити Бакбика.

Але Гаррі бачив, що Герміона й сама не дуже вірила в те, що казала. За обіднім столом вирувало радісне збудження, адже сьогодні був останній екзаменаційний день. Гаррі, Рон і Герміона не поділяли загальної радості.

Останнім екзаменом у Гаррі й Рона було віщування, а в Герміони — маґлознавство. Вони разом піднялися нагору. На другому поверсі Герміона їх покинула, а Гаррі з Роном піднялися аж на восьмий, де на гвинтових сходах уже сиділи їхні однокласники й востаннє переглядали свої конспекти.

— Вона викликає по одному, — повідомив Невіл, коли вони сіли біля нього. На колінах він тримав «Розтуманення майбутнього», розгорнувши його на сторінці, присвяченій магічному кристалу. — А ви бачили хоч що-небудь у тій кришталевій кулі? — сумно запитав він.

— Ні, — байдуже озвався Рон. Він постійно

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

зиркав на годинник. Гаррі знав, що він рахує хвилини до початку розгляду апеляції.

Черга біля кабінету зменшувалася надто повільно. Коли черговий учень злазив по срібній драбині, усі накидалися на нього з тривожним шепотом:

— Що вона питала? Все нормально?

Але ніхто нічого не відповідав.

— Вона сказала — їй відкрилося це в кулі — якщо я вам щось розповім, то зі мною станеться жахливе нещастя! — пропищав Невіл, злізаючи по драбині.

— Хитро придумано! — пирхнув Рон. — Знаєш, я починаю думати, що Герміона мала рацію. — він показав на люк над головою, — ... це просто стара шахрайка.

— Так, — погодився Гаррі, також глянувши на годинник: була вже друга. — Чого вона так затуляє?..

Гордо сяючи, драбиною спустилася Парваті.

— Вона сказала, що в мене всі задатки справжньої провидиці, — повідомила вона Гаррі й Рону. — Я *стільки* всього бачила... ну, щасливо!

Вона збігла гвинтовими сходами донизу, де на неї вже чекала Лаванда.

Пророцтво професорки Трелоні

— Рональд Візлі, — покликав згори знайомий примарний голос. Рон скривився й поліз угору. Гаррі залишався єдиним, кого ще не викликали. Він уместився на підлозі, притулився спиною до стіни, слухаючи, як дзижчить муха в залитому сонячним світлом вікні. Він думав про Геґріда.

Хвилин за двадцять на драбині з'явилися великі Ронові стопи.

— Ну як? — запитав Гаррі, зводячись на ноги.

— Маразм, — відповів Рон. — Я нічого не побачив, тож наплів їй сім мішків гречаної вовни. Хоч не думаю, що вона мені повірила.

— Зустрінемося у вітальні, — кинув Гаррі, почувши своє ім'я: «Гаррі Поттер!»

У вежі було ще задушливіше, ніж звичайно. Вікна були зашторені, в каміні палахкотів вогонь, і Гаррі аж закашлявся від нудотного запаху. Наштовхуючись на крісла і столики, він пробирався до професорки Трелоні, що сиділа біля великої кришталевої кулі.

— Доброго дня, мій любий, — м'яко мовила вона. — Якщо твоя ласка, заглянь у кулю... не квапся... і скажеш, що ти там побачив.

Гаррі схилився над кришталевою кулею і зосереджено вступився в неї. Він щиро

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

намагався побачити там бодай щось, окрім кружляння білої мряки, але все було марно.

— Ну? — делікатно поцікавилася професорка Трелоні. — Що ти бачиш?

Було душно, і йому свербіло в носі від пахучого диму, що струменів з каміна. Він згадав Ронові слова і вирішив щось вигадати.

— Е-е... — почав Гаррі, — темна постать... ГМ...

— Що вона тобі нагадує? — прошепотіла професорка Трелоні. — Ну ж, подумай.

Гаррі згадав про Бакбика.

— Гіпогрифа, — рішуче мовив він.

— Справді! — ледь чутно видихнула професорка Трелоні, завзято щось записуючи на пергаменті, що лежав у неї на колінах. — Мій хлопчику, ти бачиш, мабуть, завершення розгляду Міністерством магії справи бідолашного Геґріда! Придивися уважніше... тобі не здається, що гіпогриф... без голови?

— Ні, — не вагаючись, відповів Гаррі.

— Ти впевнений? — наполягала професорка Трелоні. — Ти справді впевнений, мій любий? Ти не бачиш, як він, можливо, корчиться на землі, а якась невиразна постать здіймає над ним сокиру?

Пророцтво професорки Трелоні

— Ні! — заперечив Гаррі. Його почало нудити.

— Немає крові? Або заплаканого Геґріда?

— Ні! — знову заперечив Гаррі, прагнучи якнайскоріше покинути цю задушливу кімнату. — З ним усе гаразд... він відлітає.

Професорка Трелоні зітхнула.

— Ну, любий мій, на цьому закінчимо... я трохи розчарована... але впевнена, що ти старався.

Гаррі з полегшенням встав, взяв портфель і повернувся, щоб іти, але тут за його спиною пролунав гучний низький голос.

— *Це станеться сьогодні.*

Гаррі озирнувся. Професорка Трелоні з напівроззявленим ротом заціпеніла у своєму кріслі. Її очі дивилися кудись повз нього.

— П-перепрошую? — здивувався Гаррі.

Але професорка Трелоні його не чула. Вона закотила очі, і Гаррі з жахом подумав, що в неї починається якийсь припадок. Він завагався, чи не побігти до шкільної лікарні... але тут професорка Трелоні знову заговорила тим самим низьким голосом:

— *Темний Лорд лежить самотній і покинутий прихильниками Його слуга дванадцять років*

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

скнів у в'язниці. Сьогодні близько півночі він визволиться, щоб возз'єднатися зі своїм Паном Темний Лорд за допомогою слуги відродиться знову — ще величніший і жахливіший. Сьогодні... близько півночі... слуга... вийде... щоб приєднатися... до свого... Пана...

Голова професорки впала на груди. Трелоні захрипіла. Тоді зненацька стрепенулася.

— Ой, я страшенно перепрошую, мій любий,
— оспало мовила вона. — Ця спека, розумієш... я на мить задрімала.

Гаррі стояв, не зводячи з неї очей.

— Щось не так, мій любий?

— Ви... ви щойно сказали, що... Темний Лорд відродиться знову... що його слуга повертається до нього.

Професорка Трелоні була приголомшена.

— Темний Лорд? Той-Кого-Не-Можна-Називати? Мій любий хлопчику, з цим не жартують. Відродиться?.. Отакої.

— Але ж ви щойно це сказали! Сказали, що Темний Лорд...

— Мені здається, ти теж трохи задрімав, любий! — урвала його професорка Трелоні. — Я б ніколи не дозволила собі пророкувати такі нісенітниці!

Пророцтво професорки Трелоні

Спускаючись драбиною і гвинтовими сходами, Гаррі не міг позбутися однієї думки... невже він щойно почув справжнє пророцтво? Чи Трелоні просто вирішила ефектно завершити іспит?

За пару хвилин він уже минав тролів-вартових біля входу до ґрифіндорської вежі, а слова професорки Трелоні й далі відлунювали йому в голові. Повз нього пробігали учні. Вони сміялися й жартували в передчутті омріяної свободи. Коли він проліз крізь отвір за портретом, уся вітальня була майже порожня. У кутку сиділи Рон з Герміоною.

— Професорка Трелоні, — задихано мовив Гаррі, — щойно мені сказала...

Глянувши в їхні обличчя, він спинився на півслові.

— Бакбик програв, — кволо повідомив Рон. — Геґрід прислав записку.

Цього разу Геґрідова цидулка була сухою, на ній не було слідів від сліз, але, мабуть, писано її було тремтячою рукою, бо Гаррі ледве розібрав закарлючки.

Програв апеляцію. Його стратят надвечір. Це вже всьо. Не треба приходити. Я би не хотів, аби ви то виділи.

Геґрід.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ми мусимо піти, — рішуче сказав Гаррі. — Не можна, щоб він там самотньо сидів і чекав на ката!

— Але ж то буде надвечір, — завагався Рон, сумно визираючи з вікна. — Нам ніхто не дозволить... особливо тобі, Гаррі.

Гаррі уткнувся головою в долоні й замислився.

— Якби нам плащ-невидимка...

— А де ж він? — запитала Герміона.

Гаррі розповів, як він ховав його в переході під одноокою відьмою.

— ... якщо Снейп знову мене там побачить, я матиму серйозну халепу, — докінчив він.

— Це правда, — погодилася Герміона, встаючи. — Але це якщо він побачить тебе... А як той горб відкривається?

— Треба... треба легенько по ньому вдарити і сказати «Дісендіум», — пояснив Гаррі. — Але...

Герміона не стала чекати, коли він договорить. Вона перетнула вітальню, штовхнула портрет Гладкої Пані і пролізла крізь отвір.

— Невже вона пішла по плащ? — пробурмотів Рон, дивлячись їй услід.

Так і було. За чверть години Герміона повернулася зі сріблястим плащем. Він був акуратно складений і схований під її мантією.

Пророцтво професорки Трелоні

— Герміоно, я не розумію, що з тобою діється останнім часом! — ошелешено мовив Рон. — Спочатку ти набила пику Мелфоеві, тоді поскандалила з Трелоні...

Герміону ці слова, здається, втішили.

*

На вечерю вони пішли разом з усіма, але до грифіндорської вежі не повернулися. Сховавши плаща під мантию, Гаррі склав на грудях руки, щоб ніхто нічого не помітив. Вони причаїлися в порожній комірчині біля вестибюлю і чекали, коли спорожніє вітальня. Ось пробігли останні учні і грюкнули двері. Герміона визирнула.

— Усе добре, — прошепотіла вона. — Нікого нема... надягаймо плаща.

Притулившись одне до одного, щоб ніхто їх не побачив, вони навшпиньки перетнули вестибюль і зійшли кам'яними сходами надвір. Сонце вже торкнулося Забороненого лісу, золотячи верхівки дерев.

Діставшись до халупи, постукали. Їм відповіли не зразу. Нарешті з дверей визирнув блідий і тремтячий Геґрід.

— Це ми, — прошепотів Гаррі. — Ми під

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

плащем-невидимкою. Впусти нас, і ми його скинемо.

— Вам не вільно було приходити! — прошипів Геґрід, відступаючи набік.

Вони зайшли. Геґрід швидко зачинив двері, і Гаррі скинув плаща. Геґрід не плакав і не кидався їм на шиї. Він мав вигляд розгубленої людини, яка не розуміє, де вона і що вона. Дивитися на його безпомічність було стократ нестерпніше, ніж на сльози.

— Може, чайочку? — запропонував він і потягся за чайником. Його величезні руки дрібно тремтіли.

— Геґріде, а де... Бакбик? — запитала, вагаючись, Герміона.

— Я... я си... випустив його надвір, — відповів Геґрід, розливши на стіл молоко, яке він намагався налити в глечик. — Припнув його на гарбузовій грядці. Гадав 'єм, що він схоче ще поглянути на дерева і... і подихати свіжим повітрям... перед тим, як...

Геґрідова рука так шалено затрусилася, що глечик з молоком вислизнув і розлетівся на друзки.

— Я приберу, Геґріде, — кинулася наводити лад Герміона.

Пророцтво професорки Трелоні

— Там у шафці є ще один, — Геґрід опустився на стілець і витер рукавом чоло.

Гаррі глянув на Рона, а той неvtішно зиркнув на нього.

— Невже ніхто нічого не може зробити! — обурено запитав Гаррі, сідаючи біля Геґріда. — Дамбл...

— Він пробував, — озвався Геґрід. — Він не має ніяких повноважень, аби скасувати їхній вирок. Він їм казав: з Бакбиком всьо файно, але вони там усі перелякані... ви ж знаєте Мелфоя... мабуть, погрожував їм... а той кат... вони з Мелфоєм старі друзяки... але всьо ніби буде в моменті... без мук... і я буду поруч.

Геґрід ковтнув слину. Він безтямно блукав поглядом по хатині, мовби шукаючи хоч якийсь промінчик надії.

— Дамблдор також прийде... щоб бути при тому.

Написав мені зранку. Каже, що хтів би бути... бути зі мною. Йой, яка то файна людина той Дамблдор.

Герміона, яка й досі шукала в Геґрідовій шафці глечик для молока, раптово схлипнула, але відразу перестала. Вона випросталася з глечиком у руці, ледве стримуючи сльози.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ми теож залишимося з тобою, Геґріде, — почала вона, але Геґрід захитав своєю кудлатою головою.

— Ви мусити си вертати до замку. Я ж казав, що не хтів би, аби ви це виділи. Вам однак не можна тут бути. Гаррі, якщо Фадж із Дамблдором тебе застукають, ти будеш мати вели-и-икий клопіт.

Обличчям Герміони покотилися сльози. Щоб приховати їх від Геґріда, вона почала готувати чай. Узявши пляшку з молоком, щоб налити в глечик, вона раптом верескнула.

— Рон! Я... не може бути... це — *Скеберс!!!*

— Що-що?! — ошелешено витріщився на неї Рон.

Герміона підняла глечик і перевернула його догори дном. З обуреним писком, чіпляючись за стінки глечика, на стіл вивалився Скеберс.

— Скеберс! — розгублено вимовив Рон. — Скеберс, ти що тут робиш? — Він схопив пацюка, що й далі пручався, і підняв його вгору. Скеберс виглядав жахливо: він був іще худіший, шерсть вилазила жмутами, залишаючи великі залисини. Пацюк відчайдушно виривався з Ронових рук.

— Все нормально, Скеберс! — заспокоював його Рон. — Тут немає котів! Ніхто тебе не чіпає!

Геґрід раптом зірвався на ноги і прикипів очима до вікна. Його зазвичай червоне обличчя стало біле, мов пергамент.

— Уже йдуть.

Гаррі, Рон і Герміона зиркнули у вікно. Замковими сходами спускалося кілька чоловіків. Попереду йшов Албус Дамблдор, його срібляста борода поблискувала в промінні згасаючого сонця. Поруч дріботів Корнеліус Фадж. За ними — ветхий представник Комітету і кат Макнейр.

— Мусите йти, — сказав Геґрід, у якого, здавалося, тремтіла кожна клітинка тіла. — Не можна, щоб вони вас тут виділи... біжіть, швиденько.

Рон запхнув Skeberca в кишеню, а Герміона схопила плаща-невидимку.

— Я вас випущу на задні двері, — мовив Геґрід.

Вони вийшли за ним через двері, що вели на город.

Гаррі відчував якусь нереальність подій, а надто, коли побачив Бакбика, прив'язаного до огорожі біля гарбузової грядки. Бакбик, здавалося, відчував, що має щось статися. Він

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

похитував з боку на бік своєю гостродзьобою головою і тривожно бив копитом землю.

— Всього файно, Бікі, — тихенько заспокоїв Бакбика Геґрід. — Всього файно. — Він повернувся до Гаррі, Рона й Герміони. — Ідіть... Біжіть...

Але вони не рухалися.

— Геґріде, ми не можемо.

— Ми розкажемо їм, як було насправді.

— Вони не посміють його вбити.

— Біжіть! — гаркнув Геґрід. — Мені ще тільки бракувало, щоб і ви втрапили в біду!

Вони не мали вибору. Герміона накинула плаща-невидимку на Гаррі й Рона. Біля хатини почулися голоси. Геґрід глянув на те місце, де вони щойно зникли.

— Швиденько біжіть. — здушено звелів він. — Не слухайте... — І пошкандибав до своєї хижі — у двері вже стукали.

Повільно, у якомусь страхітливому заціпенінні, Гаррі, Рон і Герміона нечутно обійшли Геґрідову хатину.

Коли минули передні двері, ті з грюкотом зачинилися.

— Будь ласка, швидше, — прошепотіла Герміона. — Я цього не витримаю, я не переживу.

Пророцтво професорки Трелоні

Вони почали підійматися галявиною до замку.

Сонце швидко сідало, небо ставало багряно-сірим, але на заході ще пламенів яскраво-червоний обрій. Рон раптом завмер на місці.

— Роне, будь ласка, — заблагала Герміона.

— Це Skeберс... він виривається.

Рон скорчився, намагаючись утримати Skeберса в кишені, але пацюк мовби ошалів. Він дико пищав, звивався, борсався і намагався вкусити Рона за руку.

— Skeберсе, це ж я! Ідіоте! Це я, Рон!

За їхніми спинами рипнули двері й залунали чоловічі голоси.

— Роне, ходімо, будь ласка, вони вже ось-ось... — видушила з себе Герміона.

— Добре. Skeберсе, ану *тихо!*

Вони рушили далі. Тільки б не чути тих голосів за спиною. Але Рон знову спинився.

— Я не можу його втримати. Skeберсе, заткнися, нас почують!..

Пацюк пищав несамовито, однак не аж так голосно, щоб заглушити звуки з городу Геґріда. Спочатку чулися нерозбірливі чоловічі голоси,

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

тоді настала тиша, і раптом — несподівано — зі свистом розсікши повітря, гупнула сокира.

Герміона похитнулася.

— Вони його вбили! — ледь чутно видихнула вона. — Я п-просто не вірю... вони його вбили!

— РОЗДІЛ СІМНАДЦЯТИЙ —

Кіт, пацюк і пес

Від шоку Гаррі потьмарилося в голові. Усі троє, приголомшені жахом, завмерли під плащем-невидимкою. Останні сонячні промені залишали криваві відблиски на помережаній довжелезними тінями галявині. А тоді до них долинуло нестямне виття.

— Геґрід, — вимовив Гаррі. Не роздумуючи про те, що робить, він кинувся назад, але Рон з Герміоною схопили його за руки.

— Не можна, — Рон був білий як папір. — Якщо вони дізнаються, що ми там були — Геґрідові кінець.

— Як... вони... могли? — задихалася Герміона. — Як вони *могли?*

Поволі, щоб випадково не вилізти з-під плаща, вони знову рушили до замку. Швидко сутеніло, і невдовзі їх огорнула суцільна пільма.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Скеберсе, вгамуйся! — шипів Рон, притискаючи нагрудну кишеню. Пацюк несамовито звивався. Рон зупинився і спробував запхнути його глибше. — Що це з тобою, дурний щуряко? Сиди тихо!.. ОЙ! Він мене вкусив!

— Роне, не кричи! — тривожно зашепотіла Герміона. — От-от надійде Фадж.

— Таж він не хоче... сидіти... на місці.

Скеберс був явно сам не свій. Він борсався як навіжений і намагався вирватися з Ронових рук.

— Та що з ним таке?

І тут Гаррі побачив: припадаючи до землі і зловісно блимаючи великими жовтими очима, до них підкрадався Криволапик. Гаррі не знав, чи він їх почув, чи орієнтувався тільки на Скеберсів писк.

— Криволапику! — застогнала Герміона. — Тпрусь!

Але кіт наближався.

— Скеберсе... Ні!

Запізно. Пацюк вислизнув з-поміж Ронових пальців, стрибнув на землю і дременув. Криволапик кинувся за ним, і перш ніж

схаменулися Гаррі з Герміоною, Рон вискочив з-під плаща-невидимки і стрілою зник у пільмі.

— Рон! — простогнала Герміона.

Вони з Гаррі презирнулася й кинулися слідом. Їм заважав плащ — вони його стягли, і тепер він розвівався у них за спинами, як прапор. Попереду чулося Ронове тупотіння і крик:

— Криволапе... геть!.. Skeберсе, ану сюди!..

Почувся звук падіння.

— Ховайся!.. Тпрусь, смердючий котяро.

Гаррі й Герміона мало не впали, наштовхнувшись на Рона. Він лежав на землі, але Skeберс був знову в безпеці. Рон притис обидві руки до тремтячої грудки в своїй кишені.

— Роне... швидко... під плащ... — захекано проказала Герміона. — Дамблдор... міністр... вони ось-ось будуть тут.

Але вони не встигли ані сховатися під плащем, ані перевести дух, бо тієї ж миті почулося гупання величезних лап. На них з пільми стрибнув гігантський чорний пес із тьмяними очима.

Гаррі потягся по чарівну паличку, але запізнився. Стрибнувши, пес передніми

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

лапами штурхонув його в груди, Гаррі упав на спину й опинився під волохатою тварюкою. Він відчував її гарячий віддих, бачив довжелезні ікла...

Але стрибок був такий потужний, що пес перекотився через Гаррі. Очманілий Гаррі, якому здалося, що в нього зламані ребра, спробував підвестися.

Пес гарчав зовсім поруч, розвертаючись для нового стрибка.

Рон зірвався на ноги. Коли пес кинувся знову, він відштовхнув Гаррі вбік, і псячі щелепи зімкнулися на витягнутій Роновоїй руці. Гаррі кинувся на звіра, захопив його за шерсть, але пес поволік Рона з такою легкістю, ніби той був ганчір'яною лялькою.

І тут зненацька Гаррі щось ударило в обличчя з такою силою, що знову збило його з ніг. Він почув, як, падаючи, заверещала з болю Герміона. Гаррі намацав чарівну паличку, витираючи з чола кров.

— *Лумос!* — прошепотів він.

Чарівна паличка освітила стовбур густого дерева. Вони загнали Skeberca просто під Войовничу Вербу, гілки якої рипіли, ніби від сильного вітру, і люто батожили все довкола.

А під стовбуром пес затулював Рона у велику нору між корінням Верби. Рон упирався з останніх сил, але його голови й тулуба вже не було видно.

— Рон! — закричав Гаррі, кидаючись на допомогу, та здоровенна гілляка, що ошаліло розгойдувалася в повітрі, не давала йому підійти.

Вони бачили тільки Ронову ногу, якою він зачепився за корінь і з останніх сил не давав псові затулювати себе далі під землю. Раптом щось жаско хруснуло, мовби стрілила рушниця, Ронова нога зламалася і зникла з очей.

— Гаррі... треба бігти по допомогу. — крикнула Герміона. Вона теж була закривавлена — Верба подерла їй плече.

— Ти що?! Та тварюка може його загризти, нема часу!

— А як ми туди потрапимо?..

Ще одна гілляка замахнулася на них, стиснувши, мов кулаки, свої галузки.

— Якщо той собацюра зумів туди пролізти, то й ми зможемо, — захекано метався Гаррі, марно намагаючись проскочити крізь норувисті гілки.

— Рятуйте, допоможіть, — у відчаї шепотіла

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Герміона, розгублено пританцьовуючи на одному місці. — Будь ласка.

Криволапик раптом метнувся вперед. Він змією прослизнув поміж знавіснелих гілок і торкнувся лапою якогось сучка на стовбурі.

Зненацька дерево завмерло і мовби скам'яніло. На ньому не ворушився жоден листочок.

— Криволапику! — розгублено прошепотіла Герміона і боляче стиснула руку Гаррі. — Як він це знав?

— Він дружить з тим псом, — похмуро озвався Гаррі. — Я бачив їх разом. Ходімо. Тільки тримай напоготові чарівну паличку.

Вони підбігли до стовбура, але Криволапик їх випередив — махнувши своїм пухнастим хвостом, він зник у норі. Гаррі кинувся за ним. Він проліз туди вперед головою і земляним схилом з'їхав на дно низенького тунелю. Криволапик чекав попереду, поблискуючи очима у сяйві чарівної палички Гаррі. Наступної миті до нього сповзла Герміона.

— Де Рон? — перелякано запитала вона.

— Десь там, — зігнувся Гаррі і подався за котом.

— Куди цей тунель веде? — ледь чуто видихнула Герміона.

— Не знаю... він позначений на Карті мародера, але Фред із Джорджем казали, що ним ще ніхто не користувався. Він веде за межі карти, начебто до Гоґсміда.

Вони дуже поспішали, хоч пересувалися мало не рачки. Попереду то з'являвся, то зникав Криволапиків хвіст. Тунель не закінчувався. Здавалося, він був не коротший, аніж перехід до «Медових руць».

Але Гаррі думав тільки про Рона і про те, що з ним може зробити той псисько. Уривчасто дихаючи, вони бігли, пригинаючись до землі.

І ось тунель почав підійматися вгору, тоді зазміївся, і Криволапик десь зник. Гаррі побачив невиразну цятку світла, що пробивалося крізь маленький отвір. Вони з Герміоною, відсапуючись, на хвилюку зупинилися, підняли чарівні палички й зазирнули всередину.

Там була кімната — запилюжена й захаращена кімната з обдертими шпалерами, з мовби навмисне поламаними меблями та вікнами, забитими дошками.

Гаррі глянув на Герміону, що хоч і мала переляканий вигляд, проте кивнула головою.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі визирнув з отвору й роззирнувся довкола. Кімната здавалася порожньою, але праворуч були відчинені двері, що вели в темний передпокій. Раптом Герміона знову схопила Гаррі за руку. Вона злякано розглядала забиті дошками вікна.

— Гаррі, — прошепотіла вона, — здається, ми у Верескливій Халупі.

Гаррі ще раз роззирнувся. Неподалік стояло дерев'яне пошарпане крісло на трьох ніжках. Хтось видер з нього цілі шматки.

— Привиди такого не роблять, — проказав він.

Тієї миті нагорі щось рипнуло. Вони втупилися в стелю. Герміона так міцно вчепилася Гаррі за руку, що в нього зааніміли пальці. Він знову глянув на неї, запитально звівши брови. Герміона знову кивнула і відпустила його руку.

Якомога тихіше вони пробралися у передпокій і почали підійматися хиткими сходами. Усе було вкрите товстим шаром пилуки, але на підлозі залишилася широка чиста смуга, мовби тут щось тягли нагору.

Дійшли до темного сходового майданчика.

— *Нокс*, — прошепотіли вони разом, і світло на кінцях їхніх паличок погасло. Одні-єдині

двері перед ними були відчинені. Підкравшись, вони почули там якийсь шурхіт, тихенький стогін і гучне протяжне муркотіння. Востаннє обмінялися поглядами і помахами голів.

Міцно стискаючи перед собою чарівну паличку, Гаррі штурхнув ногою двері.

На розкішному ліжку з брудною запоною і стовпчиком на кожному куті розлігся Криволапик і голосно до них муркотів. На підлозі біля нього, тримаючись за ногу, що стирчала під неприродним кутом, сидів Рон.

Гаррі з Герміоною кинулися до нього.

— Роне... що з тобою?

— А де пес?

— То... не пес, — простогнав Рон, скриплячи зубами від болю. — Гаррі, це пастка.

— Що?..

— Це *він* пес. Він — анімаг...

Рон дивився за спину друга. Гаррі озирнувся: якийсь чоловік, схований у затінку, зачинив двері.

Брудне скуйовджене волосся звисало йому аж до пояса. Якби у глибоких і темних очницях не поблискували білки очей, його можна було б сприйняти за трупа — воскового кольору шкіра так щільно обтягувала кістки

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

обличчя, що воно нагадувало череп. Його жовті зуби вишкірилися в посмішці. Це був Сіріус Блек.

— *Експеліармус!* — гаркнув він, спрямувавши на них Ронову чарівну паличку.

Палички Гаррі й Герміони вирвалися з їхніх рук і, злетівши в повітря, опинилися в Блека. Не спускаючи очей з Гаррі, він наблизився до них.

— Я знав, що ти прийдеш на допомогу другові. — Голос Блека звучав так неприродно, ніби він давно вже ним не користувався. — Твій батько вчинив би так само заради мене. Сміливо, що й казати: ти навіть не побіг по вчителів. Я вдячний... це значно полегшує справу.

Глузлива згадка про батька обпалила Гаррі, наче блискавка. В його душі закипіла хвиля ненависті, витіснивши страх. Уперше в житті він прагнув мати в руці чарівну паличку не задля оборони, а щоб напасти... і вбити. Не роздумуючи, він кинувся вперед, але його відразу ж схопили дві пари рук.

— Гаррі, не треба! — нажахано прошепотіла Герміона, але тут, насилу зводячись на ноги, до Блека заговорив Рон.

— Якщо хочеш убити Гаррі, тобі доведеться вбити й нас! — розлючено вигукнув він, захитавшись від виснажливого болю.

Щось блиснуло в затьмарених Блекових очах.

— Краще ляж, — тихо промовив він. — Бо так ти ще гірше пошкодиш ногу.

— Ти чув? — кволо вимовив Рон, хапаючись за Гаррі, щоб утриматися на ногах. — Тобі доведеться убити нас трьох!

— Сьогодні тут буде тільки одне вбивство, — вишкірився Блек.

— А чого б це?! — Гаррі вивільнився з рук Рона й Герміони. — Минулого разу тобі було на таке начхати! Ти не вагався, коли вбивав тих бідолашних маглів довкола Петіґру. Невже в Азкабані ти розм'як?

— Гаррі! — заскімлила Герміона. — Мовчи!

— ВІН УБИВ МОЇХ МАМУ Й ТАТА! — заревів Гаррі, вирвався від Рона з Герміоною і кинувся вперед.

Він забув про магію... забув, що був худеньким тринадцятирічним хлопцем, а Блек — високим дорослим чоловіком. Тієї миті він прагнув єдиного — завдати Блекові якнайсильнішого болю, і байдуже, що станеться з ним самим.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Блек явно не очікував такої безглуздої атаки, тож не встиг підняти чарівну паличку вчасно. Однією рукою Гаррі схопив Блека за худючий зап'ясток, відхиляючи вбік чарівні палички. Другою рукою, стиснутою в кулак, він заїхав Блекові в скроню, і вони обидва відлетіли до стіни.

Герміона заверещала, закричав і Рон. Бухнув сліпучий спалах — і з чарівних паличок у Блековій руці ринув вогняний струмінь, що пролетів біля самого Гарріного обличчя. Він відчував, як жилава Блекова рука вивертається з його пальців, але не відпускав її, а другою рукою молотив Блека всюди, куди міг.

Але тут Блек дотягся до Гарріного горла.

— Е, ні, — заревів він. — Я так довго чекав...

Його пальці стискалися, Гаррі задихався, його окуляри збилися набік.

Він помітив, як Герміона замахнулася ногою, і Блек, захрипівши з болю, відпустив Гаррі. Рон наліг на ту руку, в якій Блек стискав чарівні палички, почувся легенький хрускіт.

Гаррі вивільнився зпід клубка тіл і побачив свою чарівну паличку, що відкотилася далі. Він кинувся до неї, але...

— Ой!

У битву встряг Криволапик — його пазурі вп'ялися в руку Гаррі. Гаррі віджбурнув його, і тоді Криволапик шугнув до чарівної палички.

— ТПРРРУСЬ! — заревів Гаррі і копнув його ногою. Криволапик відскочив, бризкаючи слиною. Гаррі схопив чарівну паличку й обернувся. — Відійдіть! — крикнув він Ронові й Герміоні.

Їм не треба було повторювати двічі. Захекана Герміона з закривавленою губою відскочила набік, схопивши їхні з Роном палички. Рон підповз до ліжка і, важко дихаючи, простягся біля нього. Його бліде обличчя від болю позеленіло, він підтримував свою зламану ногу.

Блек лежав під самою стіною. Уривчасто дихаючи, він стежив за Гаррі, який повільно підійшов до нього й націлив чарівну паличку просто Блекові в серце.

— Хочеш мене вбити, Гаррі? — прошепотів він.

Гаррі зупинився над Блеком, не відводячи палички.

Довкола лівого Блекового ока розпливався великий синець, а з носа текла кров.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ти вбив моїх батьків, — сказав Гаррі, і голос його ледь-ледь затремтів, але рука з чарівною паличкою не здригнулася.

Блек дивився на нього запаленими очима.

— Не буду заперечувати, — сказав він дуже спокійно. — Та якби ти знав, що сталося насправді...

— Насправді? — Гаррі відчув шалене гупання в скронях. — Ти продав їх Волдемортові, ось що сталося!

— Ти повинен мене вислухати, — в голосі Блека пролунали наполегливі нотки. — Щоб потім не шкодувати... ти не розумієш...

— Я все розумію краще, ніж ти гадаєш, — заперечив Гаррі, а голос його ще більше затремтів. — Ти ж її ні разу не чув, правда? Мою маму... як вона благає, щоб Волдеморт мене не вбивав... і це ти зробив... це ти...

Тієї миті щось руде метнулося повз Гаррі — Криволапик стрибнув Блекові на груди, мовби захищаючи йому серце. Блек кліпнув і зиркнув на кота.

— Відійди! — буркнув він, намагаючись його зіштовхнути.

Але Криволапик міцно вчепився пазурями в Блекову мантію. Повернувши до Гаррі свій

приплюснутий писок, він витріщився на нього жовтими очиськами. Збоку схлипнула Герміона.

Гаррі не зводив очей з Блека й Криволапика і ще міцніше стиснув паличку. Невже доведеться вбивати й кота? Він явно у спілці з Блеком... якщо він збирається вмерти, захищаючи Блека, то нехай пропадає... а якщо Блек хоче його рятувати, то виходить, що Криволапик важить для нього більше, ніж батьки Гаррі.

Гаррі підняв паличку. Треба це зробити. Настала мить помститися за маму й тата. Він уб'є Блека. Мусить убити. Це виняткова нагода.

Минали секунди, а Гаррі й далі заціпеніло стояв з піднятою паличкою. Блек з Криволапиком на грудях дивилися йому у вічі. Біля ліжка важко дихав Рон. Герміона затамувала подих.

Раптом знизу долинули приглушені кроки. хтось підіймався по сходах.

— МИ ТУТ! — несподівано закричала Герміона.
— МИ НАГОРІ. СІРІУС БЛЕК. ШВИДШЕ!

Блек здригнувся і мало не скинув Криволапика. Гаррі конвульсивно стиснув чарівну паличку. *«Врешті зроби це!»* — пролунало йому в голові. Кроки на сходах наближалися, а він усе ще не наважувався...

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Двері розчахнулися, і в зливі червоних іскор до кімнати заскочив професор Люпин, тримаючи наготові чарівну паличку. Він кинув погляд на Рона, що лежав на підлозі, на Герміону, яка зіщулилася біля дверей, на Гаррі, що тримав Блека під прицілом чарівної палички, і спинився на самому Блекові, що, заюшений кров'ю з носа, простягся біля Гарріних ніг.

— *Експеліармус!* — вигукнув Люпин.

Чарівна паличка Гаррі знову вилетіла йому з рук. Таке ж сталося і з тими двома паличками, які тримала Герміона. Люпин спритно їх упіймав і пройшов углиб кімнати, не спускаючи очей з Блека, чийі груди й далі захищав Криволапик.

Гаррі стояв, відчуваючи мертвотну хвилю спустошеності. Він цього не зробив. Не наважився. І тепер Блека віддадуть дементорам.

Люпин заговорив незвичним, напруженим голосом:

— Де він, Сіріусе?

Гаррі зиркнув на Люпина: що він каже? Про кого? Він знову глянув на Блека.

Блекове обличчя мовби завмерло. Кілька секунд він узагалі не рухався. Тоді дуже повільно підняв руку і вказав на Рона. Гаррі

спантеличено зиркнув на Рона, що теж видавався геть очманілим.

— Але ж тоді... — Люпин дивився на Блека так пильно, ніби намагався прочитати його думки, — ...чому він і досі себе не виказав? Хіба що... — Люпинові очі раптом розширилися, ніби він побачив за спиною Блека щось таке, чого не бачив ніхто інший. — Хіба що це був *він*... а ти помінявся... не сказавши мені?..

Не відводячи запалих очей від Люпина, Блек кивнув головою.

— Пане професоре, — враз не витерпів Гаррі, — що це все означає?..

Але він не договорив, бо побачив таке, від чого всі слова застрягли йому в горлі. Опустивши чарівну паличку, Люпин підійшов до Блека, взяв його за руку, допоміг звестися на ноги (Криволапик при цьому бухнувся на підлогу) і обняв Блека, наче рідного брата.

У Гаррі всередині все обірвалося.

— НЕ МОЖЕ ТАКОГО БУТИ! — крикнула Герміона.

Люпин відпустив Блека й повернувся до неї. Герміона рвучко підвелася, втупившись у Люпина широко

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

розплющеними очима. — ВИ... ВИ...

— Герміоно...

— ... ви з ним!

— Герміоно, заспокойся.

— Я нікому нічого не сказала! — заверещала Герміона. — Я покривала вас...

— Герміоно, будь ласка, вислухай мене! — вигукнув Люпин. — Я зараз усе поясню.

Гаррі охопило тремтіння, але не зі страху, а з люті.

— Я вам вірив! — його голос зривався від хвилювання, — а ви увесь цей час були його другом!

— Це не так, — заперечив Люпин. — Я не був йому другом аж дванадцять років, але тепер знову ним став... дозволь, я поясню.

— Ні! — заверещала Герміона, — Гаррі, не вір йому, він допоміг Блекові проникнути в замок, він теж хоче твоєї смерті. *Він вовкулака!*

Запала дзвінка тиша. Тепер усі дивилися на Люпина, що був на диво спокійним, хоч трохи й зблід.

— Не все так однозначно, Герміоно, — озвався він. — Правильне лише одне з трьох твоїх припущень. Я не допомагав Сіріусові

проникнути в замок і, звісно ж, не бажаю Гаррі смерті. — дивна судома перебігла його обличчям. — Але не стану заперечувати — я вовкулака.

Рон зробив геройське зусилля, щоб підвестися, але впав навznak, застогнавши від болю. Люпин стурбовано кинувся до нього, але Рон простогнав:

— *Геть, вовкулако!*

Люпин завмер на місці. Тоді важко глянув на Герміону й запитав:

— Давно ти про це дізналася?

— Давно, — прошепотіла Герміона. — Відколи написала реферат для професора Снейпа.

— О, він зрадіє, — холодно зауважив Люпин. — Адже він загадав вам цей реферат з надією, що хтось збагне, про що свідчать симптоми моєї хвороби. Ти перевірила місячні фази і зрозуміла, що я завжди хворію під час повного місяця? Чи, може, помітила, що ховчик, коли мене бачить, завжди перетворюється на місяць?

— І те, і те, — тихо відказала Герміона.

Люпин силувано всміхнувся.

— Я ще не зустрічав такої розумної чаклунки твого віку, Герміоно.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— На жаль, це не так. Якби я була хоч трішечки розумніша, я б усім розповіла, хто ви такий!

— Але ж вони це знають, — сказав Люпин.
— Принаймні вчителі.

— Дамблдор прийняв вас на цю посаду, знаючи, що ви вовкулака? — здивувався Рон.
— Він що, божевільний?

— Багато хто саме так і думає, — зізнався Люпин. — Він ледве переконав деяких учителів, що мені можна довіряти.

— АЛЕ ВІН ПОМИЛИВСЯ! — закричав Гаррі.
— УВЕСЬ ЦЕЙ ЧАС ВИ ДОПОМАГАЛИ ЙОМУ!
— Він показав на Блека, що підійшов і впав на ліжку, затуливши обличчя тремтячою рукою. Криволапик стрибнув до нього і, муркочучи, вмоствився на його колінах. Рон, притримуючи ногу, почав від них відповзати.

— Я не допомагав Сіріусу, — повторив Люпин. — І якщо ви дасте мені змогу, я поясню. Ось...

Він кинув Гаррі, Ронові й Герміоні їхні чарівні палички. Гаррі приголомшено впіймав свою.

— Отож, — сказав Люпин і застромив за пояс свою паличку. — Ви — озброєні, а ми —

ні. Тепер ви мене вислухаєте?

Гаррі не знав, що й думати. Може, це чергова пастка?

— Якщо ви йому не допомагали, — люто зиркнув він на Блека, — то як дізналися, що він тут?

— З карти, — пояснив Люпин. — З Карти мародера. Я роздивлявся її в своєму кабінеті.

— Ви знаєте, як вона діє? — підозріло запитав Гаррі.

— Авжеж, знаю, — нетерпляче махнув рукою Люпин. — Я ж допомагав її малювати. Муні — то я. Мене так прозивали мої шкільні друзі.

— Ви її малювали?..

— Найголовніше, що я цілий вечір не відводив від неї очей, оскільки здогадувався, що ти, Рон і Герміона спробуєте таємно вибратися з замку, щоб підтримати Геґріда перед стратою гіпогрифа. І я мав рацію, чи не так?

Він почав міряти кроками кімнату, здіймаючи хмарки пилюки й поглядаючи на друзів.

— Ти, Гаррі, певно, був у батьковім плащі-невидимці...

— Як ви дізналися про плащ?

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Скільки разів я бачив, як Джеймс під ним зникав... — знову нетерпляче махнув рукою Люпин. — Хитрість у тім, що навіть коли ви сховані під плащем-невидимкою, то на Карті мародера вас однак видно. Я бачив, як ви перетнули галявину й зайшли в Геґрідову хатину. Через двадцять хвилин ви звідти вийшли і пішли назад до замку. Але тепер з вами був іще хтось...

— Що? — здивувався Гаррі. — Нікого там не було!

— Я не повірив своїм очам, — вів далі Люпин, крокуючи кімнатою й не звертаючи уваги на Гарріні слова. — Я навіть подумав, що з картою щось сталося. Як він міг опинитися з вами?

— З нами нікого не було! — вигукнув Гаррі.

— І тут я помітив ще одну цяточку. Вона стрімко наближалася до вас і була підписана Сіріус Блек. Я бачив, як ви зіткнулися, і як вона затигла двох із вас під Войовничу Вербу.

— Одного з нас! — сердито озвався Рон.

— Ні, Роне... Двох.

Люпин раптом зупинився і вп'явся очима в Рона.

— Чи не міг би я глянути на твого пацюка?

— спокійно запитав він.

— Що? — перепитав Рон. — А до чого тут Skeберс?

— До всього, — відповів Люпин. — Будь ласка, можу я на нього поглянути?

Повагавшись, Рон запхав руку в кишеню, і на світ з'явився Skeберс, — він шалено звивався, аж Рон мусив ухопити його за довгий лисий хвіст.

Криволапик настовбурчився на Блекових колінах і стиха зашипів.

Люпин підійшов до Рона. Затамувавши віддих, він пильно розглядав Skeберса.

— Ну що? — знову спитав Рон, перелякано притискаючи Skeберса до грудей. — До чого тут мій пацюк?

— Це не пацюк, — раптом процідив Сіріус Блек.

— Як це?.. Звичайно ж, пацюк.

— Ні, не пацюк, — спокійно підтвердив Люпин. — Це чарівник.

— Анімаг, — додав Блек, — а звати його Пітер Петіґру.

— РОЗДІЛ ВІСІМНАДЦЯТИЙ —

*Муні, Червохвіст, Гультай,
Золоторіг*

Минуло кілька секунд, поки вони збагнули всю абсурдність такого твердження.

— Ви просто божевільні! — озвався Рон, висловивши те, про що думав і Гаррі.

— Це нісенітниця! — кволо вимовила Герміона.

— Пітер Петіґру мертвий! — вигукнув Гаррі. — Дванадцять років тому він його вбив! — Гаррі вказав на Блека, чиє обличчя спотворила гримаса.

— Я хотів, — прохрипів той, вишкіривши жовті зуби, — але крихітка Петіґру мене перехитрив. Але тепер йому це не вдасться!

І Блек кинувся на Скеберса. Криволапик полетів на підлогу, Рон заверещав з болю: Блек навалився на його зламану ногу.

— Сіріусе, НЕ ТРЕБА! — крикнув Люпин, хапаючи Блека й відтягаю чи його від Рона, — ЗАЧЕКАЙ! Так робити не можна... Їм треба все пояснити.

— Пояснимо пізніше! — гаркнув Блек, відштовхуючи Люпина. Він відчайдушно перебирав пальцями у намаганні дістати Skeberca, що верещав, як поросся, дряпаючи Ронові обличчя й шию.

— Вони... мають... право... знати... все! — задихано вигукував Люпин, повиснувши на Блекові. — Це було Ронове звірятко! У цій історії навіть я не все розумію! А Гаррі... ти мушиш розповісти Гаррі правду, Сіріусе!

Блек утихомирився, але його запалі очі невідривно стежили за Skebercam, котрого стискав Рон своїми подряпанними й закривавленими руками.

— Ну, гаразд, — погодився Блек, і далі не зводячи очей з пацюка. — Розповідай їм усе, що хочеш. Але швиденько, Ремусе. Я хочу, нарешті, й справді вчинити вбивство, за яке, власне, й сидів у Азкабані.

— Ви якісь... два психи, — тремтячим голосом озвався Рон, озираючись за підтримкою Гаррі й Герміони. — З мене досить. Я піду.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Він спробував стати на здорову ногу, але Люпин знову підняв чарівну паличку і скерував її на Скеберса.

— Ти мусиш мене вислухати, Роне, — спокійно мовив Люпин. — Лише міцніше тримай Пітера.

— ЦЕ НЕ ПІТЕР, ЦЕ СКЕБЕРС! — закричав Рон.

Він спробував запхнути пацюка в кишеню, але Скеберс так відчайдушно пручався, що Рон захитався і втратив рівновагу. Гаррі його підхопив і легенько підштовхнув до ліжка.

— Були свідки, що бачили, як Петігру загинув, — сказав Гаррі, повернувшись до Люпина. — Там була повна вулиця людей.

— Вони бачили зовсім не те, що їм пізніше здавалося! — заволав диким голосом Блек, що й далі спостерігав, як Скеберс звивається в Ронових руках.

— Усі вважали, що то Сіріус убив Пітера, — кивнув головою Люпин. — Я й сам у це вірив... аж доки побачив сьогодні карту. Бо Карта мародера ніколи не бреше. Гаррі, Пітер живий. Його тримає Рон.

Гаррі з Роном переглянулися й дійшли мовчазної згоди: Блек з Люпином з'їхали з

глузду. Їхня розповідь — цілковите безглуздя. Як Skeберс може бути Пітером Петігру? Зрештою, після Азкабану можна молоти ще й не таке, але чому Блекові підспівує Люпин?

Тут озвалася Герміона. Голос її тремтів, але вона говорила заспокійливо, мовби закликаючи Люпина до розважливості:

— Але ж, пане професоре. Skeберс не може бути Петігруєє це просто неможливо, ви ж самі розумієте.

— Чому неможливо? — спокійно заперечив Люпин, ніби вони були на уроці, і Герміона зауважила якусь неточність у вправах з гринділами.

— Тому що... тому що, якби Пітер Петігру був анімагом, про це знали б усі. Ми вивчали анімагів на уроках професорки Макґонегел, і я читала про них, коли виконувала домашнє завдання — усі чаклуни й відьми, які вміють обертатися в тварин, зареєстровані в міністерстві. Там записано, якими саме тваринами вони стають і як їх можна розпізнати. Тоді я пішла до професорки Макґонегел і знайшла той реєстр. Отож у цьому столітті було тільки сім анімагів, і прізвища Петігру в переліку немає.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі аж роззявив рота: скільки вона всього знає, ця Герміона! Оце праця над домашнім завданням!..

— Усе правильно, Герміоно! — усміхнувся Люпин. — Але в міністерстві нічого не знали про трьох незареєстрованих анімагів з Гогвортського замку.

— Якщо ти зібрався їм усе розповідати, Ремусе, то поквапся, — буркнув Блек, спостерігаючи за кожним відчайдушним порухом Skeberca. — Я чекав дванадцять років, і не маю наміру чекати довше.

— Гаразд... але ти, Сіріусе, мусиш мені трохи допомогти, адже я знаю тільки те, що було спочатку.

Люпин раптом замовк — за його спиною щось гучно рипнуло, і самі собою відчинилися двері до спальні. Усі спрямували ту ди свої погляди. Люпин підійшов і визирнув на сходовий майданчик.

— Ніби нікого.

— Тут повно привидів! — вигукнув Рон.

— Ні, — заперечив Люпин, і далі збентежено дивлячись на двері. — У Верескливій Халупі ніколи не було привидів. Завивання й верески, що їх чули тутешні мешканці — то все моя робота.

Він відкинув з очей посивіле волосся, замислився на мить, і повів далі:

— З цього все й почалося. Відтоді, як я став вовкулакою. Нічого б не трапилось, якби я не був таким шибайголовою.

Люпин мав замислений і втомлений вигляд. Рон хотів щось сказати, але Герміона цитькнула: «Цс-с!» і не спускала з Люпина очей.

— Як я ще був маленький, мене покусав вовкулака. Мої батьки перепробували все, але в ті часи таких ліків ще не існувало. Зілля, що його для мене готує професор Снейп, винайшли зовсім недавно. Воно мене дуже рятує, як бачите. Варто мені його випити за тиждень до повного місяця, і під час перетворення я зберігаю свідомість. Я стаю абсолютно безпечним вовком, що сидить собі в моєму кабінеті й чекає, коли почне худнути місяць.

Але до того, як винайшли це зілля-вовкотруту, я щомісяця перетворювався на справжнього монстра. Про Гогвортс я й не мріяв. Хто з батьків погодився б, щоб його дитина навчалася з перевертнем.

Але потім директором став Дамблдор, він ставився до мене зі співчуттям, і сказав, що я

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

зможу відвідувати школу, треба лише вдатися до певних заходів безпеки. — Люпин зітхнув і подивився на Гаррі. — Я колись тобі казав, що Войовничу Вербу посадили того року, коли я вступив у Гоґвортс. Правду кажучи, її посадили саме тому, що я вступив у Гоґвортс. Цю хатину... — Люпин обвів сумним поглядом кімнату, — ... і тунель, що веде сюди, побудували для мене. Щомісяця, на час перевтілення, мене таємно спроваджували сюди. А дерево посадили біля входу в тунель, щоб ніхто не наштовхнувся на мене, доки я був небезпечний.

Гаррі не знав, чим закінчиться ця історія, але слухав, затамувавши подих. Крім Люпинового голосу, чулося лише нажахане попискування Skeberca.

— Ті мої колишні перетворення були... були жахливі. Перевтілення у вовкулаку завдавало мені нестерпного болю. Мене ізолювали від людей, тож я кусав і дряпав самого себе. Селяни чули якийсь шум, верески і вважали, що тут оселилися особливо навіжені привиди. Дамблдор захоплював ці чутки. Навіть тепер, коли в будинку вже роками панує тиша, ніхто не наважується до нього підійти.

Та якщо не зважати на перевтілення, то я був щасливий, як ніколи. У мене вперше були друзі, троє вірних друзів — Сіріус Блек... Пітер Петіґру... і, звичайно ж, Гаррі, твій батько — Джеймс Поттер.

Певна річ, мої друзі не могли не помітити, що я щомісяця кудись зникаю. Я вигадував різні історії — казав, що хворіє мама і я мушу її відвідувати. Найбільше в світі я боявся, що, дізнавшись про мою таємницю, вони від мене відсахнуться. Але врешті-решт вони, як і ти, Герміоно, вираховували правду.

Проте друзі мене не покинули. Навпаки, вони утнули таке, після чого мої перевтілення почали приносити мені найбільшу радість. Вони стали анімагами.

— І мій тато теж? — приголомшено вигукнув Гаррі.

— Аякже. Вони метикували над цим три роки. Твій батько і присутній тут Сіріус були, на щастя, найздібнішими учнями школи, адже перевтілення анімага може призвести до жахливих наслідків. Саме тому в міністерстві пильно стежать за тими, хто вдається до подібних спроб. Пітер цілком покладався на своїх талановитих друзів. Врешті-решт, уже в

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

п'ятому класі, їм це вдалося — відтоді кожен з них за бажанням міг обертатися в якусь тварину.

— Але як це вам допомагало? — запитала спантеличена Герміона.

— Вони не могли бути разом зі мною як люди, тож складали мені компанію як звірі, — пояснив Люпин. — Адже вовкулака небезпечний тільки для людей. Раз на місяць вони покидали замок під Джеймсовим плащем-невидимкою. Тоді перевтілювалися. Пітер, як найменший, прослизав під гілками Войовничої Верби й торкався сучка, що її блокував. Тоді вони пробиралися в тунель і приєднувалися до мене. Під їхнім впливом я ставав безпечнішим — тіло й далі було вовче, а свідомість залишалася майже незмінна.

— Поквапся, Ремусе, — озвався Блек, що й досі не зводив зі Скеберса пожадливого погляду.

— Ще трошки, Сіріусе, ще трошки. Тепер, коли ми всі вміли перевтілюватися, для нас відкрилися неймовірні можливості. Ми залишали Верескливу Халупу й блукали ночами околицями школи й села. Сіріус і Джеймс перевтілювалися на таких великих

звірів, які, при потребі, могли вгамувати вовкулаку. Не думаю, що хтось із гоґвортських учнів знав про Гоґсмід і Гоґвортс більше за нас. Отак ми й додумалися скласти Карту мародера, а тоді підписали її своїми прізвиськами. Сіріус — Гультай, Пітер — Червохвіст, а Джеймс — Золоторіг.

— А на якого звіра?.. — почав був Гаррі, та Герміона не дала йому договорити.

— Але ж це так небезпечно! Блукати в п'їтми з вовкулакою! А що, якби ви когось таки покусали?

— Ця думка й досі не дає мені спати, — похмуро зізнався Люпин. — Таке майже ставалося, багато разів. Потім ми реготали. Були молоді й безтурботні — думали, що розумніші за всіх.

Звісно, іноді мене мучило сумління, адже я міг підвести Дамблдора. Він прийняв мене в Гоґвортс, чого не зробив би жоден інший директор, і навіть не підозрював, що я порушую правила, встановлені ним заради моєї ж безпеки та безпеки інших. Він не знав, що через мене троє учнів стали нелегальними анімагами. Але ці докори сумління засинали щоразу, як ми починали планувати наші

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

пригоди на наступний повний місяць. І я не змінився.

Люпинове обличчя спохмурніло, а в голосі відчулася відраза до самого себе. — Я цілий рік збираюся сказати Дамблдорові, що Сіріус — анімаг. Але я їй досі не наважився. Чому? Тому, що боюся. Адже це означає зізнатися, що я ще в школі його обманював, та ще й повів за собою інших... а Дамблдорова довіра для мене — то все. Він колись дав мені нагоду вступити до Гоґвортсу, пізніше запропонував посаду вчителя, коли я вже їй не сподівався знайти якийсь заробіток. Тож я переконав себе, що Сіріус потрапляє до школи завдяки темним мистецтвам, що їх він навчився у Волдеморта, а те, що він анімаг, не має до цього жодного стосунку. Отож Снейп до певної міри казав правду щодо мене...

— Снейп? — Блек чи не вперше відвів погляд від Скеберса і глянув на Люпина. — До чого тут Снейп?

— Снейп, Сіріусе, теж тут учителює, — важко відповів Люпин, глянувши на Гаррі, Рона й Герміону. — Професор Снейп навчався разом з нами. Він чинив шалений опір моєму призначенню на посаду вчителя захисту від

темних мистецтв. Він цілий рік переконував Дамблдора, що мені не можна довіряти. І в нього були підстави. Розумієте, Сіріус якось утнув з ним таку витівку, що Снейп трохи не загинув, і без мене там теж не обійшлося.

Блек зневажливо пхикнув.

— Так йому було й треба! Він скрізь лазив і винюхував, що ми задумали... домагався, щоб нас вигнали.

— Северуса дуже цікавило, куди я щомісяця зникаю, — повів далі Люпин. — Ми були в одному класі, але... е-е... не надто один одного любили. Особливо він недолюблював Джеймса. Мабуть, заздрив його успіхам у квідичі. І ось одного вечора Снейп побачив, як мадам Помфрі вела мене до Войовничої Верби. Сіріус помітив Снейпа і жартома порадив йому е-е... ткнути патином у сучок на стовбурі — тоді він, мовляв, відкриє мою таємницю. Снейп, звісно, так і зробив. Якби він дійшов аж сюди, то наткнувся б на здорового вовкулаку. Але твій батько, почувши, що придумав Сіріус, кинувся за Снейпом і, ризикуючи життям, витяг його назад. Проте Снейп таки помітив мене в самому кінці тунелю. Дамблдор суворо заборонив йому про це комусь розповідати,

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

але відтоді він знав мою таємницю.

— То он чому Снейп вас не любить, — повільно проказав Гаррі. — Він думає, що ви знали про той жарт.

— Саме так, — пролунав за Люпиною спиною холодний глузливий голос.

Северус Снейп скинув плаща-невидимку і націлився чарівною паличкою на Люпина.

— РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТНАДЦЯТИЙ —
Слуга Лорда Волдеморта

Герміона зойкнула. Блек зірвався на ноги, а Гаррі підстрибнув, ніби його вдарило струмом.

— Я знайшов це біля Войовничої Верби, — сказав Снейп, відкинувши плаща-невидимку і не відводячи палички від Люпинових грудей. — Дуже зручна річ, Поттере, красно тобі дякую. — Снейп трохи захекався, але на його обличчі сяяв ледве стримуваний тріумф.

— Ви, мабуть, здивовані, як я довідався, що ви тут? — запитав він, поблискуючи очима. — Я щойно заходив до твого кабінету, Люпине. Ти забув випити своє зілля, тож я з повним келихом зазирнув до тебе. І там, на щастя — тобто на моє щастя, я побачив на твоєму столі якусь карту. З першого погляду я все зрозумів. Я побачив, як ти біг оцим тунелем.

— Северусе... — озвався Люпин, але Снейп не дав йому договорити.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Я весь час казав директорові, що це ти помагаєш давньому дружкові Блеку пробиратися в замок. І ось він, доказ. Але навіть я не припускав, що ти скористаєшся цією халупою як схованкою.

— Северусе, ти помиляєшся, — спробував наполягати Люпин. — Ти ж чув далеко не все... я можу пояснити... Сіріус не збирається вбивати Гаррі.

— Сьогодні в Азкабані опиняться двоє, — сказав Снейп, і його очі спалахнули божевільним блиском. — Цікаво, як це сприйме Дамблдор. Він же був переконаний, що ти безпечний, Люпине... наш *приборканий* вовкулако.

— Який же ти дурень, — спокійно мовив Люпин. — Невже шкільної суперечки достатньо, щоб запроторити до Азкабану невинну людину?

ПУРХ! Тоненькі, мов змійки, мотузки вилетіли з чарівної палички Снейпа і обмотали Люпинові рота, руки і ноги. Він утратив рівновагу і впав на підлогу, не в змозі поворухнутися. Блек розлючено заревів і рушив на Снейпа, але Снейп націлився паличкою прямо Блекові межі очі.

— Ще крок... — прошипів він, — ще один крок, і я це зроблю, клянуся!

Блек завмер на місці. Неможливо було визначити, чиє обличчя випромінювало більше ненависті.

Гаррі заціпенів, немов розбитий паралічем. Він не знав, що робити й кому вірити. Глянув на Рона й Герміону: Рон, що й далі стискав у руках переляканого Skeberca, здавався не менш розгубленим. А от Герміона невпевнено ступила до Снейпа і ледь чутно промовила:

— Пане професоре... х-хіба... хіба вам зашкодять їхні пояснення, га?

— Міс Грейнджер, вам і так уже загрожує відрахування зі школи, — пирхнув Снейп. — Ви втрюх опинилися тут без дозволу, в товаристві убивці й вовкулаки. Отож хоч раз у житті *потримайте язика за зубами*.

— Але ж.. якщо ви помилилися...

— ЦИТЬ, ДУРНЕ ДІВЧИСЬКО! — закричав раптом Снейп, мов божевільний. — НЕ ГОВОРИ ТОГО, ЧОГО НЕ РОЗУМІЄШ! — З його чарівної палички, що й далі цілилися в Блекове обличчя, вилетіло кілька іскор. Герміона притихла.

— Яке солодке відчуття помсти, — вишкірився до Блека Снейп. — Я так мріяв упіймати тебе власноруч. — Ти знову пошився

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

в дурні, Северусе, — гаркнув Блек. — Щойно цей хлопець принесе пацюка до замку... — він кивнув на Рона, — ... я спокійно прийду...

— До замку? — перепитав шовковим голосом Снейп. — Навіщо нам так далеко йти? Ось виберемося з-під Верби, і я просто покличу дементорів. Вони надзвичайно зрадіють, коли тебе побачать. Так зрадіють, що захочуть, либонь, привітати тебе своїм Цілуноком.

Й до цього бліде Блекове обличчя ще більше зблідло.

— Ти... ти мусив мене дослухати, — прохрипів він. — Пацюк... глянь на пацюка.

Але Снейпові очі сяяли таким божевільним блиском, якого Гаррі ще ніколи не бачив. Снейп, здавалося, цілком утратив глузд.

— Ану йдіть за мною! — звелів він і клацнув пальцями. Кінці мотузки, що нею був обмотаний Люпин, стрибнули йому в руки. — А я потягну вовкулаку. Може, дементори забажають і його поцілувати.

Гаррі, не задумуючись, кинувся вперед і загородив двері.

— Відійди, Поттере, ти вже й так по вуха в неприємностях, — гаркнув Снейп. — Якби я не прибіг сюди і не врятував твою шкуру...

— Професор Люпин цього року міг мене вбити сто разів, — промовив Гаррі. — Я провів з ним наодинці море часу, він учив мене захищатися від дементорів. Якщо він допомагав Блекові, то чого ж він не прибав мене ще тоді?

— Я не збираюся з'ясовувати, як влаштовано мозок вовкулаки, — засичав Снейп. — Відійди з дороги, Поттере.

— ВИ НІКЧЕМА! — крикнув Гаррі. — ТІЛЬКИ ТОМУ, ЩО ВАС КОЛИСЬ ПОШИЛИ В ДУРНІ, ВИ ТЕПЕР НАВІТЬ СЛУХАТИ НІКОГО НЕ ХОЧЕТЕ.

— МОВЧАТИ! Я НЕ ДОЗВОЛЮ, ЩОБ ЗІ МНОЮ ТАК РОЗМОВЛЯЛИ! — ще несамовитіше заверещав Снейп. — Яке коріння, таке й насіння! Я щойно врятував твою шкуру, ти мав би мені дякувати на колінах! Ох, якби він тебе вбив! Ти загинув би так само, як і твій батько, адже ти надто самовпевнений, ти не віриш, що Блек і з тебе зробив дурня. А тепер забирайся з дороги, доки я сам тебе не прибрав! ГЕТЬ, ПОТТЕРЕ!

Рішення визріло миттю. Снейп не встиг ступити й кроку, як Гаррі підняв чарівну паличку.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— *Експеліармус!* — вигукнув він... і, зрештою, *не лише він*. Гримнув такий вибух, що двері ледве втрималися на завісах. Снейпа підкинуло — він гупнувся об стіну, сповз на підлогу, і з-під його волосся потекла цівочка крові. Він знепритомнів.

Гаррі озирнувся. Одночасно з ним Снейпа обеззброїли Рон і Герміона. Снейпова чарівна паличка описала дугу і впала на ліжко біля Криволапика.

— Тобі не варто було цього робити, — сказав Блек, глянувши на Гаррі. — Це мусив зробити я.

Гаррі уникав Блекового погляду. Він і досі не був певний, що вчинив правильно.

— Ми напали на вчителя... напали на вчителя... — простогнала Герміона, нажахано дивлячись на нерухомого Снейпа. — Ох, ми встрягли в таку халепу...

Люпин намагався вивільнитися з мотузок. Блек стрімко нахилився і розв'язав його. Люпин випростався, потираючи зацімілі руки.

— Дякую, Гаррі, — мовив він.

— Я ще не сказав, що вам вірю, — заперечив Гаррі.

— Тоді настав час надати деякі докази, —

втрутився Блек. — Хлопче... дай-но мені Пітера... Швидше...

Рон міцніше притиснув Skeberca до грудей.

— Ще чого, — кволо промовив він. — Ви що, вирвалися з Азкабану лише для того, щоб дістатися до Skeberca? Тобто... — він глянув на Гаррі й Герміону, сподіваючись на підтримку. — Гаразд, скажімо, Петігру міг обертатися в пацюка... але ж є мільйони пацюків. Як ви, після стількох років Азкабану, знаєте, за яким саме полювати?

— Знаєш, Сіріусе, це слушне запитання, — повернувся до Блека Люпин і трохи спохмурнів. — Як ти про нього довідався?

Блек засунув під мантію свою пазуристу руку і витяг пожмаканий аркуш паперу, розгладив його й показав усім.

Це була фотографія Рона з родиною, що з'явилася торік улітку в «Щоденному віщуні». Там на Роновому плечі сидів Skeberca.

— Де ти це взяв? — запитав приголомшений Люпин.

— Фадж дав, — відказав Блек. — Торік він інспектував Азкабан і дав мені свою газету. Там на першій шпальті був Пітер... на плечі в цього хлопця... я відразу його впізнав... я ж

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

безліч разів бачив, як він перевтілювався. І ще там було написано, що хлопець повертається у Гогвортс... туди ж, де й Гаррі.

— Боже мій милий! — неголосно мовив Люпин, ковзаючи поглядом зі Skeberca на фотографію — і назад. — Його передня лапка...

— Що з нею? — виклично спитав Рон.

— Там немає одного пальця, — пояснив Блек.

— Звісно, — видихнув Люпин, — так просто... так *геніально*... Він сам його відчикрижив?

— Якраз перед останнім перевтіленням, — підтвердив Блек. — Я загнав його в кут, а він заверещав на всю вулицю, що то я зрадив Лілі та Джеймса. І перше, ніж я встиг його проклясти, він висадив у повітря всю вулицю — паличку він тримав за спиною. Повбивав усіх у радіусі шести метрів — і шаснув у каналізацію разом з іншими щурами.

— А хіби ти про це не чув, Роне? — запитав Люпин. — Там знайшли тільки палець — усе, що буцімто лишилося від Пітера.

— Послухайте, але ж Skeberc міг побитися з іншими пацюками або ще щось!.. Він жив у нашій родині хтозна-скільки.

— А точніше, дванадцять років, — додав Люпин. — Тебе ніколи не дивувало таке його довголіття?

— Ми... ми добре його доглядали! — сказав Рон.

— Але останнім часом він щось дуже змарнів, чи не так? — поцікавився Люпин. — Гадаю, він почав худнути, відколи довідався, що Сіріус вирвався на волю.

— Він боявся того схибленого кота! — Рон кивнув на Криволапика, що й далі муркотів на ліжку.

«Але ж це не так, — подумав раптом Гаррі. — Скеберс виглядав хворим ще до зустрічі з Криволапиком. Відколи Рон повернувся з Єгипту, а Блек утік з тюрми».

— Цей кіт зовсім не схиблений, — простягнувши кістяву руку, Блек погладив пухнасту голову Криволапика. — Він найрозумніший з усіх мені відомих котів. Він миттю відчув, що за щуряка той Пітер. І відразу розкусив, що я не справжній пес. Минув якийсь час, поки він почав мені довіряти. Зрештою, я втовкмачив йому, кого шукаю, і він мені допомагав.

— Тобто? — збентежилася Герміона.

— Він намагався впіймати мені Пітера, але

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

не зумів. Тоді він викрав паролі Грифіндорської вежі і передав їх мені. Я зрозумів, що він узяв їх з тумбочки в якогось хлопця.

Мозок Гаррі відмовлявся сприймати такі нісенітниці. Це ж цілковитий абсурд... та все ж...

— Але Пітер пронюхав, що діється, і втік. Криволапик — ви, здається, так його називаєте? — розповів мені, що Пітер залишив на простирадлах кров. Мабуть, укусив сам себе. Що ж, одного разу йому вже вдалося зімітувати власну смерть.

Ці слова ніби пробудили Гаррі.

— Але чому він прикинувся мертвим? — розлючено запитав він. — Бо знав, що ви його вб'єте, як убили моїх батьків!

— Ні, — заперечив Люпин. — Гаррі...

— А тепер ви прийшли, щоб його добити!

— Це правда, — погодився Блек, лиховісно зиркнувши на Скеберса.

— Даремно я завадив Снейпові схопити вас! — крикнув Гаррі.

— Гаррі, — поспіхом втрутився Люпин, — невже ти не бачиш? Увесь цей час ми вважали, що Сіріус зрадив твоїх батьків, а Пітер його вистежив. Насправді ж, усе було

навпаки: Пітер зрадив твоїх маму й тата... а Сіріус вистежив Пітера.

— ЦЕ НЕПРАВДА! — закричав Гаррі. — ВІН БУВ ЇХНІМ ТАЙНОХОРОНЦЕМ! ВІН САМ, ЩЕ ДО ВАШО-ШОГО ПРИХОДУ, СКАЗАВ, ЩО ЦЕ ВІН ЇХ УБИВ!

Гаррі показав на Блека, котрий повільно похитав головою. Його запалі очі раптом засвітилися.

— Гаррі... я *все одно* що їх убив, — прохрипів він. — В останню мить я переконав Лілі та Джеймса змінити свій вибір, зробити своїм тайнохоронцем Пітера. Це моя вина, я знаю... тієї ночі, коли вони померли, я вирішив перевірити, що з Пітером, чи він і далі в безпеці. Я прибув до його схованки, а він зник. І ні сліду боротьби. Це мене здивувало. Я запідозрив щось не те і відразу помчав до твоїх батьків. А коли побачив зруйнований будинок і їхні тіла, то зрозумів: це все вина Пітера. А також і моя...

Його голос затремтів. Він відвернувся.

— Годі вже з цим, — сказав Люпин, і в його голосі пролунали суворі нотки, яких Гаррі ніколи від нього не чув. — Існує лише один спосіб з'ясувати, що сталося насправді. Роне, *дай мені пацюка.*

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— А що ви з ним зробите? — з недовірою запитав Рон.

— Примушу його з'явитися тут перед нами, — відповів Люпин. — Якщо він справді пацюк, йому нічого не загрожує.

Рон завагався, але Skeberca віддав. Skeberca несамовито пищав, звивався й вивертався, вирячивши свої маленькі чорні оченята.

— Готовий, Сіріусе? — запитав Люпин.

Блек узяв з ліжка Снейпову чарівну паличку і підійшов до Люпина, в руках у якого борсався пацюк. Його вологі очі раптом запалали.

— Разом? — тихо запитав Блек.

— Так, — однією рукою Люпин міцно стискав Skeberca, а другою — чарівну паличку. — На рахунок «три». Раз... два... ТРИ!

З обох чарівних паличок вистрілило сліпуче блакитно-біле світло. На якусь мить Skeberca завис у повітрі, а його маленьке чорне тіло несамовито закружляло. Рон закричав... пацюк бухнувся на підлогу. Ще один сліпучий спалах, а тоді...

Вони немовби спостерігали за ростом дерева на пришвидшеній кіноплівці. Просто з землі виросла голова, з'явилися кінцівки, і ось уже на тому місці, де щойно був Skeberca, стояв

зіщулений від страху чоловічок з заламаними від страху руками. Криволапик на ліжку сичав і бризкав слиною, а шерсть на його спині настовбурчилася.

Чоловічок був низенький, лиш трохи вищий за Гаррі й Герміону. Його ріденьке безбарвне волосся було розкуйовджене, а маківка світила лисиною. Він мав пожмаканий вигляд товстуна, що раптово схуд.

Його шкіра була брудна, як Skeберсова шерсть, і взагалі, щось щуряче проглядало в його загостреному носі й маленьких вологих очицях. Уривчасто дихаючи, він обвів усіх поглядом і зиркнув на двері.

— Ну, вітаю, Пітере, — люб'язно мовив Люпин, неначе пацюки постійно перетворювалися на його старих шкільних друзів. — Давненько не бачились.

— С-сіріусе... Р-ремусе... — Навіть голос у Петіґру був якийсь писклявий. Він ще раз зиркнув на двері. — Друзі мої... старі мої друзі.

Блек підняв руку з паличкою, але Люпин, кинувши застережливий погляд, схопив його за зап'ясток і знову заговорив до Петіґру легко й невимушено.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ми тут собі розмовляли, Пітере, про те, що сталося тієї ночі, коли загинули Лілі та Джеймс. Ти, мабуть, не все розчув, поки верещав на ліжку.

— Ремусе, — видихнув Петіґру, а Гаррі помітив, як його бліде й брезкле обличчя вкрилося крапельками поту, — ти ж йому не віриш, правда?.. Він хотів мене вбити, Ремусе.

— Ми це чули, — холодно зупинив його Люпин. — Я хотів би дещо з'ясувати, Пітере, якщо ти не.

— Він знову хоче мене вбити! — несподівано заверещав Петіґру, показуючи на Блека. (Гаррі помітив, що він тицьнув середнім пальцем: вказівний був у нього відсутній). — Він убив Лілі і Джеймса, а тепер збирається вбити й мене. допоможи мені, Ремусе.

Блекове обличчя стало ще більше схоже на череп, коли він уп'явся в Петіґру своїм незмигним поглядом.

— Ніхто тебе не вбиватиме, доки ми все не з'ясуємо, — сказав Люпин.

— З'ясуємо? — пискнув Петіґру і знову нестямно роззирнувся, глянув на забиті дошками вікна і, вже вкотре, на єдині тут двері. — Я знав, що він мене шукатиме! Я

знав, що він по мене вернеться! Дванадцять років я цього чекав!

— Ти знав, що Сіріус вирветься з Азкабану? — насупив брови Люпин. — Але ж це ще нікому не вдавалося?

— Він володіє темними силами, про які ми всі можемо лише мріяти! — пронизливо закричав Петіґру. — Як інакше він міг звідти втекти? Той-Кого-Не-Можна-Називати, мабуть, дечому його навчив!

Кімнату заповнив жаский, безрадісний сміх Блека.

— Мене навчив Волдеморт? — перепитав він.

Петіґру здригнувся, мовби Блек замахнувся на нього батоґом.

— Що, страшно чути ім'я колишнього господаря? — поцікавився Блек. — Та я тебе розумію, Пітере. Його кодро не надто вдоволене тобою, чи не так?

— Не розумію тебе, Сіріусе. — пробурмотів Петіґру і задихав ще швидше. Його обличчя рясно вкрилося потом.

— Ти не від мене ховався ці дванадцять років, — сказав Блек. — Ти ховався від своїх колишніх волдемортівців. Я в Азкабані дещо

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

чув, Пітере. Вони вважають, що ти мертвий, бо інакше мусив би відповісти їм за все. Крізь сон вони вигукували цікаві речі, а надто про одного шахрая, що надурив усіх інших. Волдеморт подався до Поттерів з твоєї підказки... і зазнав там краху. Але ж не всі волдемортівці сидять в Азкабані, правда? Їх чимало й тут, таких, що тільки чекають слушного часу, вдаючи, що усвідомили свої помилки. Якщо вони пронюхають, що ти живий, Пітере...

— Не розумію... про що ти... — знову повторив Петігру ще понизливішим голосом. Він витер обличчя рукавом і глянув на Люпина. — Ремусе, ти ж не віриш цьому... цьому маразмові.

— Мушу зізнатися, Пітере, що мені нелегко зрозуміти, чому невинна людина дванадцять років живе ав пацючій шкурі, — незворушно відповів Люпин.

— Невинна, але перелякана! — пискнув Петігру. — Якщо волдемортівці й полювали за мною, то лише тому, що я запроторив до Азкабану найціннішого їхнього шпигуна — Сіріуса Блека!

Блекове обличчя перемінилося.

Слуга Лорда Волдеморта

— Як ти смієш?! — загарчав він, наче той вовкодав, яким він був перед цим. — Це я Волдемортів шпигун? Чи я колись плазував перед тими, хто був могутніший за мене?! А от ти, Пітере... я й досі не збагну, як відразу не розкусив у тобі шпигуна? Тобі завжди подобалися впливові друзі, які про тебе піклувалися, правда? Спочатку це були ми... я і Ремус... і Джеймс.

Петіґру знову витер обличчя. Він, наче риба, хапав ротом повітря.

— Я — шпигун?.. Ти, мабуть, здурів. Як ти міг... сказати таку...

— Лілі і Джеймс зробили тебе тайнохоронцем лише тому, що я наполіг, — Блек засичав так люто, що Петіґру аж позадкував. — Я вважав, що це чудова задумка... блеф. Волдеморт, звичайно, полював би за мною, він би й гадки не мав, що вони візьмуть для цього такого нікчому й бездару, як ти. То, мабуть, був зоряний час твого миршавого життя, коли ти сказав Волдемортові, що можеш продати йому Поттерів.

Петіґру щось розгублено бурмотів. Гаррі вловлював слова «вигадки» й «маразм», але бачив, що лице Петіґру стало мертвотно

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

блідим, а поглядом він раз у раз стріляв на двері й вікна.

— Пане професоре? — боязко звернулася до Люпина Герміона. — Можна... можна я щось запитаю?

— Звичайно, Герміоно, — люб'язно дозволив Люпин.

— Скеберс... тобто цей... чоловік... три роки спав у Гарріній спальні. Якщо він працював на Відомо-Кого, то чому досі не намагався нашкодити Гаррі?

— От! — пронизливо вигукнув Петігру і тицьнув на Герміону своїм скаліченим пальцем. — Дякую тобі! Бачиш, Ремусе? З Гарріної голови навіть волосинка не впала! Чого б я мав йому шкодити?

— А ось чого, — вигукнув Блек. — Ти ніколи й нічого не робив без користі для себе. Волдеморт дванадцять років переховується, до того ж, кажуть, що він напівмертвий. Навіщо тобі під самим носом Албуса Дамблдора вбивати когось заради дотліваючого чаклуна? Ось якби він відновив свою могутність, тоді інша річ: ти б негайно до нього повернувся, правда? А навіщо тобі було влізати в родину чаклунів? Щоб бути в курсі всіх чуток. Ану ж

до твого колишнього покровителя знову повернеться сила, і тоді буде безпечно до нього приєднатися.

Петігру то роззявляв, то знову закривав рота. Він наче втратив мову.

— Е-е... містере Блек... Сіріусе... — боязко звернулася до нього Герміона.

Почувши ці слова, Блек аж здригнувся і здивовано глянув на Герміону: вочевидь, він давно забув, коли до нього зверталися ввічливо.

— Дозвольте запитати, як. як ви зуміли вирватися з Азкабану без допомоги чорної магії?

— Дякую, дякую! — вигукнув Петігру, несамовито киваючи їй головою. — От власне! Саме це я й хотів.

Відчувши на собі Люпинів погляд, він завмер на півслові. Блек трохи насупився, поглядаючи на Герміону, але не тому, що його роздратовало запитання: він обмірковував відповідь.

— Я й сам не знаю, — повільно промовив він. — Мабуть, я не збожеволів тільки тому, що був переконаний у власній невинності. Ця думка не була радісною, тож дементори не могли її висмоктати... але вона зберегла мій

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

розум і свідомість... допомогла зберегти силу. Отож, коли настала відповідна мить... я перевтілювався у власній камері... і став псом. Дементори сліпі, ви знаєте. — Він ковтнув слину. — Вони знаходять людей, відчуючи їхні емоції. Коли я обернувся на пса, вони відчули, що мої почуття стали не такі... не такі людські, простіші... але вони, звісно ж, думали, що я божеволію, як і решта в'язнів, тож це їх не стурбувало. Та я був украй знесилений і не мав жодної надії, що впораюся з ними без чарівної палички. Але тоді я побачив на фото Пітера. Я зрозумів, що він у Гоґвортсі, поруч із Гаррі... готовий діяти, щойно довідається, що Темний Лорд знову набирає сили.

Петіґру хитав головою, нечутно ворушив губами і, неначе загіпнотизований, не спускав очей з Блека.

— ... я зрозумів, що він готовий завдати удару, тільки-но впевниться у своїх спільниках... готовий віддати їм останнього з Поттерів. Хто б тоді насмілився сказати, що він зрадив Лорда Волдеморта? Його б зустріли з почеснями. Тому, як ви розумієте, я мусив діяти. Адже я єдиний знав, що Пітер і досі живий.

Гаррі згадав, як містер Візлі ділився з дружиною: «Вартові кажуть, що він розмовляє вві сні... одні й ті самі слова... *«Він у Гогвортсі»...*

— Хтось мовби запалив у моїй голові вогонь, і дементори були не в змозі його загасити... це не було радісне відчуття... це було якесь шаленство... воно давало мені силу, прояснювало думки. І ось якось увечері, коли дементори відчинили двері моєї камери, щоб подати їжу, я прослизнув повз них у подобі пса. Їм значно важче відчувати тварин, тож вони розгубилися. Я був неймовірно худий... такий худий, що зумів прослизнути крізь ґрати. У подобі пса я доплив до самого берега... далі на північ... і так аж сюди, на територію Гогвортсу. Відтоді постійно жив у Забороненому лісі... хіба що... не втерпів і прийшов на квідич... ти, Гаррі, літаєш не гірше за батька.

Він глянув на Гаррі, і той уперше не відвів погляду.

— Повір мені, — прохрипів Блек. — Повір. Я ніколи не зраджував Джеймса і Лілі. Я б скоріше вмер, аніж їх зрадив.

І Гаррі нарешті повірив. Клубок у горлі не давав йому говорити, тож він лише кивнув.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Ні! — Петігру впав навколішки, ніби кивок Гаррі був його смертним вирокком. Він почав плазувати на колінах, молитовно простягаючи до Блека руки.

— Сіріусе, це ж я... Пітер... твій друг... ти не можеш...

Блек замахнувся ногою і Петігру відсахнувся.

— Моя мантія брудна й без тебе.

— Ремусе! — запищав Петігру, повертаючись уже до Люпина і благально припадаючи перед ним до землі. — Ти ж у це не віриш. Невже Сіріус не сказав би тобі, що вони змінили свій план?

— Ні, не сказав би, якщо він думав, що я шпигун, — відповів Люпин. — Допускаю, Сіріусе, що ти саме так і вважав, і тому нічого мені не сповістив, — кинув він мимохіть, не дивлячись на Петігру.

— Пробач мені, Ремусе, — зітхнув Блек.

— Нічого, Гультяю, старий друже, — сказав Люпин, закочуючи рукави. — Пробач і ти, що я вважав тебе шпигуном.

— Нема за що, — тіль усмішки промайнула його виснаженим лицем і він також почав підкочувати рукави. — Уб'ємо його разом?

— Гадаю, що так, — похмуро підтвердив Люпин.

Слуга Лорда Волдеморта

— Ви ж не станете... ви не можете... — мало не задихнувся Петігру й поповз до Рона.

— Роне... хіба ж я не був тобі добрим другом... твоєю улюбленою тваринкою? Ти ж не дозволиш їм мене вбити. Ти ж на моєму боці, правда?

Але Рон дивився на Петігру з невимовною відразою.

— І ти ще спав у моєму ліжку! — скривився він.

— Мій добрий хлопчику... ласкавий володарю... — плазував перед Роном Петігру, — ти ж їм не дозволиш... я був твоїм пацючком... доброю тваринкою...

— Якщо з тебе й вийшов кращий пацюк, ніж людина, то тут нічим хизуватися! — хрипко проказав Блек.

Рон, блідий від болю, відсунув від Петігру свою поламану ногу.

Петігру розвернувся на колінах, підповз до Герміони й ухопився за краєчок її мантиї.

— Мила дівчинко... розумнице... ти... ти не дозволиш їм... порятуй мене...

Герміона висмикнула мантию з його чіпких пальців і ошелешено позадкувала до стіни.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Петігру тіпало мов у пропасниці, він повільно повернув голову до Гаррі.

— Гаррі... Гаррі... ти страшенно схожий на свого батька... як дві краплі води...

— ЯК ТИ СМІЄШ ЗВЕРТАТИСЯ ДО ГАРРІ? — заревів Блек. — ЯК СМІЄШ ДИВИТИСЯ ЙОМУ В ОЧІ? ЯК СМІЄШ ГОВОРИТИ ПЕРЕД НИМ ПРО ДЖЕЙМСА?!!

— Гаррі, — прошепотів Петігру, колінкуючи до нього і простягаючи руки, — Гаррі, Джеймс не став би мене вбивати. Він зрозумів би, Гаррі... він би мене пощадив.

Блек з Люпином схопили Петігру за плечі й повалили горілиць на підлогу. Він, лежачи, дивився на них і трусився з жаху.

— Ти продав Лілі і Джеймса Волдемортові! — Блека теж били дрижаки. — Чи ти це заперечуєш?

Петігру заривався. Це було нестерпне видовище — він скидався на лисючого малюка-переростка, що зіщулювався на підлозі.

— Сіріусе, Сіріусе, а що ж я міг зробити? Темний Лорд... ти собі не уявляєш... у нього така неймовірна зброя. Я злякався, Сіріусе, я ж ніколи не був таким сміливцем, як ти, Ремус чи Джеймс. Я ніколи не думав, що так станеться. Мене змусив Той-Кого-Не-Можна-Називати.

— НЕ БРЕШИ! — заволав Блек. — ТИ СТАВ ЙОГО ШПИГУНОМ ЩЕ ЗА РІК ДО ЗАГИБЕЛІ ДЖЕЙМСА І ЛІЛІ! ТИ БУВ ЙОГО ІНФОРМАТОРОМ!

— Він... він скрізь перемагав! — видихнув Петіґру. — І ш-що б я врятував, якби йому не піддався?

— Авжеж. Що б ти врятував, опираючись найлихішому чаклунові всіх часів? — розлючено перепитав Блек. — Хіба що кілька невинних життів, Пітере!

— Ти не розумієш! — простогнав Петіґру. — Він би мене вбив, Сіріусе!

— ТО ТРЕБА БУЛО ВМЕРТИ! — заревів Блек. — ВМЕРТИ, А НЕ ЗРАДЖУВАТИ ДРУЗІВ! МИ ВСІ ТАК БИ Й ЗРОБИЛИ НА ТВОЄМУ МІСЦІ!

Блек з Люпином стояли пліч-о-пліч, піднявши чарівні палички.

— Ти мусив здогадатися, — тихо мовив Люпин. — Якщо тебе не вбив Волдеморт, то це зробимо ми. Прощавай, Пітере.

Герміона затулила обличчя і відвернулася до стіни.

— Ні! — закричав Гаррі. Він кинувся вперед і став між Петіґру і чарівними паличками. — Не треба його вбивати, — сказав він задихано. — Не можна.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Блек і Люпин були приголомшені.

— Гаррі, через цього покидька ти залишився без батьків, — прохрипів Блек. — Цей нищий шматок лайна і пальцем не ворухнув би, якби ти вмирав. Ти ж його чув. Для нього його власна смердюча шкура важить більше за всю твою родину.

— Я знаю, — важко дихаючи, сказав Гаррі. — Ми відведемо його в замок і віддамо дементорам. Нехай кинуть його в Азкабан... але не вбивайте його.

— Гаррі! — видихнув Петігру і обхопив його коліна. — Ти... дякую тобі... я цього не заслужив... дякую...

— Геть від мене! — з відразою відштовхнув його Гаррі. — Я роблю це не заради тебе. Я роблю це тому, що мій тато не хотів би, щоб двоє його найкращих друзів стали вбивцями... через такого, як ти.

Ніхто не ворухнувся і не вимовив жодного слова. Тільки чулося, як Петігру зі свистом видихав повітря, хапаючись за груди. Блек з Люпином презирнулися і водночас опустили палички.

— Ти єдиний маєш право вирішувати, Гаррі, — сказав Блек. — Але подумай... добре подумай, *що* він наробив.

— Нехай іде в Азкабан, — повторив Гаррі. — Він заслужив його, як ніхто.

Петігру й далі сопів у нього за спиною.

— Добре, — погодився Люпин. — Гаррі, відійди.

Гаррі завагався.

— Я лише хочу його зв'язати, — пояснив Люпин. — Нічого більше, присягаюсь.

Гаррі відступив убік. З чарівної палички Люпина вилетіли тоненькі мотузки і за мить Петігру вже звивався на підлозі, міцно обмотаний і з кляпом у роті.

— Та якщо ти спробуєш перевтілитися, Пітере, — загарчав Блек, цілячись чарівною паличкою на Петігру, — тоді ми тебе таки вб'ємо. Ти згоден, Гаррі?

Гаррі глянув на жалюгідну постать на підлозі і кивнув так, щоб Петігру це побачив.

— Гаразд, — Люпин раптом перейшов на діловий тон, — я не вмію зрощувати кістки настільки добре, як мадам Помфрі, тож краще, мабуть, накласти шини й відвести тебе, Роне, до шкільної лікарні.

Він підійшов до Рона, торкнув зламану ногу чарівною паличкою і стиха промовив «Ферула». Нogu зараз же обмотали бинти, які міцно

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

прив'язали її до шини. Люпин допоміг йому встати. Рон обережно сперся на зламану ногу і навіть не скривився.

— Набагато краще, — зрадів він. — Дякую.

— А що буде з професором Снейпом? — ледь чутно питала Герміона, дивлячись на розпластану постать.

— Нічого серйозного, — заспокоїв її Люпин, нахилиючись над Снейпом і міряючи йому пульс. — Просто ви трохи... перестаралися. Ще й досі непритомний... Е-е... Краще, мабуть, не приводити його до тями, поки не доберемося до замку. А доправити його туди можна ось так.

Він прошепотів: *«Мобілікорпус»*.

Здалося, мовби хтось потягнув за невидимі мотузки, прив'язані до Снейпових рук, шиї та колін. Його тіло опинилося у вертикальній позиції, а голова метялася, як у чудернацької ляльки. Снейп завис над землею, а його ноги гойдалися в повітрі. Люпин підняв з підлоги плащ-невидимку і надійно запхав його в кишеню.

— Двом з нас доведеться прикуватися до оцього, — сказав Блек, тицьнувши Петігру черевиком. — Так буде надійніше.

Слуга Лорда Волдеморта

— Я так і зроблю, — погодився Люпин.

— Я теж, — люто мовив Рон, шкутильгаючи до нього.

Блек просто з повітря вичаклував важкі наручники.

Невдовзі Петігрю знову стояв на ногах — його ліва рука була прикута до правої руки Люпина, а права — до лівої Рона.

Рон стояв з кам'яним обличчям: справжню Skeберсову сутність він сприйняв як особисту образу.

Криволапик м'яко зіскочив з ліжка і очолив процесію виходу з кімнати, радісно задерши пухнастого хвоста.

— РОЗДІЛ ДВАДЦЯТИЙ —
Цілунок Дементора

Гаррі ще ніколи не брав участі в такій дивній процесії. Криволапик спускався першим. За ним ішли Люпин, Петігру й Рон, нагадуючи якусь химерну шестилапу комаху. Слідом плив професор Снейп, бамкаючи ногами по кожній сходинці; він тримався в повітрі завдяки власній чарівній паличці, що її скеровував на нього Сіріус. Завершували процесію Гаррі й Герміона.

Знову зайти в тунель було непросто. Люпин, Петігру й Рон мусили рухатися боком, до того ж Люпин ні на мить не відводив від Петігру своєї чарівної палички. Гаррі бачив, як вони незграбно протискалися один за одним. Гаррі йшов за Сіріусом, що керував Снейпом, голова якого раз по раз черкала об низьку стелю. Гаррі здалося, що Блек навіть не намагався цьому запобігати.

— Розумієш, що це означає? — зненацька запитав Сіріус Гаррі, коли вони повільно просувалися тунелем. — Що означає арешт Петіґру?

— Те, що ви тепер вільні, — відповів Гаррі.

— Так. А ще я... не знаю, чи тобі про це казали... я... твій хрещений батько.

— Так, я знаю.

— Ну... і твої батьки призначили мене твоїм опікуном, — з певною незручністю зізнався Сіріус. — На той випадок, якби з ними щось трапилось.

Гаррі не вірив своїм вухам. Невже це правда?

— Я, звісно, зрозумію, якщо ти захочеш залишитися з тіткою й дядьком, — сказав Сіріус. — Але... все ж... подумай... Щойно я відновлю свою репутацію... якщо ти забажаєш... мати інший дім...

У Гарріних грудях неначе щось вибухнуло.

— Що... я можу мешкати з вами? — вигукнув він, гупнувшись головою об якийсь камінь на стелі. — Залишити Дурслів?

— Я так і думав, що ти не захочеш, — почав виправдовуватися Сіріус. — Я розумію. Я просто думав...

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Що?! Та навпаки!.. — сказав Гаррі майже так само хрипко, як і Сіріус. — Я давно мрію покинути Дурслів! А ви маєте де жити? Я можу туди приїхати?

Сіріус зупинився і глянув на Гаррі. Снейпова голова заскородила по стелі, але Сіріус на те не зважав.

— Ти — за?! — перепитав Блек. — Справді?

— Та звичайно!

І Гаррі вперше побачив, як виснажене обличчя Сіріуса осяяла щира усмішка. Різниця була вражаюча, мовби крізь кістляву маску раптом прозирнула молодша років на десять особа. На якусь мить він став схожий на того чоловіка, що усміхався на весіллі Гарріних батьків.

Вони більше не промовили й слова аж до кінця тунелю. Криволапик вистрибнув перший. Мабуть, він натиснув лапою сучок на стовбурі, бо коли Люпин, Петігрю й Рон вилізли з тунелю, Верба їх не атакувала.

Сіріус проштовхнув Снейпа крізь отвір і пропустив поперед себе Гаррі й Герміону. Нарешті, всі вилізли з тунелю.

Довкола було темно, світло виднілося лише з далеких вікон замку. Вони мовчки рушили

вперед. Петіґру й далі сопів і постогнував. А в Гарріній голові все аж гуло: він піде від Дурслів і житиме з Сіріусом Блеком, найкращим другом його батьків. Що станеться з Дурслями, коли він скаже, що житиме в злочинця, якого вони бачили по телевізору!

— Бодай один хибний крок... — погрозово мовив Люпин. Його паличка була націлена чітко на Петіґру.

Вони мовчки йшли галявиною. Замкові вогні дедалі ближчали. Снейп химерно плинув перед Сіріусом, калатаючи об груди власним підборіддям.

Аж тут... У хмарах з'явився просвіт і на галявину впали їхні невиразні тіні. Усіх залило місячне світло.

Снейп наштовхнувся на Люпина, Петіґру й Рона, які раптово зупинилися. Сіріус завмер на місці, давши знак рукою Гаррі й Герміоні, щоб і вони не рухалися. Гаррі бачив Люпинів силует, що на мить застиг, а потім несамовито затіпався.

— О, Боже. — вжахнулася Герміона. — Він же не випив сьогодні зілля! Він небезпечний!

— Тікайте! — прошепотів Сіріус. — Негайно тікайте!

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Але Гаррі тікати не міг, адже Рон був прикутий до Петіґру й Люпина. Він стрибнув уперед, але Сіріус обхопив його за груди і віджбурнув назад.

— Залиш це мені. ТІКАЙ!

Пролунало жахливе гарчання. Люпинова голова видовжувалася. Тіло теж. Плечі горбилися, обличчя й руки вкривалися шерстю. Руки ставали пазуристими лапами. Криволапик знову настовбурчився і позадкував.

Вовкулака припав до землі, клацнувши страшними щелепами. Сіріус раптово зник — замість нього постав величезний, як ведмідь, пес. Вовкулака вирвався з наручників... Пес схопив його за загривок і відтяг назад, подалі від Рона й Петіґру. Вони зчепилися щелепами, деручи один одного пазурами.

Гаррі приголомшено заціпенів. Прикипівши очима до сутички, він більше нічого не помічав. Його повернув до тьми Герміонин вереск.

Петіґру стрибнув до чарівної палички Люпина, що лежала на землі. Рон з перев'язаною ногою не втримав рівноваги і впав. Щось ляснуло, спалахнуло... і Рон зомлів. Знову пролунав ляскіт... Криволапик злетів у повітря і безладно бухнувся додолю.

— *Експеліармус!* — заволав Гаррі, націливши на Петіґру свою чарівну паличку. Люпинова паличка відлетіла і зникла. — Не рухайся! — крикнув Гаррі і кинувся до нього.

Та було вже пізно. Петіґру встиг перевтілитись. Гаррі тільки побачив, як його лисий щурячий хвіст прослизнув крізь наручники на обм'яклій Роновій руці, і почув шелестіння в траві.

І тут тишу пронизало виття й ошаліле гарчання. Гаррі озирнувся — вовкулака тікав до лісу.

— Сіріусе, він зник! Петіґру перевтілився! — закричав Гаррі.

Сіріус стікав кров'ю. Його писок і спина були в глибоких ранах, але з Гаррініми словами він знову зірвався на ноги й помчав — гупання його лап поступово віддалялося і врешті затихло.

Гаррі й Герміона підбігли до Рона.

— Що він йому зробив? — прошепотіла Герміона. Ронові очі були приплющені. Він лежав з роззявленим ротом. Був живий — вони чули його дихання, але, здавалося, нікого не впізнавав.

— Я не знаю. — Гаррі у відчаї роззирнувся. Блек з Люпином зникли... з ними не було

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

нікого, крім Снейпа, що й досі непринятно висів у повітрі.

— Треба, мабуть, доправити їх до замку і комусь розповісти, — сказав Гаррі, відкидаючи з очей волосся. Він намагався зібратися з думками. — Що ж, ходімо.

Але тут з п'ятьми долинуло зболене скавчання пса.

— Сіріус... — Гаррі пильно вдивлявся у темряву.

Він на мить завагався: Ронові вони зараз нічим не зарадять, а Блек, судячи з усього, потрапив у біду.

Гаррі кинувся бігти, Герміона за ним. Скавчання долинало десь від озера. Вони помчали туди. Гаррі летів як навіжений, і не розумів, чому його мовби охоплює якийсь холод.

Скавчання зненацька урвалося. Вибігши на берег озера, вони побачили Сіріуса. Той знову перетілівся в людину і, припавши до землі, обхопив голову руками.

— Ні-і-і-і, — стогнав він. — Ні-і-і-і... *будь ласка...*

І тут Гаррі побачив їх. Дементори, не менше сотні, чорною зграєю наближалися до них

берегом озера. Гаррі озирнувся, і знайомий крижаний холод пронизав його нутро, а в очах з'явився густий туман. З п'їтьми, оточуючи їх, насувалися нові постаті.

— Герміоно, думай про щось найкраще! — Гаррі підняв чарівну паличку й шалено закліпав, щоб прояснити свій зір. Він затряс головою — мусив позбутися ледь чутного крику, що вже починав лунати.

«Я житиму зі своїм хрещеним батьком. Я піду від Дурслів». Усі його думки зосередилися на Сіріусі, і він вигукнув:

— *Експекто патронум! Експекто патронум!*

Блек здригнувся, перевернувся на спину і завмер на землі, блідий як смерть.

«Він виживе. Я житиму в нього».

— *Експекто патронум!* Герміоно, повторюй!
Експекто патронум!

— *Експекто...* — зашепотіла Герміона, —
експекто... експекто...

Але це мало допомагало. Дементори були вже за три метри від них. Вони оточували Гаррі й Герміону щільною стіною.

— ЕКСПЕКТО ПАТРОНУМ! — горлав Гаррі, намагаючись заглушити крик, що лунав у його вухах. — ЕКСПЕКТО ПАТРОНУМ!

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Тоненька смужка срібла вирвалася з його чарівної палички й зависла перед ним, наче серпанок. Тієї ж миті Гаррі відчув, як поруч знепритомніла Герміона. Він залишився сам... сам-один.

— *Експекто... експекто патронум...*

Гаррі відчув, як його коліна торкнулися холодної трави. Очі затьмарював туман. Неймовірним зусиллям він намагався не забути. «Сіріус не винний... не винний... ми втримаємось... я житиму в нього...»

— *Експекто патронум!* — видихнув він.

У тьмяному сяйві слабенького патронуса він побачив, як зовсім неподалік зупинився дементор. Він не міг пройти крізь хмарку срібної мряки, що її вичаклював Гаррі. Але з-під плаща висунулася мертва слизька рука, що спробувала відсунути патронуса.

— Ні... ні... — промовляв Гаррі. — Він не винний... *експекто... експекто патронум...*

Він відчував, як вони стежили за ним, їхній хрипкий віддих нагадував подув зловісного вітру. Найближчий дементор, здавалося, вагався, що з ним робити. Він підняв свої зогнілі руки... і відкинув каптур.

Цілунок Дементора

Там, де мали бути очі, виднілася лише тонка, сіра, в струпах шкіра, що облягала порожні очні ями. Але був рот — безформна зяюча діра, що засмоктувала повітря зі звуком передсмертного хрипу.

Гаррі заляк від жаху, не в змозі ні поворухнутися, ані заговорити. Його патронус замерхтів і згас.

Його засліпив білий туман... Треба боротися... *експекто патронум...* він нічого не бачив... неподалік почулося знайоме благання... *експекто патронум...* він намацав руку Сіріуса. Вони його не дістануть!..

І раптом Гаррі відчув на своїй шиї сильні й липкі долоні. Вони намагалися підняти вгору його обличчя. Він відчував хрипке дихання. Отже, спочатку вони вирішили позбутися його... смердючий віддих... мамині крики у вухах... її голос — то останнє, що він почує.

Аж тут йому здалося, ніби в цьому суцільному тумані він побачив сріблясте світло... воно дедалі яскравішало. Він упав обличчям у траву.

Гаррі був ледь живий, його нудило, він тремтів, але розплющив очі. Усе довкола нього

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

було залите сліпучим сяйвом. Крики в голові стихли, поступово відступав холод.

Щось відганяло дементорів і захищало його, Сіріуса й Герміону. хрипке свистяче дихання стихало вдалині. Вони їх залишали... повітря знову просякало теплом.

З останніх сил Гаррі підняв голову й побачив тварину, що віддалялася в тому сяйві поверхнею озера. Піт заливав йому очі, та він намагався розгледіти... то було щось дуже світле, наче одноріг. Намагаючись не знепритомніти, Гаррі ще побачив, як той таємничий звір спинився на другому березі.

На якусь мить Гаррі помітив у відблиску його сяйва чиїсь невиразні обриси... хтось погладив звіра... хтось на диво знайомий... але ж ні, цього не може бути...

Гаррі нічого не розумів і більше не міг думати. Він відчув, як його покидають останні сили. Голова впала на землю і він зомлів.

— РОЗДІЛ ДВАДЦЯТЬ ПЕРШИЙ —

Секрет Герміони

— Жахливі речі... жахливі... просто неймовірно, що ніхто з них не помер... ніколи про таке не чув... це ж яке щастя, що ти там був, Снейпе.

— Дякую, пане міністре.

— Орден Мерліна другого ступеня! Не менше. А якщо вдасться, то й першого!

— Дуже вам дякую, пане міністре.

— Рана, бачу, серйозна. Мабуть, Блекова робота?

— Якщо чесно, це Поттер, Візлі і Грейнджер, пане міністре.

— Та ні!

— Блек їх зачаклував, я зрозумів це відразу. Закляття «Конфундус», судячи з їхньої поведінки. Він навіть нав'язав їм, що невинний. Вони не тямили, що роблять. Але їхнє втручання призвело до того, що Блек зумів

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

утекти... вони, мабуть, гадали, що піймають його самі. Їм досі забагато прощалося. Боюся, що вони склали про себе зависоку думку... до того ж, директор, звісно, Поттерові забагато дозволяє.

— Ну, але ж, Снейпе... ти знаєш, Гаррі Поттер... ми всі трохи заплющуємо очі на його витівки.

— Але ж... чи на користь йому така поблажливість? Особисто я поводжуся з ним, як з будь-яким іншим учнем. А будь-який інший учень був би принаймні тимчасово відрахований зі школи за те, що піддав такій небезпеці своїх друзів. Судіть самі, пане міністре: він порушив усі шкільні правила. Після всіх запобіжних заходів, що вживалися задля його ж безпеки... він опинився за межами школи, уночі, в товаристві вовкулаки і вбивці. До того ж, я маю всі підстави підозрювати, що він таємно відвідував Гоґсмід.

— Ну, але ж... побачимо, Снейпе, побачимо... хлопчина, без сумніву, накоїв дурниць...

Гаррі лежав і слухав, не розплющуючи очей. Він був неначе п'яний. Почуті слова ледве повзли від вух до мозку, тож йому важко було

щось збагнути. Його руки й ноги мовби налилися свинцем, важкі повіки не піднімалися. Хотілося цілу вічність лежати на цьому зручному ліжку.

— Мене найбільше вражає поведінка дементорів. Що змусило їх відступити, Снейпе?

— Не знаю, пане міністре. Коли я отямився, вони вже займали свої пости біля входів до школи.

— Неймовірно... Але ж і Блек, і Гаррі, і дівчина...

— Усі були непритомні, коли я до них добрався. Певна річ, я зв'язав Блека, заткнув йому кляпом рота, вичаклував ноші й негайно доправив їх усіх до замку.

Запала тиша. Мозок Гаррі запрацював трохи швидше, і відразу щось запекло йому в животі.

Він розплющив очі. Усе злегка розпливалося: хтось зняв з нього окуляри. Він лежав у тьмяній шкільній лікарні. У глибині палати розрізнув постать мадам Помфрі, що стояла спиною до нього, нахилившись над ліжком. Гаррі примружився. Під рукою мадам Помфрі виднілося руде Ронове волосся.

Гаррі повернув голову на подушці. Праворуч від нього лежала на залитому місячним сяйвом

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

ліжку Герміона. Її очі теж були розплющені, а вона — перелякана. Побачивши, що Гаррі прокинувся, Герміона притисла пальця до вуст і кивнула на лікарняні двері. Вони були відчинені, а з коридору долинали голоси Корнеліуса Фаджа та Снейпа.

Мадам Помфрі поквапилася у напівтемряві до Гарріного ліжка. Вона несла йому плитку шоколаду небачених розмірів. То була не плитка, а радше тротуарна плита.

— Ага, ти вже прокинувся! — жваво мовила вона, поклала шоколад на столик біля ліжка і заходилася дробити його маленьким молоточком.

— Як там Рон? — спитали в один голос Гаррі й Герміона.

— Буде жити, — похмуро відповіла мадам Помфрі. — А стосовно вас обох... ви залишитеся тут, поки я не переконаюся, що ви... Поттере, що це ти робиш?

Гаррі сів, нап'яв окуляри і схопив чарівну паличку.

— Я мушу зустрітися з паном директором, — пояснив він.

— Поттере, — почала заспокоювати його мадам Помфрі, — все гаразд. Блека схопили.

Він сидить замкнений нагорі. Дементори ось-ось виконають свій Цілунок.

— ЩО?

Гаррі зіскочив з ліжка. Герміона теж. Але його крик почули в коридорі. За мить у палату зайшли Корнеліус Фадж і Снейп.

— Гаррі, Гаррі, що таке? — розхвилювався Фадж. — Негайно в ліжко. Він уже з'їв свій шоколад? — стурбовано запитав він мадам Помфрі.

— Пане міністре, послухайте! — вигукнув Гаррі. — Сіріус Блек ні в чому не винен! Пітер Петіґру сфальсифікував власну смерть! Ми його сьогодні бачили! Ви не можете дозволити дементорам зробити таке з Сіріусом, він...

Але Фадж похитував головою, легенько усміхаючись.

— Гаррі, Гаррі, у тебе все переплуталося, ти витримав таке жахливе випробування! Лежи й відпочивай, тепер уже все під нашим контролем.

— НЕ ВСЕ! — зарепетував Гаррі. — ВИ ЗАТРИМАЛИ НЕ ТОГО!

— Пане міністре, прошу нас вислухати! — Герміона підбігла до Гаррі й благально зазирнула в обличчя Фаджа. — Я теж його

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

бачила. Це був Ронів пацюк, він анімаг, я маю на увазі Петіґру, і...

— Ви бачите, пане міністре? — втрутився Снейп. — Їх цілком збили з пантелику. Блек добре постарався.

— НІХТО НЕ ЗБИВАВ НАС З ПАНТЕЛИКУ! — закричав Рон.

— Пане міністре! Пане професоре! — розсердилася мадам Помфрі. — Я наполягаю, щоб ви покинули палату. Поттер мій пацієнт, і його не можна тривожити!

— Мене ніхто не тривожить, я тільки намагаюся розповісти, що сталося насправді! — розлючено вигукнув Гаррі. — Якби вони вислухали.

Але мадам Помфрі зненацька засунула йому в рот великий шматок шоколаду. Гаррі завмер на півслові, і вона силоміць уклала його в ліжко.

— Пане міністре, *благаю*, дітям потрібен спокій. Прошу покинути...

Але тут знову відчинилися двері.

Це був Дамблдор. Гаррі насилу проковтнув шоколад і ще раз підвівся.

— Пане директоре... Сіріус Блек...

— Заради всіх святих! — істерично вигукнула

мадам Помфрі. — Це лікарня, чи що? Пане директоре, я наполягаю.

— Прошу вибачити, Поппі, але я мушу перемовитися з містером Поттером і міс Грейнджер, — спокійно мовив Дамблдор. — Я щойно розмовляв із Сіріусом Блеком.

— Допускаю, що він розповідав вам ту саму баєчку, якою замакітрив голову Поттерові? — скривився Снейп. — Про пацюка і про те, що Петігрю живий.

— Блек і справді про це розповідав, — підтвердив Дамблдор, пильно поглядаючи на Снейпа крізь окуляри-півмісяці.

— Отже, мої свідчення вже нічого не важать? — гаркнув Снейп. — Пітера Петігрю не було ні у Верескливій Халупі, ні надворі. Я його не бачив!

— Бо ви були непритомні, пане професоре! — відверто сказала Герміона. — Ви прибули пізніше і не все чули.

— Міс Грейнджер, ПРИКУСІТЬ ЯЗИКА!

— Та годі тобі, Снейпе, — аж здригнувся Фадж, — ця юна панянка трохи збентежена, треба взяти це до уваги.

— Я хотів би поговорити з Гаррі й Герміоною наодинці, — раптом наполог Дамблдор. —

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Корнеліусе, Северусе, Поппі — прошу залишити нас наодинці.

— Пане директоре! — обурилася мадам Помфрі. — Вони потребують лікування і відпочинку.

— Це нагальна справа, — не поступався Дамблдор. — Я наполягаю.

Мадам Помфрі зціпила вуста й подріботіла до свого кабінету в глибині палати, грюкнувши дверима. Фадж глянув на великий золотий годинник, що звисав з його камізельки.

— Дементори мали б уже прибути, — сказав він. — Піду їх зустріну... Дамблдоре, побачимося нагорі.

Він підійшов до дверей і відчинив їх, запрошуючи Снейпа, але той не зрушив з місця.

— Сподіваюся, ви не повірили жодному слову Блека? — просичав Снейп, уп'явшись очима в обличчя Дамблдора.

— Я хочу поговорити з Гаррі й Герміоною наодинці, — повторив Дамблдор.

Снейп підступив до нього на крок.

— Сіріус Блек продемонстрував схильність до вбивства ще в шістнадцять років, — видихнув він. — Ви ж не забули, директоре?

Не забули, що він колись намагався мене вбити?

— З пам'яттю в мене поки що все гаразд, Северусе, — спокійно відповів Дамблдор.

Снейп крутнувся на підборах і рушив до дверей, що їх і досі притримував Фадж. Двері зачинилися, і Дамблдор повернувся до Гаррі й Герміони, які заговорили навперебій.

— Пане професоре, Блек каже правду... ми бачили Петіґру.

— ... він утік, коли професор Люпин перекинувся на вовкулаку.

— ... він пацюк.

— ... передня лапка в Петіґру... тобто рука... там немає пальця, він сам його відрізав.

— ... на Рона напав Петіґру, а не Сіріус.

Дамблдор підняв руку, щоб зупинити цей словесний потік.

— Тепер ваша черга слухати, і я благаю, щоб ви мене не перебивали, бо в нас дуже мало часу, — спокійно мовив він. — Окрім ваших слів, немає жодного доказу на підтримку Блекової версії. А слова двох тринадцятирічних чарівників нікого не переконують. Свідки з усієї вулиці присягалися, що бачили, як Сіріус убив Петіґру. Я сам свідчив у міністерстві, що

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Сіріус був тайнохоронцем Поттерів.

— Професор Люпин може підтвердити. — не стримався Гаррі.

— Професор Люпин зараз десь далеко в лісі і не здатний нічого й нікому підтвердити. Коли він знову набуде людської подоби, буде пізно: Сіріуса вже не стане. Мушу додати, що вовкулаки не викликають довіри серед чарівників, тому на його слова мало хто зважить. До того ж, вони з Сіріусом старі друзі.

— Але ж...

— *Вислухай мене, Гаррі.* Вже надто пізно, ти розумієш? Ти ж бачиш, що версія подій в тлумаченні професора Снейпа звучить набагато переконливіше за вашу.

— Він ненавидить Сіріуса, — зітхнула Герміона. — І все через той безглуздий жарт, що втнув із ним Сіріус.

— Сіріус поведився доволі підозріло. Напав на Гладку Пані... проник у ґрифіндорську вежу з ножем... Без Петіґру, живого чи мертвого, ми не маємо жодного шансу скасувати Сіріусів вирок.

— *Але ж ви нам вірите.*

— Так, вірю, — спокійно підтвердив Дамблдор. — Але я безсилий примусити інших

розпізнати правду або скасувати рішення міністра магії.

Гаррі глянув у його похмуре обличчя і відчув, ніби втрачає ґрунт під ногами. Він уже звик, що Дамблдор завжди знаходив якесь несподіване рішення, тож і тепер сподівався на диво. Та ба... згасала їхня остання надія.

— Нам потрібно, — повільно проказав Дамблдор, перевівши погляд своїх ясно-блакитних очей з Гаррі на Герміону, — трохи більше часу.

— Але ж... — почала Герміона. Та враз її очі округлилися. — АГА!

— Слухайте мене уважно, — сказав Дамблдор дуже тихо й дуже чітко. — Сіріуса замкнули в кабінеті професора Флитвіка на восьмому поверсі. Тринадцяте вікно праворуч від Західної вежі. Якщо все піде добре, ви врятуєте нині більше, ніж одне невинне життя. Але запам'ятайте: *вас ніхто не повинен бачити*. Міс Ґрейнджер, ви знаєте закони... ви знаєте, що поставлено на карту... *вас... ніхто... не... повинен... бачити*.

Гаррі не розумів, що відбувається. Дамблдор крутнувся на підборах і озирнувся вже перед самими дверима.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Я замкну вас тут. — Він глянув на годинник. — Зараз... за п'ять хвилин північ. Міс Грейнджер, вам вистачить трьох обертів. Хай вам щастить.

— Хай вам щастить? — повторив Гаррі, коли за Дамблдором зачинилися двері. — Три оберти? Про що він? Що нам треба зробити?

Герміона засунула руку за пазуху і вийняла дуже довгий тоненький золотий ланцюжок.

— Гаррі, йди сюди, — нетерпляче звеліла вона. — *Швидше!*

Геть спантеличений, Гаррі підійшов до неї. Вона простягла йому ланцюжок, і він побачив, що з нього звисає крихітний блискучий піщаний годинник.

— На.

Вона накинула ланцюжок і на його шию.

— Готовий? — запитала ледь чутно.

— Що ми збираємось робити? — розгублено запитав Гаррі.

Герміона тричі обернула піщаний годинник.

Темна палата розчинилася в повітрі, і Гаррі відчув, що він дуже швидко летить кудись назад. Повз нього миготіли невиразні кольори й форми, у вухах гупало. Він спробував закричати, але не чув власного голосу.

Секрет Герміони

Та ось він знову відчув під ногами тверду землю, і все довкола знову набуло звичних контурів.

Він стояв біля Герміони в порожньому вестибюлі, а на вимощену плитами підлогу через відчинені вхідні двері падав золотистий сонячний промінь. Гаррі ошелешено глянув на Герміону, а золотий ланцюжок боляче вп'явся йому в шию.

— Герміоно, що?..

— Сюди! — Герміона схопила його за руку й потягла через вестибюль до комірчини з мітлами. Відчинила дверцята, заштовхала Гаррі між відра й швабри, зайшла сама і грюкнула за собою дверцятами.

— Що?.. як?.. Герміоно, що сталося?

— Ми перенеслися назад у часі, — прошепотіла Герміона, знімаючи в п'яті ланцюжок з Гарріної шиї. — На три години.

Гаррі намацав свою ногу і щосили її вщипнув. Йому добряче заболіло, отже, це не якийсь дивний сон.

— Але...

— Цс-с! Слухай! Хтось іде! Я думаю... думаю, що то ми!

Герміона притулила вухо до дверцят комірчини.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Кроки у вестибюлі... так, схоже, що це ми йдемо до Гегріда!

— Ти хочеш сказати, — прошепотів Гаррі, — що ми є і тут у комірчині, і там також?

— Так, — підтвердила Герміона, не відриваючи вуха від дверцят. — Я впевнена... це ми. За звуком, там не більше трьох осіб... ми йдемо повільно, бо ховаємося під плащем-невидимкою.

Вона змовкла, й далі уважно прислухаючись.

— Ми спускаємося парадними сходами.

Герміона сіла на перевернуте відро. У Гаррі назбиралося багато запитань.

— Де ти *взяла* цей піщаний годинник?

— Він називається *часоворот*, — прошепотіла Герміона, — мені його дала професорка Макґонегел у перший день навчання. Завдяки часовороту я цілий рік встигала на всі уроки. Професорка Макґонегел узяла з мене обіцянку, що я нікому про це не розповім. Щоб отримати дозвіл, вона написала сотні листів у Міністерство магії. Пояснила їм, що я відмінниця, і ніколи не скористаюся ним ні для чого, крім уроків. Я обертала його назад, скажімо, на годину, і йшла на інший урок — ось чому я могла відвідувати кілька уроків водночас. Але... Гаррі, *я не розумію, чого від нас хоче*

Дамблдор. Чому він сказав повернутися саме на три години? Як це може допомогти Сіріусу?

Гаррі глянув на її затінене обличчя.

— Він хоче, щоб ми змінили щось таке, що відбулося в цей час, — поволі промовив він. — А що тоді відбулося? Три години тому ми йшли до Геґріда.

— Зараз і є три години тому назад, і ми якраз і йдемо до Геґріда, — сказала Герміона. — Щойно ми чули самих себе.

Гаррі насупився. Він думав так зосереджено, що, здавалося, відчував, як стискається його мозок.

— Дамблдор сказав... він сказав, що ми можемо врятувати більше, ніж одне невинне життя. — І тут Гаррі осяяло. — Герміоно, я зрозумів: нам треба врятувати Бакбика!

— Але ж... як це допоможе Сіріусу?

— Дамблдор повідомив, де вікно кабінету Флитвіка! Там вони тримають Сіріуса! Треба підлетіти до того вікна на Бакбику і визволити Сіріуса! Сіріус сяде на Бакбика — і вони обидва врятуються!

Навіть у п'ятьмі Гаррі побачив, яким наляканим стало обличчя Герміони.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Якщо нам пощастить зробити все непомітно, це буде просто диво!

— Але ж спробувати можна? — Гаррі звівся на ноги і теж притулився вухом до дверцят. — Наче нікого... Пішли.

Гаррі відхилив двері. Вестибюль був порожній. Якомога тихіше вони вискочили з комірчини і збігли кам'яними сходами. Тіні вже видовжувалися, а вершечки Забороненого лісу знову зазолотіли.

— А раптом хтось визирне з вікна... — пискнула Герміона, озираючись на замок.

— Біжімо! — рішуче мовив Гаррі. — Просто в ліс. Сховаємося за деревом і подивимось.

— Добре, але бігтимемо довкола оранжерей! — задихано сказала Герміона. — Нам не можна з'являтися перед вхідними дверима, ми можемо зіткнутися самі з собою! У цей час ми були вже біля Геґріда!

Так до кінця й не збагнувши її слів, Гаррі зірвався з місця, Герміона — за ним. Вони промчали повз овочеві грядки до оранжерей, хвильку там перечекали, а відтак щодуху майнули повз Войовничу Вербу під рятівне укриття Лісу.

Опинившись у безпеці, Гаррі озирнувся. За кілька секунд підбігла захекана Герміона.

— Так, — видихнула вона, — тепер треба прокрастися до Геґрідової халупи. Але, Гаррі, так, щоб нас ніхто не бачив.

Вони мовчки йшли між дерев на самому узліссі. Угледівши Геґрідову хатину, вони почули, як хтось постукав у двері. Хутко сховалися за стовбур високого дуба і скрадливо визирнули. На порозі з'явився блідий тремтячий Геґрід, роззираючись, хто це стукав. До Гаррі долинув власний голос.

— Це ми, — прошепотів Гаррі. — Ми під плащем-невидимкою. Впусти нас, і ми його скинемо.

— Вам не вільно було приходити! — прошипів Геґрід, відступаючи набік.

Вони зайшли. Геґрід швидко зачинив двері.

— Це просто неймовірно! — схвильовано мовив Гаррі.

— Поспішаймо, — прошепотіла Герміона. — Треба підійти ближче до Бакбика!

Скрадаючись під деревами, вони наблизилися до стривоженого гіпогрифа, що був припнутий до огорожі біля гарбузової грядки.

— Зараз? — прошепотів Гаррі.

— Ні! — сказала Герміона. — Якщо ми

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

викрадемо його зараз, ті люди з Комітету подумують, що Геґрід відпустив його на волю! Мусимо зачекати, поки вони пересвідчаться, що він тут прив'язаний!

— Тоді нам залишиться не більше хвилини, — мовив Гаррі. Уся ця афера починала здаватися нездійсненною.

Тієї миті з халупи долинув брязкіт черепків.

— Це Геґрід розбив глечик з молоком, — прошепотіла Герміона, — зараз я знайду Skeberca.

І справді, за кілька секунд вони почули здивований вереск Герміони.

— Герміоно, — сказав раптом Гаррі, — а що, як ми... якщо ми просто увірвемося й схопимо Петіґру.

— Ні! — налякано прошепотіла Герміона. — Ти що, не розумієш? Ми порушимо один із найважливіших чаклунських законів! Нікому не можна змінювати час, нікому! Ти чув, що казав Дамблдор: якщо нас побачать...

— Нас не побачить ніхто, крім нас самих і Геґріда!

— Гаррі, а що б ти подумав, якби побачив самого себе, що вривається в Геґрідову хату? — запитала Герміона.

Секрет Герміони

— Я... я подумав би, що я... здурів... Або... що відбувається щось, пов'язане з чорною магією.

— *Власне!* Ти б нічого не зрозумів, а може, навіть напав би сам на себе! Невже ти не розумієш? Професорка Макґонегел розповідала, які страхиття траплялися, коли чарівники втручалися в час. Вони дуже часто помилково вбивали самих себе — в минулому або в майбутньому!

— Ну, добре, добре... — змирився Гаррі. — Це була тільки ідея, просто я подумав...

Але тут Герміона штовхнула його ліктем і кивнула на замок. Гаррі витягнув шию, щоб краще бачити далекі вхідні двері.

Сходами спускалися Дамблдор, Фадж, старенький член Комітету і кат Макнейр.

— Зараз вийдемо ми! — видихнула Герміона.

І справді, за кілька секунд відчинилися задні двері Геґрідової халупи, і Гаррі побачив, як разом з Геґрідом звідти вийшли Рон, Герміона і він сам. Поза сумнівом, це було найхімерніше в його житті відчуття: стояти отак за деревом і бачити самого себе на гарбузовій грядці.

— Всьо файно, Бікі, — тихенько заспокоїв Бакбика Геґрід. — Всьо файно. — Він повернувся до Гаррі, Рона й Герміони. — Ідіть... Біжіть...

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Геґріде, ми не можемо.

— Ми їм розкажемо, як було насправді.

— Вони не посміють його вбити.

— Біжіть! — гаркнув Геґрід. — Мені тільки ще бракувало, щоб і ви втрапили в халепу!

Гаррі дивився, як Герміона на гарбузовій грядці накинула на нього з Роном плащ-невидимку.

— Швиденько біжіть. Не слухайте.

У передні двері постукали. Прибули виконавці вироку. Геґрід зайшов у хатину, не зачиняючи задніх дверей. Гаррі бачив, як під їхніми — Гаррі, Рона й Герміони — ногами пригиналася трава, чув, як кроки віддалялися. *Ті* Рон, Гаррі й Герміона пішли... але *ці* Гаррі й Герміона, що ховалися за деревами, завдяки прочиненим дверям могли тепер чути все, що відбувалося в хатині.

— Де та звірюка? — пролунав холодний голос Макнейра.

— Там... надворі, — прохрипів Геґрід.

Гаррі ледве встиг відхилитися — у вікні з'явилося обличчя Макнейра: він побачив Бакбика.

Тоді почувся голос Фаджа.

— Ми... е-е... маємо зачитати тобі, Геґріде, офіційний вирок. На це не піде багато часу. А

потім ви з Макнейром його підпишете. Макнейре, ти теж маєш вислухати вирок, такою є процедура.

Макнейрова фізія в вікні зникла. Настала вирішальна мить — тепер або ніколи.

— Зачекай тут, — прошепотів Гаррі Герміоні. — Я все зроблю.

Знову залунав Фаджів голос:

— Рішенням Комітету знешкодження небезпечних істот гіпогрифа Бакбика засуджено до страти, яку призначено на вечір 6 червня...

Гаррі вистрибнув з-за дерева, перескочив через паркан на гарбузову грядку і підійшов до Бакбика. Намагаючись не кліпати, втупився в люте оранжеве око гіпогрифа і вклонився. Бакбик схилив до землі свої лускаті коліна і знову підвівся. Гаррі почав розв'язувати мотузку, якою Бакбик був припнутий до огорожі.

— ... засуджено до страти через відтинання голови. Вирок виконає призначений Комітетом кат Волден Макнейр...

— Давай, Бакбику, — ледь чутно проказав Гаррі, — давай, ми тобі поможемо. Спокійно... спокійно.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— ... про що засвідчують нижчезазначені...
Гегріде, прошу підписатися.

Гаррі щосили потяг за мотузку, але Бакбик упирався передніми ногами.

— Ну, час завершувати, — прокректав голос члена Комітету. — Гегріде, тобі краще зостатися тут...

— Ні, я... я хотів би бути з ним... аби він не почувався самотньо.

В халупі почулися кроки.

— Бакбику, ворухися! — зашипів Гаррі.

Гаррі відчайдушно шарпнув за мотузку, що обв'язувала Бакбикову шию, і гіпогриф нарешті зрушив з місця, невдоволено зашелестівши крильми. До лісу їм залишалось метрів зо три, але з задніх дверей Гегрідової хатини їх і досі було видно.

— Ще хвилиночку, Макнейре, — почувся голос Дамблдора. — Тобі теж потрібно підписатися.

Кроки в хатині зупинилися. Гаррі знову потяг за мотузку. Бакбик клацнув дзьобом і пішов трохи швидше.

Герміонине бліде обличчя визирало з-за дерева.

— Гаррі, швидше!

Секрет Герміони

З хатини долинав голос Дамблдора. Гаррі ще раз смикнув за мотузку. Бакбик неохоче побіг. Ось вони вже наблизилися до дерев.

— Швидше! Швидше! — благала Герміона. Вона вискочила з-за дерева, ухопилася за мотузку і потягла. Гаррі озирнувся: сховані за деревами, вони вже не бачили Геґрідового городу.

— Стій! — прошепотів він Герміоні. — Вони можуть нас почути.

Грюкнувши, відчинилися задні двері Геґрідової халупи. Гаррі, Герміона і Бакбик завмерли. Навіть гіпогриф, здавалося, уважно прислухався.

Тиша... а тоді...

— Де він? — пронизливо вигукнув член Комітету. — Де ця звірюка?

— Він був прив'язаний отут! — розлючено гаркнув кат. — Я його бачив! Ось тут!

— Неймовірно! — промовив Дамблдор. У його голосі вчувалися нотки радості.

— Бікі! — простогнав Геґрід.

Щось просвистіло в повітрі і лунко гупнула сокира — мабуть, кат зі злості рубонув огорожу. А опісля розляглося Геґрідове завивання.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Утік! Утік! — ридав він. — Боже, бережи його дзьобик, він си *втік!* Таки вирвався! Бікі, мій розумничок, мій хлопчик!

Бакбик рвонув мотузку у намаганні вернутися до Геґріда. Гаррі й Герміона вперлися ногами в землю і з усіх сил його стримували.

— Його хтось відв'язав! — загарчав кат. — Треба обшукати всю територію і ліс.

— Макнейре, якщо Бакбика й справді викрали, невже ти думаєш, що злодій вестиме його пішки? — весело запитав його Дамблдор. — Обшукай небеса, якщо бажаєш. Геґріде, я б не відмовився від чашки чаю. Або від келишка бренді.

— Ох... ну, звісно, пане професоре, прошу пана, — заметушився Геґрід, що нетямився від щастя. — Заходьте, заходьте.

Гаррі й Герміона уважно прислухалися. Почулися кроки, неголосна катова лайка, грюкіт дверей, і знову тиша.

— Що тепер? — прошепотів Гаррі, озирнувшись.

— Перечекаємо поки що тут, — сказала Герміона, яка й досі не отямилася від пережитого. — Нехай вони вернуться до замку. Тоді вирахуємо, коли буде безпечно, і

підлетимо на Бакбику до Сіріусового вікна. Він там з'явиться лише за дві години. Ох, це буде нелегко.

Вони стривожено озирнулися вглиб лісу. Сонце вже заходило.

— Нам треба звідси йти, — сказав, замислившись, Гаррі. — Мусимо бачити Войовничу Вербу, бо інакше не будемо знати, що діється.

— Гаразд, — Герміона ще міцніше вхопилася за Бакбикову мотузку. — Але не забувай: нас не повинні помітити.

Вони пішли узліссям Забороненого лісу. Питьма дедалі густішала. Нарешті вони заховалися за густолистими деревами, крізь які виднілася Верба.

— Дивися, Рон! — вигукнув раптом Гаррі.

Темна постать перетнула галявину. Крик розпанахав тихе нічне повітря:

— Геть від нього... Геть!.. Skeберсе, до мене!..

І тут, мовби з повітря, з'явилися ще дві постаті. Гаррі дивився, як він і Герміона мчали за Роном.

Потім побачив, як Рон кинувся на землю.

— Попався!.. Тпрусь, смердючий котяро!..

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Там Сіріус! — вигукнув Гаррі. З-під коріння Верби вискочив великий пес. Вони бачили, як він збив Гаррі з ніг і схопив Рона...

— Звідси все видається ще страшнішим, правда? — Гаррі дивився, як пес затулює Рона під коріння. — Ой... глянь, мене щойно лупнула Верба... а тепер тебе... це *страхіття!*..

Войовнича Верба скрипіла й розмахувала гілками. Гаррі з Герміоною дивилися, як вони метаються то сюди, то туди, намагаючись дістатися до стовбура. І враз дерево завмерло.

— Це Криволапик натиснув на сучок, — сказала Герміона.

— І ось ми йдемо... — пробурмотів Гаррі. — Все, зайшли.

І щойно вони зникли, дерево знову захиталося. Неподалік почулися кроки: Дамблдор, Макнейр, Фадж і старенький член Комітету прямували до замку.

— Ого! Зразу, як ми спустилися в тунель! — вигукнула Герміона. — Ох, *якби* Дамблдор пішов з нами.

— Тоді б з ним полізли і Фадж з Макнейром, — гірко усміхнувся Гаррі. — Можу закластися, що Фадж наказав би Макнейру стратити Сіріуса на місці.

Секрет Герміони

Вони дивилися, як четверо чоловіків піднялися замковими сходами і зникли з очей. Кілька хвилин нічого не діялося. А тоді...

— Дивися! Люпин! — вигукнув Гаррі. Якась постать збігла кам'яними сходами і стрімко помчала до Верби. Гаррі глянув на небо — місяць заступали хмари.

Люпин знайшов на землі зламану гілку і тицьнув нею в сучок на стовбурі. Дерево завмерло, і він теж зник між корінням.

— Жаль, що він не побачив плаща-невидимку, — зітхнув Гаррі. — Він десь там лежить.

Гаррі повернувся до Герміони.

— А що, як я збігаю його заберу?! Тоді Снейп не зможе його вдягти і...

— Гаррі, *нас ніхто не повинен бачити!*

— Як ти так можеш? — люто спитав він Герміону. — Стояти й дивитися на це все?.. Я все ж побіжу...

— Гаррі, *не смій!*

Герміона дуже вчасно схопила його за мантію. Тієї миті долинув гучний спів. То Геґрід з величезною пляшкою в руці шкандибав до замку нетвердою ходою і виспівував на всю горлянку.

— *Бачиш?* — зашепотіла Герміона. —

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Бачиш, що могло статися? Нам не можна трапляти на очі нікому. Бакбику, ні!

Гіпогриф знову поривався до Геґріда. Гаррі з Герміоною ледве його стримували, дивлячись, як Геґрід, похитуючись, чалапає до замку. Невдовзі він зник. Бакбик перестав пручатися. Голова його сумно похилилася.

Не минуло й двох хвилин, як ще раз відчинилися замкові двері, з них вискочив і помчав до Верби Снейп.

Гаррі аж зціпив кулаки, коли побачив, як той зупинився біля дерева й роззирнувся довкола. Снейп угледів плаща-невидимку і підняв його з землі.

— Не чіпай його своїми брудними руками! — ледь чутно прохрипів Гаррі.

— Цс-с!

Снейп ухопив ту саму гілляку, що й Люпин, торкнувся сучка й, накинувши плаща, зник.

— Ну ось, — сказала тихенько Герміона. — Ми всі вже там... Тепер залишається чекати, коли почнемо виходити назад.

Вона міцно прив'язала Бакбика до найближчого дерева, а тоді сіла на землю, обхопивши руками коліна.

— Гаррі, я не розумію одного... чому

дементори не схопили Сіріуса? Я пам'ятаю, як вони наближалися, а тоді я, здається, зомліла... їх було так багато.

Гаррі теж сів. Він розповів те, що бачив: тільки-но один із дементорів уже наблизив до нього свій рот, щось велике й сріблясте примчало від озера, і дементори відступили.

Герміона аж завмерла від здивування.

— А що ж то було?

— Відігнати дементорів могло лиш одне, — промовив Гаррі. — Справжній патронус. Могутній.

— Але хто ж його викликав?

Гаррі нічого не відповів. Він згадував того, кого побачив на тому березі озера. У нього була думка, хто б це міг бути... але ж ні, це просто неможливо...

— А ти там нікого не побачив? — нетерпляче поцікавилася Герміона. — Може, хтось із учителів?

— Ні, — заперечив Гаррі. — То був не вчитель.

— Але ж відігнати тих усіх дементорів міг лише дуже могутній чаклун. Якщо патронус так яскраво сяяв, може, він освітив і його? Ти не бачив?..

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Бачив... — повільно проказав Гаррі. — Але... можливо, мені тільки здалося... я сприймав усе, мов крізь сон. Відразу після того я знепритомнів.

— Але хто ж то був, на твою думку?

— Я думаю... — Гаррі ковтнув слину, знаючи, як дивно це прозвучить. — Я думаю... що то був мій тато.

Гаррі зиркнув на Герміону. Вона роззявила рота й дивилася на нього стурбовано і співчутливо.

— Гаррі, твій тато... *помер*, — ледь чутно мовила вона.

— Я знаю, — швидко озвався Гаррі.

— Думаєш, ти бачив його привид?

— Не знаю... ні... він не був прозорий.

— Але ж тоді...

— Можливо, то мені тільки примарилось, — сказав Гаррі. — Але... судячи з фотографій... це скидалося на нього.

Герміона й далі дивилася так, ніби не була певна, що він при здоровому глузді.

— Я розумію... цього не може бути... — Гаррі озирнувся на Бакбика, що длубався дзьобом у землі — мабуть, шукав хробаків. Але дивився він не на нього.

Гаррі думав про свого батька і трьох його старих приятелів. Муні, Червохвіст, Гультай, Золоторіг. Невже вони з'явилися сьогодні тут разом? Усі були певні, що Червохвіст мертвий, а він ні з того, ні з сього зринув цього вечора. Може, і Гаррін батько зробив щось подібне? Чи, може, то й справді примарилось? Та постать на тому боці озера була, звичайно, надто далеко, щоб добре її роздивитися... але на якусь мить він був переконаний, що то...

Над ними вгорі легенько шелестіло листя. Місяць час від часу виринав з-за хмарин. Герміона обернулася до Верби й чекала.

І ось, нарешті, коли минуло понад годину...

— Ми виходимо! — прошепотіла Герміона.

Вони з Гаррі скочили на ноги. Бакбик підняв голову. Вони дивилися, як з нори між корінням незграбно вибиралися Люпин, Рон і Петігрю. Потім з'явилася Герміона... за нею непритомний Снейп, що химерно плив у повітрі. Останніми вийшли Гаррі та Блек. Усі вони подалися до замку.

У Гаррі закалатало серце. Він подивився на небо: будь-якої миті хмари можуть розійтися, і визирне місяць.

— Гаррі, — прошепотіла Герміона, ніби

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

читаючи його думки, — ми не маємо права звідси вийти, нас можуть побачити. Нічого не вдієш.

— То ми що — дозволимо Петігру знову втекти?..

— А як ти знайдеш у п'їтми пацюка? — відрубала Герміона. — Ми нічим не зарадимо! Нам необхідно врятувати Сіріуса! І все... Більше нічого!

— Та добре, добре...

З-за хмари вплив місяць. Маленькі постаті вдалині зупинилися. Тоді почався якийсь рух.

— Це Люпин, — прошепотіла Герміона. — Він перевтілюється.

— Герміоно! — раптом вигукнув Гаррі. — Треба тікати!

— Кажу ж бо: не можна.

— Та я про інше! Люпин зараз побіжить у ліс, просто на нас!

Герміона сплотніла.

— Швидше! — зойкнула вона, відв'язуючи Бакбика. — Швидше! Куди нам сховатися? Сюди ось-ось припруться дементори.

— Вертаймося до Гегріда! Там зараз нікого немає... бігом!

Вони помчали, як навіжені, Бакбик тупотів за ними. Ззаду почулося моторошне завивання вовкулаки.

Вони добігли до халупи. Гаррі підлетів до дверей, рвучко їх відчинив, і Герміона з Бакбиком промчали повз нього. Гаррі заскочив за ними і зачинив двері на засув. Вовкодав Іклань гучно загавкав.

— Ікланю, цить! Це ж ми! — підбігла до пса Герміона й почухала його за вухом. — Ще б трішечки — і все! — видихнула вона.

— І все. — повторив Гаррі й припав до вікна.

Звідси було набагато важче спостерігати за подіями. Проте Бакбик, здається, дуже зрадив, що знов опинився у Геґрідовій хатині. Він улігся біля каміна, радісно згорнув крила і приготувався нарешті задрімати.

— Слухай, я мушу вийти, — промовив Гаррі. — Я не бачу, що там відбувається... ми можемо все проґавити.

Герміона глянула на нього підозріло.

— Я не збираюся нікуди встрягати, — швидко запевнив її Гаррі. — Але як ми інакше довідаємось, коли саме рятувати Сіріуса?

— Ну... добре... я зачекаю тут з Бакбиком.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Але, Гаррі, будь обережний... там вовкулака... і дементори.

Гаррі вийшов і скрадливо обійшов навколо хатини. Здаля долинуло скавуління. Отже, дементори вже оточували Сіріуса... зараз до нього побіжать вони з Герміоною.

Гаррі дивився на озеро, а його серце несамовито калатало. Щомиті може з'явиться той, хто вислав патронуса.

Гаррі стояв біля Гегрідових дверей і вагався. *«Тебе ніхто не повинен бачити»*. Але ж він і не хотів, щоб його бачили. Він сам хоче побачити... щоб знати.

Аж ось і дементори. Вони виринали з пільми зусбіч, прямуючи берегом озера у протилежний від Гаррі бік... Йому не доведеться проходити повз них.

І Гаррі кинувся бігти. Думав лише про батька. Якщо то й справді був він... треба з'ясувати.

Озеро наближалось, але там нікого не було видно.

На тому боці Гаррі бачив слабеньке сріблясте мерехтіння — його власні спроби викликати патронуса...

Біля самої води нашттовхнувся на невеличкий кущ. Заховався за ним, намагаючись розгледіти щось крізь листя. Сріблясте мерехтіння на тому боці раптом згасло. Він відчув, як його пронизало неймовірне збудження... адже ось-ось...

— Давай! — прошепотів він, роззираючись довкола. — Де ти?.. Тату, виходь.

Але ніхто не вийшов. Гаррі підняв голову і глянув на коло, що його утворили дементори. Один з них закинув каптура. Пора з'явитися рятівникові... але цього разу нікого не було.

І тут йому сяйнуло... він усе збагнув. Він бачив не батька... він бачив *самого себе*...

Гаррі вискочив з-за куща і дістав чарівну паличку.

— ЕКСПЕКТО ПАТРОНУМ! — заволав він.

І з кінця його палички вилетіла не якась безформна хмарка, а сліпуча, яскрава, срібна тварина. Він примружився, щоб краще її роздивитися. Вона скидалася на коня. Той кінь нечутно віддалявся темною поверхнею озера. Потім нахилив голову і кинувся на дементорів. Він кружляв довкола чорних тіней — дементори падали на спину, розбігалися, тікали в п'ятьму... і, нарешті, вони зникли.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Патронус повернувся і помчав по нерухомій поверхні озера просто до Гаррі. То був не кінь. І не єдиноріг. То був олень. Він сяяв яскраво, мов місяць на небі... і наближався.

Зупинився на березі. Його копита не залишали слідів на м'якій землі. Він дивився на Гаррі великими сріблястими очима. Тоді повільно нахилив у поклоні голову, яку увінчували роги. І Гаррі здогадався.

— *Золоторіг*, — прошепотів він.

Та тільки-но простяг до нього свої тремтячі руки, як створіння щезло.

Гаррі так і стояв з простягнутою рукою. Раптом його серце затріпотіло — за спиною почувся тупіт копит. Озирнувся й побачив Герміону, що бігла до нього, тягнучи за собою Бакбика.

— *Що ти робив?* — розлючено вигукнула вона.

— Ти ж казав, що хочеш тільки подивитися!

— Я щойно врятував усім нам життя... — сказав Гаррі. — Зайди за кущ... я все поясню.

Почувши, що тут відбулося, Герміона знову завмерла в німому подиві.

— А тебе хтось бачив?

— Хіба ти не чула? Я бачив сам себе, але думав, що це тато! Усе гаразд!

Секрет Герміони

— Гаррі, я не можу повірити: невже ти вичаклював патронуса, який відігнав усіх дементорів! Це ж неймовірно складні чари.

— Я знав, що мені це вдасться. Адже тоді — вдалося... Розумієш?

— Не знаю... Гаррі, глянь на Снейпа!

Вони разом визирнули з-за куща й подивилися на другий берег. Снейп уже очунав. Він вичаклював ноші й поклав на них розм'яклі тіла Гаррі, Герміони й Блека. Поруч висіли й четверті ноші, на яких, поза сумнівом, був Рон. Піднявши перед собою чарівну паличку, Снейп скерував їх усіх до замку.

— Що ж, уже ось-ось, — напружено мовила Герміона, зиркнувши на годинник. — У нас десь сорок п'ять хвилин до того, як Дамблдор зачинить двері в лікарню. За цей час треба врятувати Сіріуса й повернутися до палати, щоб ніхто не помітив нашої відсутності.

Вони трохи зачекали, спостерігаючи за відображенням хмарин, що мовби пливли в озері, і слухали, як шелестить на вітерці кущ. Бакбик знудився і знову почав шукати хробаків.

— Як гадаєш, він уже там? — Гаррі подивився на годинник. Тоді глянув на замок і

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

почав рахувати вікна праворуч від Західної вежі.

— Дивися! — прошепотіла Герміона. — Хто це? Хтось виходить із замку!

Гаррі вдивився в темряву. Галявиною до одного з виходів стрімко крокував якийсь чоловік. На поясі в нього щось виблискувало.

— Це Макнейр! — вигукнув Гаррі. — Кат! Він іде за дементорами! Герміоно, пора.

Герміона сперлася руками на Бакбикову спину, Гаррі її підсадив, потім став на товщу гілку з куща, вискочив на Бакбика і сів попереду Герміони. Перекинувши мотузку поверх його шиї, прив'язав її з другого боку до нашійника, наче віжки.

— Готова? — прошепотів він Герміоні. — Тримайся за мене міцніше.

І він штурхнув Бакбика каблуками в боки.

Бакбик з місця зринув у темне небо. Гаррі стискав коліньми його боки, відчуваючи за собою могутні помахи велетенських крил. Герміона міцно вчепилася в Гаррі і злякано примовляла:

— Ой, ні... це не для мене... це зовсім не для мене...

Гаррі спрямовув Бакбика вперед, і незабаром вони вже підлітали до верхніх поверхів замку. Гаррі рвучко потягнув за лівий повід, і Бакбик повернув ліворуч. Гаррі намагався порахувати вікна, що стрімко пролітали повз нього.

— Тпруу! — гукнув він, щосили тягнучи за віжки.

Бакбик сповільнився і майже зупинився, якщо не зважати, що з кожним помахом його крил їх підкидало то вгору, то вниз.

— Він — там! — Гаррі помітив у вікні Сіріуса. В момент, коли Бакбик опустив крила, постукав у вікно.

Блек підняв голову — і в нього відвисла щелепа. Він зіскочив зі стільця, кинувся до вікна і спробував його відчинити, але воно було замкнене.

— Відійдіть! — гукнула йому Герміона і вийняла чарівну паличку. Лівою рукою вона міцно трималася за Гаррі.

— *Алогомора!*

Вікно рвучко відчинилося.

— Як... як?... — кволо запитав Блек, утупившись у гіпогрифа.

— Швиденько... мало часу! — сказав Гаррі. Він обіруч міцно обхопив лискучу шию

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Бакбика, утримуючи його на місці. — Вам треба негайно тікати... дементори вже на підході — Макнейр пішов по них.

Блек ухопився за віконну раму і висунув надвір голову й плечі. На щастя, він був дуже худий, тож за якусь мить закинув ногу на Бакбикову спину і вмотився на гіпогрифа позаду Герміони.

— Чудово, Бакбику! А тепер — угору, на вежу! — гукнув Гаррі, смикаючи за мотузку.

Гіпогриф змахнув своїми могутніми крильми — і ось вони вже здіймалися вгору, на самий вершечок Західної вежі. Бакбик лунко приземлився на вежі з бійницями, і Гаррі з Герміоною мерщій зіскочили з нього.

— Сіріусе, негайно тікайте, — засапано мовив Гаррі. — Вони з хвилини на хвилину з'являться в кабінеті Флитвіка й побачать, що ви зникли.

Бакбик бив копитом і метляв своєю гостродзьобою головою.

— А що з тим твоїм другом? З Роном? — стурбовано запитав Сіріус.

— З ним усе буде добре... він поки що так собі, але мадам Помфрі каже, що вилікує його. Скоріше... тікайте!..

Секрет Герміони

Але Блек усе ще дивився на Гаррі.

— Як я зможу віддячити?..

— ТІКАЙТЕ! — крикнули водночас Гаррі з Герміоною.

Блек розвернув Бакбика в небо.

— Ми ще побачимось, — пообіцяв він. — Гаррі... ти гідний свого батька.

Він стиснув Бакбика ногами. Гаррі й Герміона ледве встигли відскочити, як знову змахнули велетенські крила, і гіпогриф зринув угору. Разом зі своїм вершником він ставав дедалі меншим і меншим, а Гаррі незмигно дивився їм услід. Аж ось місяць сховався за хмару, і вони зникли з очей.

— РОЗДІЛ ДВАДЦЯТЬ ДРУГИЙ —
Знову совина пошта

— Гаррі!

Герміона тягла його за рукав і зиркала на годинник. — У нас рівно десять хвилин, щоб непомітно повернутися до лікарні перед тим, як Дамблдор замкне двері.

— Так, так... — мовив Гаррі, насилу відриваючи погляд від неба, — Біжімо.

Вони вислизнули з дверей і почали спускатися кам'яними гвинтовими сходами. Збігли донизу й почули голоси. Ледь не втислися в стіну й прислухалися: здається, то були Фадж і Снейп. Вони швидко крокували коридором, що вів до сходів.

— ... маю надію, що Дамблдор не почне щось вигадувати, — казав Снейп. — Цілунок буде виконано негайно?

— Тільки-но Макнейр повернеться сюди з дементорами. Ця Блекува афера зганьбила нас

усіх. Ви не уявляєте, як я чекаю, коли нарешті зможу повідомити «Щоденному віщуніві», що ми його таки піймали. Гадаю, Снейпе, вони захочуть узяти в тебе інтерв'ю. А коли юний Гаррі отямиться, я впевнений, що він захоче розповісти «Віщуніві», як ви його врятували.

Гаррі зціпив зуби. Перед ним промайнула Снейпова самовдоволена посмішка, коли вони з Фаджем проминали їхню схованку. Кроки затихли вдалині, і Гаррі з Герміоною, перечекавши кілька секунд, побігли в протилежний бік. Одні сходи, другі, далі коридором... і тут попереду почулося гиготіння.

— Це Півз! — пробурчав Гаррі, хапаючи Герміону за руку. — Сюди!..

Вони ледве встигли заскочити до порожнього класу. Півз мав чудовий настрій: він стрибав по коридору і аж заходився з реготу.

— Ох, яка це потвора, — Герміона приклала вухо до дверей. — Можу закластися: він радіє, що дементори готуються до розправи над Сіріусом. — Вона зиркнула на годинник. — Гаррі, три хвилини!

Коли зловтішний Півзів регіт стих удалині, вони обережно вийшли з класу і знову побігли.

— Герміоно... а що... як ми не встигнемо

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

вернутися... і Дамблдор замкне двері? — захекано спитав Гаррі.

— Не хочу про це й думати! — простогнала Герміона, знову зиркаючи на годинник. — Одна хвилина!

Вони добігли до кінця коридору, що вів до входу в шкільну лікарню.

— Гаррі... я чую Дамблдора, — ледве зводила дух Герміона. — Швидше!

Вони скрадалися коридором. Відчинилися двері, в яких виднілася Дамблдорова спина.

— Я замкну вас тут. — Він глянув на годинник. — Зараз, за п'ять хвилин північ. Міс Грейнджер, вам вистачить трьох обертів. Хай вам щастить.

Дамблдор вийшов з кімнати, зачинив двері і витяг чарівну паличку, щоб магічно їх замкнути. Нажахані Гаррі й Герміона панічно кинулися до нього. Дамблдор глянув на них, і під його довгими сріблястими вусами сяйнула широка усмішка.

— Ну? — спитав він тихо.

— Ми все встигли! — видихнув Гаррі. — Сіріус полетів на Бакбіку.

Дамблдор сяяв усмішкою.

— Чудово... Я гадаю... — він уважно прислухався, чи не долинають з палати якісь

звук. — Гадаю, що ви вже пішли... Заходьте... я вас там замкну.

Гаррі й Герміона прослизнули в палату. Там не було нікого, крім Рона, що й досі нерухомо лежав на останньому ліжку. За їхніми спинами клацнув замок, Гаррі з Герміоною вляглися в постелі, і Герміона знову заховала часоворот під мантію. Наступної миті мадам Помфрі вийшла зі свого кабінету.

— Що, директор уже пішов? Може, мені нарешті дозволять зайнятися своїми пацієнтами?

Вона була в кепському гуморі. Гаррі й Герміона без зайвих слів почали приймати свої дози шоколаду. Мадам Помфрі стояла над ними й пильнувала, щоб вони все доїли. Та Гаррі насилу ковтав. Вони з Герміоною, прислухаючись, чекали, а їхні нерви були на межі зриву. І ось, коли вони взялися до четвертого шматочка, згори почулися розлючені верески...

— Що там таке? — стурбувалася мадам Помфрі.

Розгнівані голоси звучали дедалі гучніше. Мадам Помфрі глянула на двері.

— Ну, що це таке... вони ж усіх побудять!

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Гаррі намагався розчути слова. Голоси наближалися.

— Він, мабуть, роз'явився, Северусе. Треба було з ним когось залишити. Коли про це довідаються...

— ВІН НЕ РОЗ'ЯВИВСЯ! — заревів Снейп, що був уже зовсім близько. — У СТІНАХ ЦЬОГО ЗАМКУ НІХТО НЕ МОЖЕ РОЗ'ЯВЛЯТИСЯ! У ЦЬОЇ... АФЕРІ... ЗАМІЩАНІЙ... ПОТТЕР!

— Северусе, будь розважливий. Гаррі ж був замкнений.

БУХ! — Лікарняні двері з гуркотом розчинилися.

У палату ввірвалися Фадж, Снейп і Дамблдор. Лише Дамблдор здавався спокійним. Ба навіть явно собою вдоволеним. Фадж був сердитий, а от Снейп відверто лютував.

— РОЗПОВІДАЙ, ПОТТЕРЕ! — зарепетував він. — ЩО ЦЕ ТИ НАКОЇВ?

— Пане професоре! — крикнула мадам Помфрі. — Вгамуйтеся!

— Послухай, Снейпе... будь розважливим, — втрутився Фадж. — Ці двері були замкнені, ми самі це щойно бачили.

— ЦЕ ВОНИ ДОПОМОГЛИ ЙОМУ ВТЕКТИ, Я ЗНАЮ! — волав Снейп, тицяючи на Гаррі й Герміону. Обличчя йому перекошилося, а з рота бризкала слина.

— Заспокойся, голубчику! — гаркнув Фадж.
— Ти верзеш казна-що!

— ВИ НЕ ЗНАЄТЕ ПОТТЕРА! — верещав Снейп. — ЦЕ ВІН ЗРОБИВ!.. Я ЗНАЮ, ЩО ЦЕ ВІН!..

— Годі вже, Северусе, — спокійно мовив Дамблдор. — Подумай, що кажеш. Десять хвилин тому я сам зачинив ці двері. Мадам Помфрі, ці учні вставали з ліжка?

— Звісно, що ні! — обурено заперечила мадам Помфрі. — Я не відходила від них, відколи ви пішли!

— Ну от, Северусе, — неголосно сказав Дамблдор. — Ти ж не допускаєш, що Гаррі з Герміоною володіють здатністю перебувати у двох місцях нараз, тож нема чого їх турбувати.

Снейп, що аж клекотав зі злості, зиркав то на Фаджа, вкрай приголомшеного його поведінкою, то на Дамблдора, чії очі мерехтіли за окулярами і, осатаніло розвернувшись — аж залопотіла мантия, прожогом вилетів з палати.

— Щось наш колега не надто врівноважений, — кинув Фадж, дивлячись йому вслід. — На твоєму місці, Дамблдоре, я б за ним припильнував.

— Та ні, з ним усе гаразд, — незворушно заперечив Дамблдор. — Просто він щойно

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

пережив велике розчарування...

— Та ж не він один! — пирхнув Фадж. — Уявляю, що тепер понаписують у «Щоденному віщуні»!.. Ми загнали Блека в кут, а він знову вислизнув нам крізь пальці! Бракує, щоб вони пронюхали ще про втечу гіпогрифа, і з мене зроблять загальне посміховисько! Ну... я, мабуть, піду: треба ж повідомити міністерство.

— А дементори? — запитав Дамблдор. — Сподіваюся, їх заберуть зі школи?

— Так... ми їх заберемо, — відповів Фадж, розгублено пригладжуючи волосся. — Мені й на думку ніколи б не спало, що вони наважаться підступити зі своїм Цілуном до невинного хлопця. Геть розперезалися. Ні, я сьогодні ж відправляю їх назад до Азкабану. Може, біля входів до школи виставимо драконів?..

— Гегрідові б це сподобалося, — усміхнувся Дамблдор, кинувши погляд на Гаррі й Герміону.

Коли вони з Фаджем вийшли зі спальні, мадам Помфрі підбігла до дверей і знову їх замкнула. Сердито щось бурмочучи собі під ніс, вона подріботіла до кабінету.

На другому боці палати почувся глухий стогін. Це отямився Рон. Вони бачили, як він сів на ліжку, обмацав голову і роззирнувся.

— Що... що сталося? — прохрипів він. — Гаррі? Чого ми тут? Де Сіріус? Де Люпин? Що діється?..

Гаррі з Герміоною презирнулися.

— Поясни йому, — попросив Гаррі, ковтаючи черговий шматок шоколаду.

*

Коли на другий день опівдні Гаррі, Рон і Герміона вийшли з лікарні, замок був майже порожній. Стояла жахлива спека, екзамени були позаду, тож усі, хто міг, скористалися нагодою і гайнули в Гоґсмід. Але ні Рон, ні Герміона не палали бажанням туди їхати, тож разом з Гаррі вони блукали галявиною, обговорюючи дивовижні вчорашні події і гадаючи, де тепер можуть бути Блек та Бакбик. Гаррі сидів біля озера і спостерігав за величезним кальмаром, що ліниво погойдував на воді своїми щупальцями. Гаррі не підтримував розмови, бо задивився на той бік озера, звідки вночі до нього мчав олень.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Їх накрила чиясь тінь. Звівши очі, вони побачили захмелілого Геґріда, що витирав спітніле чоло своєю хустинкою-як-скатертинкою і сьйливо усміхався.

— Я знаю, що не мав би дуже си тішити після вчорашнього... — сказав він. — Ох той Блек!.. Знов він утік. Але знаєте що?

— Що? — перепитали вони, вдаючи, що їм дуже цікаво.

— Бікі!.. Він си теж утік! Він на волі!.. Йой... Я си святкував цілу ніч!..

— Та це ж фантастично! — вигукнула Герміона, кинувши докірливий погляд на Рона, що ледве стримував регіт.

— Я, мабуть... погано його припнув... — знизав плечима Геґрід, радісно позираючи довкола. — Я тільки трохи си журих зранку... гадаю — а шо, як він натрафив там на Люпина?.. Але Люпин каже, шо сеї ночі ніц не їв.

— Що-що? — перепитав Гаррі.

— Матір Божа, та невже ви не чули? — здивувався Геґрід, а його усмішка трохи згасла. Він заговорив тихіше, хоч навкруги нікого й не було. — Е-е.юю Снейп зранку розказав усім слизеринцям.юю уже, напевно, і

всі решта знають... що.юю професор Люпин — вовкулака. Вночі він гасав десь у лісі. А тепер, зрозуміло, вже пакує речі.

— *Пакує речі?* — стурбовано запитав Гаррі.
— Чому?

— Чому... Таж він від нас їде, чи як? — здивувався Геґрід. — Зранку си звільнив з роботи. Каже: не хочу ризикувати, а ну ж знов таке си повторит...

Гаррі зірвався на ноги.

— Я мушу його побачити, — сказав він друзям.

— Але ж, якщо він звільнився...

— ... ми нічого не вдіємо.

— Не має значення. Я все одно хочу його бачити. Зустрінемося тут.

*

Двері Люпинового кабінету були відчинені. Він уже спакував майже всі речі. Біля старої пошарпаної валізи стояв порожній акваріум для ґринділа. Люпин нахилився над столом і підвів голову лише тоді, коли Гаррі постукав у двері.

— Я бачив, що ти сюди йдеш, — усміхнувся Люпин. Він показав на аркуш пергаменту на

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

столі. Це була Карта мародера.

— Я щойно бачився з Геґрідом, — сказав Гаррі. — Він каже, що ви звільнилися. Але ж це неправда?

— На жаль, правда, — відповів Люпин і почав виймати все з шухлядок свого стола.

— Але чому? — вигукнув Гаррі. — Невже в Міністерстві магії думають, що ви допомагали Сіріусу?

Люпин підійшов до дверей і зачинив їх.

— Ні. Професор Дамблдор переконав Фаджа, що я намагався врятувати вас від смерті. — Він зітхнув. — І цього Северус уже не стерпів. Думаю, що втрата ордена Мерліна його доконала. Тому він... гм-м... *випадково*... е-е... проговорився сьогодні за сніданком, що я вовкулака.

— Але ж це не причина, щоб вас звільнити! — обурився Гаррі.

Люпин гірко всміхнувся.

— Завтра о цій порі почнуть прибувати сови від батьків — ніхто не захоче, Гаррі, щоб їхніх дітей навчав вовкулака. І я їх розумію, а надто після вчорашнього... Я ж міг покусати будь-кого з вас. Цього не можна допускати.

— Але ж ви найкращий учитель захисту від

темних мистецтв! — вигукнув Гаррі. — Не йдіть від нас!

Люпин похитав головою й нічого не сказав. Він і далі нишпорив у шухлядах. Гаррі намагався підшукати слова, що змусили б його залишитися, але Люпин його випередив:

— Директор мені сьогодні розповів, що вночі ти, Гаррі, врятував не одне життя. Якщо я й маю чим пишатися, то це тим, що ти багато чого навчився. Розкажи мені про свого патронуса.

— Як ви про нього знаєте? — здивувався спантеличений Гаррі.

— А що ж іще могло відігнати дементорів?

Гаррі розповів йому про все. Люпин знов усміхнувся.

— Так, твій батько завжди обертався на оленя, — промовив він. — Ти правильно вгадав.

Люпин запхав у портфель останні книги, засунув шухляди і повернувся до Гаррі.

— Ось, тримай... я його вчора приніс із Верескливої Халупи. — Він простяг Гаррі плаща-невидимку. — І ще... — він завагався, а тоді подав йому Карту мародера. — Я вже не вчитель, тож мене не гризтиме сумління, що я

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

тобі її віддав. Мені вона не потрібна, а тобі, Ронові й Герміоні, мабуть, ще не раз стане в пригоді.

Гаррі взяв карту і всміхнувся.

— Ви казали, що Муні, Червохвіст, Гультяй і Золоторіг були б раді виманити мені зі школи. Казали, що тоді б вони повеселилися...

— Ми так би й зробили,—підтвердив Люпин, закриваючи портфель. — Я не маю ані найменшого сумніву, що Джеймс був би страшенно розчарований, якби його син не знайшов жодного таємного виходу з замку.

Хтось постукав у двері. Гаррі поспіхом запхнув у кишеню Карту мародера та плащ-невидимку.

То був професор Дамблдор. Він анітрохи не здивувався, побачивши тут Гаррі.

— Ремусе, твій екіпаж чекає біля воріт.

— Дякую, пане директоре.

Люпин підхопив свою стару валізу й порожній акваріум для ґринділа.

— Ну, прощай, Гаррі, — всміхнувся він. — Навчаючи тебе, я отримав неймовірне задоволення! Впевнений, що ми колись ще зустрінемося. Директоре, нема потреби мене проводити до воріт, я впораюся сам.

«Мабуть, він хоче якнайшвидше звідси зникнути», — подумав Гаррі.

— Прощавай, Ремусе, — стримано мовив Дамблдор. Вони обмінялися потиском рук. Люпин востаннє кивнув Гаррі, легенько всміхнувся і вийшов з кабінету.

Гаррі сів у спорожніле крісло і понуро втупився в підлогу. Почувши, як зачинилися двері, він підняв голову. Дамблдор і досі був тут.

— Чого зажурився, Гаррі? — неголосно спитав він. — Після цієї ночі ти можеш собою пишатися.

— Яка різниця? — з гіркотою промовив Гаррі. — Петіґру ж утік...

— Яка різниця? — перепитав Дамблдор. — Різниця, Гаррі, величезна. Ти допоміг встановити істину. Врятував невинну людину від жахливої долі.

Жахливої... Гаррі раптом щось пригадав. *«Величніший і жахливіший, ніж коли-небудь...»* Пророцтво професорки Трелоні!

— Пане професоре. вчора, коли я здавав віщування, професорка Трелоні стала якась... дуже дивна.

— Справді? — перепитав Дамблдор. — М-м-м... Тобто ще дивніша ніж завжди?

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Так. її голос став низький і оспалий, очі закотилися й вона сказала... сказала, що Волдемортів слуга повернеться до нього перед північчю... Сказала, що той слуга допоможе йому відродити свою могутність. — Гаррі глянув на Дамблдора. — А потім вона раптом знову стала нормальною і вже нічого не пам'ятала зі своїх слів. Чи це могло бути... справжнім пророцтвом?

Але Дамблдора така новина не надто вразила.

— Знаєш, Гаррі, цілком можливо, — замислено сказав він. — Хто б міг подумати? Отже, це вже друге її справжнє пророцтво. Мушу підвищити їй зарплатню...

— Але ж... — Гаррі вражено дивився на Дамблдора: йому було не до жартів... — Але ж... це через мене Сіріус і професор Люпин не вбили Петігрю! Тож якщо повернеться Волдеморт, це буде моя вина!

— Ні, не буде, — незворушно заперечив Дамблдор. — Невже тебе нічого не навчили пригоди з часоворотом, Гаррі? Наслідки наших дій завжди такі неоднозначні, такі запутані, що передбачити майбутнє й справді дуже важко... Живим свідченням цього і є

професорка Трелоні, дай їй, Боже, здоров'я. Ти вчинив дуже шляхетно, врятувавши життя Петіґру.

— А якщо він допоможе Волдемортові відродити могутність!..

— Петіґру завдячує тобі життям. Ти послав Волдемортові помічника, який перед тобою в боргу. Коли один чарівник рятує життя іншому, їх пов'язують певні узи... а я дуже сумніваюся, що Волдеморт хотів би, щоб його слуга був у боргу перед Гаррі Поттером.

— Я не хочу бути пов'язаним з Петіґру! — обурився Гаррі. — Він зрадив моїх батьків!

— Це потаємні і найнезбагненніші глибини магії, Гаррі. Але повір... може настати день, коли ти радітимеш, що врятував життя Петіґру.

Такого Гаррі навіть не міг собі уявити. Дамблдор мовби прочитав його думки:

— Я дуже добре знав твого батька — і в Гогвортсі, і пізніше, — м'яко вимовив він. — Він теж би врятував Петіґру, я в цьому переконаний.

Гаррі глянув на Дамблдора. Він не стане з цього сміятися... Дамблдорові можна розповісти...

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Учора вночі... мені здалося... що патронуса викликав мій батько. Коли я побачив на тому боці озера самого себе... мені здалося, що це він.

— Неважко було й помилитися, — тихо промовив Дамблдор. — Тобі, мабуть, постійно це кажуть, але ти й справді неймовірно схожий на Джеймса. Крім очей... ти маєш мамині очі.

Гаррі похитав головою.

— Це ж було безглуздо. Я ж знаю, що він помер.

— Гадаєш, що мертві, яких ми любили, покидають нас назавжди? Хіба ми не оживлюємо їх подумки, коли потрапляємо в біду? Твій батько живе в тобі, Гаррі, і його з'ява сталася тоді, коли ти найдужче цього потребував. Як інакше ти зміг би вичаклувати такого патронуса? Золоторіг учора знову був оленем.

Гаррі не відразу збагнув Дамблдорові слова.

— Сіріус учора розповів мені, як вони стали анімагами, — усміхнувся Дамблдор. — Нечуване досягнення! Та ще й здійснене без мого відома. Тоді ж я й згадав вельми незвичну форму твого патронуса, яким ти поцілив Мелфоя на

матчі з Рейвенкловом. Тож учора, Гаррі, ти й справді бачив свого батька... ти знайшов його в собі. — І Дамблдор вийшов з кабінету, залишивши Гаррі наодинці з плутаним вихором думок.

*

Ніхто в Гогвортсі не знав, що сталося насправді тієї ночі, коли щезли Сіріус, Бакбик і Петігру. В останні дні Гаррі встиг почути безліч різноманітних версій того, що трапилося, проте жодна з них не мала нічого спільного з істиною.

Мелфоя розлютило зникнення Бакбика. Він був переконаний, що Гегрід контрабандно переправив Бакбика в безпечне місце. Найбільше його обурювало те, що їх обох з батьком пошив у дурні недолугий лісник. А от Персі Візлі не міг пережити Сіріусової втечі.

— Якщо я потраплю в міністерство, то запропоную їм масу проектів щодо посилення магічних законів! — розповідав він єдиній особі, готовій його слухати — своїй дівчині Пенелопі.

Хоч погода була чудова, атмосфера в школі — радісна, і Гаррі розумів, що він зробив

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

майже неможливе, визволивши Сіріуса, та він ще ніколи не зустрічав закінчення навчального року в такому поганому настрої.

Звичайно, не одного його засмутив від'їзд професора Люпина. Цим переймався увесь їхній клас.

— Цікаво, кого нам дадуть наступного року? — похмуро запитав Шеймус Фініґан.

— Може, якогось упиря, — припустив Дін Томас.

Гаррі турбував не лише від'їзд професора Люпина. Йому не йшло з голови пророцтво професорки Трелоні. Цікаво, де тепер Петіґру: невже він таки знайшов притулок біля Волдеморта? Але найбільше його турбувала перспектива побачення з Дурслями. Протягом якоїсь півгодини, солодких тридцяти хвилин, він вірив, що мешкатиме в Сіріуса... найліпшого товариша його батьків... Що могло бути кращим? Хіба що думка про повернення його батька... І хоч відсутність новин від Сіріуса вже була гарною новиною (це означало, що з ним усе гаразд), Гаррі важко було змиритися з думкою про втрату нової домівки, яку він міг би мати.

В останній день семестру оголосили результати екзаменів. Гаррі, Рон і Герміона успішно склали всі іспити. Гаррі був здивований, що не провалив зіля й настійки, і мав велику підозру, що тут не обійшлося без втручання професора Дамблдора. За минулий тиждень Снейпова ненависть до Гаррі перейшла всі межі. При кожній їхній зустрічі куточки вузеньких Снейпових уст підступно посіпувалися, а пальці судомно стискались, мовби прагнули зімкнутися на Гарріній горлянці.

Персі з успіхом здав свої НОЧІ, а Фред і Джордж нашкрябали з десяток СОВ. Зате Грифіндор, передо-всім завдяки блискучій перемозі у кубку з квідичу, третій рік поспіль виграв чемпіонат гуртожитків. Отже, бенкет з нагоди завершення навчального року відбувався в залі, прикрашеній червоно-золотистими кольорами, і грифіндорський стіл був найгаласливішим. Навіть Гаррі, забувши на якийсь час про Дурслів, їв, пив, розмовляв і реготав нарівні з усіма.

*

Коли на другий ранок «Гогвортський експрес» рушив з вокзалу, Герміона повідомила Гаррі й Ронови несподівану новину.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Сьогодні перед сніданком після розмови з професоркою Макґонґел я вирішила відмовитися від маґлознавства.

— Але ж ти отримала на іспиті п'ятірку з чотирма плюсами! — здивувався Рон.

— Я знаю, — зітхнула Герміона, — але ще одного такого року я не витримаю. Я мало не збожеволіла з тим часоворотом. Я його віддала. Без маґлознавства й віщування у мене знову буде нормальний розклад.

— Я й досі не можу повірити, що ти мовчала як риба про свій часоворот, — буркнув Рон. — Ми ж, начебто, твої друзі.

— Але ж я дала обіцянку, — суворо мовила Герміона і глянула на Гаррі, що спостерігав, як за горою зникав Гоґвортс. Цілих два місяці він його не побачить...

— Гаррі, чого ти так похнюпився? — сумовито запитала Герміона.

— Я не похнюпився, — швиденько озвався Гаррі. — Просто думаю про канікули.

— Я теж про них думаю, — додав Рон. — Гаррі, ти мусиш приїхати до нас у гості. Я домовлюся з батьками і тобі подзвоню. Я вже знаю, як користуватися фелетоном...

— Телефонном, Роне, — виправила його Герміона. — Раджу тобі наступного року відвідувати маґло-знав-ство.

Але Рон пропустив це повз вуха.

— Цього літа — кубок світу з квідичу! Як ти дивишся на те, щоб гайнути на кубок разом?! Тато зможе дістати на роботі квитки.

Ці слова відразу додали Гаррі настрою.

— Так... Дурслі лише зрадіють, якщо я поїду... Особливо після тієї пригоди з тітонькою Мардж...

Гаррі значно повеселів і зіграв з друзями кільканадцять партійок у вибухові карти. А коли з'явилася відьма з візочком, він накупив купу всяких ласощів, доскіпливо уникаючи всього, що містило шоколад.

Та аж пополудні сталося те, що переповнило його справжнім щастям...

— Гаррі, — раптом мовила Герміона, дивлячись поверх його плеча. — Що там таке за вікном?

Гаррі озирнувся. За склом то виринали, то зникало щось маленьке й сіре. Він встав і придивився — крихітна сова несла в дзьобику листа, що був значно більшим за неї. Сова була така мала, що повітря від поїзда весь час її

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

перевертало й жбурляло на всі боки. Гаррі мерщій опустив вікно, простяг руку і впіймав сову, що була схожа на дуже пухнастий сніч. Гаррі обережно заніс її в купе. Жбурнувши листа на Гарріне сидіння, сова радісно запурхала по купе, задоволена, що виконала доручення. Погордлива Гедвіґа несхвально клацнула дзьобом. Криволапик зі свого сидіння прикипів до пташки великими жовтими очима. Рон завбачливо забрав сову подалі від кота.

Гаррі узяв листа. Він був адресований йому. Гаррі розкрив конверт і скрикнув:

— Це від Сіріуса!

— Що? — схвильовано вигукнули Рон з Герміоною. — Читайте уголос!

Дорогий Гаррі!

Сподіваюся, що ти отримаєш листа раніше, ніж приїдеш до тітки з дядьком. Не знаю, чи звикли вони до совиної пошти.

Ми з Бакбиком у надійному місці. Не буду уточнювати — на випадок, якщо лист потрапить у чужі руки. Я маю певні сумніви щодо надійності сов, але ця була найкраща з усіх, що я міг знайти, і завзято прагнула виконати моє доручення.

Знову совина пошта

Дементори, мабуть, і далі мене шукають, але тут вони мене не дістануть. Невдовзі збираюся промайнути перед кількома маглами, десь якнайдалі від Гогвортсу, — маю надію, що після того в замку скасують зайві заходи безпеки.

Про одне я так і не встиг сказати тобі під час нашої короткої зустрічі. То я прислав тобі «Вогнеблискавку»...

— Ага! — переможно вигукнула Герміона. — Бачите! Я ж казала, що це від нього!

— Так, але ж він її не заляв, правда? — заперечив Рон. — Ой! — Крихітна сова, що весело ухкала в його долоні, грайливо (так їй, мабуть, здавалося) ущипнула його за палець.

Криволапик відніс моє замовлення до совиного бюро від твого імені. Але я звелів їм узяти гроші з Грінготського сейфу сімсот одинадцять — мого власного. Вважай, що це дарунок від хрещеного батька на твоє тринадцятиліття.

І вибач, що я так налякав тебе тієї ночі, коли ти покинув дядьків будинок. Я хотів хоч краєчком ока глянути на тебе перед тим, як податися на північ. Однак мені здалося, що мій вигляд тебе стривожив...

Надсилаю також одну річ, яка, сподіваюся, трохи скрасить твій наступний рік у Гогвортсі.

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

Якщо я буду тобі потрібний, дай знати. Твоя сова мене знайде.

Невдовзі напишу тобі ще.

Сіріус.

Гаррі нетерпляче зазирнув у конверт. Там був ще один аркуш пергаменту. Він хутко його проглянув, і враз йому стало так тепло й гарно, мовби він хильнув одним духом цілу пляшку маслопива.

Я, Сіріус Блек, хрещений батько Гаррі Поттера, дозволяю відвідувати йому у вихідні дні Гогсмід.

— Дамблдорові цього цілком достатньо! — радісно вигукнув Гаррі і ще раз глянув на листа. — Чекайте, тут є ще постскриптум...

P.S. Можливо, твій друг Рон захоче залишити собі цю сову, адже через мене він позбувся свого пацюка...

Рон витріщив очі. Крихітна сова збуджено заухкала.

— Залишити собі? — непевно вимовив він. Якусь мить Рон пильно приглядався до сови,

а тоді, на превеликий подив Гаррі й Герміони, підніс її до Криволапика, щоб той обнюхав.

— Що скажеш? — запитав він кота. — Ця сова справжня?

Криволапик замуркотів.

— О, йому можна вірити! — радісно мовив Рон. — Вона — моя!

Гаррі читав і перечитував Сіріусового листа цілу дорогу до вокзалу Кінґс-Крос. Він усе ще стискав його в руці, коли вони разом з Роном і Герміоною пройшли крізь перегородку на платформі дев'ять і три чверті. Гаррі відразу побачив дядька Вернона. Той тримався осторонь містера і місіс Візлі, підозріло їх оглядаючи. А коли місіс Візлі тепло обняла Гаррі, найгірші дядькові здогади лише підтвердилися.

— Я подзвоню тобі про кубок світу! — крикнув Рон услід Гаррі, що, попрощавшись із друзями, покотив свій візочок з валізкою та Гедвіжиною кліткою до дядька Вернона. Дядько привітав його, як завжди.

— Що це таке? — гиркнув він, позираючи на конверт у руці Гаррі. — Якщо я знову маю щось підписувати, то спочатку ти...

Гаррі Поттер і в'язень Азкабану

— Це не бланк, — радісно заспокоїв його Гаррі. — Це лист від мого хрещеного батька.

— Від хрещеного батька? — бризнув слиною дядько Вернон. — Нема в тебе ніякого хрещеного батька!

— Є, — незворушно мовив Гаррі. — Він був найкращим другом мами й тата. Він — кримінальний злочинець, убивця... він утік з чаклунської в'язниці і тепер переховується. Але зі мною він підтримує зв'язок... цікавиться моїми новинами... турбується, щоб у мене все було добре...

Побачивши смертельно нажахане обличчя дядька Вернона, Гаррі весело всміхнувся і пішов до виходу з вокзалу. Клітка з Гедвігою котилася поруч, а це літо обіцяло бути значно кращим за минуле.

Original title: Harry Potter and the Prisoner of Azkaban

Translated from English by Віктор Морозов

All rights reserved; no part of this publication may be reproduced in whole or in part, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the publisher

This digital edition first published by Pottermore Publishing in 2022

First published in print in Ukraine in 2002 by

A-BA-BA-HA-LA-MA-HA

Text © J.K. Rowling 1999

Ukrainian translation © Віктор Морозов, 2002

Cover illustrations by Olly Moss © Pottermore Limited

WIZARDING WORLD and related trademarks, characters, names and indicia are TM and © Warner Bros. Entertainment Inc
WIZARDING WORLD publishing and theatrical stage rights
© J.K. Rowling.
All rights reserved.

The moral right of the author has been asserted

ISBN 978-1-78939-184-8